

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Jagen.

ONZE TIJD IS IN EÉN OPZICHT EEN JAMMER-lijke tijd. Niemand heeft in onze dagen meer tijd. Voort moeten we, voort!

Onlangs las ik deze rake beschrijving:

„Altijd klinkt de zweep van den geheimzinnigen drijver. Alles gaat tegenwoordig „eventjes.” Wij maken „eventjes” een bezoek, „eventjes” een praatje. Wij moeten „eventjes” hierheen, „eventjes” daarheen. „Eventjes” naar Groningen, „eventjes” naar Berlijn. Wij reizen des daags en wij reizen des nachts. Of neen: wij reizen niet meer, wij vliegen. Wij springen op de tram. Wij breken de beenen. Wij hebben immers geen minuut te verliezen. Voor een minuut wagen wij ons leven! Wij hangen met onze oogen aan de klok! Niemand weet eigenlijk waarom, maar wij hebben allemaal haast. Wie rust er nog? Wie wandelt er nog? Maar wij zakken straks in elkaar door de machinale kracht, die ons de noodzakelijke rust heeft ontnomen!”

Om nu maar niet te spreken over de ongelukken, die dagelijks veroorzaakt worden door het haasten en vliegen. Achterop een auto bracht dan ook eenigen tijd geleden een vriend van veilig verkeer deze doeltreffende woorden aan: „Let op! goeie vriend: 't is beter zes uur thuis, dan om vijf uur in 't ziekenhuis.”

Laat ons toch niet meedoen aan dat „zwoegend jagen,” dat altijd anderen voorbij willen snellen, altijd vlugger willen voortgaan!

Er is echter een jagen, dat aanbevelenswaardig is, ook in den meest gejaagden tijd. Dat is het jagen naar volmaking.

Het nieuwe hoofd van ons Tijdschrift spreekt er ons op nieuwe, frissche wijze over.

We zijn als Christenen op weg naar den hemel, en strekken ons uit naar de heerlijke hemelstad.

We zijn als Christenen geroepen, aardsche dingen te ver-richten, maar doen dit zóó, dat we ons lichaam bedwingen, en loopen in den wedloop, om ons te onthouden van alles, wat ons kan verhinderen, den prijs te behalen.

Zie, dát is een jagen naar Gods gedachten. Een jagen, dat niet krank maakt, of geen ongelukken tengevolge heeft. Dat is het jagen naar de hemelsche roeping. Wij jagen dáárnaar, of we het ook grijpen zullen, waartoe we door Jezus Christus gegrepen zijn.

Laat ons dan in dit opzicht geen rust kennen!

Maar jagen naar verbetering.

En jagen naar het „hemelsch goed, dat Boven is”!

Daartoe moeten onze lendenen zijn omgord, en onze lampen brandende!

MACHINES

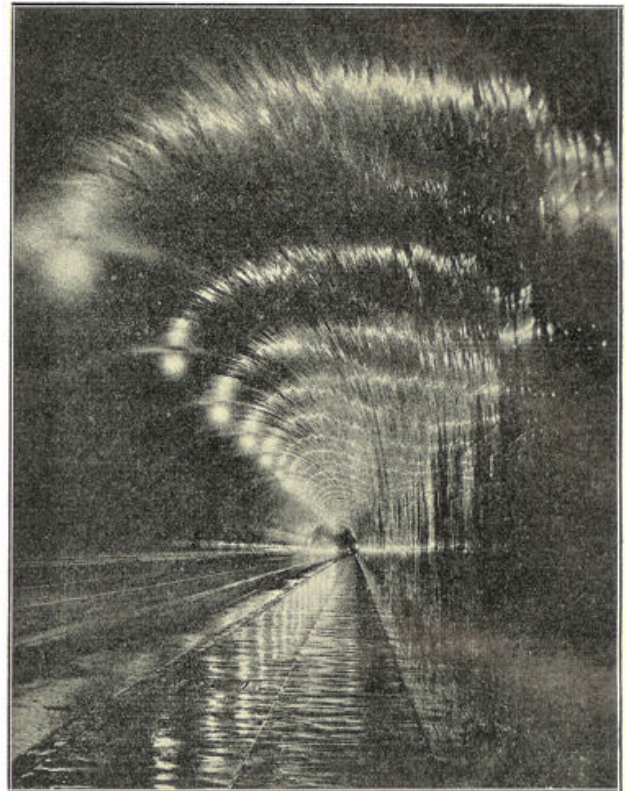
De raad'ren raat'len en de riemen gonzen;
de wanden trillen van een zwaar gedreun;
de wielen snorren en de hamers bonzen;
de zuigers schuiven met een schor gesteun.

De ruige riemen rekken uit of fronzen;
eentonig broemt een denderend gedeun;
de kop'ren buizen en de ketels bronzen
van 't sissend, fluitend, felle stoomgesteun.

Het is één draaiend vliegensvlug bewegen;
een sidd'rend, drillend trillen vult de lucht;
een zwellend zwoegen en een zwaar gezucht
komt ieder uit die sfeer van arbeid tegen.

Het leven, waarvan elk de drijfkracht ducht,
waaraan geen enkel sterveling ontvlucht.

H. W. A.



Naar een kunstfoto

Lichtweerkaatsingen in een tunnel.

DE OPGAANDE LIJN

1)

DOOR J. SMELIK

I.

Vier maal tingt de Westminster-klok haar eentonig wijsje — elf zware slagen trillen door de kamer.

Ik open mijn balkon-deuren, ga even buiten staan, in den frisschen October-avond.

De nacht lijkt kalm en vredig te zullen worden: zil-verig maanlicht spreidt zich tusschen de ijle wolken, weerspiegelt in het donkere water van de gracht. De stormwind van vanmorgen, die in razende vaart rijen dorre blânen deed ritselen over de straat, is gaan liggen... stil staan de boomen.

Het frissche, ietwat vochtige koeltje strijkt langs mijn gloeiende slapen; het doet weldadig aan.

Even kijk ik om, de kamer in, die vol blauwgrijzen rook staat. Wat heb ik weer zitten dampen, en dat met de deuren potdicht. Maar 't was daarstraks ook zoo'n heidsche herrie, met die Amsterdamsche kwajongens: 't leek wel, of de storm vandaag hen in den kop zat... Hoe kan je nou werken bij zoo'n lawaai!

Nu is 't rustig. Even slechts dringt verwijderd stadsgerucht tot mij door — uit de Leidsche straat natuurlijk: wat tramgebel, gejoel van opgeschoten jongens en meisjes, een auto-signal...

Hard gewerkt vanavond! Alles nog klaargekregen, wat ik doen wou. En nu morgen: tentamen! Mijn laatste!

Als 't goed gaat, over veertien dagen, drie weken misschien mijn kandidaats. En dan...

Even ril ik. 't Is toch frisch, óf ben ik misschien wat zenuwachtig...? Kan wel: 't zal morgen niet mee-

vallen bij Hobby, kerkgeschiedenis staat bekend als het lastigste tentamen!

Misschien valt 't ook wèl mee; professor De Raaf heeft gelukkig niet de pik op mij, zooals op Van der Horst verleden week, tjonge, wat moet die toch gereden hebben, De Raaf heeft 'em gewoon uitgeknepen, als je dat hoort.

'k Zal tòch blij zijn, als ik 't achter den rug heb. En dan 't examen nog. Maar de lui zeggen allemaal: dat valt wel mee, als je tentamens maar goed zijn! Dan rol je er in den regel wel door...

Opeens denk ik aan mijn vader en moeder. Zouden ze nog òp zijn, elf uur...? Misschien gaan ze nu net naar bed. Misschien bidt vader wel. En dan bidt hij vast voor mij. Vast! Een warme golf van ontroering doorsiddert mij opeens: wat een rijkdom zoo'n biddenden vader; zoo'n biddende moeder! Wat hebben ze al dikwijls voor me gebeden! En hun gebeden bleven niet onverhoord, tot nòg toe...

Wat is alles gezegend gegaan: eind-examen gym, propisch, m'n tentamens. Nooit gestraald. Bij de profen wel in de pas... God zegende.

Het is net, of ik rustiger word: Eén is er, Die morgen ook met mij zal zijn; dat geeft vertrouwen.

Van der Horst, ja, wat een verschil eigenlijk: hij indertijd gesjeesd bij z'n propisch, drie maanden gekregen, mot gehad met Heidema op tentamen Oude Testament, en nu weer bij Hobby...

Eigenaardige kerel toch, die Van der Horst! Wèèr vraag ik me af: waarom zou die toch eigenlijk dominee willen worden? Ik begrijp het niet. Kees zegt wel 's, dat 't het drijven van zijn ouders is, maar dat ie er eigenlijk zèlf geen puf in heeft. Kàn zijn. 'k Geloof, dat ie 't meer heeft op 'n pot bier dan op z'n boeken. De klub, waar hij in verzeild is — E. L. O. Q. U. E. N. T. I. A. — heeft er ook geen goed aan gedaan.

De klub! Hè ja, „Demosthenes” vergadert vanavond ook. Gisteren in de kooi gezien. Henk Poelstra heeft een lezing. Over Jean de Labadie. Kon wel interessant zijn; Henk is een historicus. Promoveert vast nog wel 's bij Hobby. Is een van z'n favorieten. Stel je voor, dat De Raaf mij morgen over De Labadie vraagt...

Het is toch erg frisch. Ik ga weer naar binnen, nog even wat nakijken. Tot twaalf uur werk ik, dan zet ik er een punt achter. Morgen elf uur tentamen!

Juist wil ik de balkon-deuren sluiten, als het korpsfluitje opklinkt.

Ik ga weer naar buiten, buig me over den balkon-rand, fluit terug. Er staan twee lui beneden, maar wie 't zijn, kan ik niet onderscheiden.

„Hallo! Wie?”

„Kees Elout en Henk Poelstra!” roept er een. „Kunnen we nog even boven komen?”

„Tja,” weifel ik, „jullie weet: morgen bij Hobby!”

„Bè-je zot?” roept Kees, ietwat ruw terug, „als jij er niet komt, wie dan wel? Je moet nou niet meer vossen, niks gedaan. Doe nou open, dan zullen we je 's opmonteren!”

„'k Zal je over De Labadie tenteeren,” voegt Henks basstem er bij. Ik schiet in 'n lach. „Vooruit dan maar.”

'k Laat de balkon-deuren nog even open, en loop vlug naar 't trapgat, om af te trekken.

Weldra zitten de twee gezellig op mijn kast. Mijn twee klub-vrienden! Kees is vierde, Henk derde jaars. Trouwe, toffe lui! Gauw zet ik thee, en op de bovenplank van mijn boekenkast ontdek ik nog een halve doos Miss Blanche. Ik zelf stop even mijn pijp.

Henk Poelstra vertelt van zijn lezing. 't Is goed afgelopen, merk ik, en Kees broemt lachend: „Hij is niet afgegaan als een gieter, zooals ik indertijd met mijn gebrabbel over China.” Kees' lezing, een paar jaar geleden, had tot onderwerp „China”, maar de kritiek had er niet veel van overgelaten.

„Wie was je kritikus?” vraag ik.

„Gert Venema,” lacht Henk, „maar die wist er zelf geen biet van — die ging mèèr af!”

Als ik een kopje thee ingeschonken heb, begint Henk te vragen. Kees vindt 't best. „Hobby heeft de laatste weken juist gedikteerd bij ons over De Labadie en meer van die snuiters. Daarom weet ik er iets van.”

Henk blijkt er enorm in te zitten; weet er mèer van dan ik. Ik leer nog van hem. Reuze-kijk heeft die kerel toch op de historie.....

Ongemerkt is 't half een geworden.

„Nou, jij maakt morgen 'n beste beurt, als Hobby over De Labadie vraagt,” lacht Kees. „En nou wèg, Henk, die arme kerel moet goed slapen, voor ie op de pijnbank komt.”

Nòg echoot hun warm en krachtig „Sterkte, Tjeerd!” me in de ooren, als ik weer naar buiten ga, op het balkon.

Het is harder gaan waaien, de wolkjes zijn weggevaagd. Als een groot-gouden penning staat de maan aan den helderen hemel. Even sta ik nog, en denk. Eén van de gewichtige dagen in mijn leven is al begonnen. Zal 't goed gaan?

Rustig vertrouwen nestelt er in mijn hart. Ik wèèt,



Op de markt

als levensregel aannemen; en die daardoor blijk geven van te zijn geboren niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende woord van God, — komt dan de belofte: al wat uit God geboren is, *overwint de wereld*: dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof.

Dat geloof is de kracht van Jezus' discipelen; de band, die hen bindt aan hun Vriend; het is de wortel, waaruit hun liefde, die teedere vrucht des geloofs, opbloeit, zoodat zij liefhebben „Dengene, die geboren heeft” en daarom ook „dengene, die uit Hem geboren is.”

Heere, vermeerder ons dat geloof, opdat wij ijverig belijders, trouwe strijders, oprechte beeldragers mogen zijn van Hem, Die Zich niet schaamt, om ons broeders en vrienden te noemen. Geef en vermeerder ons dat geloof, waardoor wij U, onzen God, liefhebben; en den broeder liefhebben; maar ook liefhebben die wereld tot welke Gij ons zendt, met iets van die liefde, waarmee Gij haar in Uw ontferming van dag tot dag draagt!

DE OPGAANDE LIJN

2) DOOR J. SMELIK

Nu is het tentamen achter den rug, en een dankbare stemming vult mijn gedachten. Wat ging 't vlot! Hobby was best tevreden, en dat zegt wat.

Kees en Henk zijn weer op komen loopen. En ze brullen, als ik vertel, dat Hobby van de kerkgeschiedenis na 1517 niets anders heeft gevraagd dan iets van de Dordtsche Synode, en, heel uitvoerig, over..... Jean de Labadie!

„Daar verdient ik een fijne sigaar op!” joelt Henk Poelman — en ik ben niet te goed, of ik moet een zakje Karel I van tien cents laten aanrukken. Maar ik heb 't voor die gulle, trouwe kerels wel over!

Het is echt-gezellig nu op mijn kast. We liggen alle drie in een luien stoel rond den haard. Knus knappen

de kolen, en de vlammen spelen hun onberekenbaar spel. De warmte doet weldadig aan; 't is echt-guur vandaag.

Blauwige rooksluier kringelen op, onder de kap van de schemerlamp.

„Weet je al, wanneer je examen hebt?” stoort Henks stem opeens de ingevallen stilte.

„Nee, ik heb, toen ik van Hobby terugkwam, meteen mijn aanvraag bij den pedel gebracht. Hij dacht, misschien Vrijdag over een week al. Om twee uur is er een doktoraal, misschien kom ik dan wel om vier. Maar er kon wel al een andere aanvraag bij de fakulteit onderweg zijn, dus hij wist 't nog niet.”

„Trouwens,” peinsde ik, „Vrijdag over een week, dat zou me toch wel een beetje te vroeg zijn, ik moet nog heel wat repeteeren.”

„Bê-je mal,” zegt Kees, „maak je geen kopzorgen, jij komt er wel.”

„Ja jô, maar je weet niet, wat ze vragen kunnen, en 'k ben al weer heel wat vergeten.....”

„Zal wel meevallen,” troostte Henk. „Misschien vraagt Hobby op 't examen wêêr over De Labadie!”

We schieten alle drie in een lach.

„Jonge, jonge,” roep ik uit, „ik geef 'n knalfuif, als ik er ben.” En de gedachte, dat ik misschien over eenige dagen klaar zal zijn, k l a a r — doet me opgewonden opspringen. Ik kan 't me haast niet voorstellen, dat ik dan daaraan toe ben, waarnaar ik zoo vurig verlang de laatste jaren. En tóch, als God het wil.....!

De lui zijn weg en de juffrouw brengt het eten.

Dat zal smaken. Na vanmorgen negen uur, toen ik niets door mijn keel kon krijgen — ik heb 'em toch voor Hobby veel meer geknepen dan noodig was! — heb ik nog niets gehad.

Met de middagpost zijn er een paar kranten van huis gekomen. Die kan ik mooi lezen onder het eten.

Juist ben ik klaar, als er op de deur getikt wordt. De hospita brengt een brief.



Foto C. Lohmann

SCHAPENKUDDE

Hé, wat een bekend handschrift. Van wie dat ook weer is? Het poststempel wijst Haarlem aan. O ja, van Oom Henri. Vlug snijd ik hem open.

Ah, een verzoek, om het weekend bij hen door te brengen. Ze schrijven, dat het nu nog zoo mooi kan; als ik 't nu niet doe, komt er misschien voorloopig niets meer van.

Ik heb er wél zin in: Oom Henri en Tante Clasiën zijn gezellige menschen, en met de nichten, Gerry en Sia, kan ik best opschieten. Dadelijk maar even schrijven, dat ik de uitnodiging aanneem!

Zaterdagmiddag, ongeveer half zes.

Ik loop even naar de Universiteit. Misschien weet de pedel al wat. En dan ga ik door naar 't station.

Als ik de gang inkom, loop ik Piet de Kam tegen 't lijf, ook een Demostheen. „Je hangt in de kooi, hoor!” roept hij me toe. Hij heeft haast, en stormt me voorbij. „Werkelijk?” zeg ik nog automatisch, en vlieg op de kooi toe.

Ja hoor, daar sta ik: *iuvenis ornatissimus Tjeerd Boerma!*

Vrijdag 2 November a.s., hora IV.....!

Dus tòch a.s. Vrijdag al. De lust bekruipt me, om terug te gaan, Oom Henri te telefoneeren, dat ik niet kom, en den heelen avond te gaan vossen. Maar neen, ik doe het toch niet. Ik voel, dat ik wat ontspanning noodig heb. En Oom en Tante rekenen er nu op.

Even nog naar den pedel. Daar blijkt, dat de oproeping pas zoeven is opgehangen. Hij heeft de waarschuwing aan mij persoonlijk nog niet verzonden, mijn komst maakt dat onnoodig.

Weldra loop ik over het Damrak.

Gezellig is Amsterdam toch, vooral bij avond!

Als steeds oefent het avondlijk Damrak, met zijn vele lichtreclames, drukke café's en hotels, verlichte trams, en het stoere Beursgebouw een machtige bekoring op mij. En vooral de gezellige drukte op het breede trottoir.

Heel langzaam loop ik — 'k heb nog twintig minuten tijd — en het „bestudeeren” van de vele typen, die je op zoo'n Damrak-wandeling ontmoet, is interessant.

Op de brug vóór het station, sta ik even stil. Prachtgezicht is dat toch altijd weer: dat rimpelende water, waarin zich de duizenden lichten en lichtjes weerspiegelen, het Stationsplein met zijn vele trams — het monumentale gebouw, met de bedrijvige drukte er voor van taxi's, krantenventers, jongens met chocola en bananen..... typisch stadsbeeld, onafscheidelijk van Amsterdam..... Hoe dikwijls heb ik dit niet gezien in de vier jaren van mijn stud-zijn. Straks zal die periode voorgoed zijn afgelopen — en of ik dan nog veel in Amsterdam zal komen?

Misschien kom ik wel in een uithoek van Groningen terecht, of in Zeeuwsch-Vlaanderen! Ineens zie ik een visioen van een pastorie vóór me — een eenvoudige dorpspastorie, heel landelijk..... o, ik zal Amsterdam heusch niet missen, want mijn werk, mijn heerlijk werk zal mij zóó in beslag nemen, en ik zal me best kunnen vinden in het vredige dorpsleven.....

Ik zie, dat ik nog maar acht minuten heb, loop vlug 't station binnen, neem mijn kaartje, passeer de controle, bestudeer de lijst der vertrekuren, en hol de trappen van het derde perron op — precies op tijd rolt de elektrische naar Haarlem de overkapping uit.

„We hebben nóg een logé, Tjeerd,” zegt Oom Henri, als ik, na de begroeting, gezellig in een fauteuil bij den

haard zit. „Een vriendin van Gerry, uit Den Haag — Gerry is op 't oogenblik even de stad met haar in. Tine van Heesteren heet ze.”

„O, ik had Gerry al gemist,” zeg ik, en bemerk tegelijk wat stroefs in mijn stem. Ik kan een gevoel van lichte teleurstelling niet onderdrukken: 't is altijd zoo gezellig bij Oom en Tante; als die vreemde de harmonie maar niet breekt.....

Och, waarom ook? denk ik, 't kan best een gezellige logée zijn!

Na 'n paar uur constateer ik: 't is een gezellige logée.

Gerry en Tine maken samen muziek: Gerry speelt heel aardig violoncel, en Tine begeleidt haar op de piano. Van de schemering uit kan ik haar goed en rustig opnemen. Zij zit in den zachten schijn der staande schemerlamp, in den hoek naast de piano, en het pianolampje werpt een hel schijnsel over haar gezicht.

't Lijkt me een lief meisje toe. Ze heeft donkerblond-kruivend haar, en blauwe oogen, en er ligt een ietwat-devote uitdrukking op haar regelmatig gezicht, nu ze zich met volle toewijding geeft aan het accompagnement van *Simple Aveu*.

Een lief meisje!

Als ik in bed lig, kan ik den slaap nog niet pakken. Weer denk ik aan het leven in de pastorie, straks — maar ik kan nu mezelf er niet meer allèen in denken..... ik spin voort aan de gedachte, die wel dikwijls bij me opkwam, maar die altijd vaag bleef, tot nu toe: de gedachte, dat een dominee toch eigenlijk niet zonder vrouw de gemeente in moet gaan.

'k Weet: tot nu toe heb ik weinig aandacht aan meisjes geschonken; ik sta onder de lui bekend als „de celibataire” — en in de klub-mentor heb ik al heel wat glossen over mijn vrijgezellen-inspiraties moeten hooren! Tòch..... als.....

Als God mij een vrouw gaf, die bij mij paste, die mijn steun kon zijn, in het leven, bij den arbeid — wat zou Hij mij dan een rijkdom geven.....

Ik hoop Tine beter te leeren kennen!

Als ik Maandagmorgen negen uur weer in den trein zit, heb ik 't vaste voornemen: de kennismaking met Tine van Heesteren moet ik voortzetten, desnoods moet Gerry er mij maar mee helpen.

Dan verdrijft de gedachte aan het naderende examen deze idee naar den achtergrond.

Nog enkele dagen de tanden op elkaar, Tjeerd, en dan.....!

De groote dag!

(Wordt vervolgd)



Naar een linoleumets van H. C. Spruit

BERKEN

TEEKENEN DER TIJDEN

Kalenderhervorming

MAANDAG, DEN TWAAALFDEN OCTOBER, ZAL de aangelegenheid der kalenderhervorming, waarover we in No. 13 van den vorigen jaargang schreven, in Genève ter sprake komen.

We zullen moeten afwachten, welk van de twee hoofdvorstellen het winnen zal, als tenminste één van die twee het haalt! Want misschien duikelen ze wel allebei!

De hoofdvorstellen, genaamd plan B en plan C, zijn:

Plan B: indeeling van het jaar in twaalf maanden. De kwartalen even lang. Elk kwartaal heeft twee maanden van 30 en één maand van 31 dagen. ('t Geheel 364 dagen.)

Plan C: indeeling in dertien maanden van 28 dagen. ('t Geheel dus ook 364 dagen.) Maand 13 is een nieuwe maand. Die wil men naar de zon noemen: Zonnemaand of Sol en men wil ze invoegen tusschen Juni en Juli. Misschien gaan we dan wel „den zooveelsten Sol” met vacantie!

Tegen beide plannen zijn bezwaren gerezen.

Van Duitschen kant, n.l. van de zijde der Duitsch Evangelische Kerk. Men wil daar den 31^{sten} October houden. Beslist houden! Als men nu in Genève er voor zorgt, dat de eerste maand van elk kwartaal steeds 31 dagen heeft, zoodat de Hervormingsdag gered wordt, (October is de eerste maand van het laatste kwartaal en krijgt dan óók 31 dagen) dan zal plan B wel genade vinden. Dan is er van andere zijde nog de wensch uitgesproken, dat er een vaste datum zal komen voor Paschen. En te Genève zullen hoogstwaarschijnlijk nog wel meer „verlangens” worden kenbaar gemaakt. Doch hoe het zij, twaalf October zou wel eens een historische dag kunnen worden.

We bidden de Commissie te Genève wijsheid van Boven toe, want de oorsprong van alle „tijdsverdeeling” en „tijdsinzettingen” is uit God. Denken we slechts aan Genesis 1 : 14—18.

J. T.

DE OPGAANDE LIJN

3)

DOOR J. SMELIK

Nu zit ik in den trein huiswaarts.

De kandidaats-bul in mijn zak!

Die laatste dagen zijn als in een roes voorbijgegaan.

Och, och, wat was ik toch dien Donderdag voor het examen zenuwachtig. 't Was zoo'n echt-triestige, melancholische najaarsdag — en dat werkte op mijn nerveuze stemming ook al niet best. De herfststorm huilde over de gracht, uit groote flarden van grauwe regenwolken, jagend langs den hemel, striemde soms het water neer; voor geregeld werken was ik te ongedurig — 'n naar-geestige Donderdag was dat.

En toen die brief van Vader — die echte brief van mijn trouwen, meelievenden Vader — kort, krachtig, vol geloofsvertrouwen. Ik môest bidden — wat werd het rustig toen.....

's Vrijdags: zonnig weer. De hemel scheen uitgebuit. Als een optimist ging ik naar 't examen, kalm, blij — ik weet nu, wat de werkelijkheid van Godsvertrouwen beteekent.....

Weer herleef ik die twee uren in de Senaatszaal. Wat liep alles vlot. Slechts even was ik de kluts kwijt, toen Hobby begon — Kerkgeschiedenis. Idioot: hij vraagt de conciliën, van Nicea en zoo — en ik haper — stotter — weet er niet meer uit te komen — juist op dat tijdvak heb ik zoo geblokt! Als Hobby naar een ander tijdvak overspringt, gaat 't weer best. En ten slotte vraagt hij nog iets over..... Jean de Labadie!

Toen na afloop. Als ik de zaal uitkom, staat de gang vol. Bijna al mijn klub-vrienden zijn er, en nog enkele andere studs. Tusschen de lui zie ik opeens een paar dames; ik herken Gerry en Sia, èn..... Tine van Heesteren.....

Even maar praat ik met ze, dan wordt de pedel gebeld, en moet ik binnenkomen. Professor Heidema is decaan, hij deelt me mee, dat de fakulteit geen enkel bezwaar heeft, mij den graad van kandidaat in de Heilige Godgeleerdheid te verleen.....

Eer ik het weet, sta ik weer buiten. Een luid gejuich gaat op. Ik druk handen, hoor stemgezwatel: „Wel gefeliciteerd, kerel!” èn Tine's lieve stem.....

Ik heb haar gisteren weer meegemaakt, dank zij Oom Henri, die ook gekomen was, om den uitslag te hooren, juist toen ik binnengeropen werd, en die niet ophield, of ik moest, na 's Zaterdag mijn koffers te hebben gepakt, tot Maandagmorgen bij hèn komen.

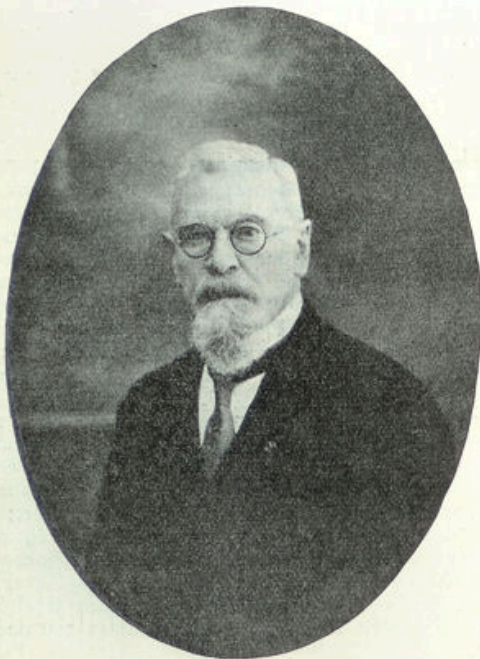
Veel tegenwerpingen heb ik niet gemaakt, ik had er zin in, vooral om Tine.....

Een golf van warme blijdschap slaat in mij op, ik kan het in de leege coupé haast niet uithouden: o God, wat is het leven heerlijk — het leven voor U..... met U..... uit U.....

Soms lijkt 't me al te mooi, maar onuitroeibaar leeft de gedachte diep-in-mijn-hart: 'k geloof, dat Tine de vrouw is, door den Heere voor mij bestemd.

Tine.....

Maar nu reis ik naar huis. Naar Vader en Moeder.



Ds. J. D. v. d. Munnik

Van den eerwaarden grijsaard, met zijn kaarsrechte gestalte, plaatsen we gaarne, nu deze pastor zijn tachtigsten verjaardag tegemoet gaat, een welgelijkend portret. Reeds vijftig jaar heeft hij het Woord gepredikt. En dat met een eigen wijze van zeggen, zoodat men hem gaarne hoorde en nóg hoort. De smarten des levens, die hem troffen, hebben zijn prediking aan diepte doen winnen.

Wat zijn ze blij, die lieve, trouwe menschen. Weer zie ik de witte letters op het blauwe telegrampapier:

Efeze 1 vers 3 Vader Moeder

Niets meer.
Echt typisch voor hen.

„Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus.”

Die woorden ken ik van buiten.

Ik ben thuis.....

O, die ontroerd-blijde, die dankbare gezichten van mijn ouders! Nooit zal ik dezen avond meer vergeten.....

Ik ben doodmoe, als ik naar bed ga. Maar in me juicht alles van uitbottende blijdschap. Dankbaar buig ik mijn knieën.

Een oogenblik houd ik op met zingen.

Ik kijk scherper. Is dat..... Tine.....? Nee, ik geloof het toch niet.

Ze zit nu met het hoofd gebogen, en haar hoed overschaduwde haar gezicht geheel, ik heb me zoeven zeker vergist, hoewel ik vast dacht, dat zij 't was, toen ze even, haast schuw opkeek naar het podium.

Ik dwing de gedachte aan haar naar den achtergrond, want aanstonds moet ik beginnen te preeken, en daarvoor heb ik al mijn aandacht noodig. Het is een preek over de zonen van Aäron, die vreemd vuur op het altaar brachten. — Ik zal dien kant niet meer opkijken.....

Onder den slotzang zie ik opeens dat hoofd weer naar me gewend. Met een schok herken ik haar: het is Tine. Hoe komt die.....?

Buiten het hek wacht zij, met een heer en dame.

De heer en dame blijken een Oom en Tante van Tine te zijn, bij wie zij reeds een dag of tien gelogeed is. Zij inviteeren me, vanavond te komen, met mijn gastheer en gastvrouw. En ik neem het gaarne aan.....

Tine blijkt den volgenden morgen terug te gaan naar Den Haag en ik moet met denzelfden trein mee, in elk geval tot Utrecht.

Wanneer ik 's avonds naar bed ga, is er een mengeling van dank en verwachting in mij. Dit is geëen toeval, is dit niet de leiding van God? De bijzondere leiding van mijn leven?

In Utrecht laat ik mijn kaartje verlengen naar Den Haag.....

Nu zijn we verloofd.

En ik heb 't beroep naar Oudestaten aangenomen. Westerwoude en Geertshuizen vielen spoedig af, met Oostenborch had ik veel moeite, ten slotte voelde ik, Oudestaten te moeten aannemen.

Het leven is machtig mooi. Mijn geluk, mijn geluk, Heere, de beker is overlo-

pend voll! Ons geluk! Onze heerlijke toekomst! Onze prachtige arbeid! Alles zingt in me.....

Wat zijn we intens-gelukkig. Wat is de liefde tusschen man en vrouw heerlijk. En samen voor God te mogen werken.....

'k Geloof, dat Tine dat ook als de kern van ons geluk voelt.

„Lit U en door U en tot U zijn alle dingen.....”

Ik beleef de waarheid van dit glanzende Schriftwoord wel hêel fel.....

En ik ben zoo blij, dat Vader en Moeder met mijn keuze zoo zijn ingenomen. Tine heeft een heel goeden indruk op hen gemaakt. De verhalen van Oom Henri, en van Gerry, hebben dien indruk verstevigd. En steeds herhaalt zich in mijn gedachten het woord van den grijzen dominee Sandijck, bij wien Tine gekatechiseerd en belijdenis gedaan heeft..... wat zei hij dat aardig, vaderlijk op onzen ontvangdag: „Ik geloof, dat je een puike domineesche aan haar krijgt, Boerma!”

Neen, ik kan mijn geluk niet aan.

Over drie maanden hopen we te trouwen.

Wat staat ons leven vol met gouden licht!.....

☩

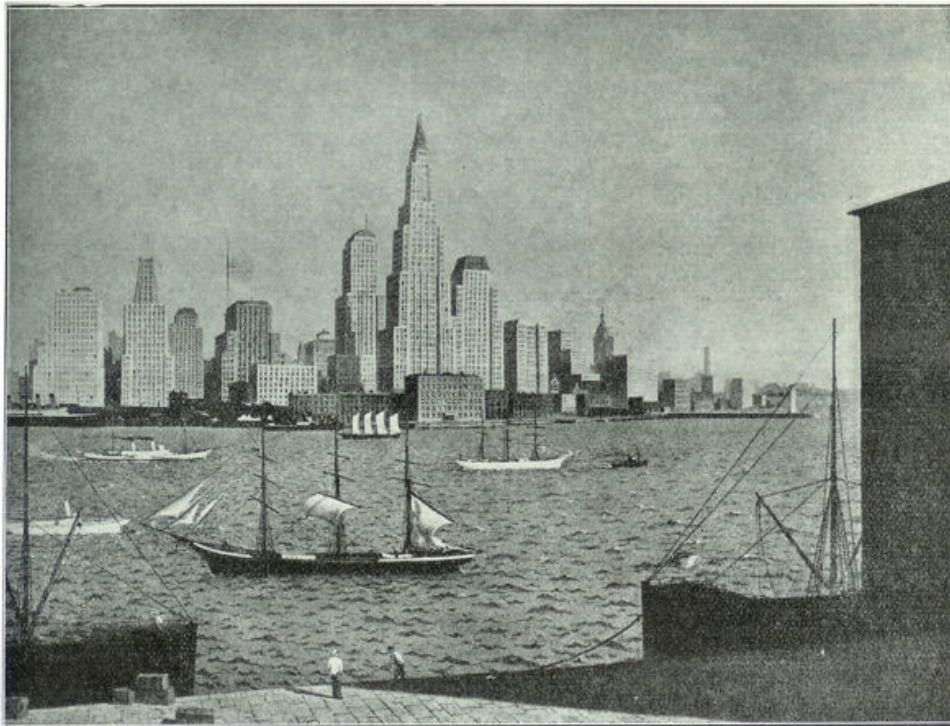
(Wordt vervolgd)



☩

Het oude kerkje te Katlijk (Friesland) dat waarschijnlijk dateert van 1550. Het gebouwtje verkeert thans nog in zoodanigen toestand, dat een volledige herstelling in den vroegeren vorm mogelijk is. Mogen de middelen daarvoor gevonden worden!

☩



„De haven van New York”

Naar een schilderij van A. Newton.

De bekwame schilder heeft het contrast trachten weer te geven tusschen de stalen gebouwen met de groote stoomers uit onzen modernen tijd, en de lage pakhuizen met de zeilschepen uit de achttiende eeuw.



DE OPGAANDE LIJN

4) DOOR J. SMELIK

II.

We kunnen het niet gelooven; als verplet zien we elkaar aan.

Vader ziek en naar 't Ziekenhuis; moet geopereerd worden!..... Tergend herhalen zich die woorden in mijn bonzend hoofd: ge-o-pe-reerd wor-den.....

Ik ben erg veel van Tine's vader gaan houden in den tijd, dat we verloofd zijn — die zachte, stille man, wiens heldere, toch wat weemoedige oogopslag, gevonden levensvrede verraadt. Ik houd van hem als van mijn eigen lieven vader; scherp en diep weet ik dat n ù, nu Tine's vader geopereerd moet worden.

En Donderdag teekenen we aan..... Innerlijk voel ik een doffe pijn, een golf van angstig voorgevoel benauwt, ik merk, dat de zweetdruppels op mijn voorhoofd staan. Dan zie ik Tine. Als versuft zit ze in het lage stoeltje bij de open slaapkamerdeuren.

Het is stil in de kamer, na het vertrek van de beide doktoren, die konsult hebben gehouden. De pleegzuster, die hen heeft uitgelaten, hoor ik in de keuken, zij zal 't aan Rika, de trouwe gediensstige, al dertig jaar in huis, en met het gezin samengegroeid, vertellen.

Aanstands zal de zuster terugkomen, zullen we maatregelen moeten gaan nemen, het ziekenhuis opbellen, en zoo. Want Tine en ik staan er alléén voor: ze heeft één broer, die in Indië is, en na den dood van haar moeder verlieden er al zestien jaren.....

Maar Tine is een-en-al gebrokenheid, en ik begrijp, dat alles op mij zal neerkomen.....

Vader is in een lichten sluimer gevallen, hij is moe van het onderzoek. Warrig liggen de grijze lokken rond het hoog-blanke voorhoofd.

Zoo zacht mogelijk ga ik naar Tine toe; als ik mijn handen op haar schouders leg, ziet ze naar mij òp en

diep treft mij haar blik, een blik als van namelooze pijn..... Mijn lieveling, wat een bittere ervaring moet zij meemaken, en juist nu, in dezen gouden tijd van geluk.....

En àlle dingen zijn uit God, en door God, en tot God.....

We staan weer buiten het Ziekenhuis, in den brandenden namiddagzonnenschijn, op de onbeschutte Segbroeklaan en we zien het frissche gebouw met heel andere oogen nu.

Wat zijn we er dikwijls langs gewandeld van den zomer, in den koeleren avond of op den heeten dag. Altijd imponeert het Roode Kruis-Ziekenhuis, dat grootsche gebouwen-komplex, stijlvol op een terras aangelegd. En een enkele maal, als een ziekenauto voorreed, en een patiënt inkwam, hadden we even een Ahnung van het lijden, dat achter die tallooze ramen geleden wordt. Nù hullen de grauwe vleugels van dat lijden òns in hun schaduw, steeds zien we Vader liggen in het witte ledikant, met zijn koortsig, pijn-verwongen gezicht, omrand van zilverig haar.....

Vader heeft veel pijn, de dokter zal hem straks een spuitje geven. En morgen wordt hij waarschijnlijk al geopereerd, morgen is het Dinsdag. En Donderdag is als de aantekendag vastgesteld.....

Ik kramp een snik terug, moet sterk zijn voor Tine. Tòch — wat is Vader rustig! Wat geeft hij zich over aan zijn God. Nòg blinken zacht zijn oogen van diepen vrede.....

„Ik weet, dat God met mij is,” heeft hij daarstraks gezegd. En zijn oogen straalden. Even later: „Ik weet, dat de Heere mijn Herder is, Hij zal bij mij zijn, ook als ik op de operatie-tafel lig.” En toen Tine opeens in snikken uitbarstte: „Maar Vader, waarom doet God dat nu, nù juist.....?”

Ach, wat was zijn stem toen teer, en vol vertrouwen: „Tineke, Zijn gedachten zijn niet onze gedachten, en onze wegen niet altijd de Zijne, Hij is wijzer dan wij...

Meisje, misschien doet God ook dit wel voor jullie medewerken ten goede! Wij weten het niet."

We gaan nog niet direkt naar huis, maar besluiten, de boschjes van Poot in te wandelen. Tine moet wat kalmeeren, en door de heerlijke wandeling onder de koele boomen knapt zij ook wat op.

Lang en ernstig praten we over de komende dagen. Wat moeten we doen? Twee gevallen zijn er: Vader kan de operatie doorstaan, maar daarmee is hij nog niet beter, dan kan hij tóch den trouwdag niet meemaken... of: Vader sterft... en dan...?

"Ach," zegt Tine, „laten we aan 't laatste maar niet denken, misschien verhoort God ons gebed..."

„We weten niet, wat Zijn wil is."

Een poos loopen we zwijgend voort. We zijn bij Houtrust gekomen, en wandelen in den brandenden zonneschijn nu, langs het sportveld.

„Het wordt toch heel moeilijk," zeg ik zacht, „want alles sluit in elkaar als een bus. De kaarten zijn gedrukt; de huwelijksbevestiging is aangevraagd, èn op 't stadhuis, èn in de kerk; Ds. Arnold heeft al een plaatsvervanger voor zich; in Oldestaten heeft de kerkeraad verdere kandidaten en dominees na 25 September afgeschreven, en alles wacht op ons..... we kunnen het heel moeilijk uitstellen, en tóch....."

„Zonder Vader.....", fluistert Tine, èn haar oogen staan weer vol tranen.

Als we in den bijna leegen wagen van lijn 21 zitten, die ons naar 't eind van de Sportlaan brengt, waar we vlak bij Tine's huis zijn, zeg ik: „We zullen het maar aan God overlaten, dat is 't eenige."

In mij zelf besluit ik: Als 't even kan, zal ik er vanavond met Vader zelf over praten.

Wat is 't huis leeg zonder Vader.

Alleen Rika is nu in huis, straks zal Tine's tante komen, een zuster van vader, die in Wassenaar woont, om 't huishouden te besturen, en..... wij kunnen, om der konventie wil, toch niet alleen blijven, die dagen.

De groote suite-kamers lijken uitgestorven: nu pas valt me op, welk een kachet Vaders persoonlijkheid op heel het huis legt.

Tine is druk bezig in de keuken met Rika, het leven gaat door, en straks moeten we eten:

In mijn hart heb ik een zwaar voorgevoel, dat het ergste zal gebeuren, het is, alsof een schaduwfloers zich legt over de dingen. Even stormt 't wild op in mijn hart: Waarom? Waarom juist nu, in onzen gulden gelukstijd? Maar met kracht duw ik dat opstandige terug: als God dit moeilijke in ons leven brengt, mogen wij er dan tegen murmureeren? Ik denk opeens aan de preek over de zonen van Aäron. „En Aäron zweeg stil,"..... zoo staat er uitdrukkelijk in de Schrift. En daarop gebiedt God de Heere aan Aäron en zijn zonen, door den mond van Mozes, om hun hoofden niet te ontblooten, noch hun kleederen te verscheuren. Naar aanleiding daarvan zeg ik in die preek enkele dingen over het karakter van den rouw der geloovigen. Dat er geen mokken mag zijn, na het offer, dat God vraagt..... Dat het kruis gewillig gedragen moet worden..... Dat ook in smart en schaduwen de deugden moeten verkondigd worden van Hem, die roept uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.....

Moeten wij nu zelf beleven, wat ik den menschen heb mogen voorhouden?

Ik weet het niet, maar wèèr zegt die stem in mijn binnenste: het kruis komt..... Ik ga naar boven, ik heb behoefte om te bidden.

(Wordt vervolgd)



Naar een linoleum-ets van H. G. Spruit

RAADGEVINGEN VAN DE VRIEND DER GEZONDHEID

Kortademigheid. — Dit is geen op zichzelf staande ziekte, maar een ziektekenteken, dat bij longziekten, o.a. longverwijding en tuberculose, bij hartziekten, bij bloedarmoede en algemeene zwakte voorkomt. Ook bij stoornissen der spijsvertering komt kortademigheid voor, veroorzaakt door gassen, die op het middenrif drukken. Op hoogen leeftijd is kortademigheid bij 't loopen en trappen-klimmen een natuurlijk verschijnsel, dat met de minder wordende bewegelijkheid van de borstkas samenhangt. Wie aan kortademigheid lijdt, moet groote lichaamsinspanning vermijden, 's avonds vroeg naar bed gaan, weinig vleesch eten en niet te veel drinken.

Dr. J. V.

KIEKJES IN HET WERK DER EVANGELISATIE

Werk der liefde en werk met liefde.

AN EEN LANGEN WEG, AAN BEIDE zijden bebouwd met eenvoudige woningen, staat ongeveer tien meter uit de rooilijn een onaanzienlijk gebouwtje.

Zichtbaar voor allen prijkt daar 't opschrift: Evangelisatiegebouw.

Het is nog geen volle twintig jaar oud.

Een kleine, vriendelijke woning, waar de „conciërge" woont, flankiert het.

In dat gebouw ontvangen wij gaarne allen, die het woord der genade willen hooren en naar 't Evangelie des kruises begeeren te luisteren.

Laat mij u eerst iets vertellen van de geschiedenis van dit Evangelisatie-lokaal en daarna van het werk. Die twee zijn één.

De geschiedenis is er een van liefde.

En het werk is een werk der liefde.

Wij hadden ons eerste congres voor Evangelisatie gehad te Amsterdam, en leefden onder den indruk van de heerlijke referaten van Professor Bavincek en van Dr. B. Wielenga. Zij hebben ons den arbeid op de ziel gebonden. Wij gevoelen, dat evangelisatie is: het Evangelie der genade brengen aan hen, die er niet meer van weten; die er van vervreemd zijn. De kerk, ook die van Enkhuizen, heeft gehoord wat hare roeping is.

Al jaren is er wat gewerkt, maar wij hebben geen vergaderplaats. Wij gevoelen ons gedrongen om krachtiger te arbeiden. De gemeente wordt met ons doel bekend gemaakt, broeders trekken uit twee aan twee, en op enkele honderden guldens na is de som bijeen.

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

DE WART-BURG

WART-BURG WIL ZEGGEN WACHT-BURG. Voor Luther was het onvrijwillige verblijf in den Wart-burg een goede school. Hij leerde er „wachten.” Gods werk ging voort, terwijl Luther gevangen zat, want het is het werk van Hem, die van de Gemeente gezegd heeft: „Ik zal bouwen” en „De poorten der hel zullen haar niet overweldigen.”

De belemmeringen in ons leven, de vele teleurstellingen, zij hebben het heerlijk doel, ons „wachten” te leeren, „wachten op God.” Er is voor ons een groot werk volbracht. Maar ook in ons moet in het verborgen een groot werk des Heeren worden volbracht.

Laat ons dan leeren, om stil te zijn en te wachten, opdat Gods genade zich in ons verheerlijke!

In een der liederen van den opgang zegt David zoo schoon (Ps. 131 nieuwe vertaling): „Mijn hart is niet verheven, en mijne oogen zijn niet hoog, ook heb ik niet gewandeld in dingen mij te groot en te wonderlijk. Heb ik mijne ziel niet onderworpen en tot stilzwijgen gebracht? Gelijk een gespeend kind bij zijne moeder, gelijk een gespeend kind is mijne ziel in mij.”

MADELEINE SLADE

TWINTIG IJAAR GELEDEN — ZOO SCHRIJFT Kolonel Etherton — kende ik Miss Slade als een knap meisje met mooie oogen, donker haar, en gekleed in de meest chique kleeding. Zij is de dochter van Admiraal Sir Edmund Slade, en haar moeder was een van de bekendste toonaangeefsters van de Engelsche groote wereld.

Toen zij veertig jaar was, bleek het leven van de vrouw uit de eerste Europeesche kringen in Britsch-Indië haar niet te bevredigen. Zij wijdde zich daarop aan het welzijn der Indiërs, en leefde geheel als een Indische. Zoo werd ze met hun leven vertrouwd, en maakte hun idealen tot de hare. In dezen tijd raakte zij bekend met den Mahatma Ghandi, voor wien zij haar hart uitstortte en bij wien zij rust zocht. Wat bij dit eerste onderhoud gebeurd is, weet niemand, maar een feit is, dat de bekoorlijke jonge dame, die toch een leven van aristocratisch comfort en luxe gewend was, een nederige volgeling van den Mahatma werd. Zij gebruikt niets dan melk, vruchten en inheemsch brood. Zij gaat gekleed in een eenvoudige witte stof. Sedert zes jaren heeft zij nu Ghandi gevolgd; zij verzorgt zijn sobere maaltijden, houdt zijn briefwisseling bij, let nauwkeurig op hetgeen hij lichamelijk

behoeft, is in elk opzicht zijn toegewijde dienaar. Evenals de Mahatma spint zij elken dag. Ook op het schip, meereizende met Ghandi, liet zij dit werk niet na. En voorts vereert zij Ghandi op het hoogst: draagt zijn sandalen en zijn witte gewaden, legt eerbiedig het kussen neer, waarop hij straks neerknielt.

Toewijding, liefhebbend en opofferend dienen is karaktertrek der vrouw. Hoe vele vrouwen hebben dit getoond in het leven van den Heere Jezus



Miss Slade met haar spintuig.

54

Christus! Hoe vele vrouwen zijn er nog, die alles voor Hem overhebben! Moeten we dan niet een ernstig gebed openzen tot God voor Madeleine Slade, dat zij, in plaats van zich ziekelijk onderdanig te buigen als een slavin voor Ghandi, dien zij een practisch mysticus noemt, en die een godsdienstig symbool voor haar is, den Verlosser der wereld leert vinden, den éénigen Heiland, om aan Zijn voeten uit te rusten, te aanbidden en onderwezen te worden?

WOORDEN VAN LUTHER

Gij dwaas, hoor en laat u zeggen: Ik verzoek u, mijn naam niet te noemen en niet Luthersch, maar Christen te willen heeten. Wat is Luther? De leer is toch niet de mijne. Ik ben ook voor niemand gekruisigd. Paulus wilde niet verdragen, dat de Christenen zich naar hem of naar Petrus zouden noemen. Hoe zou ik er dan toe komen, dat men de kinderen Gods met mijn heilloozen naam zou aanduiden? Niet aldus, geliefde vrienden, laat ons de partijnamen uitwisschen en ons naar Christus noemen, Wiens leer wij hebben.

Ouders, die hun kinderen al te zeer liefhebben, en hun in alles den zin geven, doen niets anders, dan hen haten. Zij voeden een booswicht op, dien zij eenmaal naar de galg moeten begeleiden en die zijn eigen ouders den neus afbijt. De ouders zijn veelal schuld aan het verderf hunner kinderen. Zij tasten doorgaans in deze twee punten mis: Zij vertroetelen en verwennen hun kinderen al te zeer, of zij zijn al te gestreng, waardoor zij hen verbitteren. Men moet zoowel in het een als in het ander maat houden.

DE OPGAANDE LIJN

5)

DOOR J. SMELIK

We hebben er met Vader over gepraat: hij wil volstrekt niet hebben, dat we den trouwdag en zoo uitstellen. We moeten in elk geval doorgaan, heeft hij gezegd. „Mocht ik beter worden, dan kan ik 't wel niet bijwonen, maar dan kom ik, als God wil, bij jullie aansterken. En als de Heere 't anders beslist..... wel, dan zal ik van een heerlijker bruiloftsfeest mogen genieten dan hier op aarde.....”

Vader leek ons vanavond iets beter dan vanmiddag; hij was ook opgewekter.

Morgen zal de operatie plaats vinden, morgenochtend om elf uur.

We verlangen er naar, dat het gebeurd is, en toch huiveren we er voor terug.

De trouwbrieven zijn gekomen, wij hebben 't druk met adressen schrijven.

Voor ons is het echter een welkome afleiding. De uren van dezen gewichtigen morgen kruipen voorbij, we waren ook zoo vroeg. Geen van beiden hebben we veel geslapen.

Nu is het kwart voor elf, aanstonds gaat Vader, naar de operatiekamer. Ik zie, dat ook Tine als tersluiks op de klok kijkt en bleek wordt. Ze houdt op met schrijven en kijkt mij aan: een floers van tranen ligt weer over haar oogen. Ach, 't is ook zoo'n moeilijke gedachte: dat een van haar geliefden, met wie zij door banden van vleesch en bloed verbonden is, nu aan het operatiemes is overgeleverd. Er hangt zooveel van dit uur af.

Nadat ik haar wat getroost heb, en ook tante de kamer binnengekomen is, die zoo echt-eenvoudig en toch warm vertrouwend wat zeggen kan, bidden we met elkander.

We zijn nu rustiger geworden; weer openbaart zich de kracht van het gebed: wat is het heerlijk, alles in Gods hand te leggen.

Dan gaan we een eindje om, want schrijven kunnen

we nu niet meer. Straks om twaalf uur kunnen we opbellen, heeft de hoofdzuster gezegd, misschien kan er dan wat bekend zijn.

Zoo loopen we door de ons zoo vertrouwde straten van de Vogelbuurt; veel zegt Tine niet — hoe kan het ook.....

Vijf voor twaalf zijn we weer thuis. We zullen maar opbellen. Als ik den hoorn van het toestel neem, komt weer die zenuwachtig-strakke spanning in Tine's oogen, die ik al mèer zag, en waarover ik me eigenlijk wat ongerust maak. „Roode Kruis,” klinkt de stem van den portier in mijn oor.

„Hallo, ik wou even informeeren naar Mijnheer Van Heesteren, die vanmorgen geopereerd zou worden, kamer 41.”

„k Zal u met de zuster verbinden.” — Even stilte.

„Ja?”

„Met Boerma. Is Vader al geopereerd, zuster?”

„Jawel, meneer Boerma, het is gebeurd.”

„En.....?”

„Nu, de operatie is goed geslaagd, heeft de dokter gezegd. Maar meneer is natuurlijk nog niet bij kennis.”

„Kunt u er verder nog iets van zeggen, zuster?”

„Och nee, meneer, d'r valt nog heel weinig te zeggen. Afwachten is de boodschap.”

„Hoe laat zouden we kunnen komen?”

„Nu, k zou zeggen, tusschen vijf en zes. Dan is uw Vader vast wel bij kennis. 't Is natuurlijk de vraag, of u er veel aan zult hebben.”

„Dank u wel, zuster!”

We weten nog niet veel dus. Toch kijkt Tine, die aan het bij-kontakt luisterde, opgewekter. „De operatie is al vast goed geslaagd,” zegt ze, met iets van juichen in haar stem.

Tante en ik kijken elkaar even aan. Ze heeft nog zoo weinig meegemaakt, lees ik in den blik van Tante Jet. 'k Weet, dat we beiden hetzelfde denken: 't zegt op zichzelf nog zoo weinig, dat de operatie goed geslaagd is! Maar ik heb niet den moed, om dien domper op Tine's opveerende hoop te zetten.

Aan tafel bid ik vurig, of God dat dierbaar leven voor ons sparen wil. En of Hij er ons voor bewaren wil, dat we Hem in onze gedachten den weg zouden voorschrijven. Zijn wil geschiede.....

Om vier uur — net zijn we klaar met het schrijven van de adressen der trouwbrieven — de telefoonbel.

Ik vlieg naar de gang, want er is een somber voor-gevoel in me.

„Ja, hallo?” Een vrouwenstem antwoordt:

„Met 't Roode Kruis-Ziekenhuis.”

„Jawel, met Boerma!

„Meneer Boerma, we zouden het beter vinden, als u direkt kwam. Meneer is wèl bij kennis, maar.....”

„Wat zegt u, zuster? Er is toch geen gevaar bij?”

„Gevaar, gevaar, alles is mogelijk, maar de toestand is niet zoo gunstig.”

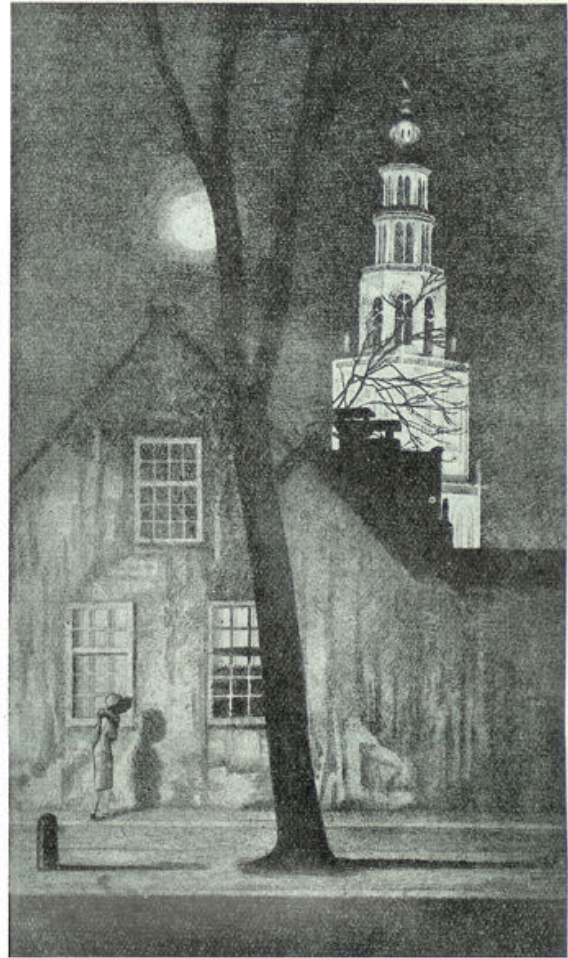
„We komen aanstonds!”

Spoedig zijn we met ons drieën op weg. We hollen meer dan we loopen. En toch duurt de betrekkelijk korte afstand naar 't Ziekenhuis ons een eeuwigheid.

Nu zitten we aan Vaders bed. Wat ziet hij wit..... Hoewel, de toestand lijkt me nog niet zoo erg: Vader kijkt betrekkelijk zoo opgewekt.....

Als Tine vraagt, hoe 't met hem gaat, hoe hij zich voelt, zegt Vader: „Ik voel me goed, alleen ben ik zoo koud, zoo koud.....”

„Ja,” zegt de hoofdzuster, „meneer klaagt erg over kou, we trachten hem warm te maken, maar 't lukt nog



Naar een ets van
Arend Hendriks

Verlichte Martinitoren te Groningen

niet erg.” De zuster wijst op de verhooging onder de dekens aan 't voeteneind: een elektrisch verwarmings-toestel.

Terwijl Tine met haars Vaders hand in de hare zit, en zacht met hem praat, geeft de zuster mij een wenk. Onhoorbaar glijp ik achter haar de kamer uit, de gang op.

„En, zuster?” zeg ik gedempt.

„Ja, meneer, die kou is bedenkelijk. 't Is te hopen, dat 't lukt, uw Vader warm te krijgen, maar anders staat het er niet zoo best voor.....”

„Denkt u, dat er levensgevaar is?”

„Momenteel kunnen we 't nog niet zeggen, maar die kou moet weg. U mag nu niet te lang bij hem blijven, maar tusschen zes en zeven moet u maar 's terugkomen, misschien kunnen we dan iets meer zeggen.....”

☞

(Wordt vervolgd)

De boomen vierden afscheidsfeest,
In kleur en tint en licht.
Het bosch is als een gouden droom,
Als een volmaakt gedicht.

De boomen dragen 't laatste kleed,
Van geel en brons en rood.
Wat is het schoon zóó rijk te zijn
Vlak bij den grooten dood....

C. REDERT

TEEKENEN DES TIJDS

STRIJDDAGEN.

ONDER DE TELEGRAMMEN STOND HET, alsof het de gewoonste zaak van de wereld is: „Moskou, 29 Oct. (V.D.) De Russische atheïsten-organisaties hebben besloten om 25 December a.s. in geheel Europa een „strijddag tegen den godsdienst” te organiseren. Alle Communistische organisaties zullen hieraan deelnemen.” Zoo worden we bijtijds voorbereid op wat ons einde van dit jaar te wachten staat.

De dag, waarop allerwege gesproken en gezongen wordt van „vrede op aarde” zal een „strijddag” worden!

Ik denk op dit oogenblik aan twee dingen.

Allereerst aan onzen almachtigen God, Die boven al het gewriemel der menschenkinderen staat. Al de volkeren der aarde tezamen zijn voor Hem als een druppel aan een emmer en als een stofje aan een weegschaal! De gedachte aan Hem maakt rustig!

Van Zijn hoogen Hemel ziet Hij neder op de menschen — Zijn schepselen, het maaksel van Zijn hand! — die nochtans tegen Hem de vuist ballen, al zeggen ze misschien ook wel, dat het niet tegen Hem, maar tegen den dienst gaat, waarvan God toch het Middelpunt en Doel is.

Maar Hij ziet óók neder op Zijn kinderen, die hun vertrouwen stellen op Hem, en die de handen vouwen tot gebed.

„De Heere regeert,” jubelt de psalmist. Vier malen lezen we het kort achter elkaar: Ps. 93 : 1; 96 : 10; 97 : 1; 99 : 1. God heeft alles in Zijn hand! En Christus troont aan de rechterhand des Vaders in den hemel, „engelen en machten en krachten aan Hem onderworpen zijnde.”

Maar ik denk ook aan een paar menschen.

Aan Gamaliël en aan Epafras.

Twee héél verschillende personen!

Gamaliël heeft eens een woord gesproken, dat wel verdiende behartigd te worden. Het luidde in zijn slotgedeelte: „Opdat gij niet misschien gevonden wordt ook tegen God te strijden.”

Schijnbaar ging het niet tegen God, maar tegen menschen, die God wilden dienen en niet over Jezus konden zwijgen. Het verhaal uit de Handelingen is bekend genoeg. Welnu, daar zegt dan een uit het Sanhedrin, den grooten Joodschen Raad, dat woord, dat ik voor een deel neerscheef. Deze voorzichtige Gamaliël sprak zoo berekenend, terwijl de apostelen „een weinig buiten moesten staan”: „Houdt af van deze menschen en laat hen gaan!” (Hand. 5 : 33—39.) De invloed van dezen „leeraar der wet” heeft kunnen bewerken, dat de apostelen slechts geeseld en daarna losgelaten werden!

Epafras heeft zijn strijddagen gehad. Hij streed zonder boog of spies! Zijn strijd werd gevoerd in de eenzaamheid; in de binnenkamer!

„Altijd streed hij,” zegt de Schrift, „voor de broederen” te Kolosse, waar hij zelf ook woonde, „opdat ze staan mochten volmaakt en volkomen in al den wil Gods.” (Kol. 4 : 12.)

Zouden we niet opnieuw de handen opheffen?

Onze handen zijn misschien slap en moede geworden. Laat ons dan aan Epafras denken en zijn voorbeeld volgen. Hij stréed in de gebeden!

Laat óns ook strijden in ónze gebeden voor „de broederen” in de landen, waar communistische organisaties deel zullen nemen aan den „strijddag tegen den godsdienst.”

Tenslotte willen we er aan denken, dat ná de geeseling God kracht geschonken heeft aan de apostelen, om tóch voort te gaan. God hoorde het „voorzichtige” gestamel van een Gamaliël en de „zeer wijze” overleggingen van den grooten Raad, die — het is immers zoo duidelijk gebleken! — toch tegen God heeft gestreden, maar Zijn Hand was met die weinige mannen, die den Naam van Jezus noemden, als toevlucht voor schuldigen en ellendigen, en alzóó hun schoonen „strijd des geloofs” hebben gestreden en overwonnen.

We zijn bijtijds gewaarschuwd; eenige weken voorbereid. Laat ons „strijddagen” hebben in binnenkameren en in het openbaar; „strijddagen” in onze gebeden en smeeking!

J. T.

DE OPGAANDE LIJN

6)

DOOR J. SMELIK

We eten om zes uur warm eten, maar 't smaakt ons geen van drieën. En om half zeven staan we al weer klaar, om de deur uit te gaan.

De portier van 't Ziekenhuis laat ons in een wachtkamertje. Hij heeft daartoe instructie gekregen, want de dokters zijn juist bij den patiënt.

De minuten kruipen voorbij. Het was twaalf minuten over half zeven op het klokje in de wachtkamer, toen we binnen kwamen — nu wijst het drie minuten voor zeven — maar véél langer dan een kwartier schijnt ons dat geduurd te hebben.

Een kloppje, de zuster treedt binnen.

„Dr. Van Gaalen wil even met u spreken.”

We kijken elkaar bedenkelijk aan, maar we hebben niet veel tijd tot praten, want de deur gaat open, en de dokter komt binnen. Het is de operateur, die vader behandeld heeft. Een prettige, sympathieke man.

Als in een droom klinken de woorden, die zijn warm-aandoende, meegevoelende stem spreekt, ons in de ooren.

„We willen u niet verhelen, dat de toestand van den patiënt heel ernstig is. De kou is niet te verdrijven, en u moet op het ergste voorbereid zijn. Als er nog verwanten zijn te waarschuwen, moet u het nú doen.....”

Ik kijk naar mijn Tineke. Ze houdt zich flink; maar wat staren haar oogen, nu ze vraagt:

„Is er dan heelemaal geen hoop meer, dokter?”

„Nu, nu,” kalmeert hij, „heelemaal niet..... bij onze lieve-Heer zijn alle dingen mogelijk.....”

Tine heeft me verteld, dat Dr. Van Gaalen Roomsch is. Sympathiek, om daarvoor uit te komen; hij weet vermoedelijk toch niet, wat w ij zijn.

Met een enkel woord neemt hij afscheid.

Ik loop hem nog even achterna; op de gang vraag ik hem: „Is de operatie dus niet geslaagd, dokter?”

„Jawel meneer,” zegt hij, een tikje ongeduldig, „de operatie is uitstekend geslaagd, maar het ziekte-proces was al te ver: er is vergiftiging in het bloed.”

Tine en tante gaan naar Vader toe. Ik moet even opbellen: Vaders eenige broer, in Rotterdam. Wat zal Tine's broer 't verschrikkelijk vinden, als hij het hoort. Dat is het nadeel van Indië.....

„Juffrouw, mag ik Rotterdam 40494 hebben? Dringend als 't u blijft.”

„Uw eigen nummer?”

„Roode Kruis-Ziekenhuis, no..... eh..... 334060 —”

Een poos zit ik nu alleen in de wachtkamer van den portier, waar de telefoon zich bevindt. Ik moet wachten op de aansluiting met Rotterdam. Veel liever vloog ik naar Tine toe, maar 'k moet mijn ongeduld bedwingen.

Wat een vredige zomeravond is het. De zon toovert een warmen gloed over het volle groen, dat deze stadswijk zoo mooi maakt. Het is op 't oogenblik rustig op de Segbroeklaan, 'k hoor de vogels zingen.

Onbewust is de natuur van het leed, dat deze wereld doorstormt.....

Daar gaan menschen voorbij, vroolijk-lachend, onbezorgd. Ietwat bitter kijk ik hen na: denken ze dan niet aan het lijden, dat dit schoone gebouw verborgen houdt? Ik moet even glimlachen om dit onbillijke: hoe dikwijls zijn Tine en ik hier ook niet voorbijgelopen, met harten vol overstelpend geluk, en bloeiende blijdschap, zonder te denken aan het sombere achter de lichte muren van dit Ziekenhuis!

De telefoonbel schrikt me op uit mijn gedachten.

„Met Roode Kruis-Ziekenhuis?” „Jawel!” „Hier is Rotterdam!”

Even wachten nog, dan opeens een sonore stem: „Van Heesteren.”

Precies dezelfde klankstem als van Vader, valt me opeens op.

„U spreekt met Tjeerd Boerma!”

„O, Tjeerd, we hebben een uurtje geleden jullie huis opgebeld, maar we kregen geen gehoor. Hoe is 't?”

Ik vertel alles. Er wordt niet veel gezegd aan den anderen kant, maar er klinkt droefheid in de stem, als oom zegt: „We komen zoo gauw mogelijk, Frans is even met de auto weg, maar hij kan aanstonds hier zijn.”

Nu ga ik naar boven.

De schemering valt.

In Vaders kamer is het licht aangeknipt. Oom en tante Van Heesteren uit Rotterdam zijn een kwartiertje geleden gekomen. We zitten nu met ons vijven rond Vaders bed: Tine en ik aan den eenen kant, tante Jet, oom Martien en tante Gesiena aan den anderen. Het is stil in de kamer, behalve dan Vaders luidhijgende ademhaling.

Daarstraks is dominee Sandwijkstraal nog geweest, en heeft even met Vader gesproken. Nóg hoor ik den teeren klank in zijn stem, als hij vraagt: „Is het licht, broeder?” Nóg zie ik den blijden glimlach om Vaders dunne, droge lippen: „Ja, dominee, het is licht! De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.....”

En weer die sympathieke stem: „Ook in de vallei der schaduwe des doods.....?”

O, dat lichten van Vaders nu opgeslagen oogen: „Zijn stok en Zijn staf — die vertroosten mij.....”

Verder is er niets gezegd. Alleen heeft Vader ja geknikt, toen dominee Sandwijkstraal zeide: „Laten we bidden.....” Nooit vergeet ik dat gebed.

Nu wordt de ademhaling steeds zwaarder. Vaders oogen blijven gesloten. Star-aandachtig staart Tine, die zijn koude hand in de hare houdt, hem aan. Als ik opkijk naar oom Martien, maakt hij met de lippen een paar woorden, die ik begrijp: „'t Loopt af.....”

't Loopt af — en we hebben eigenlijk nog geen afscheid van hem genomen.

Ik sta op, en buig me over hem heen.

„Vader!” Maar hij schijnt 't niet meer te hooren. Ik breng mijn mond vlak bij zijn oor, en zeg het nog eens, zoo krachtig en duidelijk mogelijk: „Vader, hoort u ons nog.....?” Er komt geen antwoord. Vader schijnt het bewustzijn te hebben verloren. En zijn ademhaling gaat steeds moeilijker.

Ook Tine probeert het nog eens. Maar aan niets is te bemerken, dat het tot den stervende doordringt.

En weer is het stil in de kamer.

De majesteit van den dood rijst rondom ons op..... onwillekeurig houden we den adem in.

De minuten verstrijken, maar wij hebben geen begrip van den tijd, want de adem der eeuwigheid raakt ons aan.

Nu komt er plotseling eenige ontspanning in Vaders moe gezicht. Een waas van rust legt zich over zijn trekken. Een matte glimlach plooit zich om zijn lippen, een glimlach, als van blij geluk.

Wat ziet Vader? zoo lezen we de vraag in elkaars oogen.

Opeens breekt zacht de stem van oom Martien het strakke zwijgen:

„Zij zullen Mijn heerlijkheid aanschouwen.....”

Tine's oogen staan vol tranen — zwijsgend knik ik.

En weer richt zich onze starre aandacht op het stille sterven van hem, die ons zoo lief is. Wat maakt de Heere het hem gemakkelijk: geen strijd, geen angst, geen benauwdheid! De versregels schieten me te binnen: „Hoe zacht zien wij de vromen.....”

Nu verflauwt de ademhaling. En aandachtiger nóg buigen we ons over het bed heen.

Opeens: een zware snik, een zacht zuchten, volkomen stilte.....

Een poosje — hoelang, weet ik niet — zitten we roerloos.

Tante Jet is de eerste, die het zwijgen opheft:

„Hij is thuis.....”

Haar stem breekt.

Maar haar woorden doen bij Tine de weldadige tranen komen, die verlichting geven aan haar bedwongen droefheid. Aan mijn schouder weent ze uit.....

Dan nóg de stem van oom Martien, die zegt: „Tine, wil jij je Vader de oogen toedrukken?”

Tine smeekt mij: „Doe jij het?”

En behoedzaam druk ik Vaders oogleden omlaag.

De zuster is inmiddels binnengekomen, bescheiden heeft ze ons bij het sterven alleen gelaten.

Nog een laatste blik op den lieven doode, dan gaan we de kamer uit, de schemer-verlichte gang op.

De klok wijst half elf.

Als de deur der kamer zich achter ons toezigt, is het, of er een zware streep in ons leven wordt getrokken.

Dan gaan we naar huis.

„Zonder Vader,” realiseert Tine zich.

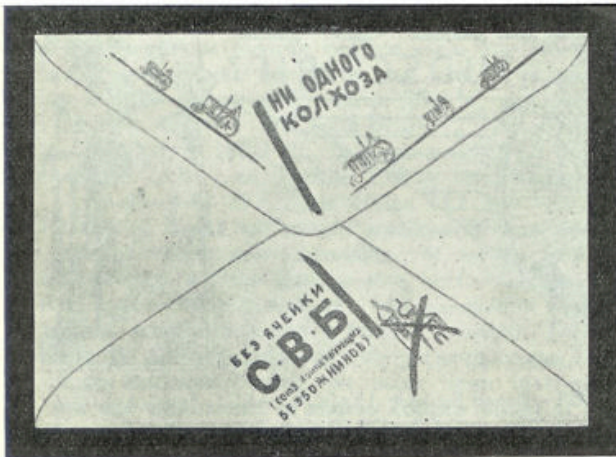
Haar lichaam voel ik schokken van 't snikken.

(Wordt vervolgd)



Het meer van Genève

Op weg naar huis!



INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Het kruis houdt stand.

LUTHER HEEFT EENS IN BETREKKING TOT den Bijbel gezegd: Das Wort sollen sie stehen lassen — van het Woord moeten ze afblijven! Hetzelfde zouden we kunnen zeggen in betrekking tot het kruis: wát er ook wankelt of wijkt, het kruis houdt stand!

Ongewild heeft men in Rusland van anti-Christelijke zijde dit openbaar bevestigd, en nog dagelijks wordt door de Sovjet-regering als 't ware toevallig deze waarheid verbreed.

Wat is het geval? De Russische Staat verkoopt omslagen voor brieven, waarop aan de rugzijde voor de Sovjet-Republiek een propaganda-opdruk voorkomt. Op zichzelf is een dergelijke opdruk niet verkeerd: ook andere Staten benutten postformulieren om met bepaalde dingen, van algemeen belang, propaganda te maken.

Maar hier geldt het toch wel iets heel bijzonders: „hier gaat het om de vijandschap tegen God.“ De opdruk luidt: „Geen collectieve bedrijven zonder een cel van den bond der strijdende godloozen.“ Als illustratie zijn eenige tractors, het zinnebeeld van den nieuwen toestand in Rusland, geteekend, terwijl onderaan een omvervallende Russische kerk voorkomt, waardoor twee strepen zijn gegeven. De bedoeling is deze: de opbouw van het gecollectiviseerde en gemechaniseerde landbouwbedrijf en de industrie kan niet worden voltooid, zoolang de kerk nog staat.

Maar het merkwaardige is nu, dat, zooals bovenstaande fotografische afdruk aantoon, alles op den omslag scheef staat, alles eigenlijk omvervalt, behalve de twee strepen, die de kerk doorkruisen en die ongewild tezamen een recht-opstaand kruis vormen.

De vijanden van het kruis van Christus, die dezen propaganda-omslag hebben ontworpen, hebben natuurlijk niet gedacht aan de symbolieke beteekenis, die er op voorkomt!

Maar wij willen er aan denken; en wij willen ons verblijden, dat op deze wijze weer zoo klaar en duidelijk voor de aandacht van duizenden wordt gesteld, dat alles ineens stort, alles onzeker is, terwijl alleen het kruis onwankelbaar staat als een bewijs, dat er ook in onzen tijd nog een vast fundament is!

Onlangs heeft Dr. Kagawa het uitgesproken voor Japan: „Het kruis van Jezus Christus is wat we voor onze dagen noodig hebben, maar dan niet slechts het preeken er over, maar het beleven van het kruis.“

Ik geloof, dat wij in onzen tijd goed doen, telkens weer te wijzen op de hoofdwaarheden van het Christendom, en op het waarachtig leven er bij. Waar alles rondom ons wijkt en bezwijkt, moeten we naar het kruis op de rots; is onze eenige toevlucht: Jezus Christus, de Gekruisigde!

DE OPGAANDE LIJN

7)

DOOR J. SMELIK

III.

Ik zit op mijn studeer, geniet weer van het prachtige uitzicht recht tegenover de pastorie de lange, koolzwarte oprijlaan naar de „Kastanje-hoeve“, die haar naam met recht draagt, want niet alleen zoomen de statige, zware boomen de laan af, maar ook weven zij met hun sterke takken en 's zomers vollen bladerdos een dak-van-bescherming boven den nok der witgepleisterde huizinge — en daarachter de wijde velden, welke den blik onbelemmerd laat tot den wazigen einder.

Het is een echte wintervriesdag. Strak en grijsblauw spant de rustige hemelkoepel zich, hard en blikkerend-wit ligt de weg, doodsch en als van-kou-verstijfd lijken de eindeloze akkers. Alleen aan den Westershemel die gloed van leven, de zon, in vlammend-rooden gloed wegzinkend naar den einder, goud-spiegeldend in de ruiten der Kastanje-hoeve, lange strepen van rose en hel-oranje; dan verflauwend tot glansloos geel — als de zon zich halveert, verstervend tot violet.

Wij hebben zwijgend van dezen heerlijken ondergang zitten genieten; nu de levensgloed daar weg is, en een grauwe schemering snel opklommen gaat langs den hemelkoepel, overvalt ons plots een rilling, hoewel het lekker-warm is in de kamer.

„Hè,“ zegt Tine, „laten we nu den winter maar buitensluiten, vind je niet?“

„'t Was toch 'n prachtgezicht!“ Opstaande, om de gordijnen te sluiten, neem ik even haar hoofd, dat zoo blank afsteekt tegen het zwart der rouwjapon, tusschen mijn handen — ik merk een tranenglans in haar oogen, en weet, dat het weer moeilijk voor haar is.....

Moelijk.....

Geliefden afstaan aan den dood is het brengen van een offer aan God, niet maar één keer, als de laatste adem aan de lippen ontvlucht is, of als de droeve gang met het reiskleed naar den dooden-akker wordt aanvaard, neen, elken dag weer, heel het leven soms..... de wond, die nooit geheel dichtgaat, maar altijd pijn en bloedt. Wij ervaren dat zèlf nu.

„Dacht je aan de heerlijkheid, waarin Vader is, nu je dien mooien zonsongang zag?“

Zwijgend knikt Tine van ja.

„Waar gouden de portalen zijn,
Hoe zullen daar de zalen zijn!“

Er komt even 'n blijde glimlach om haar lippen; door de tranen heen blinkt Gods troost:

„Als we dat ook niet van Vader wisten, zou het niet uit te houden zijn, ik mis hem soms zoo. Kon hij maar iets van ons geluk zien.“

„Hij ziet nu groter geluk, en kent heerlijker blijdschap, mijn schat.“

Tine slaat haar armen om mijn hals:

„Ja, lieveling, we mogen het hem niet benijden..... maar..... het is soms zoo zwaar.“

Nu de zware gordijnen gesloten zijn, en het koude wintergezicht buiten gebannen is, nu het warme lamplicht de kamer vroolijk maakt, en Tine den haard nog eens oppoekt, dat de gloed vuriger wordt, en blauwige vlammen beginnen te dansen rond de nog zwarte kolen bovenop, komt de rechte werkstemming weer terug, die een half uurtje geboeid werd door den heerlijken zonsneergang, met zijn onvergelykelijk-schoone kleurenspeel.

Het is de week vóór de Kerstweek. Volgende week Donderdag en Vrijdag is het blijde feest! En vandaag,

Woensdag, staan de catechisatiën stil, want er moeten hèèl wat voorbereid worden!

Ik kan nog ruim een uurtje werken, dan moeten we koffie-drinken, en om half zeven heb ik kerkeraadvergadering. Misschien krijg ik net mijn preek voor a.s. Zondagmorgen af.

Met een zucht van verlichting schrijf ik het laatste woord. Tine staat over mijn schouder gebogen, ze is een minuut of tien geleden naar beneden gegaan, om voor de koffietafel te zorgen, en komt me nu roepen.

Ik kijk op de klok: tien minuten over half zes, mooi op tijd klaar!

Even de stukken voor den kerkeraad in mijn tasch, m'n handen wasschen, en wij zitten aan tafel.

„Echt jammer,” zegt Tine opeens, „dat je vanavond weg moet! Ik was zoo blij, dat je in dezen tijd een paar avonden thuis kunt wezen, en nu moet je wèèr weg! Een dominee heeft toch eigenlijk nòòit vrij.....”

„Er is niets aan te doen, kind, d'r zijn belangrijke zaken vanavond aan de orde. Die zaak Hartwigsen!”

„Wat lekkers, zoo'n zaak voor een jongen dominee!...”

„Daar zullen er al heel weinig, daar zal geen èèn dominee aan ontkomen, aan moeilijkheden bedoel ik.”

Er valt een poos zwijgen in de kamer.

We denken beiden aan die zaak Hartwigsen.

„Gelukkig, dat je nog al goede ouderlingen hebt,” zegt Tine weer.

„Dat is waar! En..... God zal wijsheid geven.”

Op dit oogenblik wordt er gebeld.

We hooren Jo door de gang loopen, stemgezwatel aan de voordeur, een klopje..... „Ja!”

„Mevrouw, daar is juffrouw Potma. Ze vraagt, of 't mevrouw gelegen komt, dat ze haar vanavond een uurtje gezelschap houdt?”

Met een wenkbrauwfrons kan ik nog juist het wrevelwoord bedwingen, dat Tine naar de lippen dringt.

„Ja, het is goed, Jo,” zegt ze dan, effen gelaten.

Wanneer de deur dicht is: „Wat vervelend is dat nou weer, 'k dacht vanavond zoo echt alleen te zijn, en „Daden die keeren” uit te lezen, nou zij weer!”

„En je vond 't zoo vervelend, dat ik wegging, en je alleen was!” grap ik.

„O, jij.....”

In dat langgerekte hoor ik haar liefde.

„Maar nou diè klets!” voegt ze er ietwat brutoot aan toe.

„Ze praat grààg, en ze praat vèèl,” stem ik toe, „maar 't is een goeie ziel!”

„Ja, maar ik ben aan die goeie ziel m'n kostelijken avond kwijt! Want ze blijft natuurlijk tot Potma haar komt halen.....”

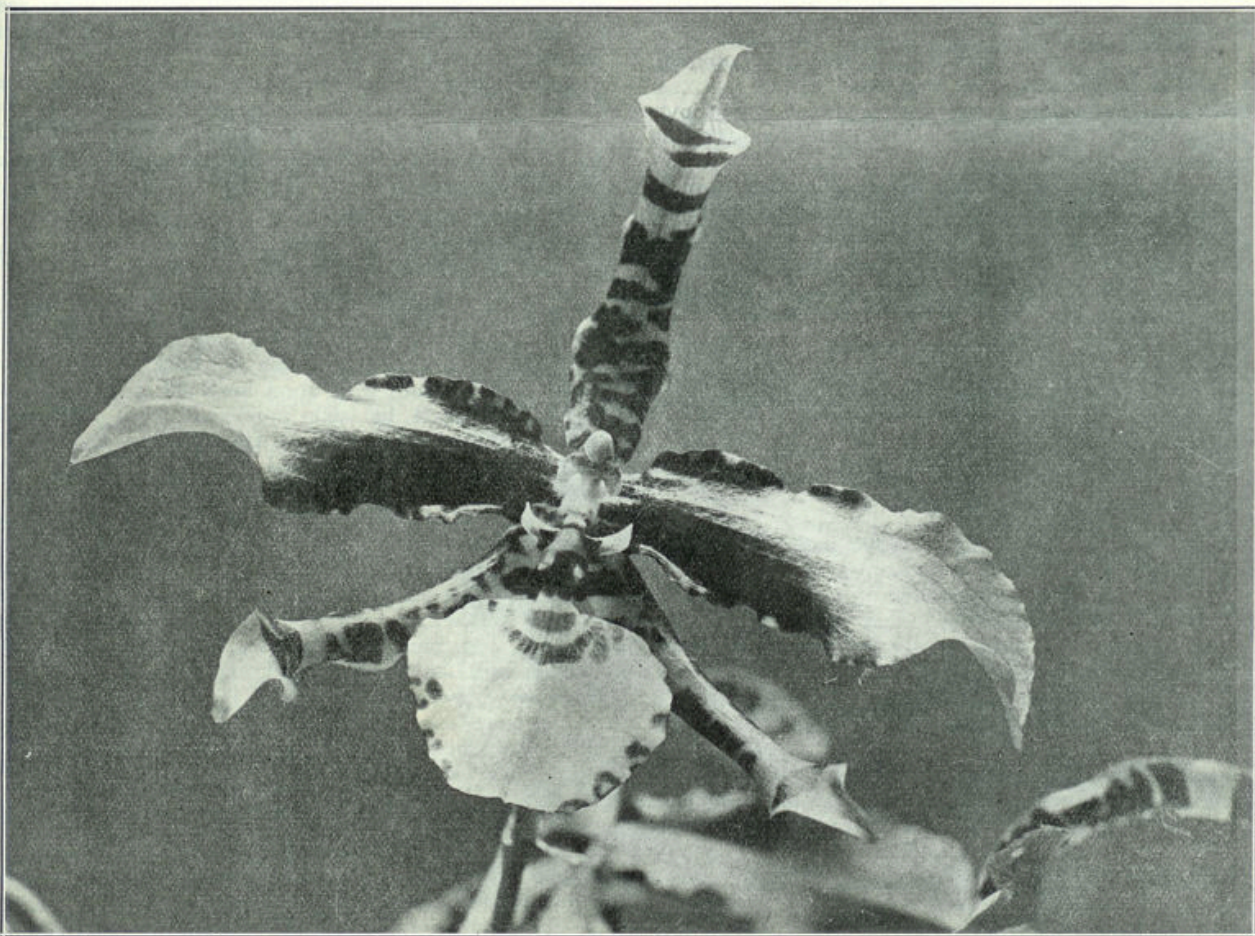
„Vrouwetje, we zullen ons wel eens meer moeten offeren, jij net zoo goed als ik. Dat moeten we ons altijd maar voorhouden. We moeten di e n e n leeren.”

„'t Is wat moois,” moppert ze nog.

Dan kijkt ze me aan, en we beginnen allebei te lachen.

☒

(Wordt vervolgd)



Een pracht Orchidee, die te zien was op de Orchideeëntentoonstelling in het Koloniaal Instituut te Amsterdam.

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Openbare dankbaarheid

PRESIDENT HOOVER HEEFT MEDEGEDEELD, dat de 26e November a.s. zal worden beschouwd als een dag van nationalen dank voor den zegen, die de natie geniet.

„Ons land,” zoo schrijft hij o.a. in zijn proclamatie tot de Amerikanen, „heeft alle redenen tot dankbaarheid jegens den Almachtige. De tijdelijke tegenspoed moet het geestelijke leven van het volk verdiepen, zijn offervaardigheid jegens anderen verlevendigen, en zijn moed versterken.”

Zulke taal van hooger hand verblijdt ons, en geeft ons weer wat meer vertrouwen voor de arme wereld. Er is overal zóoveel God-vergetenheid, dat het ons wel eens bang te moede wordt. Maar als van overheidswege dan op zulk een wijze openlijk wordt vermaand tot verootmoediging en erkentelijkheid jegens God, krijgt men weer wat hoop.

Amerika heeft reeds lang zijn jaarlijkschen dankdag; Duitschland zijn „Busz- und Bet-tag.” Ons land heeft ook wel in ernstige tijden zijn bededagen gehad, behalve dan de bede- en dankdagen, die men heeft in zaai- en oogsttijd — de eerste Woensdag in November van dit jaar werd weer tot dankdag afgezonderd op het platte land en velen zijn ook met ons opgegaan, niettegenstaande crisis en malaise, om God te danken voor de vele voorrechten, die we in ons land nog genieten: er was geen misgewas, de akker bracht overvloedig vrucht voort, we leven nog in rust en vrede...

Toch verdient het wel ernstige overweging, in ons land geregeld elk jaar een nationalen dankdag in te voeren. Willen onze mannen, die onze Koningin bijstaan in de regeering, aan deze gedachte niet eens hun aandacht wijden? De Chr. Ger. Kerk heeft onlangs besloten, niet alleen al haar leden op te wekken tot het houden in dezen noodtijd van een „boete- en bededag,” maar ook de Hooge Overheid dringend te verzoeken, zulk een dag voor geheel ons volk uit te schrijven. Ik geloof, dat hier een goed besluit is genomen, liggend ook in historische lijn. Heel ons volk moet door de Overheid worden opgeroepen tot verootmoediging en gebed. Maar ik geloof óók, dat men niet moet vergeten op te wekken tot dankzegging. Laat het daarom een bede- en dankdag zijn. En dan niet alleen in een noodtijd, maar elk jaar. Men moet er als volk aan wennen, door de Overheid elk jaar te worden opgeroepen om den Grooten Gever te erkennen: voor Hem de nationale schuld te belijden, de nationale noodden bekend te maken, den nationalen dank te brengen. Wat een zegen rustte er niet op het volk van Ninevé, toen zij naar God luisterden, een vasten uitroepen en zich, rijk en arm, voor God stelden met berouw. En de profeten hebben het tot Israël meermalen gezegd: „O land, land, hoor des Heeren woord!”

Denk eens aan Rusland, Duitschland... o, konden we u alle brieven eens voorleggen uit die landen, sprekend van onzeggbare ellende! Denk eens aan Engeland, Frankrijk en België, waar de Christushaat in de arbeiderspartijen in onze dagen sterk wordt aangewakkerd. Vóór ons ligt een brief van een jongen arbeider, die tot zijn mede-arbeiders sprak over het noodzakelijke van een godsdienstigen grondslag voor elke bewaring. Hij schrijft: „Het was voor mij een verschrikkelijke ure, die toen volgde. Er heerschte een ongehoofde bitterheid tegen iedere soort en vorm van godsdienst. In de discussie hielp mij niemand. En daarbij is de positie in onze stad betrekkelijk goed, en zou men zooveel bitterheid en ondankbaarheid niet verwachten.” En is het in ons land beter? De Regeering sprak zich nog onlangs openlijk uit, hoe noodig het is, dat zekere pers in het oog wordt gehouden vanwege opruiingsartikelen. En de geest van godloosheid breekt zich ook hier meer en meer baan. Welnu, is er dan geen reden om bij vergelijking met andere volken God te danken, en bij het zien op eigen zonden zich te verootmoedigen en te bidden? Niet alleen in de huizen en kerken en zalen, maar als volk?

94



A. J. COOK, secretaris der mijnwerkersfederatie in Engeland, is dezer dagen overleden. Zijn leven begon hij als boerenjongen, maar ontwikkelde zichzelf, zoodat hij op twintigjarige leeftijd als leekenprediker optrad. In 1884 geboren, wendde hij in 1905 de Kerk den rug toe en werd lid van de Socialistische arbeiderspartij. Al meer wendde hij zich van den godsdienst af, zoodat hij na de staking in 1926 geldelijk gesteund door de Russische mijnwerkers, zich een „ne-

derig leerling van Lenin” noemde. — God heeft Zich blijkbaar veel met hem beziggehouden. Als mijnwerker werd hij door een ongeval aan de knie gewond, hetgeen heel zijn verdere leven voor hem hinderlijk is gebleven. Verleden jaar moest hem deswege zelfs het been worden afgezet. Dit zijn zeker liefde-bemoeiingen Gods geweest tot heil van het zieleleven. Nochtans is voorzover wij weten, het doel niet bereikt; hoewel zijn gezindheid in den laatsten tijd wel veranderd scheen: in 1930 heeft hij tijdens het groote mijnconflict zoo hard geijverd ter voorkoming van een staking, als hij er in 1926 de grootste voorstander en hoofdleider van was. ☒

DE OPGAANDE LIJN

8)

DOOR J. SMELIK

Ik voel me altijd nog onwennig, als ik aan 't hoofd van de lange tafel in de kerkeraadskamer zit — ik, nog zoo jong, voorzitter over die zooveel oudere broeders. Hogeweg, de diaken, is de jongste, en die is twaalf jaar ouder dan ik!

De kerkeraadskamer ziet er gezellig uit. Sinds dat ik hier beroepen ben, hebben ze haar heel wat opgeknapt! Toen we kwamen „kijken”, kale, gewitte muren, gewone glasvensters, een planken vloer, niets opgehangen dan een lijst van kollekten, een vervelozoze tafel..... Ik sprak er met meester Raaman over en die heeft, nadat ik het beroep aannam, een kommissie gevóómd, om gelden te verzamelen tot verfraaiing van de konsistorie. Hij heeft eer van zijn werk gehad, denk ik nog eens, terwijl de scribe een lange, taaie steunaanvraag voorleest: groensaaie gordijnen verhullen de glas-in-lood-ramen, die overdag den zonneshijn zoo kleurig transpareren, en sluiten alle gedachte aan winterkou buiten. Een nieuwe, glanzende kachel drijft aangename warmte door het vertrek, de vloer is met frisch-bruinroodige matten belegd, de muren geokerd, terwijl de klok en een paar etsen — geschenken van ons beiden — de eentonigheid breken; voorts een groen tafelkleed, waarop doorzichtig en koel een blad met karaf en waterglazen..... aardig geheel.

Er valt stilte. Ik schrik op: wat zit ik te droomen!

„Verlangt iemand van de broeders 't woord hierover?”

Er blijkt niet veel ambitie voor deze steun-aanvraag te zijn. Vetter stelt voor, haar voor kennisgeving aan te nemen, en allen knikken toestemmend.

De lektüre der ingekomen stukken gaat voort.

Ik steek mijn sigaar, die uitgegaan is, weer aan, en kijk, onbemerkt, onder het rooken, de rij der gezichten rond de tafel langs.

☒ Rechts van me zit de scribe, meester Raaman, de

eerste onderwijzer aan de U.L.O. school in het dorp, de stille, overgevoelige, maar ook zoo trouwe broeder, bemind in heel de gemeente, de man zonder vijanden, in wiens groote bruine oogen 'n lichten van liefde glanst...

Daarnaast broeder Vetter, de rijke heereboer, oorspronkelijk uit Zeeland afkomstig, en dat in zijn dialect nog steeds verradend, ofschoon hij al meer dan een kwart-eeuw hier woont. Een eerwaardige figuur met zijn reeds zilverend haar, en de gemoedelijke, verstandig-grijze oogen onder het ietwat lage, met dikke plooiën voorziene voorhoofd.

Links van me broeder Kok, de geestige, die als vice-praeses van den kerkeraad fungeert; een echt type: vierkant, hoekig gezicht, met ietwat verstugde trekken rond den mond, en eenigszins gebogen neus, reeds tamelijk kaalhoofdig en..... haast-altijd lachende, helderblauwe oogen.

Dan nog de vierde ouderling, broeder Potma, degene, dien ik het minst sympathiek vind, iemand, die graag praat, en zich zelf nog al flink schijnt te vinden, zeker, hij heeft wel goede kwaliteiten voor ouderling, maar.....

De ingekomen stukken zijn ten einde. Met een zucht van verlichting reichten de broeders zich op hun stoelen, of verschuiven ze wat. Het wordt nu belangrijker.

Het agendum, dat voor me ligt, vermeldt eerst diakonale zaken. De beide diakenen — Hogeweg en Gerkama — rapporteeren over een bezoek, dat gebracht is bij een zonder attestatie ingekomen gezin, in groote armoede verkeerende. De vrouw is belijvend lid van een kerk, ergens in het vaderland; waar haar attest is, weet ze niet eens meer, ze heeft veel gezworven, en in één gemeente is het door slordigheid blijven hangen. De man is geen lid en heeft socialistische neigingen. De kinderen zijn doopleiden, behalve het jongste van acht maanden, dat nog ongedoopt is. Nu zitten ze zóó in nood, dat de kerk'er weer goed voor is.....

De zaak eischt nog al wat bespreking. Potma verzet zich vrij scherp tegen steun, maar geeft het tegenover de argumenten, die vooral br. Vetter en meester Raaman

te berde brengen, op. Besloten wordt, aanvankelijk te steunen, hoewel met groote voorzichtigheid. Getracht zal worden, de attestatiën op te sporen, en voorts wordt aan mij, en aan broeder Potma, die voor dat gezin wijk-ouderling blijkt te zijn, opgedragen daar eens een bezoek te brengen.

„Dat zal dus het eerste bezoek samen met ù zijn!” glimlach ik tegen hem.

„Ja, ik was al haast jaloersch op Kok en den meester,” tracht hij te schertsen. Maar de intonatie van zijn stem laat me weten, dat hij ook werkelijk jaloersch was. Tot nóg toe heb ik alleen nog maar bezoeken afgelegd met br. Kok, en een paar met den scriba. Even valt er een ietwat wrang zwijgen.

De klok slaat half acht, en breekt de stilte. Er komt weer beweging onder de broeders. Half acht zouden de gemeenteleden van de zaak Hartwigsen komen. Ik stel voor, eerst even theepauze te houden.

Ondertusschen komen ze binnen: de Hartwigsen-partij eerst: Hartwigsen en zijn dochter Diet, en hun neef Frank Dolk, en dan de „tegenpartij”: Weller met zijn vrouw, en Elzinga met zijn vrouw.

Daar komt een sfeer van onrust in de vergadering; ik heb een gevoel, alsof de harmonie, die er zoo even hing, verbroken is. Vooral Potma schuift onrustig op zijn stoel heen en weer, en trekt nerveus aan zijn sigaar, die scheef brandt. Potma, zoo heb ik van Vetter gehoord, is de felle verdediger van de Wellers en de Elzinga's geweest al die keeren, dat deze zaak voor den kerkeraad kwam, en dat is nu al een paar jaar! Ik heb de notulen er op doorgelezen, maar ik kan nog niet zeggen, dat ik er achter ben..... Alleen dit is mij duidelijk, dat de broeders tot nóg toe de Hartwigsen-partij in 't gelijk gesteld hebben, met de stemmen van Potma, en diaken Hogeweg, tegen.

Ineens bedenk ik: diakenen stemmen hier oók mee in tuchtzaken, dat gaat toch niet, meer dan een adviseerende stem hebben ze niet. Maar ja, 't was in de vakature.....

(Wordt vervolgd)



Bruidsmeisjes in Engeland, onder wie er drie van koninklijken bloede zijn.

INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR

„Aanvullend en opheffend.”

EEN GROOTSCHPE POGING OM DEN GROOTEN nood van onze dagen te bestrijden zal in ons land worden aangewend op initiatief van Prinses Juliana. Dezer dagen vond de installatie van het Crisis-Comité plaats, waarbij onze Prinses een rede heeft gehouden, die door de radio in ruimen kring is gehoord, en door de Pers, althans in hoofdgedachte, doorgegeven.



Prinses Juliana begon met de sympathieke mededeeling, dat door haar Moeder de uitvoering van dit nationaal opgezette plan aan haar was overgelaten, en dat zij het zoo zeer op prijs stelde, in dezen drukken tijd haar Moeder terzijde te mogen staan. Onze Prinses is Eere-voorzitster van het Comité, dat bestaat uit mannen en vrouwen, wier rijke ervaring en persoonlijkheid borg is, dat allerlei belangengroepen zijn vertegenwoordigd, en die het vertrouwen wekken, dat aan den crisisnood van ons volk in al zijn lagen zal worden gedacht. Onze Koningin heeft haar groote belangstelling getoond door zich als Beschermvrouwe aan dit Comité te verbinden.

Zoo werkt hier het jongere en oudere geslacht samen aan één edel doel.

Onwillekeurig komt ons in herinnering Juliana van Stolberg, die voor de tijdelijke en geestelijke noodden van haar tijd haar leven heeft gegeven, en wij zien de nawerking in geslachten, als wij denken aan Koningin Emma, Koningin Wilhelmina, aan Prinses Juliana, — zooals Jkhr. Van Citters, Voorzitter van het groote Comité, bij de installatie er van zoo terecht tot onze Prinses heeft gezegd: „De Oranje-aanleg leeft in u voort, om in voor- en tegenspoed één te willen zijn met heel het volk!”

Doel van het Crisis-Comité is: te komen tot verzachting van leed; tot leniging van nood van diegenen, die het hardst getroffen worden doordat het noodigste dreigt te gaan ontbreken om in de onmisbare behoeften voor zichzelf en het gezin te voorzien. Een werkcomité zal daartoe worden samengesteld, waaromheen gegroepeerd personen, die, met de locale toestanden bekend, van adviezen kunnen dienen. Het Paleis op de Kneuterdijk zal de noodige lokaliteiten voor het bureau van het Comité afstaan. En natuurlijk zal er mee worden gerekend, dat de uitgaven tot het uiterst noodzakelijke beperkt blijven, om met 'toog op de noodden, die gelienigd moeten worden, zooveel mogelijk het bijeengebrachte tot het volle pond aan te wenden voor steunverleening.

Aan alle Nederlanders, die iets missen kunnen in dezen crisistijd, nu de verantwoordelijke, maar ook aangename taak, mede te werken aan dit prachtige doel: geldelijke steun te geven! — Jkhr. Van Citters heeft opgemerkt, dat, als van de acht miljoen inwoners van Nederland er twee miljoen worden afgetrokken, die absoluut niets kunnen bijdragen, toch zeker zes miljoen overblijven, die dooreengenomen één cent per week zouden kunnen besparen. Dit alleen zou reeds een bedrag van zestigduizend gulden per week uitmaken. Als men ziet, hoeveel er dagelijks voor vermaak en genot wordt uitgegeven in ons land, is het toch zeker niet te veel gevraagd, als minstens een dergelijk klein bedrag, als hier

voren genoemd, wordt weggelegd om anderer nood te lenigen.

Laat echter het geven geen dwang zijn, maar voortkomen uit medegevoel, naastenliefde en Christenplicht. En ook als gevolg van het besef, dat het een nationaal belang is, wanneer ons volk als geheel genomen zoo ongerept mogelijk door de crisis wordt heengehopen. Laat de vreugde van geven en ontvangen rijkelijk worden gesmaakt, en moge dan — zooals Jkhr. Van Citters zijn rede zoo schoon eindigde — God op dit werk Zijn onmisbaren zegen schenken, Zijn Geest allen leiden, en het werk voleindigd worden Gods naam ter eer!

Aanvullend en opheffend.

In de toespraak van den Voorzitter werd er op gewezen, dat dit werk het best kan worden gekarakteriseerd door deze twee woorden.

Aanvullend in den zin van te helpen, waar reeds geholpen wordt, maar waar toch nog behoefte is aan steun; opheffend, waar het betreft hen, die tot dusver zichzelf konden helpen, maar die thans machteloos zijn om in het noodige te voorzien.

Opheffend echter ook nog op andere wijze!

Het heeft ons namelijk getroffen, dat Prinses Juliana niet alleen medegevoel heeft met de lichamelijke noodden, niet slechts barmhartigheid wil bewijzen, maar dat zij ook moreelen steun noodzakelijk en gewenscht acht, en daarvoor een warm kloppend hart blijkt te hebben. En het heeft ons vooral goed gedaan, dat onze jonge Prinses zoo meeleeft met de jongeren. Zij heeft toch gezegd: „Wij beleven thans een periode ook van moreele druk.... Het blijkt velen in onze dagen haast niet meer doenlijk, misschien in de eerste plaats den jongeren, hun tijd te besteden op een manier, welke hunner waardig is. Ook hieraan moet tegemoet worden gekomen, en mogen dan in de toekomst de vruchten daarvan geplukt worden!”

DE OPGAANDE LIJN

9) DOOR J. SMELIK

De zaak gaat om een hevige ruzie, een burenruzie, tusschen Hartwigsen en Weller; de laatste zou Diet belasterd hebben, dat ze verkeerden omgang had met haar neef, die daar in huis is. En Elzinga is de overbuurman, die Weller steunt; de vrouwen zijn nichten....

Ik tracht de zaak zoo onpartijdig-mogelijk te leiden, laat streng eerst de „aanklagers” uitspreken, en dan de andere partij. Bij elke interruptie valt fel en nijdig de hamer. Ik voel, dat mijn gezicht gloeit; trouwens bijna alle hoofden zijn warm.

Op één oogenblik springt Hartwigsen, die een driftig man is, purperrood op, als Weller met zijn scherpe kraakstem iets bijzonder-hatelijks beweert, maar Vetter, die naast hem zit, wenkt hem kalm weer tot zitten.

Als Hartwigsen spreekt, struikelt hij voortdurend over zijn woorden, hij hakkelt af en toe en hij spreekt lang.

De zaak zit in de war als een hopeloos-doorengestengeld kluwen.

Hartwigsen beschuldigt de andere partij van laster, en ontkent, met zijn dochter en zijn neef, wat hun ten laste wordt gelegd. En Weller met de zijnen houden stijf en strak vol, dat het wàar is, van Diet en Dolk; ontkennen de beschuldiging van laster, en maken de Hartwigsen-partij uit voor huichelaars, die, terwijl de zaak aan den gang was, nóg ten Avondmaal dorsten.

En het heele geval in een cocon van data en feiten, waarbij ze elkaar weer tegenspreken; één oogenblik zelfs Weller en Elzinga, om wanhopig te worden. Ik kijk den scriba aan: hoe moet die hier notulen van houden?! Maar meester Raaman zit kalm in zijn aantekenschrift figuurtjes te teekenen, 't lijkt, of hij er niet bij hoort, maar ik ken hem al wel zoover, dat 'k weet: hij luistert met alle aandacht.

Opeens valt er stilte: beide partijen schijnen uitgeput te zijn.

Onwillekeurig kijk ik op de klok: kwart voor tien al. „Praeses,” verbreekt de stem van Potma het zwijgen. „Broeder Potma!”

„Praeses, het zal u allen niet onbekend zijn, dat ik altijd gestaan heb aan de zijde van Weller en Elzinga. En ik had daar mijn redenen voor. Mijn gegronde redenen. Maar..... eh..... ik moet zeggen, dat ik nu van meening veranderd ben.”

Weer gaat er een onrustig geritsel door de kamer heen, die blauw van den rook ziet, het meisje veegt de tranen uit haar oogen; is 't van 't rooken?

Maar mijn hamerkloppen bezweert de opkomende bui.

Potma gaat verder met zijn betoog, en ja, dat is voor de partij-Weller vernietigend. Want naar een der voornaamste bronnen, die als bewijs moesten dienst doen van de schuld van Diet en Frank Dolk, maar waarbij de Weller-Elzinga-partij nooit den zegsman wilde noemen, blijkt Potma onderzoek te hebben gedaan, en het is hem gelukt, met groote slimheid uit te visschen, dat die z.g. „bron” volkomen onbetrouwbaar was, wat hij nu helder en onweersprekelijk aantoonde.

Ik zie het triomfeerend glimlachje bij Hartwigsen, bij Diet, bij Dolk.

En als ik vraag: „Heeft iemand daarop nog wat te zeggen?” zwijgen Weller en Elzinga met hun vrouwen beduusd. Ze zijn blijkbaar verslagen.

Nu zie ik het geschikte psychologische moment, om mijn woord te spreken, een vurig woord, aandringend op verzoening. Het gaat me gemakkelijk af en ik merk, dat mijn woorden bij de Hartwigsens wel inslaan, ook bij de Elzinga's, maar Weller kijkt steeds nijdiger.

Wanneer ik eindig met te vragen: „Willen de broeders en zusters elkaar de broederhand reiken?” springt Weller boos op, slaat met de vuist op tafel, dat de glazen rinkelen, en stoot, met nijdige haatrukken, uit: „En tóch is het waar! En die huichelaars krijgen mijn hand niet! En hier ligt mijn lidmaatschap van de kerk. Jullie zien me niet meer!”

Meteen loopt hij naar de deur, gevolgd door zijn vrouw. Ik tracht hen nog te weerhouden, maar ze brommen iets van „Goeden avond saam” en verdwijnen.

De Elzinga's blijven, besluiteloos.....

Ernstig wijs ik er nog op, dat z ij in geen geval zoo mogen handelen als Weller; dat de liefde van Christus hen dringen moet, zich met elkaar te verzoenen. Het schijnt langzamerhand meer ingang te vinden, vooral bij de vrouw van Elzinga en ten slotte verklaren ze zich bereid tot de verzoening, evenals de Hartwigsen-partij.

Nadat ik Vetter verzocht heb, met dankzegging te eindigen, gaan de beide partijen weg: kwart voor elf!

We doen nog even de allernoodzakelijkste zaken af, en als 't elf uur slaat, staan we op de stille, uitgestorven straat. Lantaarns zijn er bijna niet aan, want helder schijnt de maan, en de strakke lucht staat bezaaid met sterren. Het is bar koud, maar een echt-gezonde kou. Ik heb zin, meester Raaman even thuis te brengen, de frissche lucht is weldadig na de benauwde warmte van de konsistorie, de meester woont heel aan 't andere einde van 't dorp. Tine zal tóch wel naar bed zijn!

De Friesche klok in de gang slaat net half twaalf, als ik de deur open. Onder

de huiskamerdeur door zie ik nog licht: zou Tine nog op zijn?

Als ik de deur opendoe, zie ik, tot mijn verrassing, dat Tine nog op is! Ze kijkt me schalks aan:

„Da's een verrassing, hè?”

Tine zit gezellig in haar liberty-stoeltje, onder 't rose licht van de schemerlamp, naast haar stoel geplaatst, de voeten op de haardplaat, „D a d e n, d i e k e e r e n” op haar schoot. Ze heeft 't bijna uit, zie ik.

Als ik haar begroet heb, val ik met een zucht in mijn stoel neer: nu pas voel ik, hoe moe ik ben! Geen wonder, zoo'n avond.....

Terwijl Tine een kopje koffie klaar maakt, vertel ik haar in 't kort het verloop van den avond.

Als ik vertel van Potma, en zijn veranderde houding, valt het me opeens op, dat ze maar ja zit te knikken, alsof ze alles van die zaak afweet, en wat ik zeg, met haar wetenschap overeenkomt. Maar..... o ja, maar juffrouw Potma is bij haar geweest, ik was dat heele bezoek vergeten!

„Of heeft juffrouw Potma je al een en ander verteld?” informeer ik, mijn verhaal afbrekend.

Tine begint te lachen.

„In kleuren en geuren natuurlijk!”

„Dat kan bedenkelijk wezen,” mijmer ik, „ze lijkt me nogal „klatschhaft”!”

„Och ja, wat zou je anders verwachten? Ik zeg nog schertsend tegen haar: „Zoo, dus uw man vertelt u zijn kerkeraadsgheimen? Pas maar op!” Zij is ook niet op d'r mondje gevallen! direkt er over heen: „Nou ja, dominee u toch ook?” 'k Was gelukkig niet om een antwoord verlegen, 'k zei: „Ja, maar ik praat er niet met anderen over!” „O,” zegt ze toen, „ik ook niet — met uwee, dat is wat anders, nietwaar?” Handig, hè?” „Nou, ik weet het niet, of ze daar alleen met jou over spreekt, ik moet er tóch 's onderzoek naar doen!”

Er valt even stilte in de kamer.

„Hoe laat ging ze weg?”

„Om tien uur gelukkig. En toen dacht ik: Hè, 't is hier zoo lekker warm, en zoo knus, ik wacht op jou, en 'k ga heerlijk mijn boek uitlezen!”

„Vind je 't mooi?”

„Prachtig, ik wou 't graag even afmaken.”

„Goed, dan lees ik de krant nog.”

Het is al half een geweest, als eindelijk 't licht in de huiskamer uitgaat.



(Wordt vervolgd)



INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR

GAVEN

OUDER GEWOONTE WORDEN IN ONS LAND tegen 5 December door jong en oud, van alle standen, gaven gegeven. Men heeft behoefte, eens een bijzonderen dag te hebben, waarop men zijn vrienden en bekenden kan verblijden en verrassen, maar niet minder, om aan armen en behoeftigen eens op een extra wijze aangenaam wél te doen. Het gaat dan niet zoozeer om gelden als wel om waar.

Nu zijn onze tijden niet gunstig om te geven, en men hoort dan ook hier en daar stemmen, dat zoo iets dit jaar moest achterwege blijven. Maar wij denken daar toch anders over; want behalve de schade, die men daardoor toebrengt aan handel en industrie, benadeelt men ook zichzelf, want er is in geven zulk een zaligheid gelegen; en het ontvangen is óók niet onaangenaam.

Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat men de tering naar de nering moet zetten, en dat men dus in crisistijden niet mag doen, wat men in voorspoedstijden met vrijmoedigheid zou verrichten, maar we gelooven toch niet, dat er ooit dagen kunnen zijn, waar men zich niet daadwerkelijk, om anderen te verblijden, een kleine opoffering zou kunnen getroosten.

We hopen dan ook, dat ditmaal evenals andere jaren — al zal het zeker op soberder wijze moeten geschieden — gedacht zal worden aan het verwekken van blijdschap in huizen en harten.

EVERT CORNELIS

is niet meer. In den ouderdom van slechts 47 jaar overleed hij te Bithoven. Zijn lichaam was ondermijnd door een nierziekte; er dreigde dus reeds lang wat nu werkelijkheid is geworden. Wat niet wegneemt, dat heel de muziekwereld van ons land door zijn heengaan als door een pijnlijken slag werd getroffen.

Deze dirigent-musicus, kunstenaar bij de gratie Gods, was een ootmoedig man. Hij beschouwde zijn talent als een gave, waarom hij alle eerbetoon afwees. Bij hem leefde waarlijk het „Soli Deo Gloria.“ Ir. van Heukelom zei zoo eenvoudig-schoon aan de groeve: „Onze hulde zoudt gij niet aanvaarden; aanvaard onzen dank!“



TEEKENEN DER TIJDEN

De „hongerrivier.“

VAN KIND AF KENNEN WE ALLEN DIE bekende, ontroerende geschiedenis van Jochebed, de moeder van Mozes, die haar kindje niet in de Nijl wilde werpen, hoewel de oppermachtige tegenstander van Jakobs zaad, de geweldige Faraö, zulks uitdrukkelijk bevolen had. 't Was eigenlijk 's konings tweede bevel reeds.

Het eerste was niet doeltreffend gebleken. Een Sifra en een Pua — geloovige vrouwen — hadden een spaak in het wiel gestoken. Eigenlijk was het zóó: de God der Hebreëen was tusschenbeide gekomen, want die twee vrouwen, die het leven der pasgeboren knapen moesten verstikken, vreesden God, en als iemand God wáárlijk vréést, dan stelt hij zich niet aan den kant van den vijand.

Omdat het eerste niet hielp, kwam het tweede bevel. En daarbij verdwenen tusschenpersonen, want het werkte „rechtstreeks!“ De eigen vaders en de eigen moeders

110

werden gedwongen, hun pasgeboren jongetjes in de doods-rivier te werpen! Een onmenselijk gebod; een bevel van satanischen oorsprong en met een satanisch oogmerk. *Want Gods volk moest worden uitgeroeid!*

Aan deze aangrijpende geschiedenis werden we herinnerd door het jongste bericht uit de bolsjewistische republiek.

In Nizjny-Nowgorod, de bekende Russische stad aan de Wolga, den zetel van het „Provinciaal Bestuur van Voedselvoorziening,“ is het besluit genomen, om strenge maatregelen te treffen bij het uitreiken van levensmiddelenkaarten aan kinderen en vóór kinderen. Men heeft er bepaald: kaarten voor zóóveel kinderen en méér niet! Niet de kinderen, die gebóren worden, maar die geboren mogen worden, zullen het getal kaarten aanwijzen. Die boven het getal zijn, vallen er buiten. De meerdere kinderen zullen eenvoudig moeten verhongeren. „Boventallige“ kinderen worden verwezen naar... „de Russische Nijl!“

Faraö, de geweldige tegenstander in Egypte, had zijn „doodsrivier,“ die de pasgeboren jongskens moest verzwelgen. Het oppermachtige Bestuursbesluit in Rusland heeft zijn verhongeringsmethode gereed gemaakt. Niet die leven, zullen verhongeren; ook niet die leven mógen, zullen vergeten worden. Maar die niet mógen leven, niet mógen geboren worden, en die dan tóch geboren worden en dan tóch leven moeten, die zullen van het Bestuur niets ontvangen. Voor die dreigt de grimmige verhongering, de „hongerrivier.“

Het onbarmhartig, despotisch Bestuursbesluit komt eigenlijk neer op een voorschrift, dat den omvang van het gezin regelt. Natuurlijk zal er „mede worden gerekend.“ Want het is in den waren zin van het woord een levenskwestie. Het gaat om „leven“ of „niet leven“. Het machtige besluit — hier zien we nu eens heel duidelijk de macht van de Organisatie! — staat als een stok achter de deur in elk gezin. Ach wat! Géén gezinnen meer! Het heiligste wordt met voeten vertreden!

Zullen er in Rusland Amrams en Jochebeds zijn?

Mozes' ouders „vreesden niet het gebod van den koning.“ Want zij hielden rekening met God! Hun pasgeboren kindje vond een toevlucht in het van biezen gevlochten arkje. En later — want God was met deze ouders, en met hun kindje! — bleek er nog een Engelenwacht ter beschikking aanwezig te zijn tusschen het riet der doodsrivier!

God zal ook nú waken. Hij zal ook nú een toevlucht wezen voor ieder, die met Hem het wagen wil.

Hij is die God, die aan álle vleesch spijsz geeft!

Zijn goedertierenheid is immers tot in der eeuwigheid!

En als een vertroosting moge het woord uit een anderen Psalm in deze benauwde tijden den kinderen Gods in de ooren klinken: „De rivier Gods is vol waters.“ Zijn zegeningen vloeien mild voor elk, die op Hem vertrouwt! J. T.

DE OPGAANDE LIJN

10) DOOR J. SMELIK

IV.

Er is vanmorgen heel wat post gekomen. We hebben 't beiden druk met lezen: brieven van thuis, van oom Henri uit Haarlem, of liever van de nichten, van een Haagsche vriendin van Tine, een brief over kerkerzaadzaken, en een uit Indië, welken Tine op 't oogeblik zit te lezen.

Het is van een ouden vriend van haar vader, naar zij zoeven, toen ze er aan begon, vertelde, een gepensionneerd ambtenaar uit Weltevreden, die Indië niet kán verlaten, en in Bandoeng woont.

Een lang epistel schijnt het te zijn. Tine vliegt de regels door, en als zij het uit heeft, staan de tranen haar in de oogen:

„Een brief vol herinneringen aan vaders tijd in Indië, zóó aardig, zoo vol piëteit! Wat moet mijnheer Beintema veel van hem gehouden hebben!“

Het wordt haar weer te machtig, ze snikt het uit.

Even moet ik haar troosten; als het snikken bedaald is, en zij haar tranen afgedroogd heeft, ga ik den brief lezen.

„Echt een sympathieke brief!” zeg ik. „We moeten hem een grooten brief terug sturen. Aardig, om zoo te schrijven, hè?”

„Ja, hij heeft niet eens een kaart gehad, maar 't in de krant gelezen.”

Een poosje blijft het stil.

We kijken beiden naar buiten: het is een mooie, zonnige Januari-dag; een harde Zuidwesterstorm houdt de lucht stralend-blauw.

„Tjeerd, waarom heeft God dat toch gedaan?” barst ze opeens weer uit.

Ik weet het: dat is de vraag, die haar steeds weer pijnigt, en waar ze maar niet klaar mee kan komen. En weer herhaal ik het:

„Lieveling, God heeft dat toch noodig gevonden voor vader in de eerste plaats, en voor ons ook. Daar mogen we toch niets van zeggen.....”

„Och nee, man,maar..... waarom nou juist zoo vlak voor ons geluk, ons volle geluk? Dat hij daar nu niets van mag zien. Dat hij ook niets weten, niets meemaken zal, van wat God ons nu wil geven.....”

Haar stem is heel zacht geworden: het gaat hier over ons geheim, ons diepe, zoete, zalige geheim, waarvan wij beidjes alleen nog weten.....

„Maar, lieveling, hij heeft toch veel heerlijker geluk, dan wij hem ooit hier op aarde kunnen geven! En.....”

„Ja,” valt ze me in de rede, „maar 't gaat niet om vader..... ik misgun hem de heerlijkheid niet, en 'k weet wel, dat hij 't oneindig heerlijker heeft dan hier beneden, 't gaat om ò n s. Waarom moeten wij dat nu

hebben? Als vader eerst eens een paar jaartjes ons geluk had meegemaakt..... en als hij ons lieve kindje eens had mogen zien, hij hield zooveel van kinderen!”

Op dit oogenblik zwijg ik; het wordt mij ook ineens moeilijk: in gedachten zie ik Tine's vader plotseling weer zitten, met een klein, blank en rose en wit schepseltje in zijn armen. Ik begrijp Tine.

Dan begint ze opeens weer te spreken:

„Ik dacht Zondag nog, toen je 't in je preek over opgaande lijnen had, weet je wel: de opgaande lijnen van liefde en geluk in het Paradijs — ons leven was de laatste maanden ook zulk 'n heerlijke, opgaande lijn, tot vlak voor ons huwelijk toe, en toen brak zij ineens af...”

„Maar Tine,” zeg ik half schertsend, half verwijtend, „toen we trouwden?”

„Nee, man, dat bedoel ik niet. Nee, zij brak niet af, maar zij ging toch niet op, zij ging nêër, zij ging de diepte in.”

„Zeker, maar is dat eigenlijk wel juist? Mogen we dat wel zeggen? Als God ons leven in de diepte voert, als Hij ons kastijdt, mogen we dan zóó maar zeggen, dat de opgaande lijn een neergaande wordt, of afgebroken wordt?”

„Ik zie..... ik zie niet in, waarom niet,” aarzelt Tine.

„Tineke, daar staat toch in den Bijbel, dat alle dingen meewerken ten goede dengenen, die naar Zijn voor-nemen geroepen zijn? Nu, zou dan ook in de beproevingen God niet Zijn opgaande lijn trekken?”

„Ja, zóó beschouwd,” antwoordt Tine starend.

Een zacht klopje op de deur. Jo komt vragen, wat ze vandaag moet doen.

Met schrik zien we naar de klok: het is al half tien! Vlug moeten we aan 't werk. *(Wordt vervolgd)*



St. Nicolaas brengt een bezoek aan „Meer en Bosch” te Heemstede, de stichting van de Chr. Vereeniging voor de verpleging van lijdens aan vallende ziekte. Over den arbeid dezer Vereeniging liggen een paar belangwekkende artikelen gereed, die we spoedig hopen te plaatsen.

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Het beste hulpmiddel.

ONLANGS LAS IK VAN EEN ZEKEREN Patrick Mackelwoth, een eenvoudig man, die in West-Schotland woonde. Na zijn bekeering had hij zich met zijn geheele hart toegewijd aan Hem, die hem kocht met Zijn bloed. Geen dag ging er voorbij, of hij onderzocht en overdacht het Woord van God. Hoe druk hij het ook had, hij zonderde tijd af voor gebed. Het gevolg was, dat zijn leven zich kenmerkte door zachtmoedigheid. Bij al zijn arbeid, in heel zijn optreden viel de omgang met God te bemerken.

Vele geloovigen vragen, hoe zij toch van hun karakterfouten kunnen genezen worden. Hier is het beste middel aangewezen.

Een andere vraag doet zich veel voor, hoe men in tijden van crisis en nood gelukkig en opgewekt kan zijn.

Onze vriend heeft ook hierin ons een les nagelaten. Op zekeren dag trof hem een ernstig verlies: zijn eenige zoon werd hem plotseling door den dood ontnomen. Hij sloot zich in zijn kamer op en bracht vele uren in gebed en lezen der Schrift door. Toen hij weer in gezelschap kwam, zag hij er bemoedigd en rustig uit, zoodat allen zich verwonderden. Door Gods Woord en het gebed had hij troost en blijdschap ontvangen, zoodat hij het leed gelaten kon dragen.

Hier is dus het beste middel bij droefheid en zorg aangewezen. Paulus zegt daarom zoo schoon: „Verblijdt u in den Heere te allen tijde.” Hij deed het zelf; in de gevangenis.

Nog een vraag houdt velen bezig: „Wat is toch het beste middel om te onthouden?”

Genoemde Schot kwam óók voor die vraag te staan. Hij wilde zoo gaarne het goede, dat hij hoorde en las, onthouden, maar het ging hem zoo slecht af. Toen sprak hij hierover op een keer met een dienstknecht des Heeren. Deze raadde hem aan, als hij iets over Gods Woord hoorde of las, dat hij mooi vond en onthouden wilde, dit den Heere voor te leggen en Hem te vragen, het in zijn geheugen te bewaren en weer voor zijn aandacht te stellen, als hij het noodig had.

Hij volgde dezen raad op, in vol vertrouwen. En toen hij op zijn sterfbed lag, vertelde hij aan zijn vrienden, hoe wonderlijk zijn gebeden in dit opzicht verhoord waren. Zijn vergeetachtigheid, waar hij vroeger zoo veel mee te stellen had en zooveel verdriet van had gehad, verdween langzamerhand, ja, veel wat hij in zijn jeugd goeds had gehoord, kwam hem weer in de herinnering. Hem werd in zekeren zin, evenals eenmaal de discipelen, indachtig gemaakt de woorden des Heeren.



DE OPGAANDE LIJN

11)

DOOR J. SMELIK

Potma zit tegenover mij. Zijn gezicht staat ernstig; onophoudelijk, onrustig bijna trekt hij aan de sigaar, die ik hem geboden heb, bijna na elken zin, welken hij bedachtzaam er uit brengt. Nu ik hem de laatste weken wat beter heb leeren kennen, valt hij me mee: natuurlijk, hij heeft zijn gebreken, toch is het een eerlijke kerel, die het goed meent met zijn ambtelijk werk, al is hij wel eens wat scherp, en al loopt hij wel eens wat haastig van stapel.

Wanneer hij uitgesproken is, zucht ik onwillekeurig. Wat een moeilijkheden nog! En allemaal van die zaak Hartwigsen. Ik tref het wel, denk ik, zoo pas in 't werk.

Wat een nasleep heeft die kwestie!

De Wellers zijn woest op mij en al meer dan een maand uit de kerk gebleven. Op die kerkeradsvergadering in December heeft de man wel zijn lidmaatschap opgezegd, maar daar dat in een moment van drift gebeurde, en er geen schriftelijke bevestiging is gevolgd, zijn we er natuurlijk niet op ingegaan. Bezoek van mij wil hij heelemaal niet ontvangen, een paar keer ben ik er alleen aan de deur geweest, den eersten keer was er niemand thuis, en den tweeden keer deed hij 't luikje van de deur open, en weigerde me binnen te laten. Toen ben ik er nog eens met Vetter geweest, we kregen weer geen toegang. „Zooiets heb ik nog nooit meegemaakt, zoolang ik ouderling ben,” verklaarde Vetter me. „De haat moet wel diep bij hem zitten.”

De Elzinga's zijn een paar keer weggebleven, maar na een bezoek van mij alleen, en daarna nog van den meester en Kok, die er het gewone huisbezoek brachten, weer in de kerk gekomen, hoewel ze 't Avondmaal, twee weken geleden, nog niet bijwoonden.

Met de Hartwigsen-partij, die door den Kerkeraad in 't gelijk is gesteld, hoewel ze vermaand moest worden, geen haat en wrok meer te koesteren, is 't in orde.

Maar nu.....

Het is Potma gebleken, dat Weller 't niet bij zijn lijdelijke houding gelaten heeft, maar dat hij aan 't stoken is gegaan. De Elzinga's zijn weer extra door hem bewerkt, hij schijnt met zoogenaamde nieuwe bewijzen gekomen te zijn, en ze moeten gezegd hebben, dat ze spijt hadden van de verzoening. Opmerkelijk, Zondag waren ze geen van beiden in de kerk, 's morgens en 's middags niet. De broeders dachten, dat ze uit waren, maar Potma is te weten gekomen, dat ze den heelen Zondag thuis hadden gezeten.

Verder heeft Weller een paar keer aan zijn arbeiders de gansche historie verteld, en die moeten ook al 't pian hebben, om uit de kerk te blijven.

En voorts is het gezin Ploegsma Zondag ook al niet in de kerk geweest, behalve dan de boerin 's morgens, dat schijnt eveneens met deze kwestie in verband te staan, want Weller komt nog al vaak bij Ploegsma in huis, daar ze voorzitter en sekretaris van de Boerenleenbank in Oldestaten zijn.

„Wel,” barst ik opeens uit, „'t lijkt wel, alsof de menschen hier in Oldestaten, als er iets niet naar den zin is, de gewoonte hebben, direkt maar uit de kerk te blijven! 't Is wat moois!”

„Ja, dominee,” zegt Potma, „dat is zeker wat moois. Dat is hier nu al van jaren her een gewoonte. En nu is 't wel iets verbeterd, want onder den ouden dominee Hartkamp, die hier gestaan heeft, moet 't heel erg geweest zijn. Die liet alles maar over zijn kant gaan. Onder uw voorganger is 't wat afgenomen, dominee Scheltema

heeft 't ze scherp genoeg voorgehouden van den kansel, en dikwijls ook."

Even blijft het stil.

„'t Leelijke van 't geval vind ik ook, dat die Weller over mij zooveel praatjes heeft," peins ik. „Om te zeggen, dat ik pausachtig optreed..... Vind u daar nu reden toe, broeder Potma? Zegt u het maar eerlijk, u hebt toch de heele behandeling van deze ongelukkige zaak mee-gemaakt?"

„Welnee, dominee, daar is heelemaal geen reden toe. Maar de man moet toch wát te zeggen hebben! Dat is net als met dat praatje van hem over uw preeken! Ik weet zeker, dat ik, toen u drie Zondagen hier gepreekt had, met Weller eens over u praatte, en dat hij toen in de wolken was met u. Dát was nog wat anders dan Scheltema, zei hij. En nou, nou hij zijn zin niet krijgt, deugt er dit niet in uw preeken, en dát niet, en is Ds. Scheltema de beste man! Zoo zijn de menschen eenmaal, dominee: zóó hemelen ze iemand op, dàn trappen ze hem weer in de goot....."

En als ik 't hoofd schud, vervolgt hij:

„Maar daar moet u zich niets van aantrekken. U moet er boven verheven staan, uw werk doen, gelijk u dat naar uw inzicht en geweten meent te moeten doen. En 't andere aan God overlaten."

Dankbaar kijk ik hem aan. Zijn woord bemoedigt me.

„Maar nu dat geval Ploegsma," herneem ik.

„Is u er nog niet geweest?"

„Neen, ik was 't wel van plan, maar Maandagmiddag regende het zoo, Dinsdag had ik klassis, en Woensdagmiddag katechisatie. Zoodoende is er niets van gekomen tot nog toe."

„Dominee, zullen wij er samen eens heen? We moeten er tòch huisbezoek doen, en dan kunnen we het even goed deze week doen, vindt u niet?"

„Dat is goed, laten we dan vanavond maar gaan. Gaat u het even zeggen, of kan dat niet meer?"

„'s Kijken — nou, Arie van mij komt er straks langs met de auto. Dan kan die het wel even vragen."

„Goed, afgesproken dan!"

Als ik hem uitgelaten heb, zie ik nog zijn typisch gezicht vóór me, neen, eerst vond ik hem niet sympathiek, maar nù begin ik hem toch meer te waardeeren. Als je aan zijn gebreken voorbij kunt komen, ontdek je een goeden kern achter den ietwat ruwen bolster.

„Leelijk van die menschen, hè?" vaart Tine uit, vrij heftig.

Aan het hoogrood van haar wangen zie ik, dat ze zich kwaad maakt.

Als ik niet dadelijk antwoord: „Leelijk, hè? Is 't niet diep-treurig, dat ze je zoo belasteren?"

„Mooi is 't niet, maar och, de menschen worden nu eenmaal gauw onbillijk in hun kritiek op anderen."

„Maar dat kan je toch niet goedpraten? Aan die menschen moest eens flink de waarheid worden gezegd!"

„Natuurlijk, van goedpraten is geen sprake. En de ouderlingen zullen ze genoeg vermanen, als ze bezoek krijgen. Overigens moet je je er niet zoo druk over maken, Tine, want zóó erg is het niet. Moeilijkheden zal je in elke gemeente hebben. Die zijn er, om ze te overwinnen. Als je den kerkeraad maar achter je hebt, dat scheelt een stuk. Dat scheelt alles! En dat is hier gelukkig het geval!"

„Dat is waar, maar al dat stoken en lasteren kan je toch erg in moeite brengen..... wie weet, wat een staart deze vervelende zaak nog heeft."

„Kom, kom, zoo'n vaart zal 't niet loopen, 't blijft ten slotte tot een kringetje menschen bepaald."

„Ik hoop het!"

Tine zegt het zóó tragi-komisch, dat ik in lachen uitbarst.

Dan ga ik naar boven.

't Zal wel meevallen! redeneer ik. Tine heeft een pessimistischen inslag in haar karakter. Ze ziet de zaken altijd donkerder dan ik. (Wordt vervolgd)



Een fotografische studie bij zonsoudergang

Wolven in het bosch

INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Schriftgezag en Wetenschap

EENIGE MAANDEN GELEDEN HIELD PROF. DR. G. Ch. Aalders ter gelegenheid van den „Vrije-Universiteitsdag” een zeer belangrijke rede over: „Schriftgezag en Wetenschap.” Zeker een onderwerp voor onzen tijd; en de behandeling van het onderwerp op een wijze zooals geschiedde, vindt weerklank in ons hart.

Prof. Aalders wees allereerst op een geschrift van Dr. Cramer: „De Heilige Schrift het Woord van God,” waarin het Schriftgezag omschreven wordt als het gezag, niet van het Bijbelboek, maar alleen van de stem Gods voorzoover wij die in de Schrift hooren.

Prof. Aalders gaf daarop zijn standpunt, dat hij met vele anderen inneemt inzake het Schriftgezag, in de volgende uitspraken weer: „Het gezag der Schrift moet door ons erkend worden, doch het ontstaat niet door die erkenning, en wordt daardoor niet grooter en steviger. De H. Schrift is het woord van God, en wat God zegt, heeft onvoorwaardelijk gezag, omdat God het zegt. Met de redeneering, dat het gezag der Schrift, gelijk sommigen leeren, tegelijk volstrekt en betrekkelijk is, ben ik het niet eens. Als de H. Schrift Gods woord is, is haar gezag volstrekt, zonder eenige beperking, en als we haar dat volstrekte gezag niet willen toekennen, erkennen we haar niet waarlijk als Gods woord. De Schrift is het woord van Hem, die de Souverein over alles is. Het gezag der Schrift laat zich niet beperken. Het Schriftgezag raakt niet alleen het godsdienstig, zedelijk leven, het gemoedsleven, het raakt ook ons denken; ook voor de historische mededeelingen geldt het Schriftgezag. Wáárover zij zich uitspreekt, dáárover heeft zij volstrekt gezag. En hier wordt het nauwe verband gevoeld, dat tusschen Schriftgezag en wetenschap bestaat. Alleen dan zouden die beiden niets met elkaar te maken hebben, wanneer er geen onderwerp was, waarover Schrift en wetenschap beide zich uitspraken. En dit is niet het geval; en de Schrift als het woord van God heeft een zeer uitgebreide gezagsfeer, en in de wetenschap werkt een onuitroeibare drang om het veld van haar onderzoek zoo uitgebreid mogelijk te nemen. De aanraking van Schrift en wetenschap is onvermijdelijk, en dan staat het vast, dat aan de Schrift de voorkeur toekomt, maar dit wordt door velen ontkend.”

Over het tweede deel van het onderwerp, de wetenschap, betoogde Prof. Aalders, dat het zeer moeilijk is, daarvan een scherpe begripsbepaling te geven. Kort samenvattend wees hij er allereerst op, dat het er bij de wetenschap om te doen is, de werkelijkheid te leeren kennen, en dat ze niet rust, eer zij de geheele werkelijkheid, den ganschen kosmos, heeft leeren zien in één machtig verband. De samenhang in dien kosmos is daarin door God gelegd, en de wetenschap is dus het nadenken van de gedachten Gods. Zoo wordt het niet door allen verstaan, maar de in hen aanwezige drang om de orde in den kosmos op te sporen, getuigt toch van Hem, die ook hen schiep, naar Zijn beeld, en daarmee in hen de aandrift legde om Zijn gedachten na te denken, zooals ze in het geschapene tot uitdrukking gekomen zijn. De wetenschap heeft nog een ander kenmerk: ze gaat methodisch te werk. Van groot belang nu is daarbij het doel, dat men als het einde in het oog houdt. Dit kan de bevrediging van een puur menschelijk verlangen zijn naar kennis, of om Gods gedachten na te denken en Hem daarin te verheerlijken. Hierin gaan de wetenschappelijke onderzoekers onverbiddelijk uiteen en komen dus ook tot verschillend resultaat, waardoor het volstrekt buitengesloten is, dat men zou kunnen spreken over de wetenschap als een macht, die met onfeilbare gewisheid uitmaakt, hoe de werkelijkheid in haar samenhang is. Bij het combineeren van de wetenschappelijke gegevens immers, bij het zoeken van den samenhang, het meest eigenlijke en hoogste werk van de wetenschap, moeten de inzichten der onderzoekers

uiteen loopen. Hier komt een persoonlijk element in het spel en doet zich vooral de invloed van de dieper liggende beginselen gevoelen. Hier ontstaat een conflict. Een conflict tusschen een wetenschapsbeoefening, die zich wil bewegen naar de lijnen door God Zelf aangegeven in Zijn Woord, en een, die dat niet wenscht te doen.

We verblijden ons over dit heldere geluid, over deze beginseltaal. Geve God allen in ons land, die het gezag van onzen Bijbel tot nu toe hebben gehandhaafd, genade om zich die keuze nooit te berouwen, om zich den moed niet te laten benemen door miskenning, zelfs van hen van wie men anders mocht verwachten.



J. H. THOMAS, eens de ziel van de Engelsche organisatie van spoorwegpersoneel, is nu, door zijn deelneming aan de Nationale Regeering, door zijn vroegere vrienden verloochend; zóó zelfs, dat met groote meerderheid van stemmen besloten werd, zijn pensioen, hem toegekend vanwege zijn levenswerk ten bate van het spoorwegpersoneel, in te houden.

Thomas heeft zelf een vurig pleidooi tegen dit besluit gehouden, niet, zooals hij zeide, om het geld, maar om het beginsel. Want hij was veroordeeld, omdat hij de partijmachine van minder belang achtte dan het heil der natie. Men eischte van hem, dat hij de Nationale Regeering zou verlaten. „En” — zoo riep Thomas uit — „liever mijn pensioen weg, dan mij mijn onafhankelijkheid laten ontnemen.”

Thans is Thomas minister van de Dominions, en zal in deze kwaliteit begin Januari op reis gaan, om Zuid-Afrika te bezoeken.

DE OPGAANDE LIJN

12)

DOOR J. SMELIK

Er waait een gure, vochtige wind, als Potma en ik van Ploegsma vandaan komen. Huiverend zetten we de kragen op. Hier, op de donkere oprijlaan, hebben we den wind schuin tegen, maar als we aanstonds op den grooten weg zijn, hebben we hem gelukkig achter.

Het is stikdonker: er is geen enkele ster te bespeuren. Ik ben blij, dat Potma zoo'n heil-stralende carbidlantaarn heeft; op het platteland heb je eigenlijk aan een elektrische lamp niet veel.

Het bezoek is ons niet meegevallen.

We praten er onderweg druk over, maar ik voel wel, dat 't ook Potma nog al sterk is tegengevallen.

Ploegsma is niet te overtuigen: hij is heelemaal opgewarmd door Weller. En vol bezwaren schijnt hij te zitten tegen mijn preeken. Die zijn hem te voorwerpelijk, te intelektualistisch (dat woord heeft ie zeker uit een

of andere kerkelijke krant opgediept, zegt Potma, die zelf met de vreemde woorden nog al eens overhoop ligt)te diep..... en weet ik al wat niet meer!

„Nou hij was niet malsch met zijn kritiek,” hoor ik opeens de stem naast me, nadat we even zwijgend zijn voortgereden. „Niet, dat ik 't met hem eens ben, volstrekt niet!” haast hij zich er aan toe te voegen.

„Niet?” Ik voel, dat ik behoefte heb, zijn meening te hooren.

Voor mij zèlf geloof ik wel, dat Ploegsma's kritiek geheel en al onbillijk is, maar onwillekeurig vraag je ze zelf af: ligt er niet een kern van waarheid in.

„Welnee, dominee, dat is alleen maar een stok, om den hond te slaan! Achter alles merk je den invloed van Weller; die kerel kan allergewichtigst praten, en oefent daardoor grooten invloed uit. Maar hebt u wel opgemerkt, dat juffrouw Ploegsma zoowat niets heeft gezegd? Ik geloof nooit, dat die het met haar man eens is.”

„Dat geloof ik ook niet! Toen u tenminste zat te betoogen, Potma, dat uit de kerk blijven al heelemaal 't verkeerde middel is, zat zij voortdurend ja te knikken.”

„'t Is 'n stille ziel, en ze zegt niet veel, maar ik geloof, dat 't heel wat dieper bij haar zit dan bij haar man.”

„Zij was Zondagmorgen wèl in de kerk!”

„Ja, 'k geloof vast, dominee, dat zij geen enkelen keer weg zal blijven, zelfs al had ze bezwaren tegen uw prediking. En 's middags kan ze maar zelden komen, omdat ze zoo zwak is: ze moet elken dag rusten.”

„Maar zou haar man 't niet gaan beletten?”

„Nou, dat geloof ik niet, daarvoor houdt ie te veel van haar. Als zij naar de kerk wil, zal hij 't niet durven tegengaan, al schijnt ze zoo op 't oog heelemaal onder zijn plak te zitten.”

„Maar ze kan toch niet zonder de auto komen?”

„Nee, dat niet, dominee, maar allebei de knechts kunnen ook chauffeeeren, dat is haar geluk.”

„'t Is anders 'n moeilijke zaak, broeder Potma!”

„Dat geloof ik, dominee..... 't Is èrg moeilijk. En je weet niet, wat je er eigenlijk aan doen moet.”

„Ik zou er haast veel voor voelen, om die heele geschiedenis maar blauw-blauw te laten. Hoe meer je er in gaat roeren, hoe erger 't wordt. 't Beste is misschien dat zaakje dood te laten bloeden. Vindt u ook niet?”

„'k Weet 't niet,” aarzelt Potma. „Misschien wèl... Als ze maar niet verder gaan stoken. Vooral niet over dat van de preeken. Iemands naam is gauw wèg.”

Er spreekt warme bezorgdheid uit den klank van zijn stem.

We zijn bij Potma's huis.

„Enfin — we hebben Maandagavond kerkeraad, en daar zullen we de heele zaak maar eens breed bepraten.”

Met een hartelijken handdruk scheiden we.

Ik zit juist met al mijn aandacht verdiept in een interessante studie uit een der theologische vakbladen, als Jo komt zeggen, dat juffrouw Ploegsma er is, en dat mevrouw laat vragen, of ik beneden kom.

Met een zucht leg ik mijn lektuur weg..... het is Donderdagmorgen en dat is de morgen, die ik voor vakstudie bestemd heb, maar hoe vaak is 't al niet gebeurd, dat ik juist dan gestoord werd? 't Is Donderdags „beurs” in Oldestaten, en de boeren komen allemaal samen in Café „De Posthoorn”. Meermalen gaat de reis van sommigen uit onze gemeente door naar de pastorie, en meestal in gezelschap van een mandje, met eieren, of fruit in het najaar, of de eerste grasboter, of van de „slacht,” in November.

Ik moet maar 's een anderen ochtend voor vakstudie bestemmen, denk ik bij 't naar beneden gaan.

Nu zit juffrouw Ploegsma tegenover me. Ze heeft een mandje eieren meegebracht, naar Tine dankbaar mededeelt.

Ik kijk de boerin aan, terwijl ze, met haar ietwat slepende stembuiging zit te vertellen over het bedrijf, over de moeilijkheden met een paar knechts, die „rood” blijken te zijn geworden, over de aanstaande tentoonstelling van stamboekvee, waar haar man met „Gerry” en „Bella” een paar mooie prijzen hoopt te behalen. Er ligt een ietwat lijdende trek over haar gezicht.

„Gerry en Bella, wie zijn dat nu, juffrouw Ploegsma?” zegt Tine, die ondertusschen met de kokende melk voor de koffie is binnengekomen, en opschenkt.

We schieten beiden in een lach. Tine kijkt verwonderd op.

„Gerry en Bella zijn een paar paarden van Ploegsma,” verduidelijk ik. „Een paar stamboekpaarden, en Ploegsma hoopt er op de tentoonstelling mooie prijzen mee te behalen!”

„O,” zegt Tine, „is 't anders niet?”

Snel kijk ik naar 't gezicht van juffrouw Ploegsma. Tine bedoelt het natuurlijk zoo kwaad niet, ze weet niet, hoeveel zoiets voor een echten boer beteekent, en ze stelt er geen belang in. Als juffrouw Ploegsma er maar niet boos om wordt!

De boerin glimlacht echter.

„Ik kan wel hooren,” zegt ze, en er is geen zweem van verwijt of geraaktheid in haar stem, „dat mevrouw uit de stad komt. Daar weten ze van zulke dingen niet af!”

„Zoo is 't!” val ik gretig haar bij. „Voor mijn vrouw is een paard een paard, of 't een ouwe, afgeleefde knol is, dan wel een stamboek-exemplaar!”

We lachen alle drie. *(Wordt vervolgd)*



Houtsnede van Joh. Meise.

DE OPGAANDE LIJN

13)

DOOR J. SMELIK

„Hoe gaat 't met uw man?” vraag ik, als Tine zich verontschuldigt, dat ze even naar 't eten moet kijken. Instinctmatig begrijpen we, dat ze met het doel komt, om daarover te praten. Het is de eerste keer, dat juffrouw Ploegsma zelf komt. De vorige keeren, dat we van hen iets kregen, bracht de boer het, of een knecht.

Nu zijn er al vier Zondagen verlopen, sinds den avond, dat Potma en ik er geweest zijn. Nog steeds komt de boer niet in de kerk, althans niet bij mij, hij schijnt 's morgens op de fiets naar Veldhuizen te gaan, naar den ouden dominee De Gruyter. Dezelfde week van de kerkeradsvergadering na ons eerste bezoek zijn meester Raaman en Potma er opnieuw geweest. De week daarop heb ik hem alleen bezocht, 't heeft alles niets gebaat.

De lijdenstrek, die het gezicht der boerin zoo expresief stempelt, verdiept zich. Het is mij een plotselinge openbaring, hoe smartelijk dit doen van haar man voor haar is. Er komt iets als bewondering in mijn hart: hoeveel heeft deze stille, vrome vrouw, met haar edele oogen, reeds moeten doorstaan: met haar man, die zoo'n moeilijk karakter schijnt te hebben, met haar zwakke gestel, en haar vaak wankel gezondheid, en..... het verlies van haar eenigen zoon, een jaar of veertien geleden, dat ze zich ontzettend aangetrokken moet hebben.

Het is even stil na mijn vraag.

Ik zegt maar niets, ze moet rustig den tijd hebben, het antwoord te formuleeren.

„Mijn man is een dwalend schaap, dat zijn herder mist,” antwoordt de boerin opeens, en haar open, lichtbruine oogen kijken mij groot aan.

Ik voel, dat er een verraderlijk rood dreigt op te klimmen naar mijn slapen, energiek dring ik het terug, en om het te maskeeren, buig ik me wat voorover, en grijp een sigaar uit het rookstel, dat naast mij staat.

„Dat zijn herder mist?” herhaal ik. „Nee, dat zijn herder terugstoot, en niets van hem wil hebben!”

Er prikkelt iets in me van strijdlust.

Ik denk aan dien avond terug, nu bijna veertien daag geleden, dat ik alleen Ploegsma bezocht. Wat heeft 't tóen gespannen! De boer sloeg met de vuist op tafel, maar ik ben ook scherp geweest, vlijmend scherp, ik heb van me af gebeten. Er gaat nog een siddering van voldoening door mijn hart, nu ik daaraan denk.

De groote, open oogen kijken me steeds aan.

„Geen wonder, dominee, als dat schaap in zijn herder de liefde mist, en door hem neergeslagen wordt, in plaats van opgebeurd!”

Ik spring op.

„Juffrouw Ploegsma!”

Daar ligt een diepe groeve over haar voorhoofd, en die wordt nu lichtrood. Dat maakt het lijdende van haar gezicht compleet. Juist dáárom is het mij een raadsel, hoe zij nu zóó kan spreken.

„Dominee, gaat u zitten,” klinkt haar zachte stem. „Wordt u nu niet boos, daar bereiken we niets mee. Ik wou zoo graag eens rustig met u praten.”

Ik ga weer zitten.

„Maar u durft nog al hèèl wat te zeggen, juffrouw Ploegsma!”

„Ik durf niets te zeggen, dominee, 't gaat hier om mijn man, en om zijn zieleheil, en 't gaat hier oòk om u, en om uw naam. We moeten probeeren erger te voorkomen, maar dan moet ik 't ook kunnen zeggen, zooals ik het zie.”

Ik knik toestemmend. Dèze vrouw meent het immers

door en door, en er zit bij haar zeker geen vooropgestelde bedoeling, om te beledigen, of pijn te doen.

Ze gaat verder: „Kijk 's, dominee, toen dominee bij ons was, voor veertien dagen, sprak uit zijn woorden niet de liefde van den herder, die zijn dwalend schaap met teere zorg lokt, maar de toorn van den beledigde, die eigenlijk niets dan wraakgevoelens kent jegens den belediger.”

Weer blijft het even stil.

Ik ben me opeens bewust, dat haar woorden wààr zijn, hoewel ik het eigenlijk niet wil toegeven. Maar ik weet niets te zeggen.

„Dominee geeselde er maar op los, en ik had dominee wel willen toeroepen: houd toch op, houd toch op! want ik zag, dat het op mijn man verkeerd werkte, maar ik kòn me er niet tusschen mengen, en ik wou me er niet tusschen mengen: dat had averechts-verkeerd gewerkt. Maar o, wat heb ik gesnakt naar een zacht woord van dominee, naar een teer en liefdevol vermaan..... dominee moest het 's weten!”

Er ligt nu een vochtige glans in de oogen van de boerin. Ik kan niets zeggen.

„Dominee weet wel,” vervolgt ze weer, „dat ik mijn man niet wil voorspreken. Ik ben 't heelemaal niet met hem eens. Hij is opgewarmd door Weller, en hij staat heelemaal verkeerd tegenover u. Hij beoordeelt u daardoor zeer onbillijk, en.....”

„Meent daarom, me zooveel te mogen beledigen, als hij maar wil,” val ik eenigszins scherp in.

Enkel een gebaar met haar hand, haar smalle geelbruine hand.

„Zeker, hij heeft u beledigd. Het is pijnlijk voor u, miskend te worden in uw persoon en in uw werk. Ik kan me best begrijpen, dat het u zeer doet, zijn plaats in de kerk leeg te zien, en te weten, dat hij elders kerkt.

En in die zaak Hartwigsen beoordeelt hij u heelemaal verkeerd. Toch, dominee, hij is zoo kwaad niet. Ik ken hem door en door. En ik heb hem lief, met àl zijn gebreken. Hij is opstuiwend, lichtgeraakt, onevenwichtig. Maar de kern is wel goed. En hij is o zoo gevoelig voor liefde. Dominee, dat heeft hij bij ù gemist. En dat is voor hem zooveel te erger, omdat u dienaar van Jezus Christus bent.”

„Maar de Heiland kon ook toornen, juffrouw Ploegsma!”

„Zeker, maar dominee wèèt wel, dat Hij de Heilige was, en dat Zijn toorn voortkwam uit Zijn liefde. Dominee was niet toornig, omdat God beledigd was, maar omdat hij zelf beledigd was. Uw toorn was onheilig.”

„Ik kijk haar aan. Het treft mij, dat deze eenvoudige boerin iets profetisch over zich heeft.

En weer voel ik het diep: ze heeft gelijk. Maar moet ik dat erkennen? Moet de dominee zich zoo voor zijn gemeentelid vernederen?

Ik staar naar buiten.

„Dominee behoeft dat tegenover mij niet te erkennen, dominee moet, als God hem dat zoo leert zien, op de knieën.....”

Op dit oogenblik komt Tine weer binnen, om te vragen, of we nog een kopje koffie willen hebben. Juffrouw Ploegsma bedankt echter, en Tine verontschuldigt zich met haar eten-kokerij. Ze ziet wel, dat het gesprek nog niet is afgelopen.

„En als dominee dan nog eens wou komen, en probeeren het op zachte manier?”

De vraagtoon is onmiskenbaar. Even welt de neiging in me op, om botweg te antwoorden: neen, dat doe ik nooit! maar ik voel: dat zou zonde zijn.

„Zoudt u denken, dat het helpen zou, juffrouw

Ploegsma?"

„Dat kan ik niet met zekerheid zeggen, dominee, — er gaat weer een smartelijke vertrekking over haar gezicht — „maar u moet het probeeren.“

Er ligt een diepte van dwang achter deze woorden, waaraan ik me niet ontworstelen kan. Ik voel het: het is de dwang van de liefde van Christus.

„Ik zal het probeeren, juffrouw Ploegsma!“

„En God sterke u.“

Ik voel een brok in mijn keel. Hier wordt de kracht van een leven met Christus openbaar. Hier ligt het geheim verscholen van een verborgen omgang met God. Ik kan jaloersch zijn op deze eenvoudige vrouw.

„En over die Wellerpraatjes, ik bedoel die praatjes over uw preeken en zoo, daar zou ik me niet over verontrusten, dominee. Dat is het werk van Satan. Wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid.“

Dan staat zij op, om te vertrekken.

„Ik heb heel veel zegen onder uw prediking, dominee, en dat geloof ik van alle waarachtig-hongerenden in onze gemeente. Wij zijn rijk met uw prediking. Dag, dominee!“

In de gang komt Tine aangelopen, die daar hartelijk afscheid neemt.

„Ik dacht Zondag in de kerk: mevrouw ziet wat wijtes, ik zal haar eens wat eieren moeten brengen!“

Juffrouw Ploegsma lacht ondeugend, als ze dit zegt, en Tine bloost.

„We komen het u wel eens vertellen,“ zeg ik. Deze vrouw mag het 't eerste in de gemeente weten.

Ze knikt nog eens lachend, dan gaat de deur achter haar dicht.

Ik ga naar boven, met gemengde gevoelens.

Aan den eenen kant voel ik me als een geslagene: zat ik eigenlijk niet als een schooljongen, die een afstraffing ontvangt tegenover juffrouw Ploegsma?

Aan den anderen kant juicht het in mij na: „Wij zijn rijk met uw prediking!“ En dat is door een hongerende naar de gerechtigheid gezegd. Wat een zegen geeft God daarin!

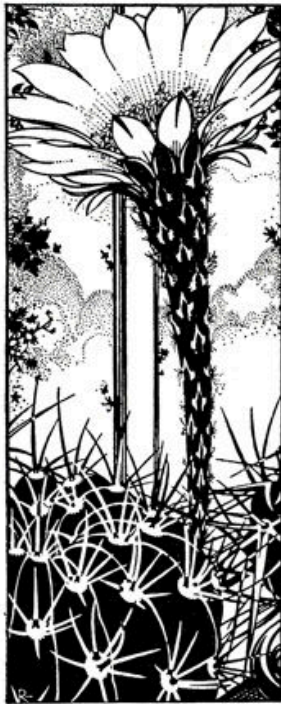
Ik grijp in mijn kamer naar mijn theologisch tijdschrift, maar van studeeren zal niet veel meer komen, trouwens, ik hoor Tine al op de trap, die is natuurlijk brandend-nieuwsgierig.

Den Zondag daarop bevindt zich in de kollekte voor de kerk een gift van honderd gulden met bijschrift: „Uit dankbaarheid aan God, voor den zegen, genoten onder de prediking van onzen nieuwen leeraar.“

Bij 't naar huis gaan loopt Potma te gissen van wie ze is. En hij komt tot de konklusie, dat het van Vetter of van Bouma moet zijn.

Ik bewaar mijn gissing voor mij zelf.

(Wordt vervolgd)



Een pracht-cactus uit het Verkades-album. ☒

VAN EEN NIEUWJAARSDAG

ER ZIJN MENSCHEN, HEELE GOEDEN EN zéér braven, die niets van de verhalen over hedendaagsche wonderen houden. Ze noemen dat „scheurkalender verhaaltjes.“ Ze hebben een donkeren trek op hun gezicht, als ze ons vertellen, dat zòò het leven niet is. De ander, die weet, dat het leven vol wonderen en verbluffende gebeurtenissen is, keert zich verbaasd van hen af, en denkt stil voor zich heen: „Ik weet wel beter . . . als ik u alles eens kon vertellen.“

Het verhaal van den Nieuwjaarsdag is historisch. Het kan nagegaan worden, gecontroleerd, en opgespoord.

Het betreft een zeer bijzondere dag in het leven van Dwight MOODY. Een Nieuwjaarsdag . . .!

Dwight Moody is de bekende evangelist, die in gezelschap van Sankey in het laatst der vorige eeuw, van Amerika uit, groote evangelisatie-tochten heeft gemaakt door Engeland en ook in ons land met geestdrift is ontvangen. Moody sprak en Sankey zong.

Dwight Moody was een man van singuliere gaven. Nooit had een universiteitsstad hem binnen hare muren gezien. Op zesjarigen leeftijd verhuurde hij zich zelf, met het air van een zakenman, aan een boer om zijn koeien te hoeden. Dat deed hij voor zijn moeder, die weduwe was. Op school ging het maar zòò zòò. De meester zei wel eens: „Dwight, als je niet beter je best doet, dan moet je er maar af.“

Op zestienjarigen leeftijd komt hij bij een oom in de schoenzaak in Boston. Hij bemerkte hier pas, wat voor soort gaven hij had. Schoenen verkopen kon hij als de beste. Nog nooit had zijn oom zoo'n omzet gehad. Op conditie, dat hij dezelfde kerk zou bezoeken als zijn oom, had deze hem in zijn huis genomen. Op een soort cathegisatie van volwassenen werd hij voor God gewonnen. „Ik voel nog de hand op mijn schouder,“ placht hij later dikwijls te zeggen, „van mijn leermeester, die mij heel eenvoudig vroeg: waarom zou het niet vandaag zijn, dat je aan God je hart gaf?“

Met denzelfden ijver, als waarmede Moody zijn schoenen verkocht, diende hij nu de kerk. In Chicago, waar hij met evenveel succes schoenen aan den man bracht, huurde hij vier kerkbanken. Elken Zondag vulde hij ze met jongelui van zijn leeftijd. Zelf wilde hij ook gaarne getuigen, maar de algemeene opinie was: „Dwight, in het schoenenverkoopen, ben je een bolleboos, maar de gave des woords heb je niet, probeer het maar op de Zondagsschool.“ Dat liet de energieke jonge man zich geen tweemaal zeggen. Overal vandaan haalde hij zich leerlingen.

Ik heb maar één talent placht hij te zeggen, maar ik verzeker je, dat ik dat gebruiken zal in den dienst van den Heere Jezus.“

Zijn Zondagsschool werd het wonder van Chicago. De plaats der redding voor zwerversjoggies en schoolertjes. Weldra had hij acht en zeventig groote klassen met even zoo veel onderwijzers.

Op zekeren dag werd echter een ander talent ontdekt. Op een groote meeting in een plaats in Illinois, zouden met Moody twee beroemde sprekers het woord voeren. Ze kwamen echter niet op tijd, en Moody nam het woord . . . nadat hij zich in ernstig gebed had gesterkt. Als een Simson uit den ouden dag stond hij daar op het platform. Ook van hem kon men zeggen: „De geest Gods werd vaardig over hem.“ Zestig menschen bleven achter om te verklaren, „dat

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Het hoogste goed.

IEMAND MERKTE NAAR AANLEIDING VAN DEN Kerstgroet van Hare Majesteit op: „De Koningin had niet zoo voor haar geloof moeten uitkomen; zij had liever wat moeten zeggen over de moeilijke toestanden.”

Naar mijn inzicht had eigenlijk geen beter waardeering van de woorden onzer geliefde Vorstin kunnen gegeven worden! Want dat was juist het doel van Hare Majesteit: geen maatschappelijke beschouwingen te geven, maar de ongunst der tijden te bezien in het licht van de blijde boodschap, door Immanuël gebracht! Het ging er Hare Majesteit om, een overtuigde belijdenis van innig geloof in hoogere kracht af te leggen. Want niet alleen voor de eeuwigheid geeft Immanuël heil, maar ook voor het heden. „Onze tijd vraagt veel moed, veel geestkracht, veel geloof.” Wáár nu zullen we die anders vinden dan bij Hem, die voor alle tijden redding en troost heeft?

Dat onze Koningin dezen Kerstgroet uitsprak, is als een heilig goed in onze bange dagen, want we zien er uit, hoe zij meeleeft in de zorgen van heel ons land en volk.

Maar dat zij ons allen wees op Kribbe en Kruis, op de machtige uitwerking van gebed en persoonlijke gemeenschap met God, is méér; het is een vaste overtuiging hebben, en die bij anderen trachten te wekken, dat alle moeiten en zorgen dragelijk worden in het licht van het hoogste goed.

Willem C. Brouwer heeft een mooie wandplaqueette vervaardigd ter herinnering aan de radio-rede onzer Koningin; uit sombere wolken straalt het woord van Hare Majesteit als een lichtbundel over onzen donkeren tijd.

Laten de menschen dan toch naar het ontroerende, machtig-schoone woord van Koningin Wilhelmina luisteren! Alleen hoogere kracht kan ons in staat stellen om te dragen, wat te dragen valt. Alleen als Gods liefde ons tegentreedt en Immanuël afdaalt in onzen dringenden nood, wijkt de duisternis. Alleen innerlijke vrede doet te midden van de omringende onrust gelukkig zijn. Bij het licht van het hoogste goed — de dichter zingt zoo schoon: „Gij schonkt aan ons het hoogste goed!” — hebben we, hoe het ook gaat, vastigheid, zekerheid, blijdschap!

Crisis-arbeid.

Het Nationaal Crisis-Comité werkt op voorstel van onze Koningin en met medewerking van onze Prinses met ijver voor de tijdelijke behoeften van velen, die door den nood der tijden in bijzondere zorg verkeerden.

Voorgegaan door ons Vorstenhuis hebben ook door God ons geschonken mannen van beteekenis hun gaven en bekwaamheid in dienst gesteld van het Vaderland, en meegeholpen, de maatschappelijke ineenstorting zoo mogelijk tegen te gaan. We willen daarbij niet vergeten, den man van den voorarbeid: Mr. Vissering, die reeds jaren met uiterst wijs en voorzichtig beleid de finantiën van de Nederlandsche Bank heeft beheerd en zeker heeft bijgedragen tot voorkoming voor ons land van groote rampen, zooals die andere volken hebben getroffen.

Het is echter goed, dat ook de moreele zijde niet vergeten wordt. Op allerlei wijze wordt er o.a. aan gedacht, de vele werkeloozen hun vrijen tijd nuttig te laten besteden.

Den bekenden Johannes de Heer te Rijsenburg gaat het geestelijk heil der velen blijkbaar ernstig ter harte. Hij heeft een oproep gepubliceerd, waarin hij de geloovigen in Nederland, van verschillende richting, opwekt om gezamenlijk crisis-arbeid voor de zielen te verrichten: het Evangelie Schriftuurlijk en eenvoudig brengen, de oogen der geloovigen op te heffen tot het licht van de Morgenster, allen bezig te houden met het ééne noodige. Het Koninklijk crisis-comité een voorbeeld voor den geestelijken arbeid aller ware Christenen. Als in mobilisatie-tijd alle krachten productief maken voor de geestelijke nooden van ons volk.

174

Het Nederlandsche Bijbelgenootschap heeft aan het Nationaal Crisis-Comité bericht, dat het genootschap met zijn 241 afdelingen, in het geheele land verspreid, gaarne hulp wil bieden door de vele uitgaven van den Bijbel, in zijn geheel of van gedeelten, beschikbaar te stellen tegen verminderde prijzen of gratis, en tevens aangeboden, bijeenkomsten te houden met lichtbeelden ten bate van het comité.

In Parijs zijn dezen zomer op de Koloniale Tentoonstelling meer dan tienduizend Bijbels en Bijbelgedeelten in verschillende talen verkocht.

Het bekende Württembergsche Bibelanstalt te Stuttgart verkocht in het afgelopen jaar 151.000 Bijbels, 208.000 Nieuwe Testamenten, en 186.000 Bijbelgedeelten.

In Amerika zetten geloovigen van allerlei richting een groot plan in elkaar, om onder de studenten van de Vereenigde Staten en in Canada in dit crisis-jaar een millioen Nieuwe Testamenten te verspreiden.

In Engeland zonden in de laatste weken velen vrijwillig een geldsom aan de schatkist, gaven in den vorm van juweelen en andere kostbaarheden, om de crisis te bestrijden en de regering in staat te stellen te helpen waar mogelijk is.

De godloozen drijven voor hun denkbeelden grootscheepsche propaganda sedert jaren. Moeten we daartegenover niet ijveren voor het goede, en respect hebben voor allen, die met energie daarvoor krachten en middelen beschikbaar stellen, op goede gedachten komen en ze uitvoeren?



Dr. G. J. Vissering, die jaren lang president van de Nederlandsche Bank was en helaas om gezondheidsredenen ontslag moest nemen. Dat deze bijzondere figuur op finantieel gebied tot ver over onze grenzen gekend en gewaardeerd werd, blijkt wel uit hetgeen men in de Zuid-Afrikaansche pers over hem schreef en waarvan we het volgende overnemen:

...Sij kennis en ondervinding op finansiële gebied is so groot dat hy moeilik gemis kan word. Gelukkig het Nederland 'n groot bron van bekwame en ervare kragte op die gebied van bankwese en finansies waaruit hulle kan put om posities soos die wat Dr. Vissering bekleed het, te vul. Miskien kan dit wees dat dr. Vissering baat sal vind by 'n verandering in klimaat en dat 'n besoek aan Suid-Afrika hom baie goed sal doen. ..."

DE OPGAANDE LIJN

14)

DOOR J. SMELIK

V.

Onophoudelijk slaat de regen neer, uit egaal-grijze luchten. Ik staar naar buiten, het is somberheid, al wat ik zie.....

Somber evenals in mijn hart. In ons hart.

Beneden ligt Tine, het gevaar is voorbij, gelukkig, neen, Gode zij dank, maar onze verwachting is ineengeslagen, onze hoop gestorven.....

We kunnen er zelf niet bij. Is Tine dan onvoorzichtig geweest? Heeft ze zich niet genoeg in acht genomen?

Ach, wat helpt vragen? De grauwe werkelijkheid is: de wieg zal leeg blijven.....

O, het kreunt even in me: eergisteren kwam juist de wieg thuis, geschenk van Vader en Moeder. En gisteren.....

Wat waren we eergisteren blij! We konden haast niet van de wieg vandaan. We zagen het rose kinderkopje er al in, op het sneeuwblanke kussentje. We zeiden het: over vijf maanden, over vijf maanden!

En nu! Heere, waarom.....?

Eentonig pletst de regen tegen de ruiten. Het is als een droevig thema: waarom.....? waarom.....?

Ineens denk ik weer aan wat Tine toen op dien morgen zei: „De opgaande lijn, hij boog om..... hij ging de diepte in.....” Hij gaat neer, hij gaat de diepte in.....

Ja, is het geen neergaande lijn, tot nog toe?

Eerst dat sterven van vader Van Heesteren. Toen al die moeilijkheden met de zaak Hartwigsen, en nog al die moeilijkheden in de gemeente. Nu dit.....

En voor Tine is het zoo erg, zoo erg.....

Een geknakte bloem, daaraan doet zij mij denken, zooals ze daar neerligt: wit en smal, en dan die oogen..... die starende oogen..... kón ze maar huilen..... kón ze maar huilen.....

O God, waarom.....?

„Uw weg is in het heiligdom!” Ik heb het al meer-malen hooren zeggen. Ik wist niet, wat het beteekende. Nu weet ik het..... nu WEET ik het.....

Ik Moet weer naar beneden, ik kán het hier niet uithouden. O, zei Tine maar wat. Het is zoo benauwend, dat ze niets zegt, dat ze maar kijkt.

Jeanne Visser is vanmorgen gekomen.

Jeanne is een nichtje van Tine, en ze is kraamverzorgster. Het trof, dat ze juist een paar weken vrij was.

We hebben vanmorgen de wieg op de logeerkamer gezet, diep in de ruime kleerkast daar, en met een wit laken overdekt. Daar zal nu geen kindergezichtje op dat kussentje liggen, o, wat doodsch, wat doodsch.....

De tranen branden naar mijn oogen, ik moet uithuilen, ik MOET.....

Kon Tine maar huilen!

Zacht gaat de kamerdeur open: Jeanne staat in de deuropening.

Haastig spring ik op, ze behoeft niet..... maar aan haar gezicht kan ik zien, dat ze me begrijpt.

Ze zegt niets. Ik ben haar dankbaar.

Langzaam volg ik haar, naar Tine. Jeanne legt haar vinger op den mond, en ik begrijp.

Onveranderd ligt ze nog, maar nu slaapt ze.

Een weldaad voor haar.

Stil blijf ik naast ons bed zitten.

Hoe lang, weet ik zelf niet.

(Wordt vervolgd)



Een blik in de prachtige bibliotheekzaal van het Vaticaan, waarvan een gedeelte is ingestort en waarbij ook menschenlevens te betreuren vielen. De drie pilaren, met een x gemerkt, konden blijkbaar den last niet meer dragen en bezweken, waardoor zooveel schoons en kostbaars onder het puin bedolven werd.

KIBBELEN

JA, VAN DE BROEDERLIJKE LIEFDE ZINGEN
we heel mooi:

Ai ziet, hoe goed, hoe lieflijk is 't dat zonen
Van 't zelfde huis als broeders samenwonen
Waar 't liefdevuur niet wordt verdoofd!

Maar hoe staat het daarmee in de praktijk?

Ik wil nu niet over de groote menschen spreken maar wel over de kinderen. Dat is voor mij gemakkelijker, want dan geeft men mij gemakkelijker gelijk en luistert men eer naar me. Want dan geldt het onze ondeugende kinderen, die kibbelen en krakeelen en kijven, dat het een aard heeft. Ja, ze vechten wel met elkaar en geven uit boosheid een klap. Dat zijn ondeugende kinderen, hé? Wij groote menschen zijn veel beter. Wij kijven niet.

Maar . . . ik zou niet over de groote menschen spreken.

Nu onder kinderen, onder broers en zusters, is gekrakeel niet zeldzaam. 't Lijkt soms wel, alsof er onder broertjes en zusjes meer wordt gekibbeld dan onder kinderen, die elkaar vreemd zijn. Bitter krakeel kan er zijn onder broers en zusters; en ik weet wel voorbeelden van kinderen uit één gezin, die zeker in een kleine veertig jaar niet tegen elkaar gesproken hebben, ofschoon ze in dezelfde stad woonden.

Ik zal niet beweren, dat dit geheel naar den aard der broederlijke liefde is. Maar het wijst wel op liefde.



IJVERIGE ZAAIERS

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

GOED ZAAD IS IN DE ALLEREERSTE plaats vereischt om gunstige resultaten van uw oogst te kunnen verwachten."

Met deze woorden begint een reclame-biljet, rondgezonden bij adverteerders in Twenthe door het Socialistisch Dagblad.

De zinsnede ziet op advertenties, die in vruchtbaren bodem moeten worden uitgestrooid als goed zaad.

Want de Arbeiderspers bereikt tegenwoordig ook een koopkrachtig publiek.

En de Arbeiderspers breidt zich met den dag in omvang uit. Immers lezen we overal, in trams en op stations;

De Roode krant
Door het heele land!

Wat een reclame wordt er in de laatste maanden voor de Sociaal-Democratische Pers gemaakt! En het gevolg? Drie maanden geleden 110.000 betalende abonnés, voor vier weken 150.000, een paar weken geleden 175.000. En dat alleen door de reclame? Neen, dat zou wel onmogelijk zijn.

Goede zaaiers zijn in de tweede plaats vereischt.

En die zijn hier in grooten getale naar voren gekomen. De solidariteit is getoond. En met ijver werd het eendrachtig werk bekroond. Duizenden hebben één, twee, drie nieuwe lezers aangebracht. Er zijn zelfs „helden,” die hun vijftig- en honderdtallen hebben verslagen voor de eigen Pers! ☒

Zijn deze ijverige zaaiers niet een beschamend voorbeeld voor ons, die een betere zaak dienen?

De Heere Jezus heeft eens gezegd in betrekking tot een rentmeester, die wijselijk tijdig aan zijn toekomst dacht: „De kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger dan de kinderen des lichts.”

Dit woord is ook hier van toepassing.

Deze kinderen der wereld ijveren voor de toekomst van hun partij, met het gevolg, dat nu dag aan dag in vijftig procent meer gezinnen de geesten worden besmet met verkeerde voorlichting, en beziggehouden met louter aardsche dingen.

En de kinderen des lichts? Vaak twisten ze met elkaar, en beconcurreren elkaar, en lezen louter neutrale bladen. Inplaats van eendrachtig alle krachten in te spannen voor het betere, dat zij hebben: de Christelijke Pers. Ijverige zaaiers met goed zaad!

Laat toch ook het Christelijk Tijdschrift, de Christelijke illustratie, den steun ondervinden van alle Christenen! En dat toch de lezers er van Redactie en Uitgevers niet alléén laten worstelen, maar ieder hunner persoonlijk meewerke om die goede lectuur in de huizen te brengen, opdat in de toekomst een goede oogst kan worden verwacht, tot heil der zielen en om 's Heeren wil! ☒

DE OPGAANDE LIJN

DOOR
J. SMELIK

„Juffrouw Ploegsma,” komt Jo zeggen. „Ze wou zoo graag Mevrouw even zien.”

„Je weet toch wel, Jo,” — ik hoor zelf het ietwat-booze, geïrriteerde in mijn stem. Er zijn meer vrouwen uit de gemeente geweest, die gekomen zijn, om..... ja, waarom? Nieuwsgierigheid?

Dokter heeft bezoek afgeraden. Een heel enkele. Familie bijvoorbeeld.

Daarmee hebben we alle bezoek uit de gemeente geweerd. Ze bedoelen 't misschien wel hartelijk, maar....

Tòch maak ik den zin niet af.

Daar is iets, dat zegt: Juffrouw Ploegsma is wat anders.

„Wacht, ik zal haar zelf wel even.....”

Meteen ga ik naar beneden, voor Jo uit.

De boerin wacht in de vestibule.

Ik laat haar binnen.

En binnen grijpt ze mijn hand.

Weer zie ik in haar oogen: ze staan vol tranen.....

Ik voel 't: hier is een hart, dat mee lijdt, dat mee draagt, dat mee worstelt.

„Dominee.....” —

Mèèr zegt ze niet. Ze kan niet meer uitbrengen, en gaat zitten.

Het blijft een poosje stil. Of 't twee of vijf of tien minuten is, weet ik niet..... dit weet ik: hier is een mensch, hier is een kind Gods, dat ervaren heeft, dat ervaart, wat kruisdragen is.

Dan vloeit het zacht van haar lippen: „Alleen met Jezus is het mogelijk, dominee.....”

Het berst in me omhoog, ik stoot het eruit: „Maar ik zie Jezus niet, Juffrouw Ploegsma.....”

Terwijl ik dit zeg: bedenk ik: geef ik me hier niet te veel bloot voor een gemeentelid? Maar tegelijk verwerp ik die gedachte weer: als één weet, dat 'n dominee ook maar een gewoon mensch is, met ziele-noodden, dan is het juffrouw Ploegsma.

„U ziet Jezus niet, dominee? O, ik begrijp het: 't is

alles, alles donker om u heen..... Maar bidt dominee wel, of hij Jezus mag zien?"

„Ik kàn niet bidden.”

Het blijft stil in de kamer.

Dan: „Mag ik met dominee bidden?"

Ik vind 't niet eens vreemd. Ik knik van ja.

Juffrouw Ploegsma bidt.....

Nu zit ik weer op mijn kamer.

De boerin is ook bij 'Tine geweest.

Ze heeft niet veel gezegd: Tine sloot zich dadelijk op. Er lag, voor mijn bewustzijn althans, zelfs iets vijandigs in de kamer. Ik merkte heel duidelijk, dat het Tine hinderde. En juffrouw Ploegsma merkte het zèlf ook. Ze is weer heel spoedig weggegaan. Ik liet haar uit. In de gang heeft ze niets meer gezegd dan: „Uw vrouw, dominee, we kunnen niets meer doen, dan voor haar bidden. Ze is nog ontoegankelijk voor Gods licht..... Maar wij hebben altijd toegang tot Gods troon.....” De deur viel achter haar in 't slot.

Nøg ruischt de regen neer. Niet meer zoo in vlagen als gisteren. De wind schijnt te zijn gaan liggen.

Maar in mijn hart is 't niet zoo somber meer.

Het gebed van juffrouw Ploegsma is een weldaad voor me geweest.

Ik zie Jezus nu.....

Hij vraagt dit offer van ons.

En Hij draagt dit offer mèt ons.

Nu kan ik bidden, Heere, mijn God, nu kan ik bidden!

Ik moet mijn morgentekst voor aanstaanden Zondag zoeken. Het werk gaat door. De gemeente wacht.

En ik sla mijn Bijbel open. Ik sla hem open bij Johannes elf. Ik lees.

Het is de geschiedenis van Lazarus' dood, van Martha's en Maria's droefheid. Ik lees:

„Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal weder opstaan.

Martha zeide tot Hem: Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage.

Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven.....”

Mijn God, is hier Uw antwoord?

Moet ik hierover spreken?

Is dit Uw licht?

Martha ziet hier heel ver: ze staart in de ruimte der eeuwigheid — daarmee troost zij zich wel, maar tòch.....

Nu komt Jezus, en Hij zegt: „Ik ben..... Ik ben de Opstanding en het Leven.”

Wil Hij niet als het ware zeggen: Martha, blik niet naar de eeuwigheid, blik naar Mij! 't Gaat niet om de verre toekomst, 't gaat om het heden. In dat heden ben ik. Ik ben de Levensbron. „Die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven.....” Ik ben vlak bij. Ik ben ALLES voor u. Ik ben tegenwoordig, in het heden van kruis en rouw.....

Ja, hierover zal ik preeken. Dat kan heel goed, twee weken geleden was het Paschen.....

Heere, ik dank U, dat Gij in het heden zijt..... Mijn Heiland! —

Ik lees verder.

„Jezus weende.”

Barmhartige Hoogepriester, Gij weendet, Gij weendet!

Mijn Heiland, Wien heb ik nevens U omhoog?

Het is licht om me, wonderlijk licht.

Tine..... Tine.....

„O God, schenk ook haar, mijn lieveling, dat licht! Heiland, doe ook haar U zien.....”

* * *

Tine is nu weer beter, en Jeanne is vertrokken.

Maar de bittere trek om haar lippen is er nog. En Jezus kwam nog niet in haar hart. Mijn God, het is zoo donker om haar, in haar.....

Ik omring haar met de teerste liefde, maar zij merkt 't niet op. Het lijkt wel, of zij droomt. Zij doet haar werk, de allerlichtste bezigheden. Maar ze is lusteloos. Ze stelt nergens belang in. Nergens. Morgen is het alweer Zondag: de derde Zondag na die vreeselijke week. En ze wil nog niet naar de kerk. Ze kàn niet, zegt ze.

En ik mag er niet te veel op aandringen, zegt de dokter. Dokter Salverda is Roomsch, maar ik geloof wel een Christen. Hij begrijpt iets van haar zielstoestand. Niet forceeren, heeft hij gezegd. „Wacht op wat onze lieve Heer doet.....”

Maar o, het is zoo moeilijk.

We kunnen het nu niet samen dragen. We gaan gescheiden. Er is een muur tusschen ons. Zij wandelt in het duister, ik mag in het licht wandelen, al gaat het dikwijls schuil achter de wolken.

O, ik mag de opgaande lijn zien. Zij niet. Ik durf het niet te vragen, maar ik weet zeker, dat zij antwoorden zou: daar is voor mij geen opgaande lijn. 't Gaat alles neer..... O, mijn Tine!

(Wordt vervolgd)



Oud en jong in het Zwitsersche canton Tessino

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

„Het lot der religie in 1933 beslist“ (I)

DE „BESBOSJNIK,“ HET GEÏLLUSTREERD orgaan der Godloozen in Rusland, richt zich tegen het werk van den Zendingsbond „Licht im Osten,“ dat volgens dit Blad een verbazingwekkende activiteit ontwikkelt op het gebied van godsdienstige propaganda, met de woorden: „Studeert maar voort, duifjes, studeert maar! Tracht maar los te komen uit de antichristelijke omkelling, opdat ge daarmee uw vijand zoudt overwinnen! Wij weten, dat in het jaar 1933 over de geheele kapitalistische bende een ontzettend, beslissend en onherroepelijk gericht zal komen. De krachtontplooiing van den socialistischen opmarsch, het omzetten van onze landhuishoudkunde, de economische opbloei en de collectiviseering der landbouwbedrijven, het vestigen van de dictaturen van het proletariaat onder de leiding der communistische partij — dit alles zal in het jaar 1933 het lot der religie beslissen.”

De leus van het jaar 33: weg met den Christus! is dus nu voor 1933 geworden: weg met den godsdienst!

Dit laatste blijkt óók duidelijk uit de wijze, waarop onlangs Stalin het vraagstuk van de godsdienstvrijheid belichtte.

„Godsdienst is een tegenstander van de wetenschap,“ schreef hij naar Amerika. „De partij kan dus niet onverschillig staan tegenover den godsdienst. Er zijn gevallen, dat leden van de partij de volle ontwikkeling van de anti-religieuze propaganda remmen; zulke leden moeten dan buitengesloten worden, want voor hen is geen plaats in de partij!”

De godsdienstvrijheid, die de communisten beloofden, is dus niets dan bevrijding van allen godsdienst! En tot bereiking van deze bevrijding wordt elk middel gebruikt; óók dwang, óók gevangenis en dood, óók uitzetting van alle andersdenkenden uit de partij en uit Rusland!

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Koopcontract.

Gen. 23 : 17: Alzoo werd de akker van Efron, die in Machpéla was, dat tegenover Mamre lag, de akker en de spelonk, die daarin was, en al het geboomte, dat op den akker stond, dat rondom in zijn gansche landpale was gevestigd.

DEZE REGEL, WAARIN ZOO NAUWKEURIG HET verkochte wordt aangeduid, is ongetwijfeld een zin uit het origineele koopcontract.

Ook in Abrahams tijd werden deze reeds opgemaakt. Ze werden geschreven op kleitafels, die daarna in de zon gedroogd werden. Om dit officieele contract ging een enveloppe van klei, waarop aan de buitenzijde ook weer het contract geschreven was.

Aan die buitenzijde kon nog wel eens wat veranderd worden, een cijfer b.v. of het kon beschadigd worden of afslijten. Door dan de enveloppe te verbreken, had men nog steeds het ongeschonden contract over.

Alles nauwkeurig op te nemen was zeker noodig. Waren de om een akker staande vruchtboomen b.v. niet met name genoemd, dan kwam zeker de vorige eigenaar in den herfst, om de vrucht te oogsten; wèl den akker, maar niet de boomen had hij verkocht.

Een dergelijk koopcontract komt ook voor in Jer. 32.

198

DE OPGAANDE LIJN

16)

DOOR J. SMELIK

Eigenaardig, dat er nù opeens een zweem van belangstelling ligt èn in Tine's oogen, èn in Tine's uitvallen: „Om je wèèr te laten beleedigen? Ik zou mijn hoofd niet voor den tweeden keer willen stooten!”

Tot nòg toe — het is nu een week of vier geleden — was Tine vrijwel apathisch tegenover allerlei wat er in de gemeente gebeurt. Ik moet zelfs voorzichtig zijn, want toen ik haar vertelde, dat er bij Boerrigter een kleine geboren was, raakte zij er geheel door van streek. O, wat was de vertrekking van haar bleek gezicht intens-smartelijk..... Wat lag er een wereld van verkropt leed in den blik, die mij uit haar diepliggende oogen trof. Geen wonder, de jonge Boerrigter is een half jaar voor ons getrouwd, en nu de eerste! Waarom zij wel, wij niet? Zoo heb ik het me afgevraagd, even slechts, maar ik weet, dat zij van die vraag niet los kan komen; het is alles nog in opstand in haar diepste zelf.....

Overigens leek zij steeds afwezig, wanneer ik haar een en ander vertelde, ze antwoordde haast niet meer dan met ja of neen.

Nu zeg ik zoeven tegen haar:

„Ik denk, dat ik vanmiddag weer 's naar Ploegsma ga, ik moet hem toch eens te spreken zien te krijgen.”

Voor een week of zes ben ik, daar ik de belofte aan juffrouw Ploegsma wilde inlossen, naar de hoeve gegaan, om met Ploegsma te gaan praten.

Ploegsma was echter niet te voorschijn gekomen, hij had door den knecht laten zeggen, dat er een veulen geboren moest worden, en dat hij onmogelijk dominee kon ontvangen, want hij kon niet van het paard weq.

Daar de boerin dien middag met de auto naar de stad was, trof ik het niet, en moest ik onverrichter zake terugkeeren. Den volgenden dag kreeg ik een boodschap van haar, of ik even komen wilde. Het speet haar vreeselijk, dat 't zoo geloopt was. Ik vroeg haar, of haar man werkelijk niet had weggekund, waarop zij zeide: „Och, ik geloof 't wel, 'k denk, dat hij dit als een schitterend voorwendsel heeft aangepakt. Maar probeert u het nog eens.”

Met die belofte was ik weggegaan.

Toen was onze groote teleurstelling gekomen en dat heeft vertragung gebracht.

Nu ik het zeg, blijkt dit een prikkel te zijn, die haar even wakker roept uit haar verdooving.

„Nou,“ antwoord ik haar, „ik wou het nog één keer probeeren. Ik weet, dat de boerin vanmiddag thuis is, en hij waarschijnlijk ook. Misschien lukt het nù, om met hem aan den slag te komen.”

„Als je je maar niet laat trappen!” zegt Tine, met iets van de oude energie in haar stem. „Jij behoeft de minste niet te zijn.”

„In zeker opzicht moet ik wèl de minste zijn. Hoe meer ik er over nadenk, hoe meer ik geloof, dat juffrouw Ploegsma gelijk heeft: ik heb hem verkeerd aangepakt, ik had 't zachter moeten doen.”

„Nu goed.” Even maakt haar hand het bekende, lusteloze, afwerende gebaar van de laatste weken,

„doe wat je wilt, maar denk er om, dat jij de dominee bent.”

Ik zie, dat Tine weer tot haar afwezigheid terugvalt. Ach, wat duurt het toch lang, eer er een natuurlijke reactie bij haar komt. Als dat maar goed afloopt.....

Zoo zit ik weer in de bekende huiskamer van de „Berkenhoeve” tegenover de boerin.

Ploegsma is er niet, hij is voor zaken naar de stad met de auto, „maar hij komt tegen drie weer thuis,” zegt juffrouw Ploegsma.

Deelnemend vraagt ze naar Tine.

Terwijl ik vertel van haar apathischen toestand, lees ik in haar oogen, in haar trekken haar innig meelevens.

„Ach,” zucht ze, als ik zwijg, „kon ik maar wat voor haar doen. Kon ik maar..... ik weet niets..... Kunt u haar niet wat afleiding bezorgen?”

„Ik heb al zoovéel geprobeerd, juffrouw Ploegsma, maar ik kan haar nergens toe krijgen. Wandelen wil ze niet, bij het lezen gaat ze droomen, handwerken, dat laat haar óók al onverschillig en piano-spelen zou ze heelemaal niet kunnen verdragen. 't Eenige, wat ze doet, is voor 't huishouden zorgen.”

„Kon ik ze hier maar 's naar toe krijgen,” zucht de boerin.

„Hoe bedoelt u dat?”

„Wel, al was 't maar voor een middag. Afleiding moet ze hebben. En ook..... er moet iets in of om haar gebroken worden. Ik zou zoo graag eens met haar aan de praat komen.”

Even is het stil.

„Zou het niet 's kunnen, dat u samen eens 'n middagje kwam?”

Ik schudde het hoofd.

„In de eerste plaats kan ik haar nergens mee naar toe krijgen, en dan geloof ik zeker niet: hier naar toe. Niet om 't natuurlijk, maar om uw man, om die geschiedenis met uw man.....”

Juffrouw Ploegsma knikt: er ligt nu weer die verdrietige uitdrukking in haar oogen.

Toch kijkt ze direkt weer op, levendig en hoopvol.

„Misschien, dominee, dat die zaak met mijn man vanmiddag weer in orde komt..... u weet, met zachtheid is mijn man alleen te vangen. In den grond der zaak is hij een beste, teere kerel. Door wat er in uw gezin gebeurd is, lijkt hij me wat milder gestemd. En ik geloof ook, dat het kerkgaan in Veldhuizen hem begint te vervelen. Misschien..... misschien.....”

Ik zie aan 't lichte beven van haar onderlip, hoe sterk zij zich in alles inleeft.

„En dan,” zegt ze, „als we nu eens onverwachts met de auto voorkwamen en ik kwam zelf mee, en we probeerden 't bij overrompeling, zou 't

dan niet lukken? Als 'u ook zorgdet, dat u op dien middag thuis was?”

Op dat oogenblik gaat de kamerdeur open: Ploegsma komt binnen.

Ik zie, dat zijn gezicht versombert, als hij mij ziet. Eerst stond 't zonnig en vroolijk.

„Goedenmiddag,” zegt hij onwillig, en stug.

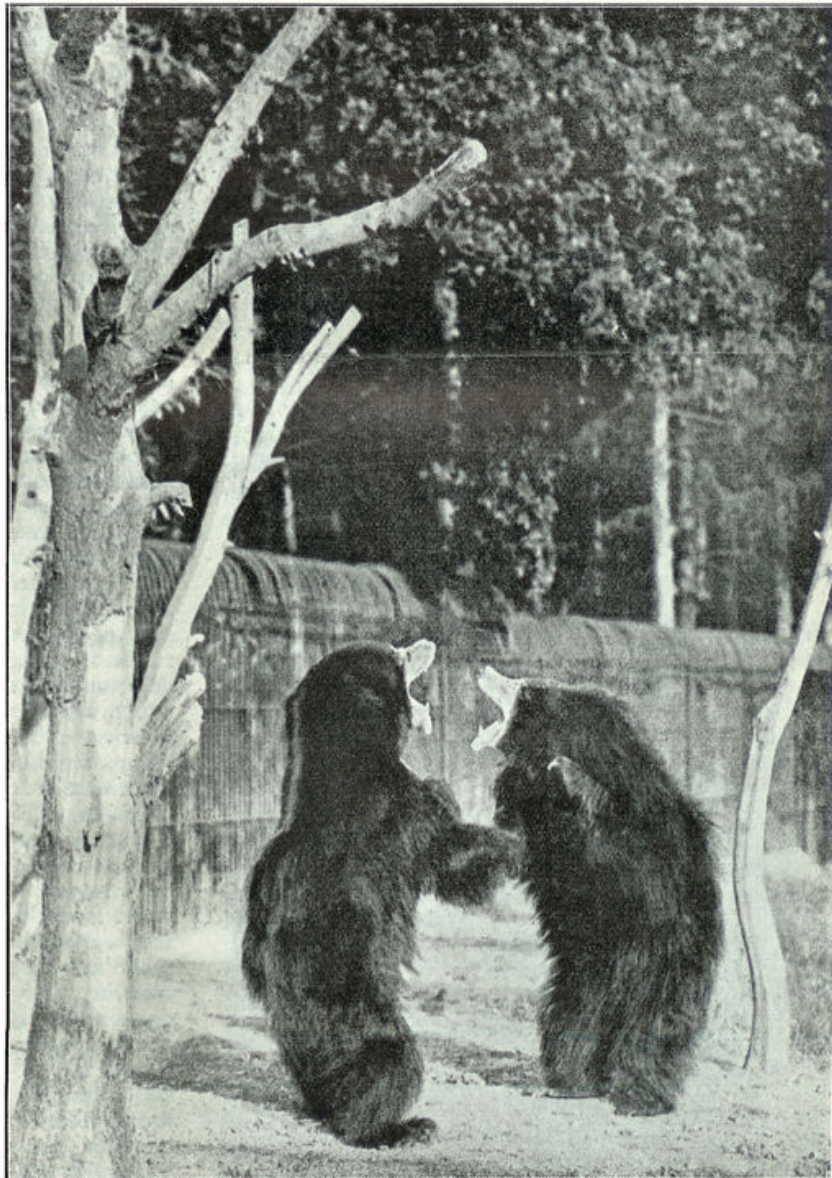
Juffrouw Ploegsma is opgestaan: „Hé, man, ik heb je niet eens aan zien komen, of hooren komen met de auto, wat ben je gauw terug, het is nog vóór drieën. Ga zitten, dan zal ik gauw thee schenken.”

Maar de boer blijft staan.

„Och nee,” er gaat even een dunne glimlach om zijn lippen, „als dominee Boerma je gezelschap houdt, dan heb je 't gezellig genoeg en ik heb nog zat werk. Dan ga ik maar.....”

☒

(Wordt vervolgd)



☒ Conversatieurtje in het berenpark van een dierentuin. ☒

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

„Een miljoen wonderen.”

DE BEKENDE DR. VAN ANDEL, DIE MET zooveel zegen sedert jaren in Solo werkzaam is, heeft in September 1931 in een rede te Bandoeng o.a. gezegd: „In den loop van de vijftig jaren, dat de Nederlandsch-Indische Zendingbond bestaat, zijn vele duizenden ten eeuwigen leven ontwaakt. „Lazarus, kom uit!” En de dooden hebben gehoord de stem des Zoons van God. Laat ons de gestorvenen, die tot het eeuwige leven zijn gekomen, niet vergeten! Allen, die in deze halve eeuw op de stem van Gods Zoon zijn ontwaakt en later in Hem zijn ontslapen, zijn glansen van Gods heerlijkheid. En het thans levend geslacht van geloovigen is een bewijs van Gods wondermacht in de opwekking van dooden.... Het miljoen Christenen is thans overschreden. Voorzeker kunnen wij niet oordeelen over het geloof in de harten; over de waarachtigheid der bekeering. Maar indien wij denken aan het kaf onder het koren, mogen wij evenmin vergeten, dat er evengoed buiten de muren der kerk gevonden worden, die daar binnen behooren, als binnen de muren der kerk die daar buiten behooren. En waar wij met een oordeel der liefde allen, die zich als geloovigen aandienen, voor geloovigen houden, verheugen wij ons met groote blijdschap over dit miljoen Inheemsche Christenen. Een miljoen Christenen is een miljoen wonderen. Elke bekeering is een wonder, de hunne evenzeer als de onze. Voorwaar, hier vervult ons met ontroering de heerlijkheid Gods.”

Veelal wordt gewezen op de groote moeilijkheden bij den Zendingarbeid. En die zijn er ongetwijfeld, en vele. Maar in Mattheüs 28 lezen we: „Gaaf dan heen, maakt alle volkeren tot discipelen, dezelve doopende in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, hen leerende te onderhouden alles wat Ik u geboden heb. En ziet, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld.” Wij behoeven niet ontmoedigd te zijn. Christus is alle macht gegeven in hemel en op aarde. En Dr. John Mott heeft terecht gezegd: „Al zou het Christendom in het Westen ondergaan, dan zal het in het Oosten verrijzen.”

Zoo lang de tijd der genade voortduurt, zullen de zendingwonderen niet ophouden. Want het is de zaak des Heeren. En Hij behoudt Zijn werk te midden van de moeilijkste jaren.

Groote dingen doet onze God. En Hem te dienen, is zaligheid.

ZIJN AMEN

OP DE VOORSTE BANK VAN DE GALERIJ zat hij. Een klein, oud mannetje met een kale, zwarte jas. De ronde bolhoed met de afgesleten plekken is reeds jarenlang Zondag aan Zondag met groote voorzichtigheid neergelegd op de omheining, die de trapopening omsluit. En de knoestige, zware stok, z'n steunsel om tree voor tree den weg naar boven te klimmen, heeft een vast plaatsje in den hoek.

Vanmorgen luistert hij met bijzondere aandacht. De dunne polsjes, overgaande in de gegroefde handen met hun ruwe, zwarte nagels, liggen stil gevouwen op de

balustrade. Hoeveel en hoe hard hebben die handen gewerkt! Nu kunnen ze alleen nog rusten. Rust is er ook in heel de aandachtige houding van het lichaam, in de bijzondere heffing van het hoofd.

Hij luistert. Hoe heerlijk spreekt daar die jonge predikant van opstanding en eeuwig leven, van een dood, die z'n verschrikking verloor door Christus Jezus.

Het oude mannetje drinkt de woorden in. Ze zijn voor hem, juist voor hem, die zoo dicht, zoo heel dicht reeds naderde tot het eind.

Dan, eindelijk, komt de slotvraag van de preek: „Maria, gelooft gij dit?” En met het uitspreken van het Maria-antwoord door den prediker, wordt er ook een antwoord gegeven daarboven, op de eerste bank van de galerij. Daar is een oud, grijs hoofd, het eenige, dat beweegt in heel die aandachtsvolle spanning. Het knikt op en neer, z'n „Ja.”

Nog eenige keeren, hoe weinige misschien, zal hij daar zitten. En dan zal de plaats leeg zijn. Er zal geen bolhoed meer liggen op de trapomheining, geen stok in het hoekje meer staan. Maar het „Ja” van dit koningskind in vernedering zal blijven, opklinkend dan in eeuwigen jubel door hemelsche zalen.

W. CREMER-DE VRIES

Gulden woorden van Dickens

Uitstel is een roover van den tijd. Draai hem den nek om!

Als ik mijn plicht doe, doe ik slechts wat ik moet doen, en niets meer dan dat.

DE OPGAANDE LIJN

17) DOOR DS. J. SMELIK

„Ploegsma,” zeg ik kalm, „ik zou graag willen, dat u bleef, want ik zou graag weer eens met u spreken. Ik heb.....”

„Zeker weer, om me den donder van Sinaï naar het hoofd te slingeren,” valt hij me schamper in de rede. „Ik dank er voor, hoor!”

Ik voel, dat het bloed al weer naar mijn hoofd stijgt, maar met geweld bedwing ik me. Wat ben ik toch vervelend-driftig!

„Neen, Ploegsma,” ik tracht zoo kalm mogelijk te zijn, „ik wou u juist komen zeggen, dat ik den vorigen keer heelemaal verkeerd heb gehandeld. Ik had den donder van Sinaï, om uw woorden te gebruiken, niet moeten hanteeren.”

Onmerkbaar zacht gaat de boerin de kamer uit, en sluit de deur achter zich toe: hoe fijngevoeld!

Even vleugt er een milder uitdrukking over Ploegsma's gezicht, maar spoedig verstugt 't weer, en ietwat schamper merkt hij op:

„Ja, dat zal mijn vrouw u wel aan 't verstand gebracht hebben, dat begrijp ik best!” En scherp kijkt hij me aan.

Ik moet oppassen, dat ik niet verraad, wat ik denk.

Handig is hij, dat is zeker! Maar ik laat me niet door hem overtroeven.

„Al wàs dat zoo, Ploegsma, wat zou dat schelen? Ik heb er behoefte aan, u te zeggen, dat ik veel te driftig ben geweest, en daardoor ook veel te scherp. Het doet me verdriet, dat ik u pijn heb gedaan. Ik hoop, dat u 't mij vergeven kunt. U moet denken: een dominee is net zoo min volmaakt als ieder ander. Ik ben een even zondig mensch als gij, Ploegsma!”

Dit treft hem, ik zie het.

Als hij blijft zwijgen, herneem ik:

„Ploegsma, ik wilde wel, dat alles weer goed werd tusschen u en mij. We hebben beiden verkeerd gehandeld. Ik, door boos en scherp tegenover u te staan, door niet te trachten, u met liefde te vermanen. Ik ben geen herder geweest..... En u, door uw handelwijze tegenover mij, uw onverhoord veroordeelen, uw onbillijke kritiek op mijn prediking — enfin, ik hoef daar niet verder op door te gaan — u weet zèlf de fouten wel, die u begaan hebt. Daarom nogmaals: ik hoop, dat u 't mij vergeven kunt en wilt.”

Nog even blijft het stil in de kamer.

Ploegsma, die ondertusschen is gaan zitten, speelt met zijn horlogeketting. Ik ben blijven staan, ik kan zijn gezicht niet goed onderscheiden, daarom ga ik ook zitten.

Nu kijkt hij op. Al het stugge is van zijn gezicht vergleden, ik weet: het is gewonnen!

Hij zegt niet veel: „Dominee, laten we 't elkaar vergeven en daarmee is alles uit.” Tegelijk steekt hij mij de hand toe. Hartelijk druk ik die.

„Wil dominee een sigaar?”

„Graag Ploegsma.”

Terwijl hij naar de kast gaat, om het kistje te halen, denk ik: Zou ik nu nog iets moeten zeggen over dat kerkgaan en zoo? Dat zal voor de sekuriteit toch wel beter zijn.

„Dus, Ploegsma, van nu af aan zien we u weer geregeld in de kerk?”

Hij ziet me verbaasd aan, en daaraan constateer ik opeens, dat deze vraag te stellen psychologisch onjuist was. Toch antwoordt hij:

„Dominee, ik heb gezegd: „daarmee is alles uit.” En nu moet dominee me ook gelóóven!”

„In orde, Ploegsma!” antwoord ik kort. Dan begin ik over wat anders.

O, die van blijdschap stralende oogen van de boerin, als zij meer dan een kwartier daarna de kamer binnenkomt, en ons pratende vindt, alsof er niets gebeurd was.

„Vrouw!” zegt de boer, „je wensch is vervuld, hoor: alles is in orde tusschen dominee en mij!”

„Dat kàn niet anders,” antwoordt ze, en er ligt een diep warme jubel in haar stem, „het gebed wordt verhoord.”

Meer wordt er niet van gezegd, maar onder heel het verdere gesprek moet ik denken aan de kracht van het geloof.

We spreken verder over allerlei dingen, ook over Tine's toestand. Het blijkt wel, dat de boerin goed gezien

heeft, toen ze zeide: „Hij is een beste, teere kerel..... Door wat er in uw gezin gebeurd is, lijkt hij me wat milder gestemd.”

We spreken af, dat ik de „Berkenhoeve” zal waar-schuwen, als 't me een geschikt oogenblik lijkt, om met Tine eens te komen. Dan zal de boer de auto sturen, en ons laten halen en brengen.

Als ik wegga, roept de boerin me nog achterna: „Ik zal u morgen wat eieren laten brengen voor mevrouw, hoor!”

Hartelijk mensch toch!

Onder het naar huis rijden zie ik voortdurend haar gelukkig stralende oogen voor me. Wat ligt er eigenlijk in de oogen, in de woorden van deze zwakke vrouw een kracht! Een wondere kracht.

Opeens weet ik, waarover ik Zondagmorgen zal spreken:

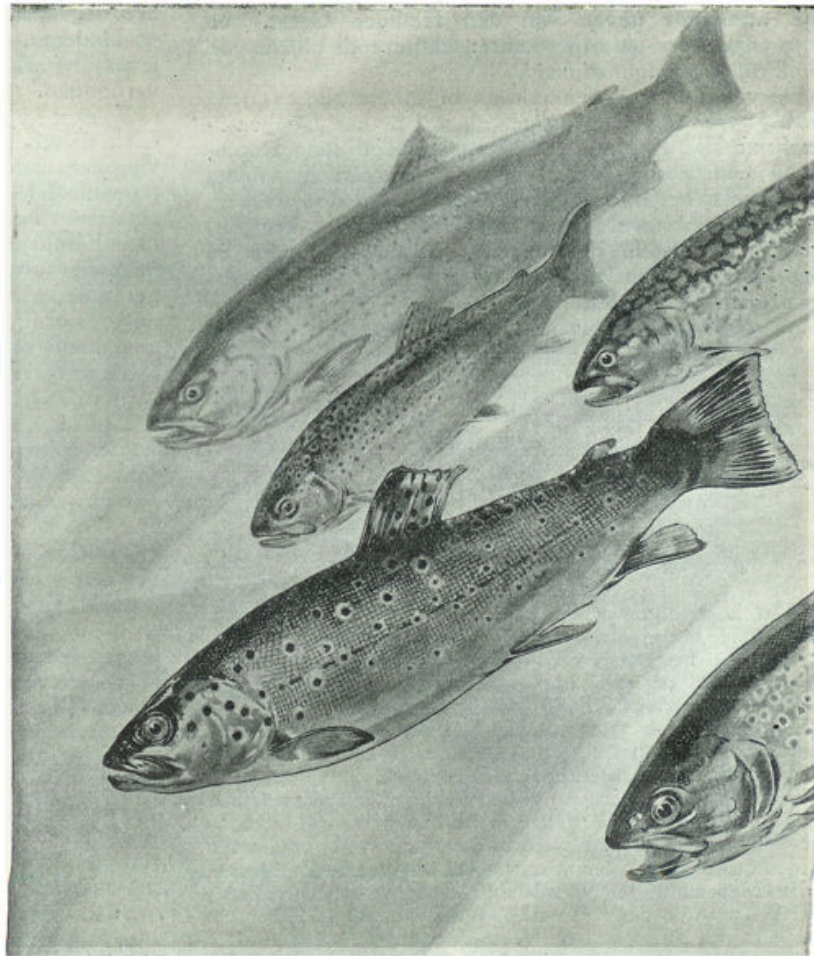
„Dit is de overwinning, die de wereld overwint, n a m e l i j k ons geloof!”

Dien Zondag bevindt zich weer een gift in den kollektezak, een van f 50.—, met bijschrift: „Uit dankbaarheid aan den Heere.”

Daar Ploegsma voor 't eerst weer ter kerk is geweest, tot verbazing van de heele gemeente, gist Potma nu, dat het van Ploegsma's vrouw afkomstig is.

En dezen keer spreek ik mijn ouderling niet tegen.

(Wordt vervolgd)



Verschillende vischsoorten, die allen tot de familie der zalmen behooren.

DE OPGAANDE LIJN

18) DOOR Ds. J. SMELIK

Het gaat nu met Tine iets vooruit. Ze is althans Zondag voor 't eerst twee keer in de kerk geweest. Tòch — het opstandige is 'nog niet weg. Ze heeft af en toe wel eens gehuild, maar 't was zoo strak, zoo droog. Ik denk telkens weer aan de woorden van juffrouw Ploegsma: er moet iets in of om haar gebroken worden. — Ik kan het niet.....

Vanmorgen ben ik naar de „Berkenhoeve” geweest, om te vragen, of ze het vanmiddag eens zouden wagen, de auto te zenden. Het kwam goed uit — en nu heb ik daarstraks aan tafel Tine eigenlijk voor een fait accompli gezet:

„Ploegsma en zijn vrouw zouden ons vanmiddag graag eens een poosje bij hen hebben. Ik heb maar gezegd, dat het goed was. Ze komen ons met de auto halen!”

„Maar mannetje,” schrok Tine op, „hoe kun je dat nu beloven? Je weet, hoe'n hekel ik aan visites heb, sinds....”

„Ja maar, lieveling, dat mag zoo niet blijven. Dat kàn zoo niet blijven. Heusch, je moet er eens uit. De gemeente heeft in zekeren zin ook recht op je. En 't is vandaag zoo'n prachtdag! Je kunt haast niet binnen blijven. En 't is op de „Berkenhoeve” zoo mooi op 't oogenblik.”

Ten slotte, na nog eenig tegenstribelen, heeft Tine zich gewonnen gegeven, en nu is ze zich aan het kleeden: de auto kan elk oogenblik komen.

Daar komt de donkerblauwe „Studebaker” al voorrijden. Ploegsma zelf chauffeert, en Clara, de jongste dochter, zit achterin.

„Als u 't goed vindt, rijden we een eind om, over Veldhuizen, dat is een mooiere weg, en 't is zulk heerlijk weer, dat het een genot is, om te rijden. U kunt dan meteen eens zien, hoe mooi de velden er voor staan.”

Het is werkelijk fijn, om in een niet te snelle vaart over den gladden bitumenweg naar Veldhuizen voort te glijden. Ik zie, dat het Tine goed doet. Er komt wat kleur op haar bleeke wangen. Wie weet, wil God dezen middag voor haar zegenen.....

Ik heb met Ploegsma een groote wandeling gedaan over zijn landerijen heen. We hebben het stamboekvee gezien, en zijn tusschen de korenvelden doorgelopen, tot we bij de eendenkooi kwamen, die van eeuwen her bij de „Berkenhoeve” behoort. Dat was verbazend interessant.



Op de wereldtentoonstelling te Sevilla was een volmaakte copie te zien van de bark „Santa Maria,” waarmede Columbus den Oceaan overstak. Met dit schip wil men nu een reis naar Amerika doen. Het zal precies zoo uitgerust zijn als in 1492 het admiraalschip van Columbus. De bemanning wordt gevormd door dertig vrijwilligers, die zich moeten onderwerpen aan de wetten der scheepstucht, zooals die voor ruim vier eeuwen golden. Er is bijv. maar één bed aan boord, bestemd voor den kapitein. Moderne zee-kaarten neemt men niet mee. Bewapening, kookgerei, meubilair, enz. is gelijk aan hetgeen men in den Columbestijd gebruikte. Volgens de berichten gaat de reis eerst naar Santo Domingo, waar ter eere van Columbus een vuurtoren wordt opgericht. ☒

Nu zijn we weer bij de hoeve terug.

Als we de kamer binnentreden, waar Tine met juffrouw Ploegsma gezeten is, luchtig bij de openslaande deuren, in de schaduw van den breeden lindeboom, wiens bloemengeur altijd in deze kamer schijnt te hangen, zie ik, dat er iets veranderd is bij Tine.

Ze heeft gehuild, dat merk ik wel, al zal de boer het misschien niet opmerken. Maar dat is het niet alleen. Er is wat anders, wat anders met haar.....

Opeens ben ik 't me bewust. Het zal gebroken zijn, in of om haar. Dat, wat de boerin bedoelde. Ja, dat zal het wezen.....

Er wordt echter niets gezegd.

Met fijnen takt weet Juffrouw Ploegsma het op onze

inspektieus te brengen. En dan komen Krientje en Clara, de beide dochters, binnen, om voor de koffietafel te zorgen.

Op mijn vragenden blik knipt Tine me geruststellend toe.

Het schijnt dus in orde te zijn!

Met dankbaarheid zie ik naar de stille, smalle gestalte van de boerin, die in Gods hand het middel mag zijn, voor Tine 'n steun te wezen. Er ligt iets teer-moederlijks over haar, in al haar zeggen en gebaren..... en toch ook weer iets anders, iets wonderlijks: een waas als van gedragen leed en..... neen, dat is toch het eenige niet.

Ik bedenk: het moet het krachtige van haar geloof zijn!

Het is feitelijk de eerste avond dit jaar, dat buiten zitten mogelijk is.

En we genieten er echt van. Het is zoo heerlijk vredig op en rond de „Berkenhoeve”. En het gejubel, het georgel der vogels is vanavond al heel bijzonder mooi!

Zoo wordt het laat als we wegrijden: 't is al bij kwart over tien, wanneer de auto voorkomt.

Wij zitten achterin; het schijnsel der groote lichten danst over den weg. Tine zegt niets; ze denkt zonder twijfel aan den middag terug. In het voorbijglijdende licht van een lantaarn zie ik voor het eerst iets als van een flauw glimlachje om haar mond. O ja, het is nog wel droevig, dat kan niet anders. De pijn schreit immers zoo dikwijls in je hart op, als je denkt, aan wat dezen zomer had kunnen zijn.

Nu zijn we weer thuis.

Tine is moe, en wil graag naar bed.

Op mijn vragenden blik zegt ze: „Ik zal boven wel vertellen. Slaap heb ik niet, maar ik snak er naar, lang-uit te liggen.”

Nu zit ik maar stil te luisteren.



(Wordt vervolgd)

GEBED



Men heeft mij met hun tijdverstarde dogma's doodgepreekt, Uw bitt'ere lijdensweg tot koud formeel begrip gemaakt.

Heer, maak mij weer het kind, dat alles van Uw liefde spreekt En over al Uw goedheid nimmer uitverwonderd raakt. —

Wij missen heil'ge schroom en worden al te zeer vertrouwd Met 't groote wonder, dat, voor onze zonden straf, Gods Zoon In lijden ging en dood. Het wordt ons alles zoo gewoon En treft niet meer: wij blijven onontroerd en koud. —

Heer, geef, dat weer als vroeger 't hart in juub'len openbreekt Hunk'rend in daden U mijn dankbaarheid te toonen, maak Mij weer 't ontvank'lijk kind, dat alles van Uw liefde spreekt En over al Uw goedheid nimmer uitverwonderd raakt. —



G. J. PEELLEN



Naar een ets

De vioolspeler

HET NEO FEMINISME

(SLOR)

AAN DE HAND VAN FAMKE'S BROCHURES

HET VRIJE HUWELIJK KEURT FAMKE uit *beginsel* niet af. „Wij zijn er echter in geen eeuwen nog rijp voor.” (N. Taak v. h. N. Feminisme, bladz. 18.) Gelukkig maar, want *rijp* staat in dit opzicht gelijk met *rot*.

Een meisje behoeft ook niet te wachten, tot zij door den man wordt gevraagd. Zij mag zelf „op bescheiden wijze een man zoeken, en een afwijzing behoeft haar niet te krenken.”

Wij gelooven, dat God een iegelijk zijn huisvrouw als met Zijn hand toebrengt en achten zulk een weigering wel als iets dat pijn doet en vernedert.

Famke wil *niet* aan de honderduizenden ongehuwde vrouwen de stilte der resignatie en de hooggedragen eenzaamheid prediken. (Moeder of wereldsche non, blz. 13.)

„God bouwde op den stralenden brand der zinnen Zijn menschheid.” (bladz. 14.) Mis, Famke, God schiep den mensch naar Zijn beeld. Liefde is God Zelf, liefde behoort tot het beeld der menschen! Gij schakelt de zonde uit. De stralende brand der zinnen is een gevolg van Gods vloek.

Dier en mensch staan niet gelijk. Een ongehuwde vrouw is niet onvolgroeid als een dier of plant, die onvruchtbaar blijft. Zij behoeft evenmin een Uebermensch te zijn. Zij kan als een gelukkig kind voor God leven en anderen tot zegen worden.

Iedere vrouw *is* moeder in 't diepst van haar ziel. Wat zou de wereld moeten beginnen, indien zij dat diepe, fijne, geestelijke moederschap der ongehuwde vrouw missen moest.

Wij staan aan Famke's zijde, wanneer zij vol ironie, de vrouw, die als burgemeester, brandwacht, notaris optreedt, hekelt. Ook wij achten het huwelijk de hoogste bestemming der vrouw. Alleen maar, wij erkennen Gods leiding in ons leven, en wenschen den Heere gehuwd of ongehuwd met blijdschap te dienen. Daarvoor zijn in God de krachten te vinden.

Het is wreed, wonden in het hart der ongehuwden open te halen. Laten wij liever den balsem van Gods liefde er in gieten!

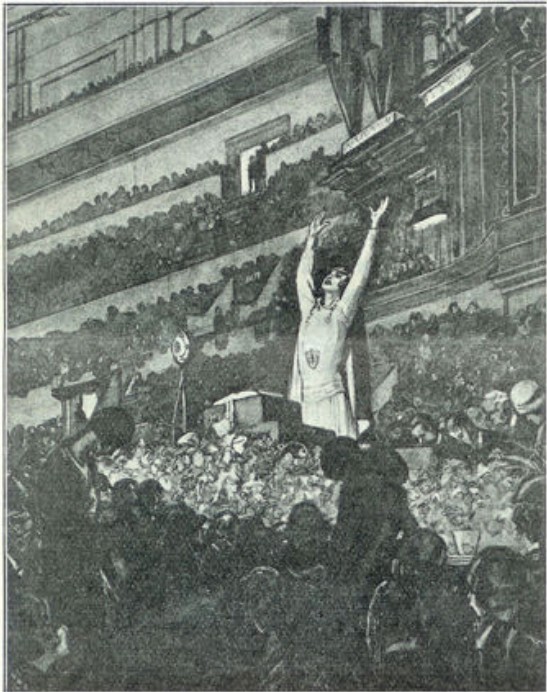
Famke, de warmvoelende huisvrouw en moeder, acht het monogame huwelijk den grondsteen van ons

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR
MET KRACHT EN GEWELD!

IN AMERIKA DOET MEN OP HET GEBIED VAN Evangelisatie dingen, die, als we er over hooren uit vertrouwbare bron, ons altijd weer verbazen en met weerszin vervullen.

Sedert eenige jaren houdt een zekere Aimee Mc. Pherson overal in de Vereenigde staten en Canada groote Evangelisatie-samenkomsten. Verleden jaar October was zij ook in Londen; een teekenaar heeft haar daar geschetst te midden van het publiek, op het oogenblik, dat zij een van haar karakteristieke, theatrale gebaren maakte. Aimee Mc. Pherson treedt inderdaad op als een actrice. We willen niet zeggen, dat zij comédie speelt. God weet, of zij waarlijk liefde tot zondaren in haar hart heeft. Maar als een echte tooneel-speelster verzint zij allerlei dingen, oorbaar of niet, om een groot publiek te trekken. Duizenden en nog eens duizenden toehoorders komen dan ook telkens naar haar luisteren.



Zoo luidde een avond de titel van haar rede: „Gearresteerd voor te snel rijden.” Tot den nok was het groote gebouw gevuld met een nieuwsgierig publiek. Plotseling kwam Aimee met een auto-tje over een breed pad bij het spreekgestoelte binnen schieten, achtervolgd door een politie-agent, die haar zoogenaamd arresteerde! Dat was het sensationele begin van een preek over het „wegrennen van geloof en kerk”!

Een andere maal trad ze op als een melkmeisje verkleed, terwijl een groote schilderij van een koe achter haar op het podium stond. Hooi lag op den vloer, en haar melkimmers stonden gereed. In dit milieu vertelde ze haar levensgeschiedenis, hoe God haar als boerenmeisje op een afgelegen dorp in Canada tot den Heiland had gebracht, tot Zondags-schoolarbeid geroepen en later tot dezen Evangeliedienst.

Op een keer liet zij een sirene joelen door het gebouw, zoodat de menschen de halzen uitrekten om te zien, wat er nu zou gebeuren!

Aimee beweert, dat tachtig procent van de menschen beter onthouden wat ze zien, dan wat ze hooren. Daarom ver- toont zij telkens iets aantrekkelijks, dat de menschen niet

licht zullen vergeten, en waardoor zij, zegt zij, ook haar prediking onthouden. Zoo wil zij met kracht en geweld er in hameren, wat ze vindt, dat de menschen moeten inzien.

In Boston liet ze daartoe in een zaal, waar ruim dertig duizend menschen kunnen zitten, plotseling alle lichten dooven. Alleen een groot wit kruis werd toen verlicht, met op den voorgrond Aimee met een witten Bijbel!

Magnetische kracht zien we uitgaan van deze persoonlijkheid. Een talent voor platvorm-effect en kranten-publiciteit.

Maar we missen bij haar allen eerbied voor het heilige; alle stille werking van Gods Geest; elk kenmerk van een nederige volgeling van Hem, die, naar Jesaja 42, „niet schreeuwde noch Zijn stem op de straat liet hooren.”

DE OPGAANDE LIJN

19)

DOOR DS. J. SMELIK

Juffrouw Ploegsma heeft Tine iets verteld van haar levensgang, en haar een diepen blik doen slaan in haar zieleven. Dat alles blijkt voor Tine een openbaring te zijn geweest, die dat „het” in haar hart gebroken heeft.

De weg, dien deze vrouw heeft moeten doormaken, is vol smarten.

Jong getrouwd, in zonnig geluk. De wereld zou zeggen: dat vrouwtje heeft nu letterlijk niets tegen.

„Maar, zei juffrouw Ploegsma” — zoo vertelt Tine — „ik had alles tegen, want ik kende God niet, ik kende mijn Jezus niet..... Zeker, ik ging naar de kerk, ik had zelfs mijn belijdenis gedaan, 't was alles uiterlijk. In den grond der zaak leefde ik eigenlijk voor mijzelf. Ik verafgoode mijn man, maar dat was ten slotte ook voor de helft egoïsme. Ik voelde me toen heel gelukkig, maar ach, wat was ik toch feitelijk ongelukkig.”

Zoo vertelt Tine verder.

Van het verlangen naar de geboorte van een kind. En dat het in vier jaren tijd driemaal geknakt werd. De derde maal met als gevolg een ernstige ziekte, die op den rand van het graf bracht, maar die ook de aanleiding werd tot den omkeer van haar leven. „Niet, dat ze ineens den Heiland vond, het was in die jaren nog maar héél flauwe schemering. Het was alleen een konstant, benauwend zoeken naar Hem. En het licht kwam maar niet opdagen. — Zoo gingen er na dat jaar van die ziekte weer drie jaren voorbij — drie jaren van wachten — eindelijk gaf God opnieuw hoop; en die hoop werd vervuld: een jongen werd hun geboren. Elbert heette hij. En ze hadden juist zoo naar een jongen verlangd! Het ging alles goed. „En — vind je dat niet vreemd, Tjeerd, toen is bij haar de doorbraak tot het volle licht gekomen. Juist de verhooring van haar gebed deed haar haar Heiland vinden. Toen heeft ze een heerlijken tijd meegemaakt!”

„Ja, dat klinkt eigenaardig,” zeg ik, „maar zou dat niet komen, doordat in zooveel bekeeringsgeschiedenissen de omkeer meestal na een ziekte of zoo iets komt, en dikwijls als een krachtdadige wordt voorgesteld, haast nooit een proces doorloopt...? Ik denk het wel.”

„Ik denk ook van wel,” komt de stem naast me, peinzend.

Dan is het even stil.

We hebben de deuren wijd open staan, met de hordeuren er in, om de muggen goed buiten te kunnen houden. Nadat het licht uit was, heb ik de overgordijnen opengetrokken, nu is het dat eigenaardige „lichtdonker” in de kamer, dat je 's zomersavonds, ook bij maanlooze nachten, soms kunt hebben, nachten, waarin het nooit „zwartdonker” wordt.

De heldere slag van den dorpstoren, die elf uur slaat, breekt het zoemend gerucht.

Tine gaat verder met haar vertellen.

„Toen Elbert twee jaar was, kregen ze weer een kindje, nu een meisje: Jo heette het.”

„Jo? Is die dan.....”

„Ja, hoor nou, dat is maar vijf maanden oud geworden, toen is het overleden, aan longontsteking..... Vreeselijk, hè?”

„Ja, ontzettend.” Weer is er even zwijgen in de kamer. Het lijkt wel, alsof er een dikte in mijn keel zit: wat heeft juffrouw Ploegsma veel moeten lijden.

„O, het is vreeselijk, om teleurgesteld te worden, zooals wij en zij ook, driemaal nog al liefst, maar een lief kindje te hebben, en dan gezond zien opgroeien — want het mankeerde niets — en dan af te moeten staan..... dat lijkt me nóg erger. Hoe kom je er door?”

„God laat u niet verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.”

Er komt geen antwoord.

Ik bedenk: dit is de tweede keer, dat ik deze woorden van Paulus tegen mijn Tineke zeg. De eerste maal was een paar dagen na die vreeselijke week, toen God ons beproefde. Toen steigerde zij er tegen in. Ze kon 't niet toegeven. Ach, wat was ze toen bitter.

Nu zegt ze er niets op. Er is wel een omkeer bij haar gekomen. Gelukkig! 't Staat, geloof ik, in 1 Korinthe 10, of zoo..... Of, wordt daar met „verzoeking” iets anders bedoeld? Ik moet het eens nazien.

„Nu, toen is Elbert weer drie jaar alleen gebleven, en daarna zijn Krientje en Clara geboren, anderhalf jaar na elkaar. Toen ging het een tijd goed, dat wil zeggen: haar gezondheid hield niet over, maar voor zware beproevingen werden ze toch gespaard. En toen kwam het vreeselijke in haar — in hun leven. Ik geloof, dat Ploegsma en zijn vrouw in den grond der zaak wel gelukkig zijn.....”

„Dat weet ik zeker,” zeg ik zacht.

„Elbert was een jaar of elf — en, o ja, laat ik dat eerst vertellen — het was altijd een lieve jongen, een vrome jongen. Er zat iets bizonders in, zei juffrouw Ploegsma, en altijd had hij 't er over, dat hij dominee wilde worden. Toen waren ze een paar maanden in pension geweest, in Arnhem of Nijmegen, of zoo — dat weet ik niet precies meer — in elk geval, daar in die buurt. Haar man natuurlijk niet, die kon niet uit zijn werk weg, maar zij met de drie kinderen. 't Was voor hâar gezondheid noodig.

„Toen, het was juist in den oorlogstijd, je weet wel — die griepstijd — hebben alle drie de kinderen de griep gekregen, en Elbert is er aan gestorven.....”

Weer is het stil. Even later hoor ik, dat Tine zacht ligt te snikken.....

„O, man,” snikt Tine, „stel je dat eens voor: haar eenige zoon, op wien ze al haar hoop gebouwd had, voor het

Koninkrijk Gods, nu weggenomen. Zon-

der haar jongen terug naar de „Berkenhoeve”. Toen is haar man een tijdlang kapot geweest.”

„En zij zelf?”

„Zij zelf, Tjeerd, ik kan het niet weergeven, wat ze er van beschreef. Ze is wonderlijk gesterkt. Ze is haar Heiland niet kwijt geweest. Haar geloof is voller, is dieper geworden. En ach, 'tjeerd, wat ben ik nu geweest — dezen tijd! Wat beteekent onze teleurstelling bij haar lijden? O man, wat ben ik egoïstisch geweest in mijn verdriet. Om jou heb ik niet gedacht. En vooral, wat ben ik opstandig geweest tegen God. Wat heb ik gezondigd! Al dien tijd was ik Jezus kwijt. Ik zag geen licht..... Heere, wat ben ik toch slecht!”

Nu begrijp ik, wat er in haar gebroken is.

God heeft juffrouw Ploegsma daartoe willen gebruiken.

Mijn hart is eenerzijds vol dank, anderzijds vol medelijden met mijn vrouwtje, die 't nu zoo moeilijk heeft, niet door haar verdriet, maar door haar zonde.

Als zij wat bedaart, zeg ik: „Willen we samen bidden?”

Na het „Amen” zegt zij niets meer. Ik ook niet. Er valt nu niets te zeggen. Want de Geest werkt.....

Het duurt lang, eer we in slaap vallen.

(Wordt vervolgd)



De groote palmen te Biskra, een stadje gelegen in Algiers.

aan den rand van de Sahara-woestijn

DE OPGAANDE LIJN

20)

DOOR DS. J. SMELIK

VI.

Het gaat den laatsten tijd gelukkig goed in de gemeente. De kerk is nu Zondag aan Zondag best bezet.

Het gezin Weller is het eenige, dat niet meer hier in de kerk komt. Die gaan vrij geregeld 's Zondagsmorgens naar Veldhuizen, tenminste, dat zegt „men.“ Overigens schijnt de beroering over de zaak Hartwigsen geheel geweken en vergeten te zijn. En ik kan merken, dat ik bezig ben, het vertrouwen te winnen. Daar ben ik den Heere innig dankbaar voor: het is zoo intensmoelijk, te arbeiden, zonder dat er vertrouwen is.

We hebben een heerlijken zomer gehad: de vijf weken vakantie, die we in Zoutelande hebben doorgebracht, deden ons goed. Vooral voor Tine is het uitstekend geweest: ze is er nu weer heelemaal bovenop, geestelijk en lichamenlijk.

't Is een mooie Septemberdag. Tine zit piano te studeren, ze speelt de „Sonate Pathétique“ van Beethoven... hoe weemoedig is het thema daarvan toch! Maar wat blijft ze steeds weer ontroerend-mooi.

Er is van den zomer een nieuw hoofd van de Christelijke Lagere School hier gekomen, de oude Meester Geertsema is met pensioen gegaan. We hebben in Iwema en zijn vrouw een prettig stel teruggekregen: warme, Irissche, meelevende menschen, een jaar of vijf ouder dan wij, met drie allerliefste kinderen: Jopi, die acht, Romme, die zes, en Truke, die twee jaar is. Truke is Tine's lieveling geworden..... en de mijne eigenlijk ook! Geen wonder: het is een heerlijk, aanvallig kind, met haar teer blonde krulletjes, en helder blauwe oogkens!

En in Meester Iwema's vrouw heeft Tine een echte vriendin gevonden.

O, ik zie den honger wel in Tine's oogen, als ze met Truke bezig is! Maar gelukkig: er ligt geen knagend iets meer in haar blik, zooals pas na het teleurstellende van 't voorjaar. Ze hoopt! Wij hopen, ons vertrouwen is vast, dat God ons dit geluk ook eens zal willen geven.

Er wordt gebeld. Het meisje komt naar boven.

„Dominee, daar is Potma, die wil u even spreken.“

„Laat hem maar boven komen, Jo!“

Even later zit Potma tegenover me.

Ik kan best met hem opschieten, nu ik hem beter heb leeren kennen. Hij heeft wel zijn eigenaardigheden, zelfs een paar hinderlijke karakterfouten — maar in den grond der zaak is 't een trouwe kerel, en op den duur valt hij erg mee.

„Ja, dominee, ik kom nog 's met u praten over Weller! Heel van ter zijde heb ik gehoord, dat Weller toch eigenlijk spijt van zijn handelwijze heeft en dat hij alles weer goed zou willen maken!“

Ik kijk hem waarschijnlijk wel erg stom verbaasd aan, want hij begint nu luidkeels te lachen.

„Hoe weet je dat, Potma?“ Ik hoor zelf het ietwat knorrigte in mijn stem, en begin van den weeromstuit mee te lachen.

„Och, dat doet er nou zooveel niet toe, dominee. Ik hoorde het van iemand uit Veldhuizen, met wien Weller nog al eens schijnt te praten. U kent hem toch niet Maar..... ik zou zoo zeggen: zou dominee 't nog niet 's kunnen probeeren?“

„Hoe bedoel je dat, Potma?“

„Wel, misschien..... misschien kon dominee nog 's bij hem aanloopen?“

Het gaat me nu toch kriebelen onder mijn haren!

„Ik bij hem aanloopen? Nee, waarde broeder, dat is de omgekeerde wereld! 't Zou wat moois zijn! Wat heeft de kerel mij niet beleedigd en belasterd! En dan zou ik 't eerst bij hem moeten komen? Met hangende pootjes zeker! Daar komt niets van in, Potma. Hij kan wel eerst naar mij toe komen!“

„Dat zal hij niet gauw doen, dominee.“

„Dat kan. Maar ik zal 't ook niet gauw doen, man. Ik ben tenslotte óók mensch, Potma. Daar komt niets van!“

„Ja, ik begrijp wel, dat het moeilijk voor dominee zou zijn. Maar toch..... als de zaak weer 's in orde kwam, dat zou veel waard zijn!“

„Zonder twijfel, beste broeder! Maar dan moet het initiatief van hem uitgaan. Ik ben niet van plan, weër m'n neus te stooten. Stel je voor, dat jouw inlichtingen onjuist zijn. Nee, ik pas er voor, hoor!“

„Nou ja,“ weifelt Potma.

„Nou ja, nou ja..... als hij werkelijk bakzeil wil halen, dan moet hij er maar 's mee voor den dag komen. Dan is 't wat anders.“

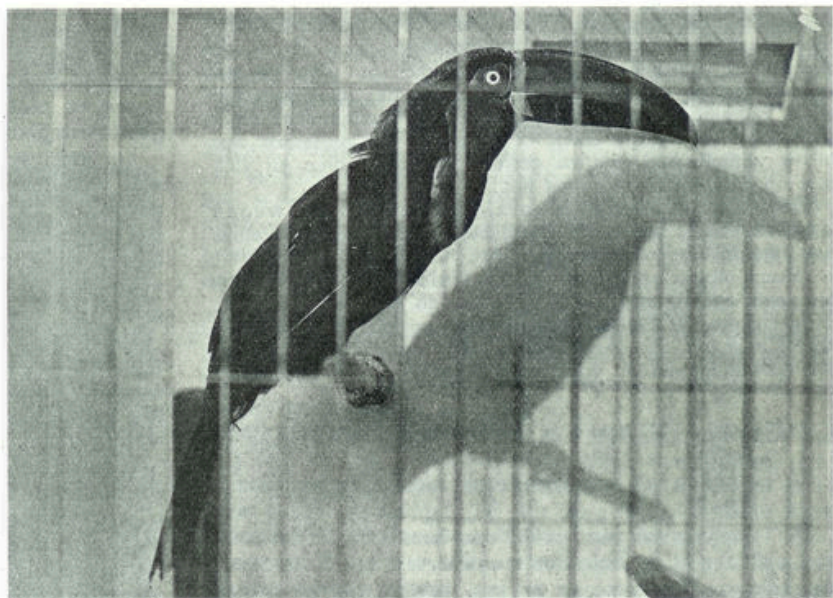
„Ja, als dominee er zóó over denkt.“

„Zóó denk ik er over, Potma!“

We praten nog even over een paar andere dingen, dan laat ik hem uit.

☒

(Wordt vervolgd)



Op een nationale vogeltonstelling in Londen, was deze merkwaardige vogel te zien, die een zeer groote waarde vertegenwoordigt. ☒

DE OPGAANDE LIJN

21)

DOOR DS. J. SMELIK

Tine is opgehouden met spelen, en zit nu in haar hoekje bij 't zijraam te handwerken.

„Zoo, wat kwam Potma doen?” vraagt ze, als ik in den fauteuil tegenover haar ben neergevallen.

„Wat Potma kwam doen? Die kwam me nota bene vragen, of ik nog 's naar Weller wilde gaan!”

„Naar Weller? Begint die nare affaire nu weer? Ik dacht, dat 't nu wel afgelopen was!”

„Moet je hooren: Potma hoort me daar van iemand uit Veldhuizen, dat Weller aan 't terugkrabbelen is, en alles wel weer goed zou willen maken. En nu vroeg hij, of ik nog 's bij hem aan zou willen loopen.”

„Jij naar Weller?”

„Ja, ik naar Weller. Maar je begrijpt toch zeker wel, dat ik dat niet doen kan! Dat heb ik Potma goed aan zijn verstand gebracht. Ik ben niet van plan, om nog eens tegen de lamp te loopen.”

Een poosje blijft het stil in de kamer. Tine denkt na.

Dan zegt ze: „En als nou die zaak ook 's in orde kwam, zou je dat niet willen?”

„Natuurlijk zou ik dat. Maar dan kan Weller toch zeker eerst wel naar mij toekomen? Ik heb den man nooit iets misdaan. Ik ben de beleedigde partij!”

„'t Zou tóch te probeeren zijn,” antwoordt Tine.

„Maar vrouw, wat denk je nou toch wel? 't Zou wat moois zijn! De man is in staat, overal rond te bazuinen, dat ik zoete broodjes bij hem was komen bakken! Ik zal wel wijzer zijn.....”

„Tóch zou ik 't doen, man. Je weet wat de Bijbel zegt: „Als iemand u zal dwingen, één mijl te gaan, ga met hem twee mijlen.””

Ik kijk haar zeker wel erg wonderlijk aan, want ze begint te glimlachen.

„Zeker, dat weet ik, maar zoo ruk je dien tekst toch eigenlijk uit zijn verband, Tineke! De Heiland wil daar zeggen, dat we niet het jus talionis.....”

„Wat is dat?”

„De wet der vergelding, meisje! Dat we niet het jus talionis mogen misbruiken: we mogen niet naar den regel van het „oog om oog, tand om tand” kwaad met kwaad vergelden, maar daarmee keurt Hij volstrekt niet af alle opkomen voor eigen recht! Als Jezus in de zaal van Kajafas een slag op Zijn wang krijgt van een der dienaren, dan keert Hij niet Zijn andere wang toe, maar dan zegt Hij, — en daarin komt Hij voor Zijn goed recht op —: „Indien Ik kwalijk gesproken heb, getuig van het kwade, en indien wèl, waarom slaat gij Mij?” Dat is heel wat anders, vrouwtje!”

„Ja, hoor 's, daar weet ik zooveel niet van af,” — er ligt nu een lieve glimlach op haar gezicht, — „maar ik zou zoo zeggen, daarom kon je toch wel 's naar Weller toegaan?”

Ik haal mijn schouders op.

„Onmogelijk!” zeg ik kort.

„Ik zou wel 's willen weten, wat juffrouw Ploegsma hiervan zou zeggen.”

Ik sta op, ik voel, dat ik driftig word, en ik wil op Tine niet boos worden — zij kan het niet helpen.

„Alsof juffrouw Ploegsma alles beslissen kan.”

Meteen ga ik naar boven.

„Juffrouw Ploegsma,” hoor ik telkens Tine's zachte stem.

Opeens moet ik in mij zelf lachen: Tine is verbazend handig ook, om ineens juffrouw Ploegsma tegen me uit te spelen! Ze weet, dat ik een zwak voor haar heb! Zou er wel iemand in de gemeente zijn, met wie ik zooveel op heb, als met de boerin van de „Berkenhoeve”?

Dat weet Tine, en ze weet ook, de slimme! dat ik aan haar oordeel erg veel waarde hecht! Maar.....

Ik word weer wrevelig. Vervelende zaak toch! Was die Potma maar weggebleven met zijn praatjes! 't Is een beste kerel, maar hij gaat me wel een beetje veel op allerlei praatjes af. En wat heb je er aan?

Juffrouw Ploegsma!

Daar is 'n stem, diep in mijn hart, die zegt: „Juffrouw Ploegsma zou ook van meening zijn, dat je gaan moet.”

Maar ik druk die stem weg. Vrouwen redeneeren alleen maar op 't gevoel, dat is het natuurlijk! Ze denken in zoo'n geval als dit: 't zou wat waard zijn, als er eens 'n verzoening tot stand kwam. Daar zouden ze alles voor doen! Ze zouden er zelfs 't recht voor prijsgeven. En ze kunnen niet begrijpen, dat mannen heel anders redeneeren. Dat die meer naar logika vragen. Dat onrecht of verkrachting van 't recht voor een man ondraaglijk is, en nooit te verduwen.

Neen, het kàn niet. En het gaat niet. Als Weller zelf komt, is het wat anders. Maar ik ga me niet blameeren! Stel je voor, dat ik daar bij hem kom, en hij wijst me de deur. Wat zou hij juichen!

Ik ga er maar 's op uit. Juffrouw Koppenol moet ik nog een bezoek brengen deze week, laat ik het nu maar doen, van werken komt tóch niets.

Tine zei niets meer over de zaak, toen ik zoeven wegging. Ze zei alleen, toen ze hoorde, dat ik naar Juffrouw Koppenol ging: „Nu, dan ga ik maar 's naar de Iwema's, ik ben er van de week nog niet geweest.”

Zoo zijn we samen de deur uitgegaan, maar zij moest al spoedig rechtsaf, en ik den weg links, die naar de „Berkenhoeve” voert. Juffrouw Koppenol woont een minuut of vijf fietsen vóór de Ploegsma's.



Naar een kunstfoto

Aan het meer

Dat is een moeilijke patiënt. Ze is al jaren lang ziek, niet bepaald altijd bedlegerig. Geestelijk is ze ontzaglijk lijdelijk. 't Is altijd donker om haar heen. Licht ziet ze nooit. Een enkele maal krijgt ze 's een „tekst”. En dan is 't zuchten en lamenteeren: „Och, mocht de Heere toch eens die waarheid aan mijn hart komen toepassen!” Verder komt ze met haar waarheden niet.

Ze ligt dezen keer te bed. 't Blijkt, dat ze vannacht een ernstige benauwdheid heeft gehad. De dokter heeft gezegd, dat 't hart wat zwakker begint te worden.

„Och, dominee, en mocht ik nou maar 's tot ruimte komen!”

Het zal wel weer het oude liedje zijn, denk ik, en geduldig begin ik haar voor de zooveelste maal te wijzen op de vastheid en de ruimheid van 's Heeren beloften, en op de noodzakelijkheid van het toevluchtnemend geloof.

Als ik even pauzeer, heft ze haar geel-magere, beenige hand omhoog, en antwoordt me, met dat onmogelijk dierbare in haar stem, dat me altijd kregel maakt: „Ja, ja, dominee, zoo is het! Gelukkig hij, die zingen kan:

Welzalig hij, die al zijn kracht
En hulp alleen van U verwacht.....”

„Ja,” val ik opeens in, „en weet u, wat er verder staat.....”

Die kiest de welgebaande wegen!”

Ik hoor, dat ik het vrij scherp zeg, maar dat kan me niets schelen, 't lijkt me noodig voor haar. Ze moet uit die sleur, uit dat maskerdepakje van vrome lijdelijkheid weggkomen, anders gaat ze met àl haar „och, mocht ik maar eens.....,” en met àl haar „bij tijden en oogeblikken,” nog verloren. Dat staat vast voor mij.

De pijl treft doel, ik zie 't aan haar verbluft gezicht. Na een poos: „Wat bedoelt dominee daarmee?”

„Wel, wat het vers wil zeggen, m'n beste Juffrouw Koppenoll! Natuurlijk moeten we op den Heere bouwen, zonder Hem zal 't nooit gaan, maar daarom moeten we zèlf ook willen, ook doèn, ook kiezen, zooals hier wordt uitgedrukt. 't Geloof is ook een d a d...”

Ze schudt 't hoofd: daar kan ze niet bij.

Er komt een moede uitdrukking op haar gezicht, en ik merk, dat ik 't niet lang meer moet maken. Ik stel haar dus voor, samen iets uit den Bijbel te lezen, en te bidden. Ietwat berustend knikt ze van ja.

Als ik wegga, en bij de kamerdeur nog even kijk naar het geelwitte, gerimpelde gezicht in de half-lichte bedstede, valt me opeens op, hoe sterk verouderd het is, en hoe spits de neus..... Of ze 't nog lang zal maken?

Het is maar een kort bezoek geweest: een groot kwartier, merk ik, nu ik, bij mijn fiets gekomen, op mijn horloge kijk.

Wat zal ik doen?

Nù al weer naar huis gaan..... òf.....

Onwillekeurig gaat mijn blik de richting van de „Berkenhoeve” uit.

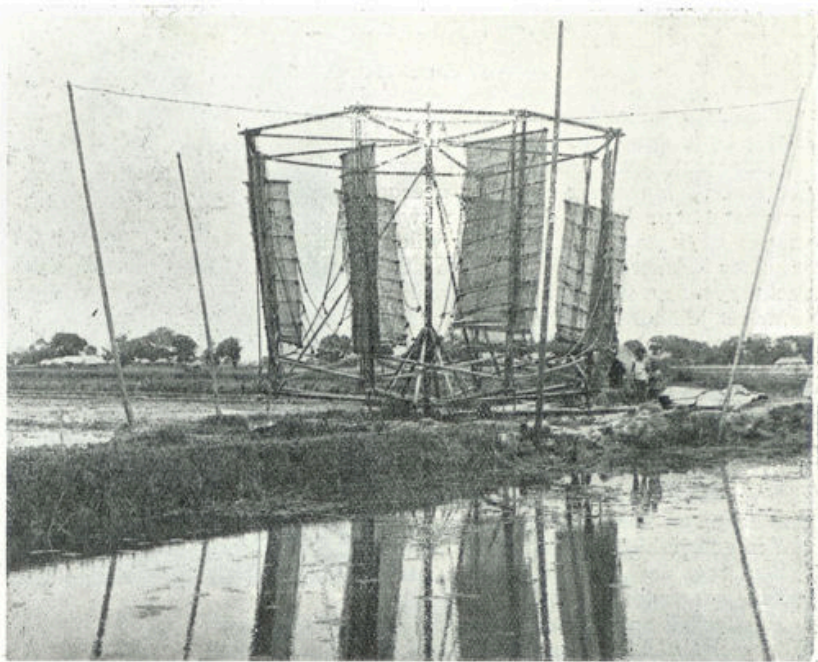
„Och, ik kan er eigenlijk wel even heengaan.....”

Als ik in kalmen gang doorpeddel, schiet ik in een lach.

Moest Tine weten! Ze heeft haar zin, de slimmerd! Ik ben tòch op weg naar Juffrouw Ploegsma!

☒ (Wordt vervolgd)

260



Een windmolen in China, die gebruikt wordt om water uit het kanaal op te pompen en de rijstvelden daarmee te bevoelen. ☒

BRIEVEN UIT WONDERLAND

Waarde Vriend,

DAT WAS EEN VERRASSING, HÉ? DE schaatsen nog onder gehad? Ja, wie in het Noorden van ons land groot is geworden, vraagt dat het eerst, wanneer het begint te vriezen, ook al rijdt hij sinds onheugelijke jaren zelf niet meer.

Wel onverwacht kwam die kou. Hier aan den zee-kant hadden we nog zoo goed als geen ijs of sneeuw gehad. De thermometer schommelde tusschen 40 en 50 graden, en den 8^{en} Februari wees hij 'smorgens tegen zonsopgang nog 42. En ziedaar, den 9^{en} op denzelfden tijd noteerde ik 22 graden. Een val van 20° in een etmaal.

En weet je, wat heel eigenaardig is? Dat die felle kou van drie jaar geleden — onze laatste „historische” winter — ook begon op den 9^{en} Februari. Toen was het vóór dien tijd ook al vriezend weer, en de warmtevermindering was misschien nog meer dan twintig graden, zoodat de kou veel grooter was. Maar dat het juist op den 9^{en} Februari begon, evenals nu, is toch wel treffend.

Toch niet zóó treffend, als je wel denkt. Met al zijn wispelturigheid kent ons klimaat toch wel eenige regelmaat.

Je hebt misschien ook wel eens gehoord van de ijsheiligen: St. Mamertinus, St. Servatius en St. Pancratius, 12, 13 en 14 Mei. Toen ik voor het eerst van die heeren hoorde, lachte ik er om, en mijn twijfel werd grooter, toen ik op 14 Mei een keer den thermometer 86° zag aanwijzen. Maar ik ben er acht op blijven geven, zonder nu juist aantekening te houden, en nu zou ik durven beweren, dat wel zeven keer in de tien jaar de „lieflijke Mei” een periode van eenige koude dagen heeft. Niet altijd precies op de datums van de drie „ijsheiligen,” maar toch altijd in de buurt.

En toen ik met deze koude dagen klaar was, ben ik gaan uitkijken, of er andere verwante verschijnselen



Maartsche
buien

Naar een kunstfoto

DE OPGAANDE LIJN

22)

DOOR DS. J. SMELIK

De boerin ontvangt me, als altijd, op haar eenvoudige, hartelijke wijze.

Ploegsma blijkt niet thuis.

Nu, dat vind ik wel zoo goed; dan kan ik vrij praten.

De boerin informeert belangstellend naar Tine, naar een paar zieken, naar Juffrouw Koppenol, van wie ze hoorde, dat ze zoo'n benauwdheid had, vannacht.

Ik weet, dat ze deze zieke, wier man altijd knecht was op de „Berkenhoeve,” dikwijls bezoekt, en vraag haar naar haar oordeel over haar geestelijken toestand.

Juffrouw Ploegsma is er erg voorzichtig mee, je kunt van haar niet anders verwachten; haar meening blijkt vrijwel met de mijne overeen te stemmen. Lijdelijkheid, valsche lijdelijkheid kan ook een masker zijn, waarachter het ongelooft zich soms verschuilt.

„Maar, ten slotte komt ons het oordeel niet toe, niet-waar dominee? Het waarachtige zaad kan God toch in haar hart gelegd hebben. Ze heeft wel altijd erg trouw meegeleefd, en onverschillig was ze voor de dingen van het Koninkrijk niet.....”

Er komt nu een pauze in ons gesprek.

Ik staar naar buiten, in een warreling van gedachten, waarvan de voornaamste is: wat zou ze er van zeggen?

„Heeft dominee misschien iets op 't hart?”

Haar zachte stem verbreekt de stilte. Ik kijk haar aan: er ligt een noodigende glimlach op haar gezicht.

Nu vertel ik 't haar.

Ik weet 't antwoord eigenlijk al, voor ze 't geeft: „Hoe kan dominee daar zoo lang over denken? Natuurlijk moet dominee naar Weller toe. God biedt een kans; zou dominee die verloren willen laten gaan.....?”

Als ik naar huis rijd, weet ik, dat ik nog een paar tegenwerpingen heb gemaakt, maar dat 't natuurlijk niets hielp! Tine heeft de overwinning behaald.

„Nou, ik heb jullie zin gedaan, maar dat is voor 't laatst ook!”

Opgewonden ben ik thuis gekomen, en in den stoel tegenover Tine neergevallen. Ik ben naar Weller geweest, maar.....

„Jullie zin?” herhaalt Tine.

„Ja, jullie zin: die van jou, en van Juffrouw Ploegsma! Had ik mijn eigen zin maar gedaan.....”

„Wel, hoè dat.....?”

En ik vertel.

O ja, ik ben ontvangen. Dat is de eenige vooruitgang. Maar overigens is er niets bereikt. Ik heb eerst een heele speech afgestoken, om 't doel van mijn komst uiteen te zetten: nog eens hen te vermanen, van hun verkeerden weg terug te keeren, en de hand der verzoening te reiken. Ze hebben zitten luisteren, Weller en zijn vrouw, ze leken aanvankelijk bereid, en toen die onzinnige eisch van Weller: „dat dominee dan moest erkennen, dat hij verkeerd had gehandeld, toen in die zaak Hartwigsen.....”

„Verkeerd, hoe zoo?” En toen kwamen de oude beschuldigingen weer van pausachtig optreden, en een-

zijdig oordeelen, en voortrekken van de Hartwigsenpartij, en..... ja, stel je voor, laten inpalmen door Ploegsma's vrouw met haar vrome praatjes..... Je begrijpt, toen werd ik giftig!"

„Ja, dat is treurig,” zegt Tine, „ze waren altijd zulke goede vrienden met de Ploegsma's.”

„Dat wàren ze. Maar nu hoorde ik wel, hoe de vork in den steel zat: Weller en Ploegsma schijnen ook verschil van meening gehad te hebben, en nog al een hooggaand verschil, als sekretaris en voorzitter van de Boerenleenbank, en, daar 't Bestuur aan den kant van Ploegsma staat, heeft Weller verleden week, noodgedwongen, bedankt als sekretaris. Nou, dat scheelt wat in 't finantieele, geloof ik, voor Weller. Als kassiersekretaris zal hij wel een vijf-, zeshonderd gulden gehad hebben, en dat is hij nu kwijt. Nu is hij razend op Ploegsma, en speelt het uit tegen diens vrouw!"

„Da's gemeen,” zegt Tine hartgrondig.

„Voel je de kneep? Nou, je begrijpt, toen was ik óók niet malsch: ik heb ze gegeeseld! Ik was woest!"

„Dus 't is zonder eenig resultaat geweest?"

„Natuurlijk, 't scheelde niet veel, of de kerel vloog me aan! 't Was, dat zijn vrouw hem tegenhield..... Toen ik klaar was, zei ik: „Gegroet!” en ben ik zoo de deur uitgelopen.”

Tine schudt het hoofd, maar ze zegt niets.

„Dat de man zijn praatjes over mij weer ophangen kwam, dat is tot daar aan toe, maar dat hij een zoo hoogstaande vrouw als Juffrouw Ploegsma met zijn aantijgingen omlaag trekken wil, dat is gewoon een schandaal!"

„Ik kan me begrijpen, dat je bloed kookte! Maar..... eh..... je bent toch niet te..... tē scherp geweest? Ik bedoel, dat je Weller beleedigd hebt?"

„Beleedigd? Nu, dat geloof ik niet. Scherp ben ik wel geweest, ik heb hem gestriemd! Maar ik heb hem alleen de waarheid gezegd. Daar zal h ij natuurlijk zich beleedigd door gevoelen, maar werkelijk beleedigd — neen, dat niet.”

„Dus je was niet buiten je zelf van drift?"

„Heelemaal niet. Ik was wèl woedend, maar ik wist, wat ik zei. Mijn zelfkontrôle had ik niet verloren.”

„Nu, ik hoop, dat dit muisje geen staart zal hebben. 't Gaat nu net zoo goed in de gemeente; als hij de boel maar niet weer bederft.”

„Zal wel loslopen. Ik geloof, dat Weller de publieke opinie tegen zich gaat krijgen. En dan zullen zijn praatjes, als hij er tenminste over praat, geen kwaad doen.”

„Ik hoop het voor je.” — — —

„Kom, laten we maar naar bed gaan, 't is al elf uur geweest,” zeg ik.

Ik voel opeens, hoe moe ik van dezen avond ben, geestelijk, en ook naar 't lichaam. Ik snak naar rust.

Maar 't duurt lang, eer ik in slaap val.....

(Wordt vervolgd.)

GOED NADENKEN EN ANTWOORDEN

Het antwoord op de vraag uit het vorige nummer luidt: Hoogstens 13.

GEDACHTE



„Als ik de taak van de huisvrouw in twee woorden moest weergeven, dan zou het zijn: opruimen en opgeruimd zijn; beide is eigenlijk evenwicht scheppen en evenwicht bestaat er alleen als de balans op vrede staat.”

KIEKJES IN HET WERK DER EVANGELISATIE

Menschen-gedachten en Gods-gedachten.

ONZE EVANGELISATIE IN HET ZUIDERZEE-gebied ondervindt, dat in het hart des menschen vele gedachten zijn, maar dat de raad des Heeren zal bestaan.

Voor eenige jaren was ons land veel te klein, om aan al ons jonge boerenfolk hofsteden te kunnen bieden. Wij konden er gemakkelijk een Provincie bij hebben en wij zagen met blijde verwachting uit naar het nieuwe gewest. Menschen van rijke fantasie hebben zelfs al geschreven van een geheel drooggelegd gebied, waar steden waren gesticht en een geheel nieuwe cultuur zich ontwikkelde op zoo moderne wijze, dat het jonge geslacht van wat wij hebben gezien sprak als van een oud sprookje, van een zonderlinge antiquiteit, waarvan wij de overblijfselen bewaren in onze musea.

Zoo schreven fantasten, geestig en scherp.

En ook wie niet zoo onbeteugeld zijn fantasie doorvliegen liet, dacht, dat straks als de afsluitdijk voltooid was, polder aan polder zou getrokken worden. Er zou plaats zijn voor vele duizenden, en tallooze nijvere handen zouden in dit Zuiderzeegewest vinden hun dagelijksch brood.

En vanzelf zou er dan ook onder de bevolking, die aan dat droogmakingswerk arbeidde, het Evangelie gebracht moeten worden.

Zoo dachten wij.

En wij konden niet anders, want wij zijn van gisteren en weten niets. Wij zien de dingen, zooals zij zich aan ons oog vertoonen.

Maar God dacht anders. Mijn raad zal bestaan. De wereldcrisis trad in. De landbouw werd zwaar beproefd, de tuinbouw geslagen. De prijs der producten daalde snel. En in steē van land te kort, hebben wij over. En de regeering kan zelfs voor den eenen polder, die gereed is, geen koopers vinden.

Daardoor stuit God ook ons Evangelisatie-werk. Eenerzijds zal het zich niet zóó uitbreiden als bij doorzetting van het werk verwacht had mogen worden. Straks is de afsluitdijk klaar. En zullen velen, die daarbij bezig waren, weer verdwijnen uit onzen gezichtskring.

Daartegenover staat echter iets anders, waarop wij ook niet gerekend hadden. Nu de regeering het land in den Wieringermeerpolder niet zoo spoedig kan verkoopen, moet zij het zelf in cultuur brengen. Er zijn straks vele arbeidskrachten noodig.

Er worden huizen gebouwd en de arbeiders kunnen voor een deel in den polder wonen.

Daardoor wordt de tijd van Evangelisatie-arbeid verlengd, omdat het stichten van de kerk als kerk er door wordt vertraagd.

Misschien is er iemand, die mij niet goed begrijpt. Er wordt immers al een gebouw gesticht in den Wieringermeer bij Sluis I, dat ook als kerk kan gebruikt worden. Het is al aanbesteed en weldra zal door Dr. H. Colijn de eerste steen gelegd worden.

Zeker — en toch de kerkstichting wordt door dezen

INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Het troostwoord aller eeuwen.

DEN GEHEELEN BIJBEL DOOR WEERKLINKT het woord „Vrees niet!” dat we dan ook wel met vrijmoedigheid mogen noemen: het troostwoord aller eeuwen. Lijnrecht staat het tegenover de gerechtvaardigde klacht: „Hoe lang nog?”

Want al moeten we niet ongevoelig zijn voor de verschrikkingen van onzen tijd, al mogen deze integendeel onzen geest ontroeren, toch wil God niet, dat we erdoor neergeslagen worden, of dat ons hart erdoor versaaft zou wezen.

Iemand heeft eens zoo terecht gezegd: „Het beste middel om in duistere tijden getroost den weg te gaan, is: het goede, dat we nog hebben, op te merken, en daarvoor dankbaar te zijn.”

Eenige honderden malen vinden we in de Schrift het woord „Vrees niet!” en telkens weer uitgesproken onder andere omstandigheden. God weet, hoe licht wij, menschen, ons laten verschrikken; en Hij gaf ons daarom voor elken dag des levens, voor elke eeuw en voor elken tijd, Zijn troostwoord: „Vrees niet!”

Onlangs kreeg ik een brief uit het Buitenland van een dienstknecht des Heeren, vergrijsd in den arbeid voor zijn Meester, die wees op den kreet der eeuwen: „Hoe lang nog?” in het bijzonder thans overal opstijgende tot God; maar hij voegde er bij: „Nochtans blijft het woord van David waar: Gods goedertierenheid duurt toch den ganschen dag!”

Hoe duister het om ons heen is, hoe ook elke dag zijn onverwachte zorgen meebrengt, den geheelen dag strekt zich Gods goedheid tot ons uit; en elken dag, zegt Jeremia, is Zijn goedertierenheid weer nieuw, weer frisch!

De moeilijkheden kunnen ons onverschillig maken: laat ons eten en drinken, en ons niet te veel van de dingen aantrekken! De moeilijkheden kunnen ons bezorgd maken: wat zal er nog gebeuren, wat zal ik verliezen, hoe zullen we nog door alles heenkomen! Deze tweeërlei houding is verkeerd. Maar tusschen die twee uitersten in staat: gevoelen wat God zendt, doch onbezorgd zijn door Zijn: „Vrees niet!” Dan danken we voor het vele goede, dat nog dagelijks ons deel is; en dan leeren we van God, om onbevreesd en onbezorgd toch te zorgen, overtuigd, dat zulk een houding beloond wordt, nu en straks, door Hem, die het hart aanziet



Von Hindenburg met zijn kleinkinderen

DE OPGAANDE LIJN

23)

DOOR DS. J. SMELIK

Het is nu Dinsdagmorgen.

We zitten even gezamenlijk een kopje koffie te drinken, voor ik er op uitga.

Er is een boodschap gekomen, dat Juffrouw Koppenol stervende is, en mijn plan is, er aanstonds heen te gaan. Misschien ga ik wel even door naar de „Berkenhoeve,” want sinds verleden Dinsdagavond, toen ik bij Weller geweest ben, heb ik nog geen tijd gehad, met Juffrouw Ploegsma over de zaak te praten.

Juist heb ik mijn kopje leeg, en wil ik opstaan, als de auto van de „Berkenhoeve” voorrijdt, en stopt.

Uit de auto stapt..... de boerin zelf.

Ze wil mij spreken, komt Jo zeggen.

Lachend gaat Tine naar de keuken. „Die moet nu geloof ik altijd een tête-à-tête met jou hebben!” plaagt ze.

Ik zie aan 't gezicht van de boerin, dat ze iets ernstigs op 't hart heeft, en zoodra ze gezeten is, valt ze met de deur in huis:

„Dominee, dominee, wat heeft dominee nu toch weer gedaan?”

Ik kijk haar verbaasd aan. „Wat bedoelt Juffrouw Ploegsma?”

„Daar vertelt me een van de knechts, dat u bij Weller geweest bent, en dat u daar hooggaande ruzie gehad hebt, zóo erg, dat Weller u zoowat de deur uitgegooid heeft. U moet zóo ontzettend opgespeeld hebben, dat het maar weinig scheelde, of hij was u aangevlogen.”

Ik voel, dat ik bleek word; ik kan op 't oogenblik niets zeggen.

Juffrouw Ploegsma is er wel echt door van streek: de diepe groeve op haar voorhoofd is weer lichtrood, haar gezicht staat smartelijk, haar lippen beven.

„Visser, de knecht, zegt: er zijn er al heel wat, die 't weten, en er wordt algemeen schande van gesproken.”

De woede stormt in mijn bloed omhoog. Die Weller! Tine heeft toch gelijk gehad in haar voorvoelens.

Ik sta op, want ik moet me beheerschen. Ik loop een paar maal de kamer heen-en-weer. Juffrouw Ploegsma zegt niets: ze begrijpt, dat het even moet uitwoeden.

„Geloof u dus dat praatje?” kan ik eindelijk kort-af nog vragen.

Er gaat een glans van opklaring over haar bezorgd gezicht.

„Dus is er weer niets van waar?” luidt haar gretige wedervraag.

„Niets van waar, dat is weer te sterk,” antwoord ik. „Maar dat praatje is schandelijk overdreven. Ik heb niet ontzettend opgespeeld, wèl heb ik hem goed de waarheid gezegd, want wat hij allemaal dorst te beweren, was beneden peil! En van de deur uitgooien is geen sprake.....”

„Ach toe, vertelt u er mij eens een en ander van.”

En ik vertel.

De boerin luistert met sterke aandacht. Toch verdwijnt de smartelijke trek niet van haar gezicht. Wat leeft ze eigenlijk met haar dominee mee, denk ik onder het vertellen.

Als ik uitgesproken ben, blijft het even stil. Ze denkt na. Ze schudt het hoofd:

„Dominee heeft toch verkeerd gehandeld.”

Ik kan dat niet begrijpen. „Ik verkeerd gehandeld?”

„Ja, dominee heeft zich teveel laten meeslepen door

zijn zucht, om scherp te zijn. Was dominee wel zachtmoedig genoeg?"

„Maar mijn beste Juffrouw Ploegsma,” barst ik uit, „hoe heb ik 't nu? Natuurlijk, zachtmoedigheid is een mooie deugd, maar er zijn toch ook gevallen, waarin geëeseld moet worden, en dan kan je geen zachtmoedigheid gebruiken. De Heere Jezus Zelf, hoe heeft Hij de Farizeën niet gestriemd?"

„Tot op zekere hoogte heeft dominee gelijk. De waarheid moet ook aangezegd worden. En de zonde mag nooit vergoelikt worden. Dan kan de geesel wel eens noodig zijn. Maar ik geloof, dat dominee niet de zonde, maar den zondaar geëeseld heeft. Tenminste, gedeeltelijk misschien. Dominee was boos op Weller. Heeft hij de liefde wel gevoeld, de liefde van Christus?"

„Hoor 's, Juffrouw Ploegsma, ik heb er geen sekonde spijt van, zooals ik den man heb toegesproken. Hij verdiende 't, de waarheid eens goed te hooren. Zijn praatjes, vooral over u, waren laag. En niemand, die zich zelf respekteert, zou zich zóó door zoo'n man laten behandelen."

De boerin kijkt naar buiten.

„Het is heel moeilijk,” zegt ze zacht, „dit te beoordeelen. Ik laat 't aan dominee's geweten over. Dominee moet 't zelf met zijn God uitmaken. Maar..... toch wou ik wel, dat dominee 't eind van 2 Timotheüs eens las...."

Ik grijp den Bijbel van den schoorsteen, en lees, half-luid:

„En een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leeren, en die de kwaden kan verdragen; met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die tegenstaan; of hun God te eeniger tijd bekeering gawe tot erkentenis der waarheid, en zij wederom ontwaken mochten uit den strik des duivels, onder welken zij gevangen waren, tot zijnen wil."

Deze tekst is nog nooit tot mij doorgedrongen. Ik sta verbaasd over haar Schriftkennis. Maar wrevelig merk ik op:

„Nu, ik ben me niet bewust, daartegenin gehandeld te hebben."

„Dat moet dominee met God uitmaken," herhaalt ze zacht.

Ondertusschen is Tine binnen gekomen.

Na de begroeting herinnert ze er mij aan, dat 't al half twaalf is, en ik naar Juffrouw Koppenol moet.

Juffrouw Ploegsma blijkt nog niet te weten, dat deze stervende is. Ik kan met haar meerijden, de boer brengt me wel weer thuis.

Weldra glijdt de auto weg.

Het is nog niet te laat, merk ik, als ik bij Juffrouw Koppenol de huiskamer binnentreed. Ze ligt nu niet meer in de bedstee, maar in een ledikant, dat voor de ramen staat. Haar dochter en haar zoon zitten naast haar, de schoonzoon wat meer achteraf bij de tafel. Maar alle drie maken ze plaats, als ik binnen kom.

Ze ligt met gesloten oogen, en ik zie,

dat het masker van den dood zich al over haar gezicht spreidt..... Hoe ingezonken is het onder haar oogen, hoe spits en scherp lijnt de neus, hoe geelwit is de huidskleur al.....

De stervende merkt niet, dat ik naast haar ben komen zitten.

„Is ze al buiten kennis?" vraag ik zacht.

De dochter schudt 't hoofd, buigt zich over haar moeder heen, en zegt langzaam, helder: „Moeder, hier is de dominee!"

Nu slaat Juffrouw Koppenol de oogen op, en beweegt bijna onmerkbaar het hoofd, ten teeken van groet.

„Is het vrede, Juffrouw Koppenol? De groote reis begint nu....."

Even ligt ze stil, dan schudt ze, iets beslist, van niet. Met haar groote, brekende oogen kijkt ze me aan, het treft, welk 'n nameloze angst er in de diepte van die oogen schuilt.

„En waaróm is het geen vrede? U moogt toch ook pleiten op 't offer van onzen Heiland?"

Weer schudt ze van neen: „Te..... zondig....." brengt zij uit.

„Tè zondig is nooit iemand voor de barmhartigheid Gods. Aan een ieder, die met oprechtheid schuld belijdt, en die tot Jezus vlucht, wil Hij vergiffenis schenken. Daar is altijd vergeving bij Hem!"

Ze blijft ontkennend schudden: „Ik.....ben.....te..... zondig....."

„Waarom zou ù nu juist te zondig zijn," dring ik bij haar aan.

Er komt geen antwoord. Ze sluit de oogen weer, een smartelijke pijntrek verwringt haar gelaat..... of is het van angst?

„Dominee!" klinkt opeens de zware stem van haar zoon door de kamer — ik ken hem niet, hij woont in Veldhuizen, „moeder heeft iets op haar hart, dat haar bezwaart, maar ze wil 't ons niet zeggen."

Het dringt tot de stervende door, want ze kijkt weer op.

Met haar krachtlooze hand tracht ze te wenken.

„Wat wilt u?" vraag ik.

Haar dochter begrijpt het al: „Moeder wil zeker, dat wij even de kamer uitgaan, en u alleen met dominee blijven?"

Ze knikt van ja. Weldra zit ik met haar alleen.

☒ (Wordt vervolgd)



☒ Het meer van den grooten St. Bernard met een kloosterbewoner en de beroemde honden. ☒

TEEKENEN DER TIJDEN

Licht en zout

EEN DUIJSCH BLAD HAALT UIT „DE BESBOSJNIK“ onder den titel: „Er wordt toch nog gepredikt“ een uitspraak aan, die een merkwaardig licht werpt op den heilzamen invloed van geloovigen, die vrijmoedigheid bezitten en ook gebruiken om een getuigenis af te leggen onder hun landgenooten.

„De Besbosjnik“ is het bekende orgaan van de organisatie der God-loozen in Rusland. Het Blad deelt iets mede over de activiteit van „sectaristen“ onder de werklieden van een reusachtig electrisch bedrijf. Als we dat zoo lezen, dan zien we dienstknachten des Heeren in een werkkieel voor ons. Deze predikers van de blijde boodschap der zaligheid gaan, zoo luidt dan het verhaal, op de volgende manier te werk. Zij dringen de barakken binnen, om er hun gezegend werk te doen. Daartoe beginnen ze dan met een gesprek over een zoogenaamd „evangelisch thema,” maar spoedig gaat dit over in een politiek onderhoud, waarbij opmerkingen worden gemaakt, als b.v. „bij ons mag er geen strijd zijn tusschen de verschillende klassen en standen, want we zijn broeders in Christus.”

Tegenspoeden en rampen op het gebied van industrie en handel worden gekwalificeerd als strafgerichten Gods over de zonde en het ongeloof. Deze predikers met werkkieelen aan wonen in dezelfde barak en door hun gesprekken ondermijnen ze stelselmatig alle „intellectuele verheffing” van het volk. En als dan, zoo wordt verder medegedeeld met eenige spijt, onze eigen mannen komen, onze redenaars, dan wordt hun voor het hoofd geworpen: „Praat maar niet over cultuur, spreek maar liever over onze verzorging en verpleging!” Als ze hun voordrachten houden, worden ze hinderlijk in de rede gevallen door die sectarische menschen, die hún invloed willen te niet maken. Wat heeft nu al dat gedoe voor uitwerking? Al deze anti-sovjet-activiteit van die kerkmannen versterkt slechts de kracht van den socialen wereldstrijd. Zoo is de conclusie van „De Besbosjnik.”

Het is om meer dan één reden wel eens goed, zoo'n stem te hooren. 't Staat er blijkbaar met de verzorging in de barakken niet zoo bijster goed bij; dat schijnt wel een zwakke plek te zijn in de Sovjetbemoeding. Dat redenaars, die gezonden worden tot verheffing van het peil der arbeidslieden, zóó worden ontvangen, dat ze er van in de war raken, is toch wel wat kras. En dat dan gezocht wordt naar een veiligheidsklep, is begrijpelijk, hoewel niet verschoonbaar. En dat dan tenslotte de ontevredenheid onder de werklui wordt gezet op rekening van hun religieuze overtuiging en van godsdienstige propaganda, verbaast niet al te zeer. Maar één ding blijkt er toch wel uit, en dat is, dat er onder de honderden arbeiders óók zijn, die geen geheim maken van hun religieuze denkwijze. Men zit er wel wat mee verlegen, dat er zúlke werklui óók nog zijn!

Als wij dergelijke mededeelingen lezen, en dan geheel in het midden willen laten, in hoever ze juist zouden zijn, en evenmin wenschen te beoordeelen, als ze gehéél wáár zijn, of de vermenging van een „evangelisch thema” met een „politiek onderhoud” te verdedigen of aan te bevelen is, dan moeten we toch onwillekeurig denken aan de woorden van onzen Heiland, gesproken tot de zonen van het Koninkrijk: „Gij zijt het licht der wereld, — het zout der aarde,” en dan verheugen we ons over den bederfverenden en heilzamen invloed van degenen, die zich op zúlke plaatsen en onder een dergelijke omgeving het Evangelie van Christus niet schamen! En dat zooveel te meer, wijl de actie der God-loozen een steeds groeiende is. Hetzelfde blad, n.l. „Dein Reich komme!” bevat ook over deze in uitgebreidheid toenemende actie een enkele mededeeling. In Kopenhagen b.v. is een vereniging in het leven geroepen, welke ten doel heeft den godsdienst te verhinderen. Zoo zouden in Rusland tweehonderd negers worden „geschoold” met het oog op den Godloozen arbeid en Bolsjewistische propaganda in Afrika. In Japan is huiszoeking gedaan in huizen, lokalen enz. van het Verbond der God-loozen. Men vond te Tokio bezwarend materiaal, op grond waarvan de Japansche politie organisaties der God-loozen opgeheven heeft, en de leiders heeft laten arresteren.

J. T.

DE OPGAANDE LIJN

24) DOOR DS J. SMELIK

Ik buig mijn hoofd dicht naar de stervende toe, en breng de hand aan mijn oor, om haar goed te kunnen verstaan.

Heel langzaam spreekt ze, maar gelukkig, ik kan haar volgen.

„Er..... ligt een..... groote schuld..... in mijn..... leven, dominee..... Een schuld..... Juffrouw Ploegs...”
Ze kan niet verder.

„Tegenover de boerin van de „Berkenhoeve”?” vraag ik zacht.

Ze knikt weer bevestigend.

„Ik was..... werkvrouw..... bij haar..... En ik heb..... haar..... bestolen..... heel dikwijls..... Maar 't is nooit..... uitgekomen..... Ze dachten nooit..... aan mij..... een dienst...bode..... werd..... er van verdacht..... en die..... is..... wegge...daan, hoewel ze..... ontkende.....”

Ze krijgt nu een benauwdheid, en het spreken is haar onmogelijk. Met haar oogen wijst ze op het drinknapje met water. Ik laat haar drinken.

„En hebt u dat nooit bekend?”

Neen, is haar antwoord, hoofdschuddend weer.

Ik kijk naar buiten: daar staat de auto van de „Berkenhoeve” nog. Of weer? In elk geval moet Juffrouw Ploegsma kómen, dat staat voor me vast. Ik loop naar de deur, en zeg tegen den zoon, die in de keuken staat:

„Ga dadelijk de boerin van de „Berkenhoeve” roepen. Zoo vlug als 't kan!”

De man ijlt weg. Even later glijdt de auto heen, ze was dus leeg weer teruggezonden.

Vijf, zes minuten verlopen, daar komt de auto weer voorrijden. Het leek wel een kwartier. De stervende heeft al dien tijd met gesloten oogen gelegen, maar was toch erg onrustig, voortdurend plukten haar uitgeteerde, beenige handen aan de dekens.

De boerin van de „Berkenhoeve” stapt uit, en komt binnen.

Met enkele woorden vertel ik haar de situatie.

Juffrouw Koppenol opent de oogen niet, terwijl ik vertel, maar als ik klaar ben, kijkt ze de boerin aan, en fluistert, heesch:

„U weet..... Lijntje de Hoogt..... werd er..... toen van..... verdacht. En u..... hebt haar..... toen ook... ontslagen..... maar u hadt.....”

„Ik had geen bewijzen,” vult de zachte stem van Juffrouw Ploegsma aan, „ik had geen bewijzen, maar omdat ze, behalve van die diefstallen, waarvan we haar verdachten, ook brutaal was, en zich veel met jongens bemoeide, hebben we haar weggedaan. Dus zij heeft niet.....?”

„Zij heeft dat niet..... gedaan. Ik was het..... die stal..... Nu eens een gulden..... dan weer..... een rijksdaalder..... Ook wel..... zakdoeken..... of iets anders..... uit de linnenkast..... En toen..... die twee..... briefjes..... van.....”

„Van vijf-en-twintig?”

„Ja..... o, en..... nu moet ik st..... sterven..... o God.....”

De boerin is opgestaan, en heeft de hand van de stervende in de hare genomen.

„Sjoukje,” het treft me, dat Juffrouw Ploegsma haar vroegere werkster bij den naam noemt. „Sjoukje, jij gaat sterven, maar ik heb 't je vergeven. Gelukkig, mensch, dat je je geweten ontlast hebt, voor het te laat was. Heb je je schuld al aan God beleden?”

Er volgt niet aanstonds antwoord.

„Wat heb ik je eigenlijk te vergeven, Sjoukje? Ik ben zelf een even groote zondares. Ik kan er ook alleen door genade komen. Heb je God al om vergeving gevraagd? Daar komt het op aan!”

De stervende slaat de oogen weer op.

„Zoo dik...wijls..... al..... Maar ik kreeg..... nooit antwoord..... Ik ben..... tē zondig..... ik ben..... tē..... zondig.....”

Juffrouw Ploegsma kijkt mij aan, alsof ze zeggen wil: hier begint uw taak weer, dominee.....

„Juffrouw Koppenol,” zeg ik, „niemand is ooit te zondig. Want het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonde. O, geloof toch in Hēm, steun toch op Gods beloften. Hij wil ieder aannemen, die schreiend over zijn schuld tot Hēm komt. Al is het ook in de elfde ure..... al is 't ook 'n moordenaar aan het kruis.....”

„Waarom..... kon..... ik..... dat nooit..... weten?” hijgt ze, en haar onnatuurlijk groote oogen richten zich op mij.

„Waarom niet? Omdat uw schuld een o n b e l e d e n schuld was, Juffrouw Koppenol! En een onbeleden zonde kan nooit vergeven worden. Had u uw schuld maar eerder bekend..... Ik begrijp nu, waarom u nooit tot klaarheid kon komen. Maar nōg is het niet te laat. Willen we samen bidden?”

Ze knikt van ja.

Juffrouw Ploegsma legt de hand op mijn arm: „Zouden we de kinderen niet roepen?”

Ik aarzel. „Dan kan ik het niet noemen,” zeg ik zacht.

„Dat hoeft ook niet,” antwoordt de boerin, „u hoeft alleen te zeggen van een onbeleden zonde, welke die zonde is, kunt u in 't midden laten.....”

„Niet..... aan..... mijn kin.....deren..... zeggen,” fluistert de stervende.

„Natuurlijk niet,” verzekert Juffrouw Ploegsma.

Een flitst het in mijn denken: „Is dat wel de waarachtige schuldbelijdenis? Ze schaamt zich tegenover haar kinderen.....”

Leest de boerin mijn gedachten?

„Haar kinderen hebben met deze kwestie niets te maken. We hoeven toch de zonde der ouders, waarvan hun kinderen geen flauw vermoeden hebben, niet expres te gaan vertellen, indien dat niet strikt noodig is?”

Daar komt een dankbare flauwe glimlach om den mond der stervende.

Ik knik toestemmend.

Als de kinderen weer binnen zijn, vouwen we de handen..... en ik bid.

Het gaat dezen keer zeldzaam vloeiend. Zelden bid ik zoo gemakkelijk. Bidden vind ik het allermoeilijkste van mijn werk. 't Kan soms als lood zoo zwaar wegen...

Nu voel ik, dat de Geest in mij bidt.....

Als het „Amen” verstorven is, blijft het stil in de kamer.

De majesteit van den dood legt zich over onze harten.

Het loopt nu snel af, dat is wel te zien.

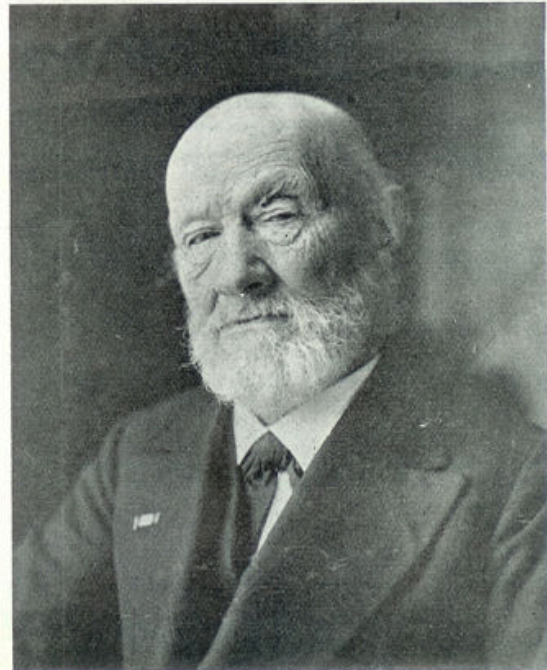
Nog eenmaal buigt de boerin van de „Berkenhoeve” zich over de stervende heen.

„Is het nu vrede, Sjoukje.....?”

Ze ziet ons allen, beurt voor beurt, aan.

Dan wijst haar vinger naar boven.

Ze fluistert, wij verstaan het niet, maar Juffrouw Ploegsma, die bijna met het oor op haar mond ligt, verstaat het wèl. (Wordt vervolgd)



Nederlands wetenschappelijke wereld wordt de laatste tijden wel zwaar getroffen door het verlies van groote mannen.

Verleden week werd al weer een van de oude garde weggeroepen, namelijk Prof. Dr. J. de Louter, een geleerde tot ver over de grenzen van het moederland bekend door zijn studies en doorwrochte publicaties op het gebied van het Volkenrecht. Op dat terrein was hij een kenner, zooals er slechts zeer weinigen worden gevonden.

Prof. De Louter, zoo schreef een Blad, heeft de wereld een erfenis nagelaten, waarop ons land trotsch en waarvoor het hem dankbaar mag wezen.

Eénmaal schreef deze geleerde ook eenige regels voor ons Blad. 't Was in 1924, toen wij aan een aantal vooraanstaande mannen in ons land twee vragen zonden, met verzoek daarop een antwoord te zenden.

De vragen luiden: Wat dunkt u van den Christus? en: Wat dunkt u van den Bijbel?

Professor De Louter antwoordde:

„Ik zie in den Christus de verheerlijkte of geïdealiseerde gestalte van den grooten menschenzoon, die eenmaal in voor onzen tijd niet volledig bekende en wellicht voor altijd onverklaarbare omstandigheden leefde, leerde, werkte en stierf in het Joodsche land, en als slachtoffer zijner edele roeping door zijn tijdgenooten werd mishandeld en gekruisigd.

„Ik zie in den Bijbel een bonte verzameling van door ouderdom en strekking eerbiedwaardige geschriften van zeer onderscheiden oorsprong, inhoud en waarde, welke ons de lotgevallen en denkbelden van een der merkwaardigste volken der oudheid verhalen, en tevens de gedachten vertolken van de besten van ons geslacht uit lang vervlogen eeuwen.”

Hoe anders is het antwoord, dat de Schrift zelf geeft op deze beide vragen, namelijk: „De Vader heeft Zijn Zoon gezonden tot een Zaligmaker der wereld,” (1 Joh. 4 : 14.), en „Al de Schrift is van God u gegeven.” (2 Tim. 3 : 16.)



Naar een ets

Verlangen naar nieuw leven

DE OPGAANDE LIJN

25) DOOR DS J. SMELIK

Als ze zich opricht, herhaalt ze de woorden der ster-
vende, langzaam en plechtig: „Ik geef me aan Gods
genade over.....”

Het zijn haar laatste woorden.....

Tien, vijftien minuten verstrijken, steeds stiller, rus-
tiger wordt de ademhaling — nu enkele onregelde
zuchten, nog een snikje, nog één..... dan wordt het
stil, bewegingloos stil..... ze is heengegaan.

De dochter, de oogen vol tranen, drukt haar moeder
de oogleden toe.

In de oogen van Juffrouw Ploegsma straalt een wonder-
lijke glans.

Als ik in de auto zit, die me naar huis brengt, wèèt ik
opeens, wat die glans beduidt: het is de glans van het
geloof, dat de wereld overwint..... de glans der heer-
lijkheid Gods, welke Hij bereid heeft degenen, die Hem
liefhebben..... het is de glans van de opgaande lijnen,
de lijnen hemelwaarts!

Hoewel ik van een sterfbed kom, is daar wonderlijke
blijdschap in mijn hart.....

Onder het eten zie ik Weller voorbij fietsen. Dat geeft
ineens 'n schok aan mijn stemming, gelijk ik later op
den middag heel duidelijk moet konstateeren.

Ik voel het: de adem der eeuwigheid was door mijn
leven heengestreken, daar aan het sterfbed van Juffrouw

Koppenol. En niet alleen door mijn leven, ook door
dat van de anderen, die er bij waren. Het was een van
die weinige oogenblikken, denk ik, waarop de geloovige
de onvergankelijke waarden der dingen Gods, welke de
Heilige Geest ons openbaart, onbetwistbaar bewezen
ziet. „Het geloof nu is een bewijs der dingen, die
men niet ziet.”

Maar ach, zoo spoedig komt het aardsche, het zondige
weer invloed oefenen..... Ik begrijp nu te beter de klacht
van Paulus: „Ik zie een andere wet in mijn leden, welke
strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen
neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.....
Ik, ellendig mensch, wie zal mij verlossen uit het lichaam
dezes doods.....?”

Aan en na dat sterfbed voelde ik mij opgeheven in
het klare licht Gods..... maar het zien van Weller
haalde me ruw neer uit die vredige sfeer: ik voelde op-
eens den engel-der-bitterheid in mijn hart en tegelijkert-
tijd hoorde ik de zachte stem van Juffrouw Ploegsma
weer zeggen: „Ik laat 't aan dominee's geweten over,
dominee moet 't zelf met God uitmaken.....”

Onwillekeurig sla ik 2 Timotheüs weer op, en lees
de slotverzen.

„Die de kwaden kan verdragen.....”

„Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die
tegenstaan.....”

„Met zachtmoedigheid.....”

Ik loop in mijn kamer heen en weer. Want rustig is
het niet meer van binnen. 'k Had vanmiddag aan de
voorstudie van mijn morgenpreek voor aanstaanden
Zondag willen beginnen, maar het lukt niet.

Het geval Weller laat me niet los.

Wat moet ik doen? Wat moet ik doen? „Met zachtmoedigheid.....” Ben ik dan niet zachtmoedig geweest, door de minste te zijn? door naar Weller toe te gaan, en dus den eersten stap te doen? Kan ik 't helpen, dat hij zijn oude, valsche beschuldigingen handhaaft? Ben ik tē scherp geweest? Ik kàn 't niet inzien.....

En tōch.....

Weer sta ik aan 't sterfbed van Juffrouw Koppenol. O, daar zagen we de poorten der eeuwigheid als opengaan! Daar hoorden we den zachten wiekslag der barmhartigheid Gods! En als dat licht in ons leven schijnt, wat wordt het dan anders, anders.....

Heeft Juffrouw Ploegsma tōch gelijk? Leefde eigenlijk niet de lust in me, den z o n d a a r te geeselen, in plaats van de z o n d e? Kon Weller de liefde van Christus wel proeven in mijn spreken? Ik weet het niet, ik weet het niet.....

Wanneer ik opsta van mijn gebed, en op de klok zie, merk ik, dat 't al bij vieren is..... Tine zal me wachten met de thee!

Het is rustiger geworden in me, want ik zal, ik zal nōg eens naar Weller gaan, ik zal anders trachten te gaan — in de kracht van mijn Heiland..... „Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben, en nederig van hart.....”

Aan dezen tekst moet ik opeens denken.
Is dat het antwoord Gods op mijn bidden?

Ik heb thee gedronken, en de zaak met Tine bepraat. Ze heeft niet veel gezegd, haast niets eigenlijk, maar de warme, blijde glans in haar oogen doet me weten, dat mijn besluit haar volle instemming heeft. En opgewekt ben ik naar boven gegaan.

Ik heb mijn tekst voor Zondagmorgen gevonden.

Wat ik vanmiddag ervaren heb, deed me nadenken over de kracht van het gebed. Over de werking van den Heiligen Geest in ons bidden, en ik dacht ineens aan Romeinen 8, vers 15b, 16, 26, 27:

„Maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: „Abba, Vader! Deze Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn. —”

Dat is de *bede* van den Geest in ons bidden!

En: „En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen; en Die de harten doorzoekt, weet, welke de meening des Geestes is, daar Hij naar God voor de heiligen bidt. —”

Dat is de *voorbede* van den Geest bij ons bidden!.....

't Is nu bij vijven, en om zeven uur heb ik kerkeraad. Ik zou nog wel een uurtje kunnen werken, maar 't lijkt me beter, dat ik nu nog even een bezoek ga brengen. Er zijn nog wel een paar zieken en een paar oudjes, die ik eigenlijk van de week of de volgende opzoeken moet.

Opeens flitst me een gedachte door 't hoofd: Als ik nū eens naar Weller ging? 't Kàn: hij is altijd even over vijven thuis, naar ik weet. Dan kon ik misschien vanavond op den kerkeraad nog rapporteeren.....

Het besluit is genomen: ik ga nū.

„Blijf niet te lang weg,” zegt Tine nog bij de deur, „anders heb je haast geen tijd, om te eten, zorg nu, dat je zes uur thuis bent.”

„'k Zal m'n best doen!” beloof ik.

☒ (Wordt vervolgd)

EEN STERKENDE KRACHT

JOZEF HAYDN, DE BEROEMDE TOONkunstenaar was de zoon van arme ouders in Beneden-Oostenrijk. Zijn vader was wagenmaker, doch tevens was deze muzikaal ontwikkeld. Het harpspel van vader werd menigmaal begeleid door het gezang van zijn vrouw. Door dit ouderlijk voorbeeld ontwaakte de groote aanleg voor de muziek bij den zoon.

Toen Haydn reeds volwassen en een gevierd componist was, vertoefde hij eens in het gezelschap van kunstbroeders. Daar werd de vraag ter sprake gebracht, op welke wijze de innerlijke kracht het snelst en het best kon worden hernieuwd, als deze door aanhoudenden en ingespannen arbeid was verbruikt.

Een der aanwezigen dacht daar wel het rechte antwoord op te kunnen geven. Hij wees als middel daarvoor aan een oponthoud in een aangenaam gezelschap.

Een tweede had een minder ideëel middel. Men moest, zoo meende deze, in zulk een geval maar de toevlucht nemen tot spiritualiën: Een glas cognac kon dan wonderen doen.

Haydn had gezwegen. Nu drong men bij hem aan, om een afdoend geneesmiddel aan te wijzen. „Welk middel gebruikt gijzelf in zulk geval?” vroeg men hem. „Dat wil ik u gaarne zeggen en aanraden ook,” luidde Haydn's antwoord. „In mijn huis heb ik een vertrekje. Daar ga ik heen, als ik moe ben, en dan bid ik daar. Dit middel is altijd afdoend voor mij geweest.” ☒

DE DOORNENKRONING ☒

Ze hebben aan Zijn schuldloosheid hun lusten botgevierd.
Ze hebben Hem het kuische kleed van 't lichaam afgerukt.
Ze hebben schaatrend Hem met een potsierlijk kleed versierd.
Ze hebben spelend Hem met eenen doornenkroon gesmukt.

Ze hebben Hem tot tijdverdrijf hun valsche eer betoond.
Ze hebben Hem met hoofschen knieval dwaselijk begroet.
Ze hebben met hun huldiging Hem nog het meest gehoord.
Ze hebben 't zwaarst gezondigd door hun driesten overmoed.

Ze hebben Hem met hun vereering 't gruwelijkst onteerd.
Ze hebben Hem met hun brooddronkenheid het meest bespot.
Ze hebben Hem met hun aanbidding 't smartelijkst gedeerd.
Ze hebben spelende zichzelf vergrepen aan hun God.

☒ JO KALMIJN—SPIERENBURG

KLEINE HAMERS ☒

In zijn roman: „De Freelands” vertelt John Galsworthy van een jong meisje:

„Ze keerde zich weer naar het donker, waarvan haar nieuwe vriend had gezegd, dat „niets zoo heerlijk” was. Het rook naar versch-gesneden gras, het was vervuld met gerucht van ritselend loover, het had de kleur van dons over blauwe druiven. En haar hart voelde zich vertroost.”

Ik vraag me af: „Als droefheid — want troost veronderstelt toch zeker wel droefheid — troost kan vinden in hooigeur en bladergeruisch en druiventint, is dan die droefheid wel heel diep geweest? Of berooft de schrijver op deze wijze het woord vertroosten van zijn innige, heilige beteekenis?” ☒



Voorjaar in Hongarenland

DE OPGAANDE LIJN

26)

DOOR DS J. SMELIK

Als ik bij Weller aangebeeld heb, gaat juist Juffrouw Potma voorbij. Ze ziet me, en glimlacht.

Zoo, denk ik, dan weet morgen de heele gemeente meteen, dat ik weer bij Weller ben geweest! Enfin, dat kan geen kwaad!

Juffrouw Weller doet open, en blijkt alleen thuis.

Hoogst verwonderd laat ze me in het voorkamertje.

„Weller is er nog niet,” deelt ze nerveus mee, „hij kan wel elk oogenblik komen. Hij komt tegenwoordig meest om kwart over vijf thuis.”

Vijf, zes minuten gaan voorbij, kruipen voorbij. Een praatje over 't weer kan toch niet langer dan een minuut duren? En er valt verder niet veel te praten, als je in zoo eigenaardige verhouding tegenover elkaar staat! 't Zwiigen wordt pijnlijk, de stilte hoorbaar. Ik tracht mijn figuur te bewaren, door het schilderij van den breeden en den smallen weg, dat boven het mahoniehouten kabinetkastje hangt, te bestudeeren, en herinner mij, dat het in mijn jeugd jaren zoo'n diepen indruk op mij maakte; waar ik het ook zag hangen, kon ik er minuten lang op turen!

Juffrouw Weller krijgt een lumineuzen inval: „Ik zal 's aan de deur gaan kijken, of tie nog niet aankomt! Hij is laat vanavond.”

Weer verloop en vijf minuten, eindelijk, twee minuten voor half zes, roept ze: „Daar heb je 'em!”

„Daar is dominee, om jou te spreken,” zegt zijn vrouw, terwijl zij de voordeur sluit.

„Dominee Boerma?”

„Ja, dominee Boer.....”

„Laat dominee Boerma oprukken,” valt hij woest uit. „Ik wil niets met den man meer te maken hebben. Laat ie z'n praatjes maar op de „Berkenhoeve” gaan verkoopen, daar zal hij graag binnengehaald worden! Maar zijn vrouwtje mag wel eens gewaarschuwd worden.”

Ik voel, dat ik in-bleek word: al 't bloed stroomt als naar mijn hart samen. Dus zoóver komen zijn lage praatjes al..... O, het kookt, het bruist, het gist in me: in minder dan geen tijd sta ik in de gang.

„Weller!”

Zijn spotlachend gezicht verstart, nu hij mij ziet. Er komt 'n trek van laffen angst op.

Het dreunt in mijn hoofd op eens: „Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben, en nederig van hart.....” Ik zie als een geelrood waas voor oogen, wonderlijk, achter den man, die me zoó vlijmend beleedigd heeft, zie ik den Man van Smarten aan het kruis, Zijn lijdende gestalte is veracht, onwaardig, nu breekt mijn toorn ineens, nu voel ik de tranen in mijn oogen springen. Het beeld van den Heiland verdwijnt..... ik sta tegenover Weller, zijn vrouw is naar de kamer gegaan, luid snikkend. Is zij er van geschrokken, of zijn 't alleen zenuwen?

Ik weet het niet, ik weet, ik gevoel alleen, dat er wonderlijke kalmte in mijn hart daalt.....

„Weller! ik was hier gekomen, om je vergiffenis te vragen.....”

Weer speelt een flauwe spotlach om zijn dunne lippen — maar het deert me niet.

„Om je vergiffenis te vragen,” herhaal ik. „Ik ben den laatsten keer tē hard, tē scherp tegen je geweest. Het deed me een genoeg, als ik jou treffen kon, in plaats van je, in de liefde van Christus, op je zonden te wijzen. Ik ben geen zachtmoedig dienaar van den Heiland geweest, en daarvoor heb ik je vergeving nodig.....”

Ik zie, dat h ij nu bleek wordt.

„Ik geloof niet, dat je me die vergiffenis wilt en zult schenken. Wat je zooeven hebt gezegd, wel, man, daarmee..... heb je me diep, heel diep geraakt. Erger had je nooit kunnen zeggen. Grievender lastering had je nooit kunnen uitdenken, voor mij niet, en ook niet voor de boerin van de „Berkenhoeve”.....”

Onrustig draait Weller heen en weer.

„Ik hoop, Weller, dat God, Die de Hartenkenner is, deze verschrikkelijke zonde niet aan je straft. Ik wil je wel zeggen, dat ik je dit kwaad ten volle vergeven wil. En ik weet zeker, dat Juffrouw Ploegsma, als ze 't hoort, dat ook zal doen. Wat beteekent ten slotte deze giftige aantijging vergeleken bij den smaad, welken onze Heiland dragen moest, en dat onschuldig, om onze zonden.....? Ik vergeef 't je, Weller, maar ik hoop, dat God je aan je ontzettende zonde tegenover haar en tegenover mij ontdekken moge. Dat je er berouw van moogt krijgen, de droefheid naar God..... Dat 't je op de knieën moge brengen..... Dwaal niet, Weller, God laat Zich niet bespotten..... Nu ga ik weg, verantwoord 't voor den Almachtige. Goedenavond!”

Er volgt geen woord, nōch van hem, nōch van zijn vrouw.

Langzaam draai ik me om, en ga de deur uit.....

Als ik bij Tine ben, is echter mijn kracht op.

Ik voel me als een gebrokene.....

(Wordt vervolgd)

DE OPGAANDE LIJN

27)

DOOR DS J. SMELIK

De klok op mijn studeer slaat zeven.
 We schrikken er beiden van op.
 Zeven uur, en dan moet de kerkeraad beginnen. En we hebben nog niet eens gegeten!
 „Hoe kan ik nu de vergadering leiden?” klaag ik, opgestaan. „Ik kàn haast niet, ik kàn haast niet, ik ben zoo moe als een hond.....”
 „Natuurlijk niet,” troost haar stem. Ze heeft met mij meegehuild om deze lage insinuatie.....
 „Ik zal een boodschap zenden, dat je niet komen kunt, dat je ongesteld bent.....”
 „Nee, nee,” weer ik af, „ik mòet er naar toe, er zijn zulke belangrijke zaken aan de orde.”
 „Gekheid,” beslist Tine gedecideerd, „je kunt eenvoudig niet. Je bent ook maar een mensch. Eerst vanmorgen dat gesprek met Juffrouw Ploegsma — toen dat sterven — toen die moeilijke middag voor je — nu dit weer — je blijft thuis — we zullen eerst eten, en dan ga je maar 's naar bed. Je zou er kapot van gaan. —”
 „'t Kàn niet,” antwoord ik weer, „laat me nu maar gaan. Dan zal ik morgen wel uitslapen.....”
 Zoo kempvechten we nog even.
 Maar ze kan me er niet toe overhalen, en tien over zeven pak ik mijn tasch, en wil gaan.
 Op dat oogenblik wordt er gebeld.
 Jo komt naar boven. „Dominee, daar is de meester.”
 „Welke meester,” vraagt Tine ongeduldig.
 „Meester Raaman, Mevrouw; hij vraagt, of dominee niet goed is, dat hij nog niet op den kerkeraad is.”
 „Dominee is niet erg lekker, maar laat de meester even boven komen.”
 Meester Raaman komt boven.
 Tine vertelt hem in 't kort de zaak.
 Als ze aan dat infame lasterpraatje toe is, zie ik, hoe de vriendelijke oogen van den altijd zoo gelijkmoedigen zachten meester vuur schieten. Maar hij bedwingt zich.
 Wanneer Tine uitgesproken is, blijft het even stil.
 Dan klinkt zijn warm sympathieke stem:
 „Ik kan me begrijpen, dat u er half kapot van is, dominee. Maar tòch: ik zou me er niet te veel van aantrekken. Stèl, dat hij 't praatje verder rond dorst te strooien, niemand zou er iets van gelooven, noch ten opzichte van u, noch ten opzichte van de boerin van de „Berkenhoeve”. 't Is àl te doorzichtig, àl te idioot. Ze is toch minstens twintig jaar ouder dan u!”
 We lachen om deze nuchtere opmerking.
 „'t Is waar ook,” proest Tine. „Daar hebben we nog niet eens aan gedacht.”
 „U moet rekenen, wie het zegt. En hij zal wel oppassen, dat praatje verder te verkoopen. Willen we nu gaan?”

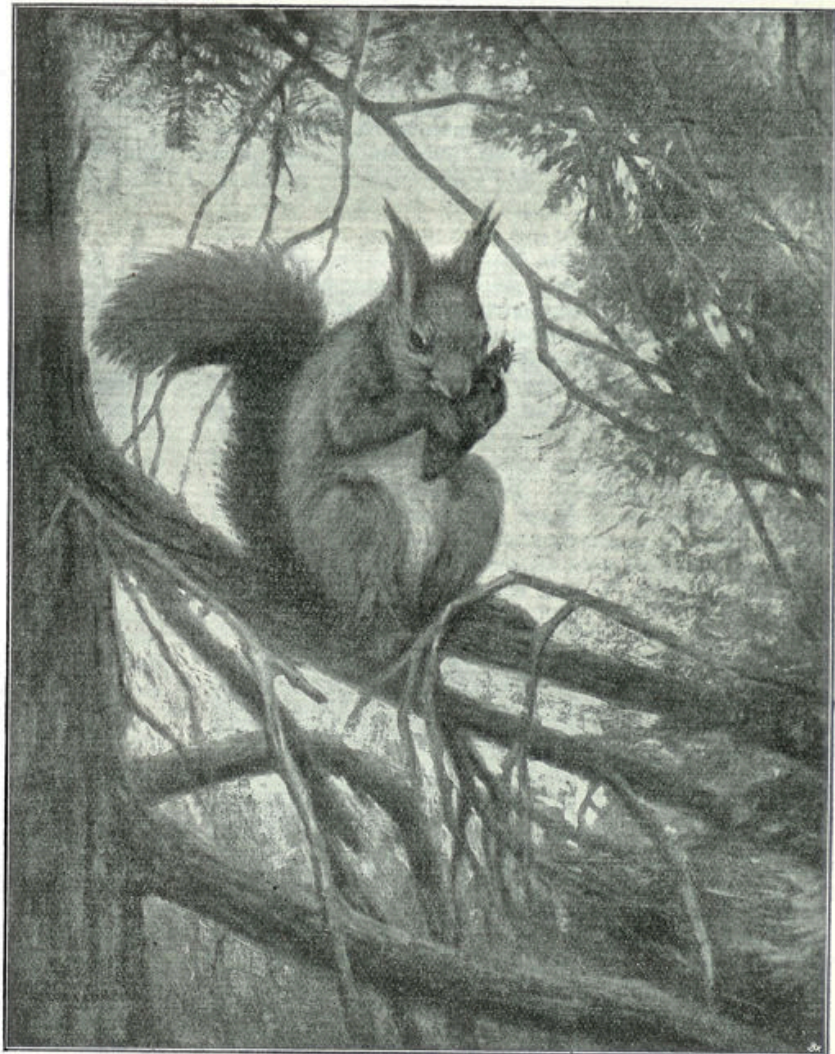
„Goed!”
 „Maar mijn man heeft nog niet eens gegeten, meester!”
 „Och, dat komt straks wel terecht, vrouwtje, ik zou nu toch niets kunnen gebruiken.”
 En Tine krijgt bijval van den meester.
 „Ja, dominee, doe dat nu even, dan ga ik al vast weer naar de konsistorie toe, en zal de broeders inlichten. U komt dan over een minuut of tien wel.”

Als ik de vergadering geopend heb, vraagt Vetter 't woord.

Hij spreekt me in hartelijke bewoordingen toe, namens den geheelen kerkeraad, en geeft me de verzekering, dat zoo goed als heel de gemeente mijn arbeid zeer waardeert, en dat ik me van Wellers lage beschuldiging niets moet aantrekken, maar rustig voortgaan in het vervullen van de roeping, waarmee God me hier, in Oldestaten, heeft geroepen.....

Het eerste ingekomen stuk is een schrijven van Weller, gisteren bij Meester Raaman bezorgd, dat hij en zijn vrouw zich onttrekken aan de gemeenschap onzer kerk.

(Wordt vervolgd)



Naar een schilderij van A. Weczerzick.
 Fotografie van F. Hanfstaengl. München

EEKHOORN

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

„Waggelen gelijk een dronkaard”

IN DE ZOOGENAAMDE KLEINE OPENBARING van Jesaja, de hoofdst. 24 tot en met 27, vinden wij de voorzegging, dat, als de dag des Heeren nadert, de aarde zal „waggelen gelijk een dronkaard.”

De Heere Jezus heeft in denzelfden geest gesproken over de voleinding der eeuw, voorafgaande aan zijn zichtbare wederkomst, toen hij zeide: „Dan zal den menschen het hart bezwijken van vreeze en verwachting der dingen, die over de aarde zullen komen.”

We kunnen wel zeggen, dat in onze dagen de wereld heen en weer bewogen wordt „gelijk een nachthut,” en de aarde waggelt als een dronkaard. Het is uit alles, ook op het gebied der geesten, wel zeer duidelijk, dat de voleinding der eeuw naderende is. En natuurlijk kunnen wij niets vooruit zeggen, maar wel hebben wij meer dan ooit reden om de komst des Heeren in de lucht elken dag te verwachten.

Intusschen is het zulk een vertroosting voor de volgelingen des Heeren, dat Hij tot hen gezegd heeft: „Zie, ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der eeuw.”

Waggelen gelijk een dronkaard!

Is het niet, of alles wat dag aan dag geschiedt lacht met het optimisme van zoovelen, dat de menschen wel langzamerhand verstandiger zullen gaan worden en alles zich zal beijveren om den vrede op aarde te bevorderen? Engeland en Amerika staan op gespannen voet; in Europa vertrouwt de eene mogendheid de andere niet; een nationalisme, dat tot oorlog moet voeren, wordt alom aangewakkerd; China en Japan liggen overhoop; Rusland wapent zich tot de tanden; de tariefmuren worden al hooger en hooger, zoodat zaden van verbittering en verwijdering worden gezaaid; finantieel snelt men den afgrond tegen, en velen benemen zichzelf het leven, omdat zij geen raad meer weten; zedelijk leeft men naar eigen goeddunken en heeft geen gevoel meer voor de ordinantiën Gods; echtscheidingen nemen hand over hand toe en het familieleven lijdt ten zeerste onder dit alles. Nooit is er wel een tijd geweest, waarin zooveel misdaden werden gepleegd, en schier elken dag worden we opgeschrikt door vreeselijke gebeurtenissen.

Is het niet, of heel de aarde gelijk is aan een dronken man? Heeft de Schrift met dit beeld een toestand als de onze niet juist geschilderd? Het is letterlijk zóó, dat de menschen waggelen, omdat hun hart bezwijkt van vrees. En velen bidden nog wel, maar hun gebed is, gelijk Schiller dat in „Die Räuber” heeft geteekend, als het „slingeren van een dronken man”: men kan den waren toon niet vinden, omdat men in waarheid niet met God rekening houdt, maar met zichzelf. Duizenden verbergen hun geld, meenende daardoor zichzelf nog te redden, maar in egoïsme onttrekken zij hetgeen ze bezitten aan de algemeene welvaart, om straks misschien te ontdekken, dat het met zooveel zorg bewaarde geen of weinig waarde meer heeft.

Als het ooit waar is gebleken wat de dichter zong: „Niets heeft waarde hier op aarde,” dan blijkt het wel in dezen donkeren tijd.

Pacifisten hebben als geneesmiddel om alle dingen te veranderen, ontwapening aangewezen, en het is wel goed er daarbij op te letten, dat zij, die 't meest het woord pacifisme in den mond hebben, de Rooden van Rusland zijn. De Isvestia, het regeeringsorgaan van de Russen, drukte eenigen tijd geleden enkele dichtregelen af, waarvan het slot luidde: „Communisme voert tot ontwapening, en ontwapening tot communisme.” Neen, het middel tot genezing is niet pacifisme, noch humanisme, noch welk ander isme ook, — genezing voor deze zieke aarde zal alléén worden gevonden onder de vleugelen van den Vredevorst, als Deze als de Zon der gerechtigheid zal opgaan. En intusschen is er nuchterheid in handel en wandel te verkrijgen in deze dronken wereld bij denzelfden Verlosser Jezus Christus voor ieders hart en leven persoonlijk.

GEDACHTEN

Het grootste geheim van gelukkig te zijn bestaat niet in genieten maar in verloochenen.

Het is verbazingwekkend, hoeveel goeds goedheid doet ontstaan.

De levenshouding van één, die Jezus Christus ontmoet heeft, moet eene van blijdschap zijn.

DE OPGAANDE LIJN

28)

DOOR DS J. SMELIK VII.

Het is nu twee jaar geleden, sinds dien triestigen regendag, toen onze verwachting ineengekraakt werd, die dag, welke niet licht meer uit mijn geheugen zal gaan.

Lang heb ik het verlangen in Tine's oogen gezien, als ze bijvoorbeeld met Truke Geertsema solde, of voor het raam blij stralende jonge moedertjes, trotsch hun wagen voortduwend, nastaarde.

We hebben een jaar, anderhalf jaar, gewacht... Maar God scheen ons verlangen niet te willen vervullen.

Toen kwam, zoowat een half jaar geleden, dat doffe, dat lusteloze weer in Tine's leven, al was 't niet zoo sterk als na het vergruizen van onze hoop.

Eerst baden we, samen, ieder alleen: we zijn beiden dol op kinderen, en zouden een leeg huwelijk een ontzettende teleurstelling vinden.

Maar het laatste half jaar kan Tine er haast niet meer om bidden.

Toen deed ik het alleen.

Telkens hield ik Tineke weer voor, dat God ons gebed misschien al lang verhoord had, maar dat Hij die verhooring dikwijls niet schenkt op onzen tijd, doch op den Zijne.

En dan knikte ze toestemmend, maar ik kon merken, dat dit een toestemming was van het verstand, niet van het hart.

Er kwam eenige opveering, toen vier maanden geleden mijn eerste beroep, terwijl ik in Oldestaten sta, kwam. Het beroep uit Frankenhagen. Dat gaf emotie... in óns leven, in dát van de gemeente. Wij voelden wel iets er voor: een twee maal zoo groote gemeente, in een schitterende, boschrijke omgeving, meer in 't centrum van 't land, en een vrij belangrijke vooruitgang in traktement. Maar de liefde in de gemeente uitte zich zóó ondubbelzinnig en spontaan, dat ik 't niet kon aannemen. Nadat ik bedankt had, stond er op zekeren dag, toen Tine en ik een dagje naar kollega Hollaar waren, een compleet radiotoestel in onze huiskamer. We wisten niet, wat we hoorden, toen we thuiskwamen: waar kwam die muziek toch vandaan? Het slimme comité er voor had Jo als kalf gebruikt!

Maar na de emotiën van het beroep begon de oude lusteloosheid weer eenigszins op te komen...

En zie, toen we er niet op rekenden, gaf God de verhooring!

We zijn er nu zeker van: over een maand of zeven zal, zoo de Heere 't wil, onze lieve kleine geboren worden.

Op slag is al 't doffige in Tine verdwenen. Ze is er soms heel akelig aan toe, maar ze draagt 't met de grootste blijmoedigheid. Daar straalt uit haar opgewekte oogen een lichten-van-verwachten, dat haar nog mooier, neen, nog liever maakt.

Soms bekruipt me een onbestemde angst: als 't nu

weer eens mis ging...? Maar energiek schud ik die van me af: we leiden niet zelf ons leven, gelukkig niet: we hebben een hemelschen Vader, Die van stap tot stap onze gangen stuurt!

En op Hem willen we vertrouwen.

Tine heeft nu al den tijd, om aan haar toekomstig moedergeluk te denken, want aan het baby-uitzet voor de kleine, die nu, naar we vurig hopen, onze wieg zal vullen, behoeft ze zoo goed als niets meer te doen, die ligt nog geheel klaar van den vorigen keer.

Ik moet af en toe wel eens om haar lachen, want ze heeft een hobby voor alle mogelijke boeken over kinderen, en over hun voeding en opvoeding.

Gisteren kwam ze opgetogen thuis met het dikke boek van Wirtz en Dra. Van der Horst-Oosterhuis „Van kind tot mensch,” dat ze bij Meester Raaman op den kop had weten te tikken. En daar was ze den heelen avond verder in verdiept geweest, terwijl ik naar katechisatie was.

We hadden gisteravond nog een ernstig gesprek.

Tine zei: „O, man, wat ben ik dankbaar, dat God ons weer de opgaande lijn doet zien in ons leven...”

Even keek ik haar aan:

„Dus nu is de lijn van ons leven eigenlijk pas een opgaande lijn, Tineke? Maar weet je wel, voor twee jaar, dat we toen tegen elkaar zeiden: Ook al schijnt de levenslijn neer te gaan, door diepten van donker en smart heen, voor Gods kinderen, die zich aan 's Vaders leiding overgeven, is dat toch eigenlijk niet zoo. Want alle dingen werken hèn mede ten goede, God heiligt Zijn kinderen door lijden tot de heerlijkheid. Weet je dat nog?”

Er kwamen tranen in Tineke's oogen.

„Ja, man, dat is zoo. Het is eigenlijk heel ondankbaar van me te zeggen, dat d i t pas de opgaande lijn zou wezen. Ik heb 't toen, na dat gesprek met Juffrouw Ploegsma, 'n heelen tijd zóó mogen zien. Alleen, Tjeerd, toen...” Ze hield even op. Daarna ging ze weer verder: „Toen ik dacht, dat de Heere ons gebed niet hoorde, ging ik er weer aan twifelen. O, het was vreeselijk ondankbaar van me, en heel zondig. Maar het werd toen weer zoo donker voor me...”

Tine snikte het uit.

„Maar, vrouwtje, er is bij Hem vergeving, altijd. Ja, het was ondankbaar zondig natuurlijk. We kunnen helaas niet altijd op de bergtoppen der gemeenschap met onzen God leven, al zouden we dat graag willen, en al moeten we er altijd om strijden. En ondankbaar betekent ook steeds: voorbarig. Dat zien we hier ook weer. God verhoorde ons gebed toch, is het niet? En Hij verhoort het heerlijk!”

Toen blonk er warme blijdschap in Tine's stralende oogen, door de tranen heen...



Er wordt op de kamerdeur geklopt.

Jo komt binnen.

„Dominee, daar is een boodschap van Juffrouw Weller, of u dadelijk zoudt willen komen; haar man heeft een ongeluk gehad met zijn motor. Hij is stervende...”

„Juffrouw Weller?”

„Ja, dominee, u weet wel, die van de kerk is afgegaan.”

„Goed, Jo, zeg maar, dat ik zoo spoedig mogelijk kom.”

We kijken elkaar aan.

„Ontzettend, man...” breekt Tine het korte zwijgen na Jo's vertrek.

„Ontzettend,” stem ik toe. „Dat wordt weer een moeilijke gang, vrouwtje.”

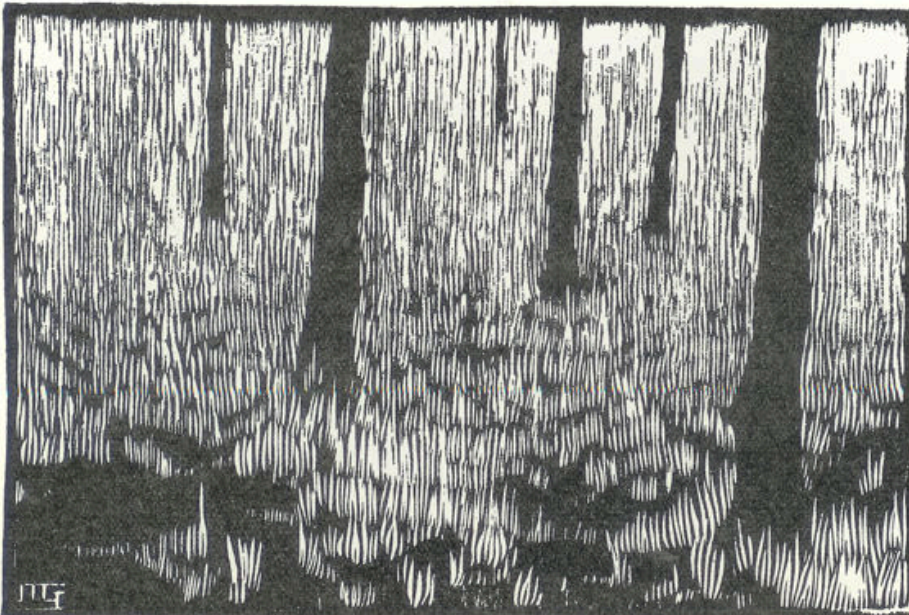
„Dat wordt het, Tjeerd. Maar zou God je hier niet roepen?”

„Natuurlijk, dáárom alleen kan ik ook gaan. Of het nog in orde zal komen...?”

„Wie weet, man. Laten we maar eerst lezen en bidden, hèn, dan kan je direkt gaan. Jo zei, dat hij stervende was...”

1 Petrus 5, vanaf vs. 12 is aan de beurt. Het is zeker geen toeval, dat juist in dit Schriftfragment de ontroerende woorden voorkomen:

„Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn? — En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen...?”
(Wordt vervolgd)



ONTWAKING



Naar een houtsnede van J. Th. Giesen

DE OPGAANDE LIJN

29)

DOOR DS J. SMELIK

Terwijl ik naar 't huis van de Wellers rijdt, gaat heel het gebeuren met dit gezin als op een film aan mijn denken voorbij. Eerst die heele zaak met Hartwigsen, dan mijn pogingen tot verzoening, vooral dat eene halfuur, waarin Weller zulk 'n scherpen angel in mijn hart dreef, en 't verdere verloop.

Feitelijk heb ik hem na dien dag niet meer ontmoet, althans, niets meer met hem te maken gehad. Kok en Velter hebben, na den Kerkeraad, waarop hun schrijven van onttrekking was ingekomen, nog getracht, hen te bezoeken, maar Weller weigerde het volstrekt. Toen besloten we, hen met rust te laten. Ze hebben sindsdien gekerkt bij mijn kollega van de andere kerk, Ds. Streefland; zij geregeld elken Zondag, maar hij den laatsten tijd, naar ik hoorde, vrij zelden. Er werd gemompeld, dat hij nogal 's drinkt — maar in hoever dat waar is, valt niet vast te stellen.

Eigenaardig, dat ze mij hebben laten halen, niet dominee Streefland...

Er loopt een lichte huivering over mijn rug, nu ik aanbel aan het bekende huis.

Een vreemde doet open, en ziet me vragend aan.

„Ik ben dominee Boerma,” licht ik haar in.

„O, komt u binnen,” en de deur gaat wijd open. „Ik ben een nicht van Juffrouw Weller, uit Veldhuizen.”

Ze gaat me voor naar de achterkamer. Daar is dus het vreeselijke.

Op een blijkbaar in der haast opgeslagen ledikant ligt de gewonde, naast hem zit zijn vrouw, half versuft. Anderen zijn er niet. Trouwens, de Wellers hebben geen kinderen.

„Juffrouw Weller,” zeg ik, terwijl ik haar de hand reik.

„Dominee...” Dan begint ze te snikken.

Ik loop naar een stoel aan de andere zijde van 't bed.

Vreeselijk ziet hij er uit. Heel zijn hoofd is verbonden, maar 't bloed komt door 't verband heen. Ook zijn arm zit in een verband. Wat er van zijn gezicht nog te zien is, ziet blauwwit.

„Hij is bewusteloos,” zegt zacht de nicht, die naast Juffrouw Weller is gaan staan.

„Pas geworden?” informeer ik.

„Nog niet bij kennis geweest,” licht ze in. „Tot nog toe heeft hij vreeselijk gesteund, maar de laatste tien minuten is hij stil geworden.”

Even hoor ik niets dan zijn ademhaling, zwaar, en met rukken.

„Hoe is 't eigenlijk gegaan?”

„Hij schijnt op de brug over het kanaal nog voorbij een auto gewild te hebben. Er kwam van den anderen kant een motorrijder aan, toen botsten ze tegen elkaar op, en Weller is van den motor afgeslingerd, tegen de brugleuning aan. De ander heeft alleen een been gebroken, en is naar 't ziekenhuis gebracht.”

„Ontzettend. En... wat zegt de dokter?”

Juffrouw Weller is nu wat tot bedaren gekomen, en antwoordt: „Hij geeft geen hoop meer. 't Is een hersenschudding...” Dan begint ze opnieuw te schreien.

Weer blijft het een poos stil.

„Dus ù hebt me laten roepen,” zeg ik. Ze knikt toestemmend.

De nicht staat op met de woorden: „Ik ga even dat drankje voor je halen, hoor!”

Juffrouw Weller knikt, dat het goed is.

Wanneer we de voordeur dicht hooren slaan, begint

ze: „O, dominee, ik hoop, dat u 't me niet kwalijk zult nemen, dat ik u liet roepen. O, het is zoo vreeselijk...” — ze drukt weer haar zakdoek voor haar oogen.

„Ik neem u niets kwalijk, Juffrouw Weller, ik hoop, dat ik u den troost van 't Woord mag bieden. 't Is vreeselijk, dit ongeluk...”

„Ja, dominee,” snikt ze, „dat is ook vreeselijk — maar ik... bedoel nog wat anders. 't Is zoo vreeselijk met zijn zielstoestand...”

Ik zie haar vragend aan, maar zeg niets, want ik begrijp, dat ze haar hart eens wil uitstorten.

„'t Is zoo achteruitgegaan met hem, hij werd zoo anders, zoo heelemaal anders. Hij gaf niets meer om de kerk eigenlijk. Ja, hij ging wel eens mee nog naar dominee Streefland, maar hij werd heelemaal onverschillig, hij schold op de fijnen, en vooral de dominees moesten 't bij hem ontgelden...”

„Ja, dat begrijp ik,” laat ik me ontvallen, ietwat bitter. Maar ik heb er aanstonds spijt van.

„En toch, dominee, hij heeft 't juist over u nooit meer gehad. Vindt u dat niet vreemd?”

Ik knik. Wonderlijk is dat.

„Maar de fijnen konden geen goed meer bij hem doen. En dan — hij dronk den laatsten tijd zoo. Hij kwam soms heelemaal dronken thuis. Hij schijnt nu ook weer te veel op gehad te hebben, hij moet veel te hard gereden hebben.”

Weer begint ze te snikken. Als het wat bedaart, waag ik te vragen: „Zou uw man bij den drank zijn troost gezocht hebben?”

„Ik geloof 't vast, dominee. Ik geloof, dat zijn geweten onrustig was. Hij had geen vrede. En hij dronk zijn angst weg. En als hij dan nuchter was, zette hij er zich tegen in, door zich te verharderen, en op de fijnen te schelden, zoo hard hij kon. — O, dominee! wat moet het nu, wat moet dat nu... het gaat op de eeuwigheid aan...”

„Laten we hopen, dat uw man nog bij kennis mag komen, en dat we hem nog op den vrede in het bloed van het kruis mogen wijzen. Het is nog niet te laat, zoolang hij leeft. Denk aan den moordenaar...”

Een vreeselijk steunen van den gewonde breekt mijn spreken af. Oogenblikkelijk staat zijn vrouw op, en bet zijn lippen met een natte spons. Dat schijnt hem goed te doen, het steunen neemt af.

„Maar als hij nu 's niet bijkomt, dominee...?”

„Dan... dan moeten we het oordeel aan God overlaten. Dan kunnen we alleen maar hopen, dat de Heere zijn ziel nog genadig wil zijn. Maar natuurlijk, zekerheid hebben we dan nooit...”

De voordeur gaat weer, de nicht komt binnen, en met haar dokter Salverda.

„Hoe gaat het?” vraagt hij, na mij begroet te hebben.

„Nog 't zelfde,” antwoordt Wellers vrouw.

De dokter voelt den pols, luistert naar 't hart van den stervende. Wanneer hij zich opricht, schudt hij bedenkelijk 't hoofd, als hij onze vragende blikken ziet.

„'t Zal wel niet lang meer duren,” zegt hij, en weer treft me de bewogenheid in zijn warm sympathieke stem.

„Zou hij nog bij kennis komen?” vraag ik zacht.

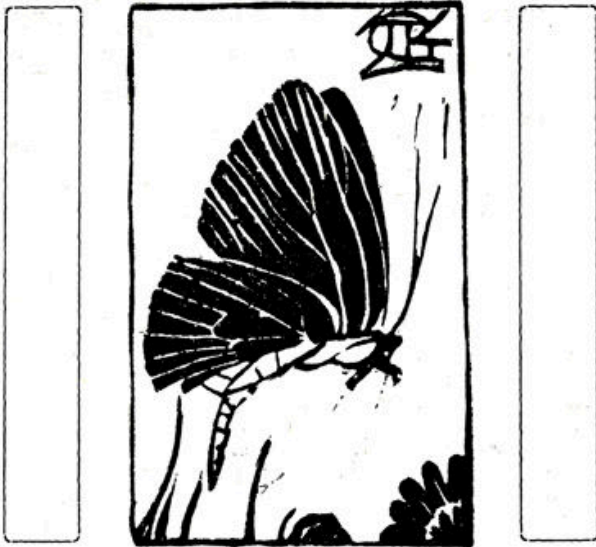
„Ik vrees van niet,” zegt hij. „Maar 't is mogelijk. Nu, vrouwke, sterkte hoor! Dag dominee Boerma...”

Als hij vertrokken is, valt er weer zwijgen in de kamer.

„Kom,” zeg ik, „laten we bidden...”

„Dan bid ik, in 't bijzonder voor den zieletoestand van den stervende.”

(Wordt vervolgd)



Naar een houtsnede van J. Th. Giesen

DE OPGAANDE LIJN

30) DOOR DS J. SMELIK

Ik ben nog niet klaar, als opnieuw een ontzettend rochelend steunen ons geweldig doet schrikken, en mij eerder „Amen” doet zeggen. Wellers steunen is akelig om aan te hooren, nóg akeliger is het, hem te zien. Zijn armen, zelfs die in 't verband, slaat hij woest in de lucht, het schuim komt hem op den mond, met zijn hoofd slaat hij heen en weer...

„Man,” gilt Juffrouw Weller. Ze wil zijn hoofd vasthouden, maar zijn vrije arm slaat haar tegen 't hoofd, dat ze terugwankelt.

„Láát even, láát even,” zeg ik, opstaande.

Opeens bedaart het weer. Slap vallen de armen neer, het hoofd zakt op zij, de mond gaapt wijd open, een rochelende snik, dan wordt 't stil.

„Hij sterft, hij sterft,” krijt zijn vrouw. Ze buigt zich dicht over hem, en roept: „Man, man, hoor je me nog, hoor je me nog...?”

Ik geef de nicht een wenk, haar terug te houden, en te kalmeeren. Het lijkt me toe, dat het afgelopen is, maar zeker durf ik het nog niet te zeggen. Gaat de borst nog niet wat op en neer? Een paar minuten blijft het stil. Maar Weller ligt roerloos.

„Ik geloof, dat hij dood is,” zegt de nicht zacht.

„Ik geloof 't ook,” antwoord ik.

De nicht buigt zich over hem, en luistert naar 't hart.

„Ik hoor niets meer, ik denk, dat 't gedaan is...”

„Dood...,” steunt Juffrouw Weller, „dood... en geen vrede...” Dan begint ze hartbrekend te snikken.

„Dat weten we toch niet zeker, wij oordeelen er toch niet over, Juffrouw Weller?” tracht ik haar te troosten. „Het oordeel komt God toe. Wij weten niet, wat er in deze oogenblikken tusschen God en zijn ziel gebeurd is...” Maar ik voel zelf, hoe weinig waarschijnlijk mijn woorden klinken...

Na nogmaals gebeden te hebben, ga ik huiswaarts.

Juffrouw Weller heeft mij gevraagd, de leiding van de begrafenis te willen nemen. En ik heb dat aanvaard, hoe zeer ik er ook tegen opzie.

Dit is mijn negende begrafenis, sinds ik predikant ben, maar nog nooit heb ik zulk een geval meegemaakt, dat er zoo weinig hoop op het eeuwige leven bestaat, als hier. Wellers leven in de laatste twee jaren is gegaan in de richting van God af, steeds verder, steeds konsekwenster. Dat is ook hieruit gebleken, dat hij zich aan verduisteringen schijnt schuldig gemaakt te hebben, gelijk zijn patroon mij is komen vertellen, gisteren. Wel opmerkelijk: zijn patroon is een Roomsche, een heel fijn Roomsche, ook lid van den gemeenteraad, maar een human Christen. Hij kwam mij advies vragen, of hij in deze zaak nog stappen zou doen. De verduisteringen bedragen wel niet zoo heel veel nog, een vierhonderd gulden alles te zamen, maar 't is toch een schadepostje voor den heer Hoekveen.

„Ik kan er echter haast niet toe komen, nog te trachten, het op zijn weduwe te verhalen,” zei hij, „'t mensch zal 't toch wel hard genoeg hebben.”

Ik heb hem geadviseerd, genade voor recht te laten gelden, en we hebben afgesproken, dat we de zaak maar onder ons zouden houden; vooral toen hij hoorde, welk een moeilijk leven zijn vrouw het laatste jaar had, vanwege zijn drinken, vond hij dat goed.

Nu is morgen de begrafenis, en ik heb besloten, zoo weinig mogelijk over Weller zelf te zeggen, en er den menschen sterk op te wijzen, dat óns het oordeel niet toekomt, maar om breed de ernstige roepstem te doen uitkomen, welke er in dit sterven ligt.

Voor aanstaanden Zondag heb ik mijn tekst gevonden in de verzen uit 1 Petrus, die we juist lazen, toen ik geroepen werd bij Weller.

Bij de exegese van de preek ben ik verrast door den rijkdom van licht, dat in deze woorden flonkert. Ik heb ontdekt, dat vele menschen iets anders uit dezen tekst lezen, dan er eigenlijk in staat.

„Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt...”

De meeste menschen, die dit Bijbelwoord aanhalen, en ik heb 't zelf eigenlijk ook altijd zoo verstaan, vatten dat nauwelijks op in den zin van „op 't kantje af.” 't Is maar net, dat de rechtvaardige zalig wordt. Zoo iets als van een zwakken kandidaat op een examen, die maar op 't kantje af wordt toegelaten.

Maar dat staat er in 't Grieksch niet. Gelukkig niet.

Het woordje, door „nauwelijks” vertaald, beteekent letterlijk: met moeite. De kantteekening van de Statenvertaling noteert hierbij: „Dat is niet dan door veel strijd, veel verdrukkingen, benauwdheden, beproevingen en kastijdingen...”

En dat sluit aan bij het vorige vers: „Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods...” Het oordeel, dat wil zeggen, dat God schift en afzondert, wat niet bij elkaar behoort. De Heere voegt de Zijnen als levende steenen in in Zijn geestelijken Tempel, maar dan moet er hier iets af, en daar iets stuk, en ginds iets verloren worden. Dat is het oordeel: beproeving, kastijding, welke dient als loutering, als heiliging...

Toen ik gisteren mijn gedachting aan Tineke vertelde, maakte zij de treffende opmerking: „Dat is de gedachte van de opgaande lijn, Tjeerd, waarover we 't meermalen gehad hebben.”

Zoo is 't: de rechtvaardige wordt alleen door de schifting, door den smeltkroes heen, zalig..... wordt „nauwelijks,” dat is „onder moeite” zalig, maar hij wordt zalig! Zelfs al gaat het door de diepten van kruislijden heen, het loopt uit op de heerlijkheid; dat is de a l t i j d o p g a a n d e l i j n, al schijnt ze ook neer te gaan!

☒

(Wordt vervolgd)

DE OPGAANDE LIJN

31) DOOR DS J. SMELIK

De spannende dagen van Wellers begrafenis en den Zondag, er op volgend, zijn voorbij.

In mijn „registers” boek ik op de lijst der geleide begrafenis in: No. 9. P. H. Weller, 51 jaar, 5 September '29..... Wie zal de volgende zijn?

Het is een tijdje geleden al, dat we samen op de „Berkenhoeve” waren. Ploegsma en zijn vrouw hebben ons weer eens een middagje uitgenoodigd, en ons met de auto gehaald, den Donderdag na Wellers begrafenis. Nu zitten we gezellig bij elkaar in de serre, te genieten van het bijzonder stralende en zachte Septemberweer. Natuurlijk gaan de gesprekken ook over de gebeurtenissen, welke het dorp in beroering hebben gezet. De boer en zijn vrouw zijn beiden diep getroffen door het onverwachte, vreeselijke levenseinde van Weller, met wien ze vroeger zoo sterk bevriend waren.

Maar o, dat sterke licht, dat schittert in de oogen der boerin, en dat een zwak afschijnsel vindt in die van Ploegsma, geslotener en schuchterder van karakter dan zijn vrouw, wat het spreken over de onzienlijke dingen betreft, nu ze 't heeft over den troost van Gods kinderen, in leven en sterfen. Ze prijst niet gauw, Juffrouw Ploegsma — maar ze spreekt 't nu uit, dat ze zoo bijzonder veel aan de prediking van den laatsten Zondag gehad heeft.

„Ik heb 't zoo door en door gevoeld, dat al de beproevingen, met welke de Vader Zijn kind, dat Hij liefheeft, kastijdt, slechts dienen, om het van een ruwen tot een fijn-geslepen diamant om te zetten. Ik heb dat zoo moeten ervaren in mijn leven. U weet 't wel: God heeft ons de kastijding niet gespaard, maar ik mag er Zijn hand in zien. Ik ben Hem o zoo dankbaar, dat Hij van mij zulke groote offers gevraagd heeft. Nu, achteraf, is al het bittere van het offer verdwenen. Het is mij lief geworden. Ik zou 't niet graag meer missen in mijn leven. Ik kon 't zoo echt beâmen, toen dominee er op wees, dat alle dingen meewerken ten goede dengenen, die God liefhebben. Gods opgaande lijn in ons leven, ook al is het donker... Zoo kunnen we alleen de Hand kussen, die ons sloeg...”

Tine's oogen vochtglanzen. In mijn keel krypt er iets.

Toch zijn onze harten blij: hier is de kracht van het geloof.

Dan wordt 't even stil...

„Weet dominee wel, dat hij Zondag hoorders heeft gehad?” valt Ploegsma opeens in.

„Hoorders? Daar hebben we niets van gemerkt!”

„Ja, 't waren hoorders uit Frederiksstad,” zegt Ploegsma.

„Frederiksstad? Dat is een groote kerk met drie predikanten,” peins ik. „Daar hebben ze een vakature; de oude dominee Van Bergen is daar verleden jaar overleden, weet u wel?”

Opeens begint Tine helder te lachen.

We kijken haar vragend aan.

„O, ik moet lachen om dat bedrukte gezicht van de Juffrouw!” zegt ze.

Inderdaad het gezicht van de boerin staat vermakelijk droevig. Ze begint zelf mee te lachen.

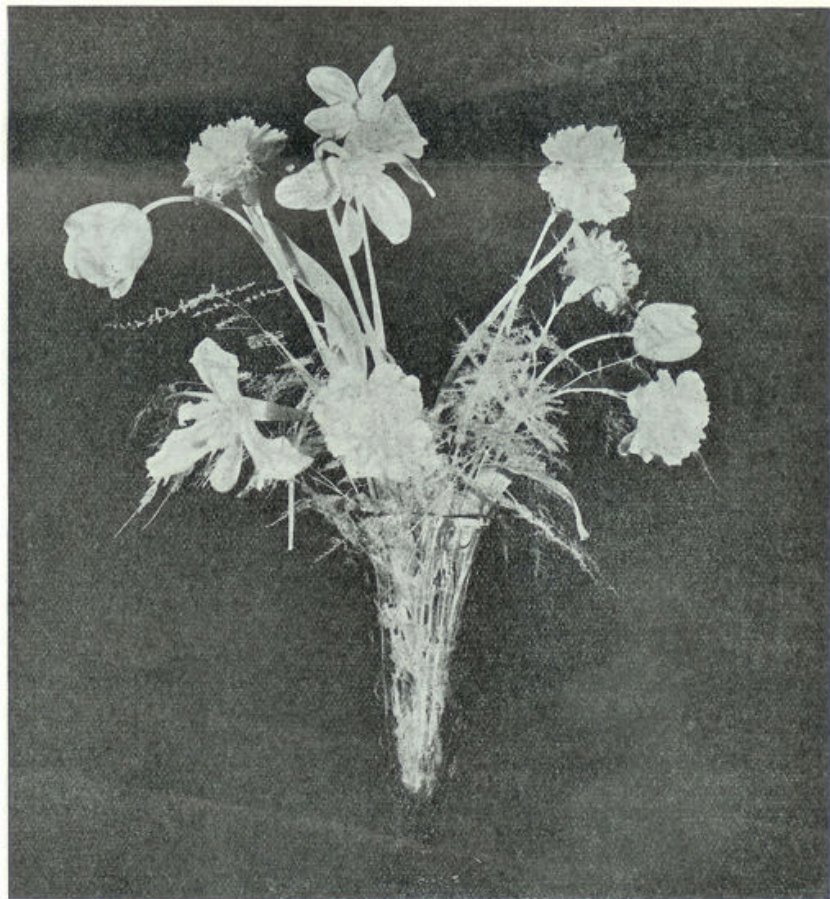
„Nou ja,” verontschuldigt ze zich, „waarom kunnen ze dominee dan niet met rust laten?”...

Als we 's avonds thuiskomen, en ik de krant opensla, prijkt het opeens voor mijn oogen: Tweetal te Frederiksstad: Tj. Boerma te Oldestaten en G. H. W. Sterrenburg te Duinoord.

Een week later meldt een telegram, dat ik beroepen ben.

Het wordt een heel moeilijke tijd voor ons.

Er is in het beroep naar Frederiksstad ontzaglijk veel, dat aanlokt. De kerk aldaar staat bekend als een „prettige” gemeente. Er is trouw meeleven met de dingen van Gods Koninkrijk. 't Is een bloeiende kerk



De bloemen, hierboven afgebeeld, werden gefotografeerd, terwijl ze totaal onzichtbaar waren voor den fotograaf. De opname werd gemaakt met behulp van speciaal gekleurde platen en elektrische lampen, die door donkere roode filters hun licht werpen op de bloemen, zoodat alleen de ultra-roode stralen werden doorgelaten.

en er zijn mogelijkheden van groote uitbreiding. Als de vakature, waarin ik beroepen ben, vervuld is, gaat de kerkeraad overwegen, een vierden predikant te beroepen. De gemeente heeft drie goede kerkgebouwen, elk van ruim duizend zitplaatsen, die meestal geheel bezet, zoo niet overbezet zijn. Er zal dan ook spoedig een vierde vergaderplaats, en een vierde kerk in de toekomst moeten komen. In de wijk, welke ik zou krijgen, een mooie buitenwijk van de stad, staat het nieuw gebouwde kerkgebouw, pas vier jaar oud. We krijgen een riant heerenhuis, niet overmatig groot, tot pastorie. En ook de finantieele vooruitgang is belangrijk.

De ontvangst, toen we zijn wezen „kijken”, was buitengewoon hartelijk. De beide kollega's, met wie ik zou moeten arbeiden, zijn wel heel wat ouder dan ik: Ds van Keulen is een veertiger, en Ds Verschelling loopt naar de vijftig, maar 't lijken me beiden mannen, met wie ik prettig zal kunnen samenwerken, ze hebben me sympathiek ontvangen.

Echter: we hebben Oldestaten zoo lief gekregen...!

Als we ons indenken, dat we hier vandaan zouden moeten, dat we zouden moeten scheiden van zooveel, waaraan we met hechte banden verbonden zijn, dan zeggen we tegen elkaar: neen, we mogen het niet aannemen.

Den avond na de twee dagen, dat we naar Frederiksstad zijn geweest, kwamen Ploegsma en zijn vrouw ons opzoeken. Wat hebben die gepleit voor Oldestaten! Gesmeekt haast, of we toch wilden blijven. En de belangstelling hier is overweldigend. We herkennen onze koele Groningers niet meer.

Wat moeten we doen...? Zagen we maar licht!

Maar God geeft geen hoorbare antwoorden meer...

Tine maakte gisteren de opmerking: „Dat was onder het Oude Testament gemakkelijker: Toen hadden ze de Urim en de Thummim om den Heere te vragen!”

„God was echter niet gebonden, antwoord te geven,” antwoordde ik haar. „Hoe dikwijls zweeg Hij niet, als de priesters Hem door de Urim en de Thummim vroegen!”

En dat moest ze toegeven.

We zitten op mijn studeer, het is Donderdagavond — zooeven is de post geweest, en die bracht weer enkele dringende brieven uit Frederiksstad, welke we samen hebben zitten lezen.

Als we klaar zijn, zuchten we beiden diep.

Wat een aandrang, om het beroep aan te nemen!

„Man, man, wat is het toch moeilijk!” zucht Tine.

„Wat zou jij nu toch eigenlijk doen?” vraag ik haar. „Hoe zou jij beslissen?”

Tine kijkt me een poos nadenkend aan.

„Nee,” antwoordt ze langzaam, „ik zeg er niets in, Tjeerd. Jij moet beslissen, ik niet. En ik wil heelemaal geen pressie op je uitoefenen, nòch om te blijven nòch om te gaan. Je moet 't zelf uitvechten. Ik zou er spijt van hebben, je iets te raden, dat later blijken zou, dat je toch niet met volle vrijheid gedaan hebt.”

„Zou je dan niet teleurgesteld zijn, als ik voor dit beroep bedankte?”

Er glijdt even een lieve glimlach over haar gezicht.

„Nee, dat geloof ik niet, man. En al wàs het zoo, dan zou ik 't toch nooit laten blijken. Jij bent de verantwoordelijke persoon: jij moet de keuze doen.”

☞ (Wordt vervolgd)

KINDERLEVEN

„Des Heeren engel schaart....”

„KOM JONGENS 'T IS ZULK HÉÉRLIJK weer, gaan jullie nu es gauw buiten spelen. Willen jullie de eendjes in 't park gaan voeren? Moesje heeft 'n heele boel korstjes.”

En om 't plan vooral te doen doorgaan, gooit moeder den inhoud van 't bakje met broodrestjes in twee rieten taschjes over; één, rood van kleur, behoort toe aan 't zesjarig Daantje, en is 't ruimste. En 't ander, groen geblokt en wat kleiner, is van Diedrica, het twee jaar jongere zusje.

't Park-met-de-eendjes is vlak bij, aan 't eind van de straat, je ziet de boomen. 't Is een stil eindje, geen auto haast komt er; Daantje en Diede kunnen best alleen er op uit. — Als ze straks maar erg voorzichtig zijn op de brugjes. — Diep zijn de slootjes niet, maar water is water. En een kind kan op zijn mondje vallen, voorover in de slik....

Dapper, handje in handje, gaan de kindertjes op stap. Maar de zon en de zuivere wind lokken zoo, ze huppelen al gauw als jonge geitjes in de Meiwei. 't Park is nog een beetje nieuw en kaal, vorig jaar pas aangelegd. Maar daar weten zij niet van.

Allereerst naar de eendjes!

De zes welgedane, gave, gladde parkeenden hebben dien morgen al veel bezoek gehad. Vele moeders met rose of lichtblauwe wollen kindertjes hebben een verleidelijk: „Poele, poele, kwak, kwak, kom dan toch eendje,” doen hooren. Vele roode, groene en geblokte taschjes zijn geleege voor hun platte sneb. De eenden zeggen: „Dank u wel.” Ze zwemmen, met beuë

gezichten, zelfs het zachtste witte kruim voorbij.

„Flauw van die eenden,” vindt Daan.

„Dat is omdat ze er geen jam op krijgen,” zegt Diede.

„Och wel néé, kind, eenden weten immers niet eens dat er jam bestáát.”

„Zouën ze niet?” vraagt Diede, onovertuigd. ☞

Daantje en Diedrica hebben stukje voor stukje gegooid, niet 't heele korfje ineens omgekeerd, dat was nog al verstandig. Ze hebben nog veel brood over om daar een nieuwe bestemming aan te geven. — Ze gaan 't in de vogelhuisjes leggen.

Toen het park plechtig geopend werd heeft het van de Kanarie-Vereeniging „De Zanger,” twee allerliefste vogelhuisjes present gekregen. Het zijn sprookjes-huisjes; een stuk berkenbast dekt hun dak en ze staan op hooge berken pootjes. Alle kinderen kijken er naar en in hun hoofdjes staat het nog niet vast of het huisjes zijn voor de vogeltjes om in te wonen of alleen om in te eten. De vogels zelf hebben dat niet uitgemaakt, want in den zachten winter was er in den steeds weeken bodem altijd nog iets te vinden, en de muggen hebben gedanst tusschen Kerstmis en Nieuwjaar.

En dan, in de vogelgeslachten schijnt er nog immer zoo iets als een overlevering te bestaan betreffende slagkooien, die er óók aantrekkelijk uitzagen.

„De musschen, die lusten 't vast wel” denkt Diede.

„Musschen!”.... zegt Daan, met broederlijk gezag, „hoe kan dat nou, die kunnen zoo'n heele korst toch

DE OPGAANDE LIJN

32) DOOR DS J. SMELIK

Op dit oogenblik wordt er gebeld.
Daar Jo uit is, naar den naaikrans, ga ik opendoen.
In het schemerlicht staat een knecht van de „Berkenhoeve,” Jelle Valk, op de stoep, en de auto staat voor. Ik zie aanstonds, dat er iets niet in orde is: de man ziet er zenuwachtig en gedrukt uit. En dat valt me nog meer op, als ik het licht in de vestibule aanknip.

„Zoo, Jelle, is er wat bizonders?”
„Dominee, de boerin is niet goed geworden, of u dalkijk wilt komen.....”

’t Is als een donderslag aan helderen hemel.
„Juffrouw Ploegsma niet goed?” breng ik eindelijk uit.
„Toch niet erg?”

„Heel erg, dominee..... ’t Is een hart-aanval, ze heeft ’t erg benauwd — en dokter geeft weinig hoop meer....”
Met den rug van zijn hand veegt de stoere kerel de opkomende tranen uit zijn oogen.

Ik kan haast niets uitbrengen: mijn keel lijkt toegeschroefd.

„k Ga mee,” zeg ik eindelijk. „Maar wacht hier even, ’k moet ’t natuurlijk eerst voorzichtig tegen mijn vrouw gaan zeggen.....”

Tine ziet direkt aan mijn gezicht, dat er iets ernstigs is: „Wat is er, manlief, is er wat ergs gebeurd?”

Langzaam antwoord ik haar: „Ja, Tineke, er is een van onze gemeenteleden plotseling erg ziek geworden, ik moet er dadelijk heen.”

„Wie dan?”
„Ja, een..... een, van wie we veel houden..... schrik niet, hoor, lieveling.....”

„Juffrouw Ploegsma?” Ze wordt bleek.....
En voorzichtig vertel ik ’t haar verder.

Haar oogen staan vol tranen, als ze zegt: „Ga met God, man.....”

Het is slechts een minuut of vijf, zes met de auto, en Jelle jaagt er sneller over heen dan anders.

Onder ’t rijden vertelt de knecht de voornaamste bijzonderheden: dat de boerin van ’t opstaan af al over duizeligheid en hoofdpijnen klaagde, dat ze na het middageten ’t wat benauwd kreeg, en daarom naar bed was gegaan, dat, toen Krientje even naar haar ging kijken, ze in een flauwte lag, waaruit ze echter weer bijgebracht kon worden, dat ze ’t in een vrij snel tempo steeds benauwder kreeg, zoodat om half vijf Ploegsma zelf dokter Salverda was gaan halen, die gelukkig net thuis was, dat hij direkt bedenkelijk keek, en er om half zeven alweer was.

We zijn op de boerderij. Er branden veel lichten, ’t is te zien, dat er wat te doen is.

In de keuken zitten de knechts en de meiden geslagen bijeen.

Als Jelle vraagt: „Hoe is ’t?” klinkt ’t als een snik door het vertrek heen: „’t Wordt steeds minder.....”

In de gang komt Clara ons tegemoet, met roodbeschreide oogen.

„Gaat ’t niet goed?” zeg ik, heel zacht.
„Moeder gaat heen.....” hokt ze, en een tranenvloed breekt de spanning.

Nu sta ik aan het bed van haar, die ons geworden is: een lieve zuster in den Heere.

Ach, wat heeft ze ’t benauwd!

Toch herkent ze mij: nog glijdt er een flauwe glimlach over haar trekken.

„Juffrouw Ploegsma, is het zoo benauwd.....?”

Krientje, die naast haar vader zit, aan den anderen kant, fluistert: „Ze mag volstrekt niet praten, dominee....”

Maar de boerin knikt niet alleen, haar lippen openen zich; ze fluistert: „Ik..... ga..... naar..... huis.....”

„Vrouw,” veert de boer opeens op, „praat toch niet, de dokter heeft ’t zoo streng verboden.....”

Ze maakt een afwerend gebaar, weer fluistert ze: „Hin..... dert..... niet....., tòch naar..... Jezus.....”

„Dus in ’t hart is ’t niet benauwd,” zeg ik zacht. „Het is vrede, nietwaar?”

„Vrede..... in het..... bloed.....”

Maar weer komt de benauwdheid op, ach, wat heeft dat zwakke lichaam het moeilijk.....

„Waarom laat u geen specialiteit uit de stad komen,” vraag ik zacht aan Ploegsma. „Misschien is er nog hulp te bieden.”

„Zoudt u denken?” is zijn gretige wedervraag, natuurlijk, hij klamt zich aan een stroohalm vast.

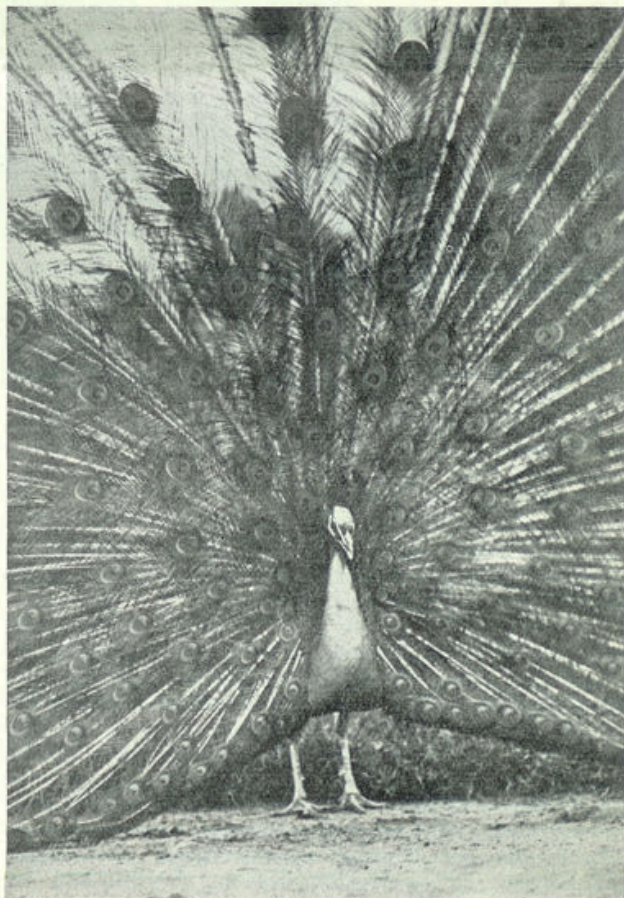
„Misschien,” is mijn antwoord. Maar ik voel zelf, hoe weinig hoopvol ik het kan zeggen.

De benauwdheid neemt wat af, en weer schudt de boerin het hoofd:

„Niet..... doen..... ’t is..... mijn..... tijd..... naar..... huis.....”

Moedeloos zinkt Ploegsma op zijn stoel terug.
Op het tafeltje naast me ligt een Bijbeltje.

„Zal ik lezen?” vraag ik.



⊗ Pronken met eigen veeren.

Ze knikt toestemmend.

Ik open het boekje, bij Psalm 23.

Plechting klinken de gewijde woorden door de avondstille kamer heen.

Ze drinkt de woorden in, het is te zien aan haar oogen.....

„In..... het..... huis..... des..... Heeren.....” herhaalt ze — en een bovenaardsche glans spreidt zich over haar gezicht.....

Nu bidden we samen.

Als ik 't Amen gezegd heb, tast haar hand naar de mijne:

„Dominee..... dank..... voor al..... uw..... troost.....uw liefde.....”

Ik wil, en ach, mijn hart pijnigt van droefheid, want nu voel ik pas, hoe sterk de banden zijn,..... ik wil nog iets zeggen, maar daar komt plotseling een groote verandering bij de stervende: wild schudt ze met haar hoofd, 't zweet breekt haar uit, ach, wat heeft ze 't benauwd.... De boer en zijn dochters springen op, buigen zich over haar heen.....

Haar hand drukt ze op haar hart; als de boer met weeke stem vraagt: „Vrouw, wat is er?” fluistert ze: „Pijn, o..... zoo'n pijn.....”

Dan wordt ze ineens stil: de armen vallen slap neer, het hoofd zakt ter zijde, de spieren ontspannen zich, de angsttrek vlucht van haar gezicht, een heerlijke glimlach trekt aan — de borst ligt stil.....

De boerin van de „Berkenhoeve” is niet meer.....

Met de weenenden ween ik mee: ach, wat zijn tranen weldadig in dit smartelijk moment.....

Nu zit ik weer in de auto, naast Jelle Valk.

Er wordt niets gezegd: we zijn beiden vol van wat we verloren hebben.

En 't hamert maar door mijn hoofd, wat ik dacht, toen ik de begrafenis van Weller inboekte op mijn register als no. 9:

Wie had dat ooit kunnen denken, dat ik als no. 10 zou moeten inschrijven: Juffrouw Ploegsma — — ?

Wat een verlies — voor hem — voor de meisjes — voor ons, ja, voor de heele gemeente.....

En Zondagmorgen wilde ik preeken uit het boek van den Prediker! flitst het opeens door mijn denken.



(Wordt vervolgd)

DE OVERWINNING BIJ HEILIGERLEE

23 MEI 1568

ALS ER OVER ONZEN VRIJHEIDSOORLOG, den tachtigjarigen, gesproken wordt, dan klinken bepaalde plaatsnamen het eerst: Alkmaar, Leiden, den Briel.

Veel minder hoort men de overwinning bij Heiligerlee noemen. Was zij dan van geen belang? Ja, zoowel als neen. Vrucht heeft ze niet gedragen. De slag bij Heiligerlee had ook trouwens de slag bij Groningen moeten wezen. Want de krijgsverrichtingen in Mei 1568 van graaf Lodewijk van Nassau hadden feitelijk de stad Groningen tot inzet, haar voor zich te winnen heeft hij echter niet vermocht. En hoezeer de overwinning van 23 Mei zelfs een nederlaag werd, blijkt hieruit, dat geen etmaal later de graaf van Megen Groningen, dat zich tot dusver afzijdig had gehouden, zonder slag of stoot bezette. „Een zaak van belang,” zoo schreef Megen nog dienzelfden avond

404

aan den hertog van Alva, „want aan deze stad hangt het behoud van het gansche land.”

Doch ook een onvruchtbare overwinning kan in moreel opzicht nog van groote beteekenis zijn. En zoo was deze. Aan den morgen van den grooten dag des opstands tegen gewetensdwang en tirannie heeft, kort maar, de zon geschenen over de ontrolde vaan. Daar schoven de wolken weer voor, het werd donkerder en donkerder, stormen dreigden, en woedden ook.

Maar 't is opgeklaard: de ochtendzon is ten slotte een goede voorspelling geweest. Het verzet tegen het Spaansche juk 'is zóó geëindigd als de gebeurtenissen bij Heiligerlee het voorzeggd hadden. Het ging niet ineens, de strijd is gevoerd met wisselende kansen. Nu eens leefde de hoop weer op, dan weer scheen de vernietiging van ons volksbestaan nabij. Maar op het einde merkende, kan men toch zeggen met volkomen recht: „de victorie begon bij Heiligerlee.”

Ook daarom was de overwinning bij Heiligerlee van groot belang: zij gaf aan de leiders van den opstand een geschokt zelfvertrouwen weer. Want zij maakte voor een ieder duidelijk, dat de Spaansche wapenen, hoe terecht ook gevreesd, nochtans niet onwederstaanbaar waren.

Zulks had men kunnen meenen om 't geen zich kort te voren in het Zuiden des lands had afgespeeld. Lodewijks inval in 't Noorden maakte deel uit van een tamelijk groote militaire onderneming. De Prins van Oranje had een aanzienlijke troepenmacht geworven, en deze verzameld aan de grenzen van Brabant. Waar het bestek mij niet toelaat hierover breeder uit te weiden, laat het daar genoeg zijn te zeggen, dat het wellicht niet geheel en al goed beraamde plan van den Prins op niets dan ellende en vernedering uitliep. Onze „Vader des Vaderlands” was geen krijgsman, daarover waren vriend en vijand onder zijn tijdgenooten het eens. En hij had tegenover zich den geduchten hertog van Alva. Men mag over Alva denken zooals men wil, hij was in elk geval een buitengewoon man, en een groot veldheer. Even voortvarend als omzichtig wist hij de bewegingen zijner troepen uit de verte te besturen; de aanval op Brabant was door zijn doortasten verijdeld alvorens goed begonnen te zijn en binnen zes dagen tijds was het leger der onzen vernietigd.

Nu kreeg de onderneming van Lodewijk van Nassau tegen Groningerland een geheel ander karakter. Zij kwam alleen te staan, en had daardoor nauwelijks kans van slagen meer. De Spaansche macht had na de overwinningen in het Zuiden de handen weer vrij.



In het Noorden begon Lodewijk de vijandelijkheden met het overrompelen van het slot te Wedde. Terstond toen Alva de tijding vernam zond hij graaf Aremberg, wien het kasteel toebehoorde, derwaarts, en waarschuwde den graaf van Megen, stadhouder van Gelderland, zich tevens gereed te houden. Zóó snel handelde de hertog, dat tengevolge van beschikkingen, den 7den Mei genomen, de Spaansche troepen reeds den 15den te Amsterdam konden scheep gaan. En den 20sten had Aremberg zijn geheele macht, tien vaandels Spanjaarden en vijf vaandels Duitschers bij het Schuitendiep voor Groningen bijeen.

Reeds den volgenden dag rukte hij op in de richting van Appingedam, waar Lodewijks hoofdmacht stond. Maar toen de legers voeling kregen was het reeds ver

dicht bij zijn Heiland en Heer. De dienstknecht verloor nooit den Meester Zelf uit het oog. Hij was niet tevreden met de stichting van een studenten- of jongemannenvereniging. Zijn eerste doel is Evangelisatie. En menige jonge man, die later een leidende persoonlijkheid is geworden, is niet gekomen, omdat Mott hem opwekte om een organisatie op te richten, maar hij kwam op de persoonlijke roepstem van Christus, welke hij hoorde door Mott. En eerst daarna richtte hij met anderen een vereeniging op.



De kracht van zijn werk is Bijbelstudie en gebed. Meermalen heeft hij deze kracht op wonderlijke wijze ervaren. In 1901 deed hij Evangelisatiewerk onder Chineesche studenten, in een omgeving, die uitgesproken vijandig was aan het Christendom. Plotseling ontstond op een Zondagavond een beweging onder de studenten, die bij honderden tot hem kwamen om meer van het Christendom te hooren. Mott begreep niets van die onverwachte verandering, totdat laat in den avond in zijn kamer tot hem doordrong, dat die Zondag de jaarlijksche gebedsdag van Christenstudenten was, zoodat dien dag in meer dan veertig landen Christenstudenten ook voor zijn werk gebeden hadden.

Een van de merkwaardigste eigenschappen van Mott is zijn bijzondere gave om voor den Christelijken arbeid de noodige gelden bijeen te brengen. Wanneer hij ergens werk zag, dat geschieden moest, dan zag hij ook het geld, dat daarvoor noodig was en dan wist hij dat ook te verkrijgen. Honderden millioenen guldens heeft hij zoo bijeengebracht. En het slagen van verschillende groote conferenties is in niet geringe mate hieraan te danken, dat Mott het geld wist te vinden om de afgevaardigden, die hij zelf met zorg uitkoos, van de einden der aarde bijeen te brengen.

Ook het verzamelen van geld is voor Mott een werk voor God. Een moeilijk werk, maar een gezegend werk, dat door het offer, dat het vraagt, ons dichter bij God kan brengen.

Zoo ziet Mott van alles de geestelijke zijde, ook van de meest eenvoudige dingen, die in een organisatie in grooter getale voorkomen dan groote dingen.

Mott kan dit, omdat bij hem steeds weer naar voren komt, dat hij door God gegrepen is.

Omdat hij weet, dat God hem niet geroepen heeft om in machtige godsdienstige organisaties zichzelf een monument te stichten, maar om in de verwarring van het moderne leven de zoekenden en dwalenden bij de hand te nemen en tot Christus te leiden.

DE OPGAANDE LIJN

33)

DOOR DS J. SMELIK

We zijn er al.

Tine zit beneden, zie ik, in ons „schemerhoekje.” Uit te kijken natuurlijk.

Als ik de stoep opkom, gaat de deur al open:

„Gelukkig, dat je er bent: ik verlangde zoo om iets te hooren. Hoe is 't?”

„Laten wij eerst maar naar beneden gaan,” dring ik zacht aan.

„Ik hoor 't al,” zegt ze, terwijl ze de kamer ingaat, „'t is mis, hè?”

Plots flitst me haar heerlijk getuigenis door 't hoofd: „Naar Jezus heen” — en, terwijl ik de overgordijnen sluit, antwoord ik: „Nee, 't is niet mis — in zekeren zin althans...”

„Ik begrijp 't, Tjeerd, ze is naar den hemel.”

„Ja Tine, Juffrouw Ploegsma is niet meer...”

Maar dan wordt de spanning der laatste uren, en het verdriet me te machtig, en ik roep uit: „Wat is 't toch moeilijk, als God juist degenen, die je zoo lief zijn, en van wie je zooveel geestelijken steun hebt, wegneemt... Waarom doet Hij dat toch...?”

Het blijft even stil.

„Man, zou het niet wezen, om ons te leeren, niet op menschen te vertrouwen, maar op Hèm alleen?”

„Ja, dát zal 't zijn, Tine, maar o, het is zoo moeilijk...”

„Natuurlijk is het moeilijk, maar we behoeven het toch niet alleen te dragen. Je moet ook hierin de opgaande lijn zien..... Je hebt dat zoo vaak gezegd; zou dat ook hierin niet zoo zijn? Alle dingen werken immers Gods kinderen mede ten goede. Wij zien op 't oogeblik niet, waarom God nu juist haar wegneemt. Maar Hij heeft er tóch Zijn bedoeling mee, misschien ook voor óns leven, vooral voor jou. Moeten we het zóó niet trachten te zien?”

Dankbaar kijk ik haar aan. Nu is zij de sterkere, ik de zwakkere — nu moet zij troosten. Wat doet ze het goed!...

„Ja, zoo is het wel, vrouw. Laten we bidden, dat Hij 't ons zoo te verstaan moge geven...”

„Is het niet opmerkelijk, Tine, dat ik nu juist dezen tekst uit Prediker had gekozen?”

Ik heb Tine den tekst voorgelezen: Prediker 1 : 2—8, en 12 : 13 en 14.

„En ik had juist den voorzang vanmiddag al opgezocht: Psalm 39 : 3.”

„Wat is dat ook weer?”

„O Heer! ontdek mijn levenseind aan mij;

Mijn dagen zijn bij U geteld;

Ach, leer mij, hoe vergankelijk ik zij;

Een handbreed is mijn tijd gesteld;

Ja, die is niets, want, schoon de mensch zich vleit,

De sterkste is enkel ijdelheid.”

Het is ook opmerkelijk.

Reeds enkele weken liep ik met het plan rond, een serie vervolgstoffen over den Prediker te houden. Ik had daartoe een breede studie van het boek gemaakt, en juist in 't begin van de week een acht- à negental teksten vastgesteld, om nu aanstaanden Zondag de eerste ervan te behandelen. Daar breekt nu een bijzonder geschikte tijd aan voor deze soort preeken, dacht ik: het najaar, met zijn droeve melodieën van ruischenden bladerval,

symbool van de ijdelheid, welke de Prediker in doffe kerkhofklanken beschrijft... En juist nu sterft Juffrouw Ploegsma.

Is dit niet bijzondere leiding Gods?

Zoo zijn ook deze moeilijke dagen weer voorbij.

De Zondag, met vooral 's morgens weer zoo'n stampvolle kerk, zulk een diep ontroerde gemeente, zulk een ontzaglijk aangrijpende roepstem, welke haar stempel zette op den geheelen dienst, en in het bijzonder op de preek... Er bleven niet veel oogen droog, toen we dat ernstige vers van Psalm 39 zongen...

De Maandag, de dag der begrafenis, dag van weemoed en rouw, en toch ook weer dag van Geesteswerking en hemellicht!

O, die troostglans, die scheen door de donkere rouwkamer heen en over het geopende graf, zich badend in milden Septemberzonnenschijn! Wat zijn Gods kinderen toch rijk, ook in de grootste smarten!

Alleen Ploegsma...

Heeft hij dien troost genoten?

Ik weet het niet: hij is als versuft, als gebroken door den slag.

Hij zegt niet veel, niets haast.

Ik geloof, dat hij geheel in 't donker leeft. Mijn hart is één bede: „Schenk hem toch Uw licht te zien, o God...” —

Het leven gaat weer door. 't Herneemt altijd zijn rechten, al maakt de dood ook de diepste insnijdingen.

Het is een drukke week; elken avond bezet: catechisatie, vergaderingen, kerkeraad, klassis nog a.s. Donderdag.

En: — Woensdagavond moet ik beslist hebben.

De tijd van beraad is dan om.

Daar is zoeven nog een telegram uit Frederiksstad gekomen, of ik morgen een deputatie van den Kerkeraad kan ontvangen.

Het kán, maar wat zal 't moeilijk worden!

De deputatie is geweest: Ds Van Heulen en de scriba van den Kerkeraad.

Ze hebben gepleit, gepleit...

Na hun weggaan heb ik tegen Tine gezegd: „Ik geloof, dat ik 't moet aannemen...”

Maar 's nachts kan ik den slaap niet pakken.

Voordurend zie ik het gezicht van Ploegsma vóór me.

Ook dat van zijn vrouw — gelijk ze beiden op dien avond zaten te betoogen, dat ik nog niet weg mág... dat mijn taak nog niet is afgeloopen, hier in Oldestaten.

Ach, kwam er maar licht, kwam er maar antwoord.

Opeens staat Ploegsma's gezicht na het sterven van zijn vrouw me voor den geest. Dat in-droevige, moevragende gezicht...

Het wordt als een lichtstraal in mijn bewustzijn geworpen:

Mag ik nú weggaan, en dezen gebrokene zoo achterlaten?

Zou het niet juist precies tegen den geest van Juffrouw Ploegsma ingaan, als ik dát deed...?

Heere, is dát Uw antwoord?

Den volgenden morgen schrijf ik mijn brief, waarin ik meen, te moeten bedanken, hoe ontzaglijk veel me ook in Frederiksstad aantrekt.

En dan blijft het blij, rustig in mij. In óns. Want ook Tine kan er zich volkomen mee vereenigen.



(Wordt vervolgd)

„OM DE KINDEREN”

(SLOT)

„IK GELOOF ONMIDDELIJK,” ZOO ZEGT Welmoet in die laatste beslissende minuten, „dat er niets bestaat tusschen Nina en jou, maar Nina had hier wel zulk een groote plaats, dat ze bij de verwijdering, die er tusschen ons bestond, de mogelijkheid dat we elkander weer zouden zien zooals vroeger, hoe langer hoe twijfelachtiger maakte. En dat had je kunnen begrijpen.”

In stee van deze ingewikkelde zin ware hier een kreet als van een vertwijfelde beter op zijn plaats geweest. Want intuïtief voelde Welmoet, dat Nina hem dreef tot den eisch, nu maar voor goed met elkaar te breken. En zou zij hem dat niet in het gezicht hebben gezegd? Dat hij scheiding wilde „om de kinderen” moet ge als een smoesje gevoeld hebben.

En zou zij, geloovende dat er „niets bestond” tusschen Nina en Alfred, zich zoo gauw tot een scheiding, nog wel op haar eigen instigatie, hebben laten dringen? En ook later verstaan we Welmoet niet, als zij eenen andermaal den van haar gescheiden man op „Meiland” ontvangt, met hem spreekt over de belangen van hun kinderen, over Dorty's huwelijksplan b.v. en — zwijgen kan over wat er gepasseerd is, over haar grondeloos verdriet.

Zeker, dan heeft Welmoet onder den kruisboom gestaan en — geleerd, maar het echt-Christelijke heft het echt-menschelijke niet op. En bovendien: zij had hem nog lief, zij het dan met een stervende liefde, maar hoe vermocht ze dan te zwijgen?

Maar: de tendenz van het boek is, dat het huwelijk „om de kinderen” onontbindbaar zal blijken te zijn: hij zal terugkeeren om de kinderen, zij zal de liefde voor den andere, Philip Rabot, verloochenen, om de kinderen. En daarom blijft er tusschen die twee gescheiden echtgenooten een band trekken, het heele boek door. Maar: hier hapert het dan ook met de psychologie. Hoe heel vreemd doet aan de bezorgdheid van Alfred voor haar, blijkens deze boodschap die Philip haar brengt:

„Je moet eerst gaan zitten Welmoet, 't is niets met Alfred, maar Nina heeft hem gisteren een dochttertje geschonken, een heel teer wezentje; de dokter is bang dat het niet in leven zal blijven. Alfred telegrafeerde me gisteren; hij was bang, dat je het uit de courant of van vreemden zou hooren.”

We aanvaarden die „bange” bezorgdheid van Alfred niet. En 't is alleen maar onbegrijpelijk, dat Welmoet nog luistert, nog er over napaat zonder te bezwijken, of althans het spreken daarover niet met hartstochtelijk woord of gebaar afwijst. Op zulke momenten ontvangt een reeds stervende liefde den doodsteek.

We begonnen dit artikel met te zeggen, dat het klein burgerlijke te beschrijven deze schrijfster niet ligt. Ook het demonische van het geval dat zij hier tracht te benaderen, komt niet genoeg uit. Misschien ook omdat zooals Dr Haantjes in z'n studie „Over Wilma en haar werk,” zegt „de genezing en de verlossing hun vreugde reeds vooruit werpen.” Doch dan blijkt ook hier weer, hoe haar idealisme geweld doet aan de psychologie harer figuren, wilt ge: aan de realiteit. ❧

Wilma's boek herinnert aan Deensche schrijfsters als Ingeborg Maria Sick (Heilig Huwelijk) en Blicher

verklaard inzicht; en soms wijzigde men eigen inzicht, getroffen door den eerlijken gloed, waarmede Pierson zijn meening naar voren wist te brengen.

Zoo is zijn invloed groot geweest op de ontwikkeling van het Christelijk schoolwezen van ons land, en blijft zijn naam met groote eere verbonden aan den Schoolraad.

Ik heb hem eenzijdig geteekend.

Geteekend, zooals ik hem jaren gezien en gekend heb.

Hij is ook anders geweest.

Hij was een gezien predikant bij de Ned. Herv. Kerk, eerst te Halle, dan in Hengelo (Geld.) en sedert 1909 te Groningen. In 1926 verkreeg hij emeritaat.

Hij was een vriend van Frankrijk, van den Franschen geest. Zijn humor was steeds dien kant uit georiënteerd. Het was nooit de boersche klucht, die hem trok. Het was het bewegelijk spel van het vernuft, waarvoor hij gevoelig was, hij, die zelf beweeglijk was, die kon lachen niet alleen met oogen en mond, maar met het geheele lichaam. Dan trok je altijd het naïef-kinderlijke in dien man, die zoo heel en heel eenvoudig kon zijn.

Hij hield van het beweeglijk spel van licht en donker, zooals Rembrandt het speelde met de etsnaald in het koper, of met penseel en palet op het doek. Hij voelde dat aan, begreep het, en wist de schoonheid te doen zien aan anderen.

Hij is een man geweest met meer dan één talent begiftigd. En hij heeft zijn talenten niet in den zweetdoek begraven. Hij heeft er mee gewoekerd, en op zijn werk vruchten mogen zien.

Zaterdag den 28sten Mei is zijn stoffelijk overschot neergelegd op het stille kerkhof te Hengelo (Geld.). Veel goede woorden zijn er in den herdenkingsdienst gesproken. Van liefde en dankbaarheid is er getuigd.

Geen praalgraf zal zijn gebeente dekken.

Maar in veler hart zal een liefelijke, dankbare herinnering voortleven aan den man, die, door de bede van den grooten Hoogepriester getroffen: „Vader, dat zij allen één zijn!” een betekendend deel van zijn leven, van zijn gaven, van zijn krachten heeft gegeven in den dienst zijns Zenders, tot bereiking, bewaring, versteviging van die eenheid op het terrein van het Christelijk onderwijs.

J. LENS

DE OPGAANDE LIJN

34)

DOOR DS J. SMELIK

VIII.

„Dominee, ik kan de verantwoordelijkheid niet langer op me nemen: uw vrouw moet naar 't ziekenhuis... alleen een operatie kan haar redden, menselijkerwijs gesproken natuurlijk.”

Dokter Salverda staat tegenover me, op mijn studeerkamer.

Ik voel, dat het bloed uit mijn gezicht wegtrekt.

„U hoeft niet zoo te schrikken, 't is natuurlijk wel een ernstige operatie, maar de dood hoeft er niet mee gemoeid te zijn...”

„Nu ja,” breng ik uit, „maar ze is dan toch levensgevaarlijk...”

Het korte, krachtiggebouwde heertje tegenover me haalt de schouders op.

„Levensgevaarlijk, levensgevaarlijk,” bromt hij, „dat is nu weer zoo kras. Een operatie levert ten slotte altijd eenig gevaar op. Maar 't is hier niet meer dan anders.”

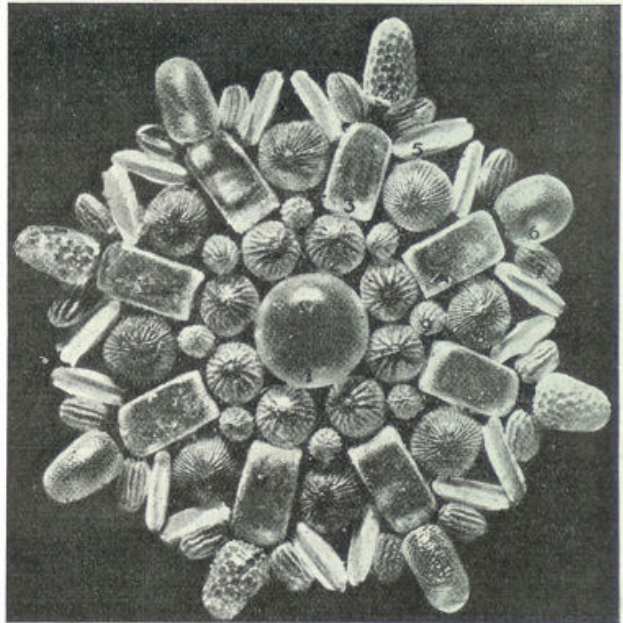
„Ja, als het dan moet...”

„Het móét, het moet direkt, ik wou het nu, mèt u, even aan uw vrouw meedeelen, en dan aanstonds het ziekenhuis opbellen, dan kunnen ze onmiddellijk een ziekenauto hierheen sturen, want met een gewone auto durf ik het niet aan.”

Een oogenblik later staan we weer bij Tineke.

„Is dokter nog niet weg?” vraagt ze verwonderd.

„Neen,” antwoord ik haastig, „dokter wou nog even



Een verzameling eieren van insecten, gezien onder den microscoop. Daar zijn eieren bij van verschillende motsoorten, zooals bijv. het grootste, voorts van een huisvlieg, van een botervliegje, enz.

met je praten; er moeten maatregelen genomen worden.”

Vragend gaan haar blauwe oogen naar den dokter.

„Ja, mevrouw,” de teere klank in zijn stem valt me weer sterk op, „ik durf het niet langer met u aan, hier, ik wou u naar de stad hebben naar 't ziekenhuis, daar kunnen ze u beter helpen...”

We zien, hoe ze schrikt.

„Ik moet toch niet geopereerd worden?”

„Dat zullen ze dáár eerst wel eens beter bekijken, dan ik 't hier doen kan, mevrouw. Maar het zou wel eens kunnen, dat het noodig was!”

Tine ziet me hulpeloos aan. Ik buig me over haar heen en zeg: „Lieveling, het is wel heel moeilijk, maar ik geloof tóch, dat het noodig is. Is 't niet, dokter?”

„Ja, ik sta niet voor eventueele gevolgen in, als uw vrouw hier blijft...”

„Dan moet het, man,” zegt ze, „dan zal het Gods wil zijn.”

Nu zit ik weer thuis... alleen...

Een nameloos gevoel van eenzaamheid beangst me, ik zie maar één beeld voor oogen: mijn Tineke, wit en moe, in het heldere ledikant op de kamer, waarheen ze gebracht is...

En ik ben alleen, alleen hier, ja, Jo is in de keuken, maar mijn Tine, als eigen vleesch en bloed, is van mij afgescheurd. Zal het voor goed zijn?

Ik durf er haast niet aan te denken, het geeft me een brandende pijn, diep, heel diep van binnen, ik kán 't niet meer uithouden, de tranen dringen mij naar de oogen, ik moet op de knieën: Gij alleen zijt mijn, zijt ons schild!

Na het worstelen in het gebed is 't iets rustiger in me.

Ik ben eigenlijk nù pas in staat, de gepasseerde dingen eens rustig op me in te laten werken.

Wat dat nu pas gisteren, dat Tine niet goed was? Gisteren tegen den avond, dat ze zulke pijnen kreeg? Ik kan 't me haast niet voorstellen, tóch is het zoo.

Ach, wéér ligt onze hoop in duigen... Voor de tweede maal... Heere, wat is Uw weg toch wonderlijk! Wat bedoelt Gij daarmee toch, dat Gij nu opnieuw onze ver-

wachting, gelukkige ouders te zullen worden, gebroken hebt...?

Dat het mis was, zei dokter Salverda direkt al, toen hij om acht uur voor de eerste maal kwam. En om elf uur was hij er al weer. Hij wilde den nacht afwachten, maar hij sprak toen al zijn vermoeden uit, dat het een zeer gecompliceerd geval was. Ach, wat had mijn liefste gisterenavond een pijn. Het spuitje, dat de dokter gaf, maakte den nacht rustiger, maar vanmorgen was het nog ontzettender. Het is maar goed, dat ze weggegaan is.

Dokter Salverda zei het nog, in het teruggaan: „Als ze thuis was gebleven, was u onherroepelijk uw vrouw kwijt geweest, nu is er tenminste nog hoop.” En toen ik hem vroeg: „En dokter, zeg me nu toch eens eerlijk, zonder verbloemen: is er nu heusch nog kans, dat ze beter kan worden, menschelijkerwijs gesproken?” heeft hij gezegd: „Dominee, als het anders was, dan zou ik het u wel zeggen. Er is hoop, dat ze er nu doorheen komt. Natuurlijk, gevaar blijft er altijd. Maar: wij hebben 't niet in onze hand, nietwaar?”

Even maakt de herinnering aan deze woorden me wat kalmer.

Maar... o, wat een pijn van binnen, nu, nu ligt ze misschien al op de operatietafel, nu woelen de vlijmende mesjes in haar lichaam. „Heere, ontferm U over haar, over ons!”

(Wordt vervolgd)

DE NATUURLIJKHEID VAN EEN GESPREK

DE ROMANSCHRIJVER IS IN DE EERSTE plaats een vakman. Daarom heeft hij, evengoed als ieder ander, de regels van zijn vak te eerbiedigen. Bij de compositie van een werk, stelt hij zijn spelers op, en deelt dan elk den rol toe, waar hij in dient te blijven. De heer vervult zijn rol van heer, de knecht zijn rol van knecht, de boer doet en spreekt anders dan de baron, en anders dan de dominee. Wordt er nu in 't oog loopend afgeweken van hetgeen men redelijkerwijs verwachten kan, doordat de geteekende personen in hun spreektrant stuivertje wisselen, dan is de auteur daarvoor wel ter dege verantwoording schuldig. Hij kan er zich niet van afmaken met 'n banale opmerking, zooals: „Nu ja, de een praat zus en de ander zoo.” Hij is voor zijn kunst even zeer gehouden om de wetten van het perspectief te gehoorzamen als de teekenaar daaraan gehouden is.

Laat ik eens een voorbeeld noemen.

Ergens in ons land woont een edelman, Jhr Raeu, die is erg ruw in zijn mond; overigens is 't een beste baas. De menschen zijn er aan gewend, dat hij soms wat raar doorslaat. Er mag eens gezegd worden: „Hoe komt de jonker toch zoo.” Maar meer ook niet.

Doch in een roman wordt dat terstond anders. De auteur verliest een bepaald perspectief uit het oog. De lezer gaat er daarom iets achter zoeken. Jhr Raeu wijkt op in 't oog loopende wijze af van het type, waar zijn standgenooten toe behooren: een man van zijn geboorte spreekt zoo niet, de gewone Nederlandsche jonker drukt zich uit in beschaafd Nederlandsch.

Wat is nu 't gevolg? Dat de auteur ons met zijn Jhr Raeu op een dwaalspoor leidt. Wij denken: „Nu, een edelman, die in zijn woord het *noblesse oblige* zoozeer vergeet, daar moet wat mee zijn. Mogelijk, zoo denken we verder, zal de schrijver ons spoedig doen zien, dat des jonkers handel en wandel nu ook niet bepaald het devies „*noblesse oblige*” tot richtsnoer heeft.

428

En al beweert de auteur nu honderdmaal: „Ik heb Jhr Raeu gekend, en precies zóó en zóó praatte hij,” — wat zegt dat? Misschien liep Jhr Raeu op zijn landgoederen wel eens bij de pachters binnen in een erg oude jas. Sterker nog: ik zelf heb eens een jonker in de voordeur van zijn kasteel zien staan op klompen! Ik overdrijf niet, ik heb het met mijn eigen oogen gezien, 't was in 1929, en in den Gelderschen achterhoek. En dat kasteel is een van de mooiste en rijkste van de streek. Nu behoeft in de *bestaande werkelijkheid* voor zoo iets geen verklaring gezocht; de man, die mij vergezelde, lachte eens goedmoedig en zei: „Zoo is de jonker.”

Maar als een schrijver in een boek een jonker een sjofole jas aantrekt, of ook anderszins in hem een figuur geeft, die afwijkt van het geldende type in zijn stand — dan krijgen we allicht 'n Jhr van Meerschoten, dien Ds Visscher zoo treffend teekent in zijn „Wrakhout” als „de Aristocraat.”

't Is hier de oude bekende zaak: nooit kan een individu, een „ongedeeld” mensch, met huid en haar, precies zooals hij in de bestaande werkelijkheid is, in een roman gezet worden. Dat is een ongerijmdheid. Even absurd als wanneer het kopje van een achter de schilderij geplaatst heusch echt duifje door een in het doek uitgeknipt poortje kwam kijken van een geschilderde duiventil.

Thans komen we aan de vraag: heeft een voor zijn taak berekend recensent het recht van oordeel over de dialoog in een boek?

Ja, natuurlijk heeft hij dat! 't Zou wat moois wezen als 't anders was! Hij oordeelt immers over 't geheele boek. Over compositie, milieuteekening, taalbehandeling enz. Waarom dan alleen over de dialoog niet? Ten opzichte van *locale sfeer* zelfs spreekt hij onafhankelijk van anderen; mij althans is geen recensent bekend, die daar het Aardrijkskundig Genootschap over opbelt. Zou hij dan ten opzichte van de dialoog soms eerst machtiging moeten aanvragen bij den Psychologischen Dienst, dien we tegenwoordig schijnen rijk te wezen...?

Het is hier de plaats om op te merken, dat de recensent geen groenling moet zijn, doch iemand van normale levenservaring. Zoo weet hij wel ongeveer hoe de menschen praten; een bejaarde dame, bijvoorbeeld, een boer, een bakvisch, een student, een dominee. Legt hij nu aan de dame op leeftijd de enthousiaste gilletjes in den mond van de bakvisch, en aan eenvoudige dorpsmenschen den spreektrant van academisch-gevormden, en dan liefst van academisch-gevormden die tot vervelens toe met allerlei zware problemen loopen rond te sjouwen, dan is de onechtheid van de dialoog *apert* (duidelijk.) De onechtheid, de namaak, kan hier, evenals op ander gebied zulk een graad van zichtbaarheid bereiken, dat zich eenvoudig belachelijk maakt wie er nog aan twijfelt.

Nu geef ik intusschen toe, dat er bijzondere gevallen kunnen zijn. In het bekende boek „De jonge Kruisweg” van mevrouw Zoomers—Vermeer komt als hoofdfiguur een zenuwzieke, booze vrouw voor. De uiterst bekwame mevrouw Zoomers teekent het beeld dezer patiënte geheel en al in haar dialoog met haar dochter. 't Is bijna een monoloog, want de onbeheerschte moeder ratelt en lamenteert aan één stuk door, en de arme dochter, die haar oppassen en gezelschap houden moet, zegt zooveel mogelijk op alles maar ja, en poogt te sussen. Nu kan een recensent, tenzij hij bepaald zenuwverpleging heeft geleerd en veel met zieken van dit

DE OPGAANDE LIJN

35)

DOOR DS J. SMELIK

Ik kan 't haast niet uithouden op mijn kamer, het is nu half vier, en tusschen zes en half zeven zouden ze mij bij dokter Salverda opbellen. De minuten kruipen voorbij.

Het is juist, of de kamersfeer mij beklemmt, mijn keel toesnoert, ik moet naar buiten, ik snak naar frissche lucht, waar zal ik eens heen?

Was Juffrouw Ploegsma nog maar in leven!

Natuurlijk zou ik daarheen gereden zijn, wat zou zij hebben kunnen troosten!

Onuitsprekelijke weemoed vult mijn denken. Het lijkt wel, of alles even troosteloos is: als ik naar buiten staar, — de grauwe lucht, en de gelende bladeren, en de kalende kruinen der boomen: een echte herfststemming.

En om me heen eenzaamheid. Tine weg, misschien in doodsgevaar, de boerin van de „Berkenhoeve” gestorven.

Ik kán hier niet meer blijven, ik moet er uit.

Onwillekeurig rijd ik den weg naar de „Berkenhoeve” op.

De boer staat op het erf, loom tegen een muur aangeleund.

Het is aan Ploegsma te zien, dat hem een zware slag getroffen heeft.

Hij is veel ouder geworden. Het jeugdig-energieke dat hem, den kloeken man, uit wiens verschijning zomerse kracht sprak, kenmerkte, lijkt op de herfststormen te zijn meegevoerd.

Toch klaart zijn doffe oogopslag op, als hij mij ziet.

„Zoo, daar doet dominee goed aan, dat hij me weer eens komt opzoeken,” en hij drukt warm en stevig mijn hand. „Laten we naar binnen gaan,” — tegelijk keert hij zich om, en gaat mij voor.

Als we de welbekende kamer binnenkomen, waar nog zoo sterk de sfeer van de boerin hangt, dreigt het me weer te machtig te worden, maar met geweld bedwing ik me.

De boer ziet nu, dat er wat aan schort: „Wat scheelt dominee? Toch geen zwaarigheid?”

En dan vertel ik het hem.

Ik voel, dat het me goeddoet, mijn hart te luchten. En ik zie, dat 't hem een oogenblik heelemaal uit zijn verdriet wegtrekt: hij is een en al belangstelling.

Als ik uitgesproken ben, blijft het even stil; dan zegt hij zacht, en de tranen staan in zijn oogen: „O, dominee, God geve, dat uw vrouw voor u behouden blijve, 't is zoo ontzettend eenzaam zonder haar, ik weet het nu, bij ervaring...”

Weer staat dat beeld voor mijn oogen: ik — zonder — Tine — Het kan even goed *mij* overkomen, als Ploegsma. „De jeugd en de jonkheid zijn ijdelheid...” — staat in den Prediker, en dat bonst mij door mijn denken. O, wat wordt het benauwd, het drukt op mijn borst, het knijpt me de keel toe, ik moet opstaan... het zweet breekt me uit.

„Heere, dat niet,” kreunt het in mijn hart. „Heere, dat niet... neen, dat niet...” — — —

Heb ik het hardop gezegd? Ik weet het niet. Ik sta bij 't raam, en kijk uit.

Ploegsma legt de hand op mijn schouder: „Dominee weet toch, dat bij God alle dingen mogelijk zijn...? Wij bepalen immers niet, wanneer onze geliefden sterven zullen? Dat moeten we aan God overlaten. Wij kunnen niet meer doen dan bidden.. En dat mógen we ook:

„Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veell”
Dominee weet wel, wat er in datzelfde hoofdstuk staat over het gebed des geloofs voor een zieke —

„Ploegsma, ik kán niet bidden...”

De woorden ploffen opeens in de stilte, na de laatste woorden van den boer ontstaan. Hij zal 't misschien eigenaardig vinden van zijn dominee, maar ik kan er niets aan doen, misschien begrijpt hij 't, misschien ook niet. Zijn vrouw zou het begrepen hebben, zonder twijfel; een predikant is ook maar een gewoon mensch...

Het blijft stil, terwijl ik nog steeds bij 't raam sta en naar buiten kijk, naar de lichten van 't dorp, die uit deze kamer juist te zien zijn.

De boer is weer gaan zitten. Er brandt slechts een klein schemerlampje op het orgel. Ik wend me om, maar van zijn gezicht kan ik niets zien. Wat zou hij denken?

„Ik kan me indenken, dat dominee niet bidden kan.” Zijn stem is zacht en gedempt. „Ik heb dat ook mee-gemaakt. Als Gods hand zwaar drukt, is het soms net, alsof de weg naar den hemel toegemuurd is. Maar het zit niet altijd in woorden, God hoort ook het zuchten. Er staat in Psalm 5: „Versta mijn overdenking. Merk op de stem mijns geroeps, o mijn Koning en mijn God, want ik zal tot U bidden.” Dat weet dominee ook wel.”

Het is waar, maar het troost mij niet. Zou Ploegsma niet voelen, dat ik behoefte heb aan iemand, die voor mij, met mij bidt?

Daar ik geen antwoord geef, vervolgt de boer: „Als je in zulke omstandigheden bent, doet het je wel goed, wanneer een ander met je bidt. Ik wil u wel zeggen, dominee, dat ik veel aan uw gebed gehad heb, in die moeilijke dagen...”



Het zonnige Zuiden.

„Met mij bidt niemand,” barst het uit mijn overvolle hart, „ik heb niemand, die dat doet...”

Even zwijgt de boer; dan heft hij 't hoofd op, en zegt: „Maar als dominee naar Vetter gaat, of naar den meester, dan zullen ze toch wel...”

„Het is zoo, Ploegsma, ik kan naar hen toegaan, natuurlijk zullen ze met mij willen bidden... Maar — eh — ik ben onwillekeurig hierheen gereden, u weet, hoeveel ik aan uw lieve vrouw gehad heb. Zij kon zoo heerlijk troosten, altijd kwam je bemoedigd en versterkt bij haar vandaan. Nu voel ik ook weer heel, heel diep haar gemis...”

Er glijdt een traan over de ruige wang van den stoeren kerel tegenover me, en zijn lippen beven. In zijn blik ligt dankbaarheid...

„Als dominee 't goed vindt, ik ben wel geen ouderling, maar ik wil wel met dominee bidden, probeeren, of ik... ik weet zeker, dat ik in den geest van mijn vrouw handel.”

„Graag!”

Ik voel, dat onze harten één zijn, er is een band tuschen ons, door het gemeenschappelijk leed: „Ik geloof de gemeenschap der heiligen!”

Dan bidt Ploegsma, eenvoudig, maar wat ligt er een warmte, een diepte in zijn gebed.

Ik weet nu, ik zie nu, welk een vrucht de slag van het sterven zijner vrouw hem heeft gebracht. De opgaande lijn, denk ik onwillekeurig.

✠

(Wordt vervolgd)

RAADGEVINGEN VAN

DE VRIEND DER GEZONDHEID

Haaruitval. — De voornaamste oorzaak van een vroegen haaruitval is ondervoeding der haren, niet, zooals wel eens beweerd wordt, algemeene ondervoeding en bloedarmoede. Het beste bewijs hiervoor is het feit, dat haaruitval bij hoofdwerkers veel meer voorkomt dan bij handarbeiders. De voortdurend ingespannen arbeidende hersenen zetten zich uit, zooals bij elk orgaan geschiedt, waarvan voortdurende inspanning geëischt wordt. Daardoor worden de bloedvaten der hoofdhuid samengedrukt en de haarvormende organen ontvangen niet zooveel bloed als voor het verkrijgen van krachtige haren noodig is. Vooral voor de studeerende vrouw is gevaar voor kaal worden, daar toch een groot deel van de vrouwen reeds aan bloedarmoede lijdt.

Een andere oorzaak van haaruitval is het vake haarknippen. Dit oefent een prikkel op den haargroei uit. Aanvankelijk worden de haren er dikker door, waardoor het geheele haar een dichter uitzien verkrijgt. Wordt deze prikkel echter te dikwijls herhaald, dan wordt de haargroei verzwakt; dat is een der oorzaken, dat over 't algemeen de mannen meer dan de vrouwen aan kaalhoofdigheid lijden.

Voorts is alles, wat het haar te veel drukt, zooals nauwe hoeden, helmen, slaapmutsen, te straf binden en vlechten, schadelijk voor den haargroei.

Van nut tegen haaruitval is blootshoofds loopen in den zomer (tenzij het regent of de zon te fel schijnt), massage van de hoofdhuid door geregeld borstelen en wasschen van het hoofd minstens eenmaal per maand om stof en aangezamelde schilfers te verwijderen.

DR. J. V.

440



Broedende Houtsnip

✠

EEN NACHTELIJKE BRUIDSVLUCHT

✠

DOOR A. J. L. LOOIJEN

MIJN VRIEND BEKASSINE IS EEN natuurkind. Wilt u hem ontmoeten, dan moet u naar het afgelegen bosch gaan, of in moerassige vennen. Daar, in stille afzondering, woont hij, hoewel niet altijd, want in de wintermaanden is hij met veel anderen van adel en goeden stand aan de zonnige Riviera of in Afrika.

Dat overwinteren in zuidelijke streken is geslachts-traditie en al mogen in Holland de winters nog zoo zacht en gastvrij zijn, de familie Bekassine gaat toch daarheen, waar hun voorouders gewoon waren den kouden wintertijd door te brengen.

Wanneer het in Nederland voorjaar wordt, dan ontdekken zij plotseling hun liefde voor het vaderland en keeren zij met duizenden andere zomergasten naar hun geboortegrond terug. Mijn vriend is bescheiden en leeft erg teruggetrokken, vandaar dat weinigen hem kennen, uitgezonderd de heeren van de groene jas en het dubbelloops. Die hebben een bijzondere waardeering voor hem en zijn familieleden en als er geen jachtwet was, zou die waardeering wel eens den ondergang van het oude hoogadelijke geslacht Bekassine kunnen beteekenen.

Die heeren jagers praten graag over hem. In 't voorjaar vragen zij elkaar, of hij al „gestreken” is, of hij zich al heeft laten hooren, en in den herfst pochen zij over eigen schietvaardigheid, omdat zij hem op vijftig, zestig treë wisten neer te leggen, en grijnzend merken zij tegen een ongelukkigen schutter op, die te hoog of te laag vuurde: „Ja, ja, niet iedereen is een sneppen-jager.” Zooals u ziet, ligt hierin iets zeer waardeerends voor mijn vriend Bekassine.

Deze waardeering dankt hij aan zijn wonderlijke vlucht. Plomp als zijn gestalte is, met dwaaslangen snavel, zoodat het lijkt, alsof hij ieder oogenblik gedurende het vliegen voorover zal vallen, zoo elegant en snel is zijn vlucht. Het gaat in zig-zag, deinend over de toppen van boomen, duikend onder takken, snel

DE OPGAANDE LIJN

36)

DOOR DS J. SMELIK

Als ik wegrijd, voel ik mij sterker en moediger.
Over een uur weet ik meer.

Ik zal vragen, of ik tusschen negen en tien uur nog even mag komen.

„De operatie is goed geslaagd, dominee Boerma, maar uw vrouw is natuurlijk nog niet bij kennis, hoewel dat zoo lang niet meer zal duren...” — — —

„Of u vanavond tusschen negen en tien nog even komen kan? Dat denk ik wel, 'k zal 't even aan de hoofdzuster vragen...” — — — „Jawel, dominee — het is goed. Niet te lang natuurlijk.”

„Dag zuster.”

„Het is in elk geval een verblijdend teeken, dominee,” zegt dokter Salverda, in wiens trouwe oogen ik een oprecht meelevende bespeur. Bij de operatie, die zij doorstaan heeft, gebeurt het nog al eens, dat men er onder of direkt er na blijft. We willen maar 't beste hopen!”

Eindelijk is het negen uur.

Ik heb den geheelen avond verder op mijn studeer gezeten, en getracht te werken, maar het ging niet, ik kon er onmogelijk mijn gedachten bij houden en de minuten schoven voorbij.

Klokslag negen hoorde ik de auto van de „Berkenhoeve” voorrijden.

Weldra glijden we over den stillen landweg, hel belicht door den dansenden, fellen lichtbundel van de auto. We zeggen niet veel: ik ben met mijn denken bij Tine en de boer wil mijn gedachtengang niet storen blijkbaar, want zelf begint hij 't gesprek niet; hij geeft alleen antwoord, als ik wat zeg of vraag.

Als we de stad binnenrijden langs den breeden overweg bij het station, wijst de stationsklok twintig over negen: we hebben hard gereden, meest 70 K.M. Naar het ziekenhuis, dat aan een der prachtige, rustige buitensingels ligt, is maar een kwestie van twee minuten. Weldra glijden we langs het monumentale gebouw, en stoppen voor de groote entree.

„U weet den weg, dominee?” zegt de portier.

„Ja, rechts af, en dan de trap op, nietwaar?”

„Juist.”

In het gedempte licht der breed marmeren gangen ga ik naar kamer 28, waar mijn Tine ligt.

De zusterkamer is er tegenover; op mijn klopje snelt dadelijk een der zusters toe: „O, dominee Boerma, geloof ik?”

„Ja, hoe is 't met mijn vrouw?”

„Goed, naar omstandigheden natuurlijk, ze is nu bij kennis, en heeft al naar u gevraagd. Gaat u maar binnen, 'n tien minuten maar, hoor!”

O, die zwakke, maar stralende oogen, nu ik binnenkom.

Als ik neerkniel aan haar bed, laat de zuster ons bescheiden alleen. — — —

Zijn de tien minuten nu al om? De zuster klopt, en komt binnen.

„Is u tevreden, dominee, over uw vrouw?”

„Ik wel, zuster, 't lijkt me aanvankelijk goed te gaan, hè?”

„'t Gaat aanvankelijk goed gelukkig! Als ze nu van nacht maar wat slapen kan. Dat zal heerlijk zijn, ze is zoo moe.”

Een laatste blik nog, dan zuigt de dikke deur weer dicht, en ik sta met de zuster op de gang.

„Ze heeft wel wat koorts zeker?”

„Ja, dat wel, dominee, maar dat is haast altijd, na zoo'n operatie. Dat is nu niet bepaald verontrustend, 't was om zeven uur 38.9.—. Als 't boven de 40.— was, dan was 't wat anders.”

„En gelukkig geen pijn...”

„Nee, maar we hebben haar een injectie gegeven, pijn zal uw vrouw nog wel krijgen, dominee. We zullen maar hopen, dat 't goed gaat.”

De portier opent de deur voor ons, de zuster gaat de trap weer op. Ploegsma springt uit den wagen, om het portier te openen, weldra zijn we gezeten, de motor start en de lichten van het ziekenhuis glijden ons voorbij. Op een van die kamers ligt mijn Tine, zullen we haar over eenigen tijd ook zoo met een auto mogen halen?

Op de terugreis praten we meer en, eer we 't weten, ben ik weer thuis.

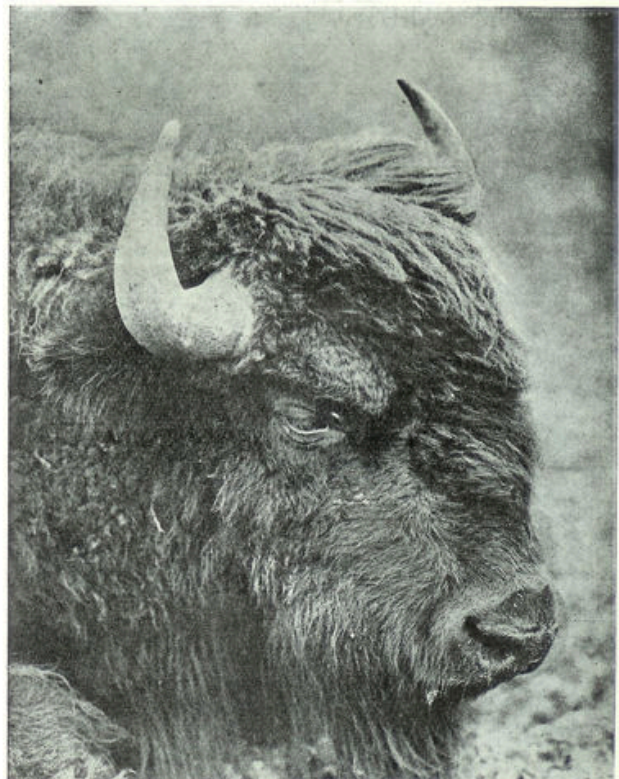
Zijn er nu al drie weken om?

Ik kan 't me haast niet voorstellen. En toch is het drie weken geleden, dat we Tine hier in 't ziekenhuis brachten.

Het gaat heel langzaam, maar het gaat gelukkig in de goede lijn.

Gisteren hebben de doktoren verklaard, dat het gevaar geweken is, al is ze nog doodzwak.

O, die eerste dagen, wat waren die spannend! Toen



Een filosoof uit de dierenwereld.

de koorts elken avond tot bij de 40 opliep, en ze zulke pijnen had, en bijna niets gebruikte. Ik heb toen (gelukkig!) zelf niet geweten, hoe buitengewoon gevaarlijk haar toestand de eerste vier à vijf dagen was. Eergisteren zei dokter Salverda het: „Toen hebben we ons hart vastgehouden, dominee. We dachten niet anders, dan dat uw vrouw buikvliesontsteking zou krijgen. En dan hadden we er niets meer aan kunnen doen.”

Na die vijf dagen nam de koorts af, en werd de pijn iets minder, kreeg ze ook wat trek in eten.

En nu is er vooruitgang te zien. De bleekheid maakt langzamerhand plaats voor een teer rose, en de oogen staan weer helderder.

„Mijn God, Gij maakt Uw weldaän wonderbaar!” zingt het in mijn hart. O, wat heb ik geworsteld in die weken, heerlijk, dat ik zoo heb mögen worstelen. En aanvankelijk heeft Hij willen hooren!

(Wordt vervolgd).

JAMES HUDSON TAYLOR

DOOR Dr Ir H. G. VAN BEUSEKOM

HONDERD JAAR IS HET GELEDEN, DAT James Hudson Taylor op 21 Mei 1832 te Barnsley werd geboren. En toen hij in 1905 in het binnenland van China stierf, bleef daar een machtig gedenkteeken van zijn arbeid achter, de groote Zendings-

corporatie, die als haar arbeidsveld het binnenland van China heeft gekozen, de China-Inland-Mission.

Aan het begin van zijn leven staat het woord: „Al wat gij zult begeeren in het gebed, geloovende, zult gij ontvangen.” En aan het einde van zijn leven kon hij verklaren, dat zijn geloof nooit beschaamd is geworden. Zijn leven is een onafgebroken keten van gebeden en gebedsverhooringen en dan weer nieuwe gebeden.

Het is niet de bedoeling, hier zelfs maar in het kort het leven te teekenen van dezen bijzonder begenadigden dienstknecht Gods. Daarvoor moge worden verwezen naar de levensbeschrijving door Broomhall, die deze dagen in Nederlandsche bewerking is verschenen. *)

Slechts enkele momenten kunnen naar voren worden gebracht, die ieder op zichzelf de bevestiging brengen van zijn geloofsvertrouwen.

Taylor heeft niet van zijn jeugd af het besef gehad van zijn roeping als profeet van China. Eerst heeft hij God Zelf gezien als van aangezicht tot aangezicht en die ontmoetingen hebben hem zijn roeping duidelijk gemaakt en hem de kracht gegeven om die door alle moeilijkheden heen te volbrengen.

In zijn jeugd heeft hij een strenge leerschool door-gemaakt en hij heeft die vrijwillig verzwaard door zijn behoeften tot het uiterste te beperken en alles weg te geven, wat hij niet dringend noodig had. Hij geloofde, neen, hij wist, dat God hem uit iedere zorg of moeilijkheid zou uithelpen.

Van 1854 tot 1865 was hij zendeling van de Chinese Evangelisation Society, maar reeds korten tijd na zijn aankomst in Sjanghai zag hij van ieder salaris af, omdat hij bemerkte, dat het Genootschap schulden had.

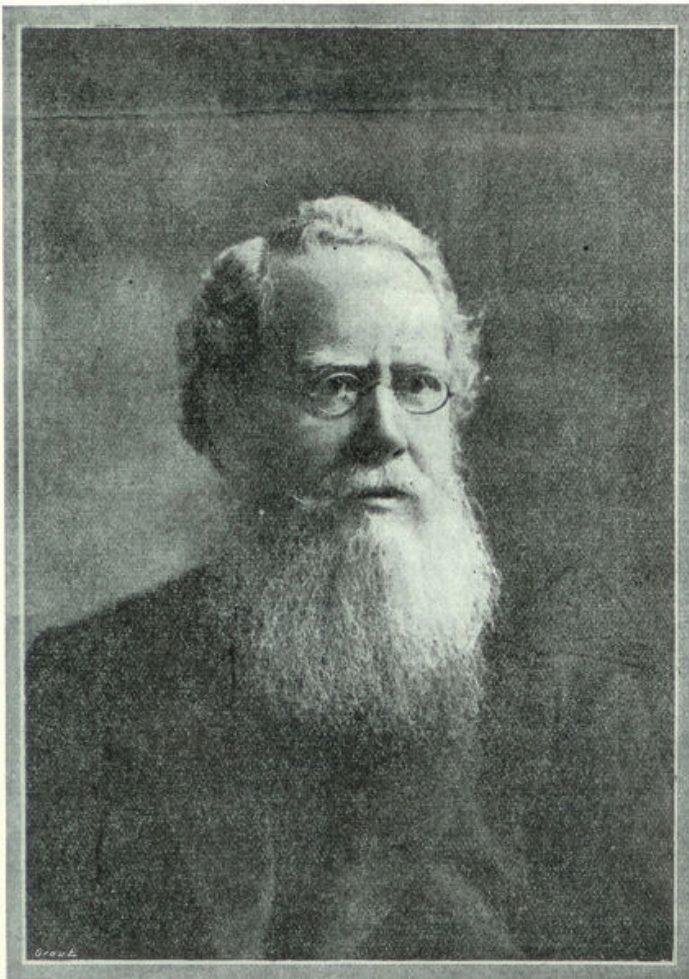
Weer in Engeland teruggekeerd, werd hij meer en meer gedrukt door de gedachte, dat de Christenheid tegenover de millioenen van China zoo ernstig in haar taak tekortschoot. Van de 18 provinciën van China, ieder zoo groot als een Europeesch Rijk, waren er maar 7 door de Zending bezet. Taylor heeft daarover gebeden en gestreden; hij zag als zijn taak het vinden van 24 zendingen, twee voor elk van de elf provinciën en twee voor Mongolië. God heeft ook dit gebed verhoord en toen Taylor hiervan in zijn hart de zekerheid verkreeg, schreef hij op het strand te Brighton in zijn zakbijbel: „Gebeden voor 24 toegewijde, bekwame mede-arbeiders te Brighton op 25 Juni 1865.” Hier werd de China-Inland-Mission geboren.

Het ging om een geheel nieuw Zendingswerk in China, een stelselmatige bearbeiding van het geheele binnenland, evenwel zonder aan een van de bestaande Zendingscorporaties arbeiders of geldmiddelen te onttrekken.

De nieuwe gedachte van Taylor was: een Zendingscorporatie mag geen schulden maken, en iedere zendeling moet zich vergenoegen met wat hij uit Gods hand ontvangt, omdat ieder door God op zijn post is geplaatst. Deze gedachte had Taylor reeds zelf in zijn leven ten uitvoer gelegd. Nu echter werd daarop voor het eerst een Zendingscorporatie gebaseerd.

De China-Inland-Mission gaat er voorts van uit, dat wanneer God Zijn dienstknechten roept,

*) Hudson Taylor, de man die op God vertrouwde. Uit het Engelsch van M. Broomhall, door H. J. v. d. Munnik. J. N. Voorhoeve, Den Haag, 1932.



INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR

EDELEN

"NIET VELE EDELEN," ZEGT PAULUS TOT DE Korinthiërs. Maar er zijn dan toch edelen, al zijn het er maar enkelen. Zoo is het van de eerste eeuw der Christelijke jaartelling af tot nu toe geweest.

Het is weer bewezen in onze dagen door het leven van Theodoor Heemskerk, een man van wien wij zeggen mogen, (wat zijn voornaam beteekent,) dat hij een gave Gods was.

Door Gods genade is reeds jong deze man van hooge geboorte, deze machtige van geest, deze bekwame rechtsgeleerde tot geestelijken omkeer gekomen. Hij heeft leeren gelooven in den zoendood van onzen Heiland. En van stonde aan had dit invloed op zijn geheele levensopenbaring.

Veel heeft hij daardoor in de waagschaal gesteld. Smaadheid heeft hij er door ondervonden. Maar niets heeft hem kunnen weerhouden, de genade Gods te erkennen; daarbij te leven; daarvan te getuigen.

Op zijn sterfbed is het zoo heerlijk bevestigd.

Vertrouwend beval hij zichzelf in Gods Vaderhand aan. „Bid maar niet meer voor mijn herstel," zei hij niet lang na de operatie. Innig begeerde hij den Heere Jezus te zien. Aan zijn trouwe echtgenoot, die niet week van zijn bed, vroeg hij, hem Schriftgedeelten voor te lezen, die hij haar zelf aanduidde. Den dag vóór zijn heengaan, na een inzinking, na benauwdheden en nu en dan verliezen van zijn bewustzijn, vroeg hij nog zelf, hem iets uit den Bijbel voor te lezen. Den dag van zijn heengaan zong het zusterkoor van het Utrechtsche Diaconessenhuis o. a. het geloofslid: „Verlosser, Vriend, o hoop, o lust!" En niet lang daarna werd de laatste adem bijna onmerkbaar uitgeblazen. Het lijden was geleden. Een trek van vrede, van triomf zette zich op zijn gezicht. De bijna tachtigjarige was ontslapen; naar Jezus gegaan!

„In de eenzaamheid," zoo deelde Dr Bouma, die hem een paar maal in het Diaconessenhuis bezocht, mede „lag daar op het sterfbed een groote, klein voor God; scheen er voor hem de zon der genade heel heerlijk. Een Christen, die zich zondaar wist voor God, en die beleed: Jezus, Uw verzoenend sterven blijft het rustpunt voor mijn hart. Een Christen, die, toen het hoofdstuk der zeer lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, hem in de laatste uren werd voorgelezen, met het oude hoofd knikte. Een Christen, die als een Christen leefde en als een Christen stierf."

Wij mogen onzen God wel danken, dat ons land zulke edelen heeft gehad, die — ook door niet-geloovigen geacht om hun bekwaamheid, eerlijke trouw en innerlijke beschaving — in allen ootmoed beleeden, beide in leven en in sterven, onzen getrouwen Zaligmaker, Jezus Christus, eigen te zijn.

En we mogen onzen God wel bidden, de edelen, die er nog zijn onder de geroepenen, nog wat voor ons te sparen, hun getal te vermeerderen, en hun allen genade te verleen, niet anders te roemen dan in Christus Jezus.

OPKOMEN VOOR DE EER DES HEEREN

EENIGEN TIJD GELEDEN HEEFT ONZE MINISTER van Buitenlandsche Zaken in Genève openlijk getuigenis afgelegd van zijn geloof in God. Dikwijls is terecht er over geklaagd, dat bij allen arbeid van den Volkenbond de naam van God niet of uiterst zelden is genoemd. Zooveel te meer heeft het ons verblijd, dat door een Nederlandsch Staatsman, Jhr Beelaerts, aldaar gezegd is, dat de volkeren hun vertrouwen moeten stellen op Hem. „Wiens oneindige wijsheid, verheven boven de verwarringen der menschen, deze wereld naar hare bestemming leidt;" terwijl hij niet naliet op te merken, dat er voor hem een reden van groot vertrouwen lag in het feit, dat tot den Almachtige in alle landen zoo vele gebeden werden opgezonden.

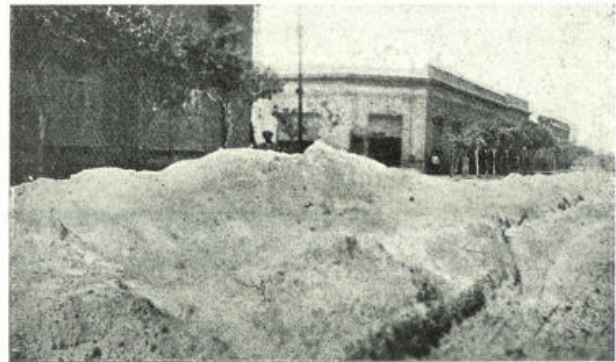
En dezer dagen heeft onze Minister van Justitie in de Tweede Kamer een verklaring afgelegd, die niets aan duidelijkheid overliet. Sober, maar schoon, zei Mr Donner,

met ietwat bewogen stem, dat hij zich door niemand had laten drijven tot het indienen van het wetsontwerp tegen godslastering. Hij werd getroffen door uitlatingen in zekere vijandige pers, die hij „uitbraaksels der hel" noemde; en hij stelde zich de vraag, of hij, die de verantwoordelijkheid draagt voor het rechtsbestel in ons land, wel vrijuit zou gaan voor Gods aangezicht, als hij daartegen niets deed. Toen kreeg hij de overtuiging, dat hij moest optreden en de smalende godslastering strafbaar stellen. Hij deed dit in het vertrouwen, dat eens de hemelsche Rechter hem zou toevoegen: gij hebt uw plicht gedaan. En de aanneming van zijn wetsontwerp beschouwde hij, met dank aan God, als het belangrijkste moment in zijn loopbaan.

Het is zeker niet vaak voorgekomen, dat een bewindsman op zulk een wijze heeft getuigd van den grondslag van zijn leven en werken, van zijn vast geloof.

Ook wij danken er God voor.

„Jezus, Jezus, Uw naam zij de eer, want Gij zijt der menschen en engelen Heer!" Dat zal eens in heerlijkheid worden getuigd. Maar — het moet ook hier op aarde geschieden! En als we dan in plaats daarvan in ons Christelijk land openlijk door de pers de gruwelijkste godslasteringen zien verbreiden aangaande Christus, is het toch wel verblijdend voor hen, die Jezus liefhebben, dat tegen dien smaad, onzen Heiland aangedaan, door de Overheid wordt opgekomen en daardoor Jezus' naam wordt geëerd!



Wie bij deze foto denkt aan hoogopgewaaide sneeuw, vergist zich. Wat men hier ziet, is een verbazingwekkende massa vulkanische asch, die op sommige plaatsen in een kleine stad van Argentinië tot kniehoogte reikt.

De foto werd genomen na de vulkanische uitbarstingen van het Andesgebergte, die begin Mei van dit jaar plaats hadden. ☒

DE OPGAANDE LIJN

37)

DOOR DS J. SMELIK

Ik zit in de wachtkamer. 'k Ben ruim een half uur bij Tine geweest, en heb haar nog niet zoo opgewekt gevonden als nu. Toen ik wegging, vroeg de hoofdzuster mij op de gang, of ik nog even wilde wachten, want dokter Middelkoop, de operateur van de vrouwenafdeling, wilde me graag spreken.

„Niets bizonders, tenminste niet om u ongerust te maken," was haar antwoord op mijn vraag, „maar dokter wou u, geloof ik, graag een paar dingen mededeelen, die u weten moet, als ze weer thuis is. Dokter komt over een minuut of tien, denk ik, hij is nu nog in de operatiekamer bezig."

En zoo wacht ik op zijn komst. 't Duurt lang, er zijn al twintig minuten voorbij.

Eindelijk, een kloppje — dokter Middelkoop treedt binnen, nog in witte jas.

„Meneer Boerma?"

„Om u te dienen, dokter."

„Mooi, mooi, gaat u zitten, een oogenblikje.” Het is een drukke, beweeglijke baas.

„Het gaat goed met uw vrouw, meneer Boerma! Goed gelukkig. We hopen nu haar behouden te hebben. Het heeft anders maar een haartje gescheeld.”

Hij ijsbeert heen en weer. Ik moet toch iets zeggen!

„Zou 't nog lang duren, dokter?”

„Hier in 't ziekenhuis? Niet te bepalen, niet te bepalen, meneer. Hangt er heelemaal van af, hoe ze opknapt. Een week of drie denk ik minstens wel. Ze is heelemaal verzwakt, meneer Boerma.”

Drie weken minstens nog!

„Wat ik u nog zeggen wou, meneer Boerma, de gedachte aan kinderen moet u zich uit 't hoofd zetten. Door deze operatie is het uitgesloten, dat uw vrouw ooit moeder wordt. Later moet u haar dat zelf maar vertellen. Nu niet, want daarvoor is ze nog te zwak.”

„Ik dank u voor de mededeeling, dokter. Dus ik mag het mijn vrouw pas medeelen, als ze thuis is?”

„Als ze thuis is, ja, dat wil zeggen, ik zou het niet dadelijk doen, als ze thuis is, ik zou wachten, tot ze weer zoo goed als de oude is, tot vooral 't zenuwgestel weer normaal is...”

„Dank u. Ik zal er rekening mee houden.”

Even later zit ik op de fiets, en rijd den singel af.

't Lijkt een droom, mijn gesprek in die warme wachtkamer met dat geagiteerde mannetje, die — hoe is het mogelijk, dat zulke onrustige handen dat kunnen doen — mijn Tine geopereerd heeft.

Opeens staat de grauwe werkelijkheid vóór me, om me heen: dus nooit kinderen. Tine nooit moederweelde. Geen hooge kinderstemmetjes in ons huis... O, mijn God, wat is Uw weg zwaar. Vader, waarom moet dat nu...?

De opgaande lijn.

Woest trap ik door, met krachtige stooten tegen de pedalen, maar tergend-rhythmisch herhaalt 't zich in mijn ooren: de opgaande lijn — de opgaande lijn — de opgaande lijn!

Neen, dit is geen opgaande lijn, dat kán niet, dat kán niet! Nu *dit* offer nog!

O God, waarom toch? Waarom toch? Duizenden, tienduizenden in onzen tijd verlangen geen oudervreugd, en leven vroolijk en onbezorgd er op los. Gij schijnt ze niet te straffen; wij hongeren naar kinderrijkdom, en Gij onthoudt hem ons... Heere, waarom?

Ik spurt door. Het zweet gудst over mijn voorhoofd, ik voel het, maar 't kan me niet schelen. Ik moet als een dwaas trappen, 't bonst in mijn hoofd...

Als een pijnlijk-vuurroode bal zinkt de zon aan den bloedenden Westerhemel weg, nu sluipt snel en grauw de koele herfstchemering aan, gelukkig, het moet maar donker worden, dat past bij 't donker in mijn hart. De opgaande lijn.....

Ach neen, de lijn gaat nèèr, nèèr! De lijn verliest zich in het donker. Het wordt nacht, ja, het wordt nacht.

En ach, mijn Tine, hoe komt zij er over heen? 't Zal haar zóó'n schok geven, dat ik haar misschien tòch nog verliezen moet.

De lichten van Oldestaten dansen als in een rooden nevel voor mijn oogen. Ben ik er nú al? Gelukkig, dat 't donker is. Gelukkig, dat ik maar een heel klein stuk van 't dorp door moet.

Nu ben ik bij huis. 't Is alles donker, ja, 't is waar, Jo is vanmiddag en vanavond uit.

'k Zal maar op mijn studeer gaan zitten. De dikke overgordijnen dicht, het kleine studeerlampje op, dan dringt er geen licht naar buiten.

Ziezoo, nu trachten wat te lezen. Ik grijp een boek van

het tafeltje: *De Hartog „De zin van ons leven.”* Weg er mee, ik werp het in een hoek. De zin van ons leven!!

En weer ga ik zitten. Zitten, en kijken maar. Of neen, de oogen toedoen..... Tartend tikt de klok: — de opgaande lijn! — de opgaande lijn?

Zal ik bidden? Ach, ik kan niet bidden; mijn God, hoe kan ik bidden? Met opstand in 't hart? Ik, de dienaar des Heeren? — Hoonend lach ik om mijzelf.

Daar wordt gebeld. Laten staan maar..... ik heb toch nergens licht laten branden? Neen. — Er wordt nog eens gebeld. Nog eens..... Dan verwijderen zich voetstappen.

De minuten verlopen. Een klok slaat. De gangklok beneden. Hoe laat? Zeven uur zoowat. Zeven uur.

Daar, weer die bel, lang, heel lang nu. Ik hoor stemmen buiten, meer stemmen. — Voorzichtig kijk ik door een kier van de gordijnen. Er staat een groepje mensen op den weg. Ze hebben zeker gemerkt, dat ik thuis ben, en nu zijn ze ongerust. Ik zal dan maar open doen.

Zeven uur! Wat is 't vandaag? Donderdag, en om zeven uur zou meester Raaman mij komen halen, om huisbezoek te doen!

Als ik de deur open, staan hij en Potma op de stoep. Ik laat hen binnen. Dan sluit ik de deur weer.

„Dominee, wat ziet u bleek, is u niet goed? Is 't..... met uw vrouw soms minder?”

„Met mijn vrouw is 't goed, ja, maar — maar.....”

Nu dringen mij de brandende tranen naar de oogen, en plotseling kan ik het niet langer uithouden, ik snik het uit.....

(Wordt vervolgd)



In veilige haven

DE OPGAANDE LIJN

38)

DOOR DS J. SMELIK
IX

Zijn er nu pas vier weken ruim om, sinds dien Don-
derdag, dat ik uit 't ziekenhuis thuiskwam, na het ge-
sprek met dokter Middelkoop?

Het lijkt me veel langer, voor mijn gevoel is het een
periode van drie maanden.

Maar dat komt natuurlijk door mijn ziekte.

En vandaag zal Tine thuiskomen! Zeven weken in
't ziekenhuis geweest, nu eindelijk er uit. O, wat zal
't heerlijk zijn straks! Om vier uur zal ze komen en ik
mag de laatste dagen drie maal een uurtje per dag op-
zitten. Wat zal ze naar mij verlangen! Wat verlang ik
naar haar, in een maand hebben wè elkaar niet
gezien.....

Onwillekeurig gaan opnieuw mijn gedachten naar
dien Donderdag terug.

Meester Raaman en Potma hebben getracht, mij te
troosten — dat weet ik nog wel. Toen ik bedaard was,
wisten ze mij te overreden, naar bed te gaan: ik was
doodmoe, en huiverde van kou. O, wat was dat 'n wel-
dadig gevoel, toen ik lag.

Veel meer weet ik niet, dan dat ik midden in den
nacht wakker werd, gloeiend van koorts. — En naar
Jo later vertelde, schijnt dat in ijlen overgegaan te zijn,
dat zij op haar kamertje hoorde. Toen heeft ze bij de
buren aangebeld, en gevraagd, of ze den dokter wilden
halen.

Ik had een zware verkoudheid te pakken gekregen,
die zelfs in een lichte longontsteking overgegaan is.
Geen wonder denk ik nu, na dat razende spurten van
de stad naar hier. Ik kwam doornat van 't zweet aan,
en op mijn studeer was 't frisch, want de kachel brand-
de niet.

Een dag of drie, vier heb ik liggen ijlen. Er kwam ook
uitputting van zenuwen bij, zei dokter Salverda. Toen
ik weer helder werd, na een korten slaap op een nacht,
zat vader bij mijn bed. Mijn trouwe vader. En moeder
was er ook!

Ze waren dadelijk gekomen, nadat de brief van Mees-
ter Raaman hen had bereikt, dat ik alleen ziek thuis lag.

En al dien tijd hebben we elkaar niet gezien. Het is
voor Tine toch eigenlijk ook wat geweest! Een wonder
Gods, dat haar herstel er niet door vertraagd is. Ze
heeft er zich natuurlijk wel wat zenuwachtig om ge-
maakt, maar ze heeft ook niet geweten, dat er long-
ontsteking bij was; men vertelde haar alleen van een
zware griep. Alles heet tegenwoordig griep!

Ja, nu komt Tine thuis, om verder aan te sterken, en
als ze dan wat opgeknapt is, moet ik het haar vertellen.
HET..... Het benauwende, dat weer op me kwam val-
len, toen de ijlkoorts weg was.

O, ik heb 't niet aan vader en moeder laten merken,
hoe ik in opstand ben tegen dezen weg Gods. Ik zal
't aan niemand laten merken. Zelfs niet aan Tine.....
Tine zal 't moeilijk genoeg met zichzelf hebben. Uiter-
lijk zal ik Tine trachten te troosten, te sterken, te steu-
nen. En verder houd ik het voor mijzelf. Ik zal 't alleen
uitworstelen. Als ik tenminste uitgeworsteld kom.....
Als dit niet de scherpe doorn in het vleesch is, een engel
des satans, om mij met vuisten te slaan, iets, dat God
ondanks al mijn bidden van mij niet zal doen wijken.

Neen, ik moet 't alleen uitvechten.

.....*allen zwijgen, en verhullen
Wat 't bitterst in hun leven is.
En houden in de diepste hoeken
Van hun diep hart hun diep gemis.
En allen zwijgen, allen zoeken.....*

Deze regels, die ik een poos geleden in een preek
geciteerd heb, komen me opeens in de gedachten. Het
is nu op mij toepasselijk: wat 't bitterst in mijn leven
is, zal ik verhullen in de diepste hoeken van mijn hart.

En hoe diep dit gemis voor mij is, dit gemis van
panden der liefde, behoeft niemand te weten.

Weer snijdt de werkelijkheid me door de ziel; mijn
oogen branden van tranen: „Heere, waarom toch?”

Nu is Tine thuis. Ze zit tegenover me, wat uit te
rusten. En beiden glimlachen we om ons krukken: zij
en ik beiden herstellende, en beiden nog zwak, en bei-
den verlangend naar bed!

O, wat was dat weerzien heerlijk! En wat hebben we
veel aan haar gewonnen! Teer en bleekjes nog natu-
rlijk, maar ze heeft toch weer een frissche, gezonde tint.
Ze vindt, dat ik er heel slecht uit zie — ik zag, dat ze
schrok, toen ze binnenkwam. Maar moeder stelde haar
gerust: „Vergeet niet, dat Tjeerd een leelijke griep te
pakken heeft gehad, en dat zijn zenuwgestel ook veel
verduren moest den laatsten tijd..... geen wonder, dat
hij er slap en mager uitziet.

Nu is Tine wat bijgekomen, we hebben een heerlijk
kopje thee gedronken; we willen nu beiden gaan liggen.



In het vorige nummer gaven wij de afbeelding van
een eik, wiens holle stam dienst doet als politiehuisje.
Thans plaatsen wij een foto van een vijgeboom, wiens
wortels een kleinen afgodstempel omstrengelen. Dit
„heiligenhuisje” behoort tot de ruïnes van Angkor
Vat, den beroemden tempel, waarvan verleden jaar
op de Indische tentoonstelling bij Parijs een natu-
retrouwe afbeelding te zien was.

Een golf van dankbaarheid welt in mijn hart op. Wat is God eigenlijk goed over ons, dat Hij Tine weer aanvankelijk hersteld heeft willen thuis brengen! — En meteen die stekende pijn van binnen weer: waarom dat andere nu.....? —

De kamer lijkt wel een vruchten- en bloementuin. En dat in de eerste helft van December! Het is een feestelijke kamer, ach, misschien vergeet ik voor een poosje dat knagende verdriet wel..... (Wordt vervolgd)

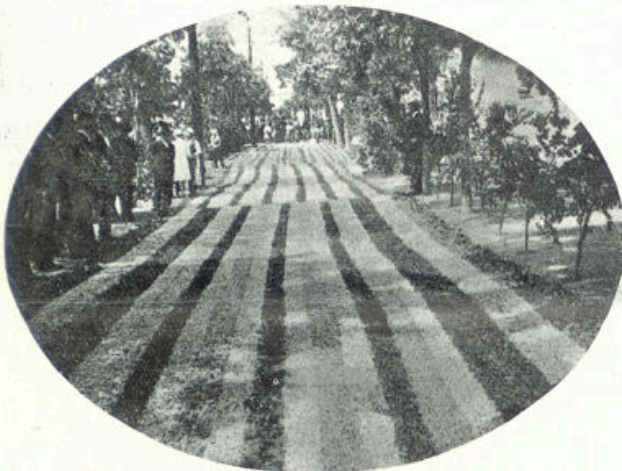
KLEINE HAMERS

In zijn roman „Een Haagsche Joffer” legt Schimmel den Kardinaal de la Cueva deze uitspraak in den mond:

„De mensch vergeet dikwijls zijn eigen leed, als hij zijn naaste ongelukkig ziet”; (immers, leedvermaak is de ééne blijde aandoening, die alle bittere teniet doet.)

Een lezer onderstreepte deze zinsnede, en zette er een vraagteken achter. Een ander schreef er bij: „Ja.”

Wat doet gij?



Een kleed van bloemen, dat meer dan vier kilometer lang is. Het werd aangelegd van levende flora-kinderen bij gelegenheid van een groote processie in Hongarije. De optocht vervolgde zijn weg over het lange bloemenbed.

SCHAPEN ZONDER HERDER

DIT BOEK HERINNERT EENIGERMATE aan het zoo populair geworden „Neveldijk,” maar is er tóch zeer van onderscheiden. Vertelt Ds Hogenbirk, met ernst, maar niet minder humor, „uit het leven van godsdienstige dorpsmenschen,” Rudolf van Reest verhaalt in zijn „Schapen zonder herder,” *) met een stem, die van ontroering beeft, de *historia morbi*, de ziektegeschiedenis van een „godsdienstig dorp.”

Ik weet wáár dat ligt; ik weet ook van goede zijde, dat nagenoeg alles in dit verhaal historische werkelijkheid is. Het is niet romantisch ingekleed; er is naar geen tendenz gestreefd. Hier is alleen de aangrijpende vraag gesteld: „weet gij, dat er in de provincie Zuid-Holland zulke godsdienstige toestanden bestaan?”

Het boek verplaatst ons op een der Zuid-Hollandsche eilanden, en in een omgeving, of mentaliteit, welke men als „lijdelijkheid,” „onderwerpelijkheid,” „ziekelijke of valsche mystiek,” ook wel als „versteende orthodoxie”

*) Uitgave D. A. Daamens Uitg.-Mij., Den Haag.

pleegt aan te duiden. Deze laatste benaming is althans niet juist, want van orthodoxie, *rechtzinnigheid*, is geen sprake meer. De nog aanwezige godsdienstzin is hopeloos krom en scheef gegroeid. Zijn deze menschen voorwerpen van Evangelisatie? Wel neen, ze bezitten immers den Bijbel, „d'n Boek,” en dat sedert eeuwen. Alleen maar, hun Bijbel is samengeschrumpeld tot één enkelen tekst: „Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat.” Waarbij de paar „menschen waar wat mee gebeurd is” natuurlijk zoo vrij zijn zichzelf voor Jakob en al de anderen voor Ezau's te rekenen.

De uit dezen tekst afgeleide geloofsbelijdenis komt in 't kort hierop neer: alle menschen, op een hooge uitzondering na, gaan onherroepelijk naar de hel. En de zeldzame uitzondering, hij, die niet voor eigen rekening ligt, „komt van zijn redding te hooren” — niet op grond der beloften Gods in Christus — maar op grond van een bevindingkje, een woordje, dat hij zoo es mocht komen gekregen te hebben. — (Waar wel niet bij behoefte vermeld te worden dat die „woordjes” meestal kant nog wal raken. Bekend is het geval van de moeder, die „wist” dat haar gestorven dochtertje „in den hemel” was. Want zij, de moeder, had het woordje gekregen: zij heeft haar zwaai en spoor, den ganschen hemel door, wat nota bene in Ps. 19 van de zon gezegd wordt!)

Dit valsche mysticisme, aldus de auteur, heeft wel is waar de kern van het Gereformeerde beginsel nog vastgehouden; dat is de uitverkiezing. Doch dat wordt juist dezen „lijdelijken” tot hun ongeluk. Want de uitverkiezing, *losgemaakt uit het Schriftuurlijk verband*, is het scherpste zwaard, dat de mensch tegen zichzelf kan keeren. De auteur Van Reest, die, diep aangegrepen in de ziel als hij is, voor scherpte niet schroomt, gewaagt van „een geestelijke loterij.” Negentig procent van 't godsdienstige dorp is „onbekeerd.” Maar ze komen trouw ter kerk, ze hebben graag, dat de dienst volle twee uur duurt, en hadden ze hun zin, dan zouden ze weer, als vroeger, drie keer dienst houden. En al dat kerkgaan, evenals hun zuchten en hun vooroverloopen, is anders niet dan het offertje, hetwelk ze betalen voor een lotje, waar de prijs wel eens op vallen kan van een „bevindinkje,” een „narigheidje in hun ingewanden” of hoe ze verder het werk des Geestes plegen aan te duiden in hun godsdienstige kromtaal.

„Maakt deze leer geen zorgeloze of goddelooze menschen?”

Ja zeker. Geen dominee preekt hun zwaar genoeg: 't moet alles ellende en nog eens ellende wezen. De mensch ligt doemwaardig voor God; op schijngronden zal 't niet gaan, enz. Maar verder komen ze niet. 't Is ook opmerkelijk, ze spreken niet van God, Die Vader is in Christus, maar liefst van een Opperwezen; ook wel van een „heilig Wezentje.”

Doch met dat al zijn ze aan dat gestadig gedreun over hel en verdoemenis zóó gewend geraakt, dat ze er geen zier meer om geven. Ze zijn afgestompt. De Ouddijkers zeggen, dat zij „de oude beproefde waarheid” hebben, maar het is, zoo zegt de auteur, niets meer dan een vermolmde schijn-godsdienst, nog dateerend uit het vervaltijdperk van het laatst der achttiende eeuw. En nu het vroeger zoo geïsoleerde eiland geregeld verbinding heeft met het vasteland, zal het moderne leven dien schijnzwaren godsdienst spoedig ondergraven en mogelijk het eiland puur modern worden.

Waar deze eenzijdig gedreven leer der uitverkiezing toe leidt, laat de auteur zien in de bijzondere gevallen. De hardere naturen vervallen tot plomp materialisme; in hun besten tijd vullen de zorgvuldigheden dezer

EEN BIJNA HONDERDJARIGE

WEEER EEN VAN DE OUDE GETROUWEN heengegaan!

Dit stemt ons weemoedig. Het woord van Beets komt ons in de gedachte: „... Zoo velen zijn verdwenen, 't wordt op ons pad zoo eenzaam om ons henen!”

De acht-en-negentigjarige weduwe Antonetta Jacoba Donker-Molenaar is niet meer. Den 1sten Juli j.l. ontsiep zij in Jezus.

Langzaam doofde haar levensfakkel. Tot voor betrekkelijk korten tijd leefde zij nog met alles zoo mee, kon zij zoo geestig, zoo vroolijk-ernstig antwoord geven, zulke rake opmerkingen maken. Ze is zoo lang jong gebleven; had tot ver over de negentig jaar nog zulk een goed geheugen.

Maar de laatste maanden verslouwde de lichtglans. Zoo nu en dan had zij even een opflukking. Tot verleden Vrijdagnacht haar levenslamp werd uitgebluscht.

Echter alleen voor deze aarde. Want haar ziel ging naar de woningen van het eeuwig licht, om zich onuitsprekelijk te verblijden in de tegenwoordigheid van Hem, met Wien zij tot haar laatste oogenblikken bezig was.

Toen ik haar niet lang geleden voor het laatst bezocht, zei ze zoo aangrijpend eenvoudig: „De Heer Jezus heeft mij toch zoo lief!” En even later: „O, ik heb Hem toch zoo lief, zoo lief!”

Van haar jeugd aan, oorspronkelijk uit een moderne omgeving, heeft zij in groote getrouwheid haar Heiland gediend, en is zij door haar blijmoedig en vrijmoedig getuigenis velen tot zegen geweest.

Nooit zal ik vergeten met welk een jeugdig vuur zij op hoogen leeftijd kon spreken over haar Verlosser, over de waarheid; hoe zij zich verblijdde over hen, die vasthielden aan de oude paden. Soms met een traan in het oog, met bevende stem, gedacht zij degenen, die waren afgeweken of onverschillig geworden. Met een kort woord wist zij jonge menschen zoo opeens den rechten weg te wijzen, en omdat zij het zoo welgemeend deed vond het ingang. Altijd bleek haar warme belangstelling in de dingen Gods, terwijl zij toch zoo echt nuchter was, zoo echt meeleeft met de dagelijksche dingen.



Naar een teekening van P. van Vliet

We verblijden ons om harentwil, dat zij Hem ziet, die de kracht en de vreugde van haar lange leven was. Maar we missen haar zeer om haar oorspronkelijke persoonlijkheid, om haar voorbeeld van getrouwheid, om haar hartelijk deelnemend woord, en bovenal: om haar kinderlijk geloof en onafgebroken voorbede.

J. N. V.

DE OPGAANDE LIJN

39)

DOOR DS J. SMELIK

Het gaat met ons beiden vooruit, wel langzaam, maar toch ook merkbaar.

Nu zitten we gezellig in de voorkamer, rond den heerlijk-knappenden haard, onder de schemerlamp. Vader en Moeder zijn een bezoek gaan maken bij Meester Raaman, en wij zijn voor 't eerst in bijna drie maanden weer eens samen.

Tine zit in de krant verdiept, en ik heb een boek genomen — maar ik lees nog niet veel: het vermoeit me spoedig, mijn hoofd is nog zoo zwak en duizelig.

Ik voel wel, dat ik moet oppassen, hoe verdrietig dat is. Ik heb al in zes Zondagen het Woord niet bediend, en Dr Salverda houdt, ondanks al mijn bidden en smeeken vol, dat er nog wel zes Zondagen bij zullen komen. Dat is het ergste voor me: dat ik niet mag en niet kan. De eerste Zondagen, toen ik me nog zoo tamelijk ziek voelde, had ik er geen last van, maar nu voel ik wel, hoe lief me het brengen van het Woord geworden is.

Er wordt gebeld, we hooren Jo van boven komen, en opendoen. Een poosje praten, daarna tikt ze op de deur: „Dominee, daar is Ploegsma, van de „Berkenhoeve,” die wilde u graag één oogenblik spreken. Ik heb eerst gezegd, dat de dokter volstrekt alle bezoek verboden heeft, maar hij zei, dat hij 't eerst aan dokter

Salverda is gaan vragen, en die had 't hem bij uitzondering toegestaan.”

„Laat Ploegsma maar binnenkomen, Jo,” zeg ik.

Een oogenblik later zit de boer van de „Berkenhoeve” tegenover ons.

Er straalt blijdschap over zijn verouderd gezicht, en dat uit hij onomwonden:

„Wat ben ik blij, dat dominee en mevrouw weer aan de beterende hand zijn! God heeft de gebeden willen verhooren!”

Eenvoudig en kort vertelt hij van de groote spanning, waarin vele gemeenteleden de afgelopen weken verkeerdt hebben.

Dat hebben wij niet geweten, al bereikten ons vele bewijzen van meelevens, in allerlei stoffelijke vormen.

„Maar ik mag u niet te lang vermoeien,” breekt hij opeens zijn verhaal af, „ik wou eigenlijk..... ik heb de reden, waarom ik kom, met dokter Salverda en met een paar kerkeeraadsleden, den meester en Vetter, besproken.” Even houdt hij op, zijn vingers spelen met zijn horlogeketting.

„Kijkt u eens, dominee en mevrouw zijn beiden nog zwak, en ze moeten zoo hard noodig aansterken. Dat zegt dokter ook, maar..... eh..... 't is zoo jammer, dat 't winter is. Daardoor gaat 't zoo langzaam..... En..... eh.....”

We kijken hem beiden met spanning aan: wat zou hij hebben? Van Ploegsma zijn we dat onzekere niet gewend!

„Dominee en mevrouw weten, hoeveel mijn lieve vrouw van hen hield. En ik weet, hoeveel wij aan u verschuldigd zijn. Daarvoor kunnen we dominee nooit genoeg danken. En nu had ik gedacht, ik hoop niet, dat u er om beleedigd zult zijn, maar u moet er beiden eens enkele weken uit. En dan liefst naar 't buitenland. Laat mij nu u dit mogen geven, een tegemoetkoming in de kosten van die reis.....”

Hij haalt een blauwe enveloppe uit zijn binnenzak, en reikt hem mij over. Ik open haar en in mijn vingers bevindt zich een bankbiljet van duizend gulden.

„Maar Ploegsma!” roepen we beiden tegelijk uit.

„Dominee en mevrouw zijn er toch niet beleedigd om, hoop ik?” vraagt hij angstig.

„Beleedigd, neen, Ploegsma, maar dat mogen we niet aannemen, dat is veel te veel.....”

„Neen, heusch niet. Ik kan het missen, en heb het graag voor u over. En ik weet zeker, dat ik in den geest van mijn lieve vrouw handel. Kom, doet u me nu het genoeg, het te aanvaarden.”

„Maar 't is voor zoo'n reis veel te veel.”

„Dat schikt wel. Dat zal u misschien nog wel tegenvallen. En anders is het nog niet erg: u hebt natuurlijk veel onkosten gehad met al die ziekte, en die operatie...”

„Maar de Kerkeraad,” wierp ik tegen.

„De Kerkeraad zal 't vast goedvinden. Ik heb er met Vetter en met den meester over gesproken, onder belofte van absoluut zwijgen, en zij zullen den Kerkeraad voorstellen, u nog een maand ziekenverlof er bij te geven. Trouwens, als u hier blijft, moet u óók een week of zes rust houden, dominee. Dat weet u wel.”

„Maar zou de dokter dat goedvinden?” vraagt Tine.

„De dokter vindt 't juist prachtig. Hij weet natuurlijk hiervan niets. Ik heb alleen over de wenschelijkheid van de reis gesproken, en gezegd, dat ik er bij u op aan zou dringen. Hij zegt, dat u de volgende week Maandag of Dinsdag best de reis mag aanvaarden. De reis zal wel erg vermoeien, maar u zult daarna ook dè's te beter kunnen opknappen. Ik breng u met mijn auto naar de stad, daar neemt u den D-trein Brussel—Parijs.”

„En dan zitten ze hier al dien tijd zonder dominee...” werp ik nog op.

„Dat zou voor de Zondagen tòch zijn,” antwoordt de boer, „dan moeten we evengoed plaatsvervangers hebben. En de katechisaties wil Meester Raaman met alle liefde blijven waarnemen. Dominee mòet het doen, niet alleen om u zelf, en om Mevrouw, maar ook om de gemeente. De menschen zullen dankbaar zijn, als hun dominee heelemaal genezen en aangesterkt terugkomt.”

Besluiteloos zien we elkaar aan, en lezen in elkaars oogen 't zelfde: 't is prachtig, schitterend, in één woord, maar..... kunnen we.....?

„Ploegsma, 't is een te mooi aanbod.....” zeg ik.

„Daar wil ik niet meer van hooren, dominee.” Met een staat de boer op. „Ik heb u al te lang opgehouden, praat u er samen over, wanneer u gaan wilt.”

Ook wij beiden zijn opgestaan en kijken elkaar aan:

„Zullen we 't doen, vrouw?” zeg ik aarzelend.

„Het zal wèl goed voor ons zijn,” glimlacht Tine, „we hebben 't hard nodig. We moesten 't maar doen.”

„Natuurlijk!” voegt Ploegsma er aan toe. „En nu ga ik heusch weg, anders stort u weer in, en kùnt u niet eens,” schertst hij.

„Maar hoe zullen we u kunnen danken.”

Hij maakt een afwerende beweging met bei zijn handen.

„Daar wil ik niets van hooren. Denkt daar wel aan. En, het blijft tusschen ons. 't Behoeft niet aan de groote

klok te worden gehangen. Ik ben blij, dat u 't doet. En God zegene 't!”

Even later slaat de voordeur dicht, we hooren de auto aanzetten en we zien elkaar aan, beiden met tranen in de oogen.

„Een kostelijk bewijs van liefde,” zeg ik alleen.

Dan gaan we plannen maken! (Wordt vervolgd)



Naar een teekening van Paul J. Hermans

DE OPGAANDE LIJN

40)

DOOR DS J. SMELIK

Het is heerlijk, het is heerlijk, maar telkens weer moet ik mij zelf van grove ondankbaarheid beschuldigen. Telkens duikt de gedachte in mijn opstandig hart op: het is prachtig, dat briefje van duizend gulden, die reis naar de Riviera, die we er voor zullen maken, maar liever nog had ik een lieven jongen, of een lief meisje in de wieg..... En dan voel ik, dat alles in mijn binnenste zich nog tegen deze levensleiding Gods verzet. Ik weet, dat het ondankbaar is, ik weet me hierom diep-schuldig, ik zeg het ook in mijn gebed, en tracht die schuld te belijden, maar het is alles koud en doodsch en verstandelijk, het komt niet uit een gebroken en verslagen hart voort — wat voor waarde heeft mijn bidden dan?

En nu komt daar die andere vraag bij: zal ik het mijn Tineke nu meedeelen voor we deze reis maken, of nadat we terugkomen?

Doe ik het eerste, dan is misschien heel 't genoeg van de reis bedorven.

Doe ik het tweede, dan mist zij direkt op de mededeeling de groote afleiding van de reis.

Ik weet niet, wat ik doen zal. Vader en moeder raden het eerste. Maar dan moet ik 't al zoo gauw vertellen. En ik zie er zoo tegen op.....

Ik zal het morgen dokter Salverda eens vragen.

De dokter adviseert ook het eerste. Dus zal ik het vandaag of morgen moeten vertellen. „Heere, help Gij mij.....”

Nu is het een mooie gelegenheid.

Het is Zondagmiddag. Vader, moeder en Jo zijn naar de kerk. Wij zijn alleen thuis, en zitten samen in de voorkamer, ieder met een boek.

„Lieveling,” begin ik heel zacht, „ben je er nu over heen, dat God ook voor den tweeden keer onze hoop in duigen deed vallen?”

Even ziet Tine mij aan; haar oogen worden vochtig.

„Ja, man, het is wel verdrietig natuurlijk, maar ik kan er nu beter over heen komen dan den eersten keer. Ik denk, dat God mijn geloof sterker heeft gemaakt, ik zie er nu veel meer Gods hand in, die immers alle kwaad van ons weren, òf ten onzen beste keeren wil... Weet je nog wel, Tjeerd: *de opgaande lijn*.....”

Ik knik van ja, maar in mijn hart hoont en kermt 't: neen, de neergaande.....

„En dan, Tjeerd — ik ben zoo innig dankbaar, dat God mij zelf 't leven heeft gespaard, en de krachten weer doet terugkomen: ik had 't voor jou zoo ontzettend gevonden, als Hij mij ook had weggenomen.....”

Er gaat een steek door mijn hart: wat heb ik God nog weinig gedankt voor dit wonder van Zijn barmhartigheid! Ik staar me blind op dat andere.

„En God kan tòch nog ons gebed verhooren, wie weet, hoe rijk Hij ons nog wil maken!”

Ik klem mijn lippen op elkaar: nu komt het er op aan!

„Neen, lieveling, de Heere kan ons gebed niet meer verhooren.” —

Tine springt op: „Maar Tjeerd! Hoe kan je dat zeggen —?”

„Vrouw, je moet je niet opwinden, dat is zoo slecht voor je. Ik bedoel natuurlijk niet, dat God minder almachtig zou zijn, maar Hij heeft Zelf die onmogelijkheid toegelaten.”

„Ik begrijp je niet.....”

En dan leg ik het haar voorzichtig uit.

Ze wordt bleek, en haar oogen vullen zich met droeve tranen. O, als zij me aanziet, is het, alsof ik een vlijmende steek door mijn hart krijg — en weer stormt het in me op: „Waarom toch, Heere?”

Als ik uitgesproken ben, blijft ze een heele poos roerloos naar buiten zitten staren. Wat gaat er in haar om?

Dan staat ze op, en loopt naar de achterkamer, naar haar lage stoeltje.

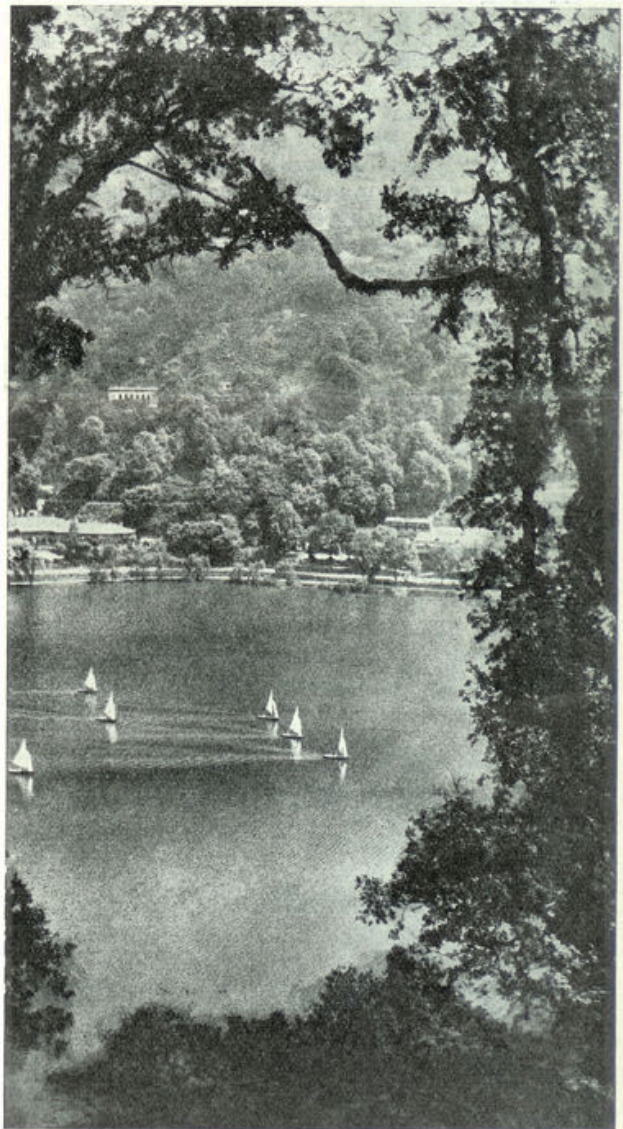
Ze slaat de handen voor de oogen, en snikt het uit...

Ik kniel bij haar neer, en probeer haar te troosten.

„Tjeerd,” zegt ze, „laten we trachten te bidden:

„Vader, niet mijn, niet onze wil geschiede, maar de Uwwe.....” — — —

Met pijnlijke verwondering realiseer ik me, dat háár geloof nu sterker is dan 't mijne. Ach, waar is het mijne?
(Wordt vervolgd)



Een heerlijk zomerverblijf in Engelsch-Indië te Naini Tal. Het meer, waarop de zeilbootjes voortglijden, ligt ongeveer twee duizend meter boven den zeespiegel. Aan alle zijden verheffen zich de bergen hemelhoog.



Naar een kunstfoto

WATERLELIES

DE OPGAANDE LIJN

41) DOOR Ds J. SMELIK
X

Nu zijn we terug.

Wat vreemd is het weer in de ons zoo bekende omgeving van huis en dorp, waaraan we wat ontgroeid zijn door ons verblijf in de Riviëra. Hoe heel anders is Holland, vooral het koele Noorden van Holland dan 't warme, weelderige Zuiden van Frankrijk.....

En toch zijn we blij, dat we terug zijn!

We hebben 't heerlijk gehad op onze reis: we zijn er beiden, en vooral Tine door opgeknapt; we voelen ons heel wat sterker, dan toen we gingen; we hebben veel van de lucht genoten, van de stilte de eerste drie weken, ons pension lag vlak bij een prachtig bosch, en de laatste twee weken hebben we heel wat bezienswaardigheden bezocht, maar we waren ook weer heel blij, dat de tijd van naar huis gaan sloeg, en ons hart klopte sneller, toen we over Hollandschen bodem reden!

En wat is de gemeente dankbaar!

Het was een herhaling van den eersten keer, toen we in de pastorie kwamen, na ons trouwen. Bloemen, welkomstaarten, en de volle Kerkeraad om ons te begroeten: we kwamen half zeven in de stad aan.

Dat was eergisteravond, en gisteren, Woensdag, wat heb ik een handen moeten drukken op mijn tochten door 't dorp!

Zondag zal ik dan voor het eerst weer preeken. Als

ik daaraan denk, dan gaat 't warm en blij gloeien in mijn hart.

Nu zoek ik naar een tekst. Maar het lukt niet erg: ik kan mijn gedachten nog niet goed op den arbeid concentreeren; er gaat nog een wirwar van allerlei herinneringen en ideeën door mijn hoofd.

Wat is het met Tine goed gegaan, niet alleen in lichamelijk, maar ook in geestelijk opzicht! Ze heeft eigenlijk nog meer aan de reis gehad dan ik: ze ziet er ook beter, frisscher, kleuriger uit dan ik.

Zou dat niet komen, doordat ze geestelijk sterker is komen te staan? Doordat ze dat ééne, waar ik maar niet over heen kan komen, blijkbaar heeft leeren overgeven? Ze reageert er heel anders op dan ik verwacht had: ik had niet anders gedacht, dan dat ze heelemaal gebroken er door zou zijn, en weer in een toestand van dofheid en neerslachtigheid zou vervallen, evenals de vorige maal — maar het is anders geworden: de eerste dagen was ze wel wat stil, daarna kon ik van down-zijn en zoo niets meer bespeuren.

Haar blik werd vroolijk, haar gang veerkrachtig, haar blos keerde terug.

En toch: soms meende ik in de diepten van haar oogen een donkerheid van leed te ontdekken, maar als ik scherper keek, vervloog dat weer.

Het vreemde is echter, dat we er met elkaar zoo goed als niet meer over gepraat hebben. Ik dorst er niet over te beginnen, bang, een gevoelige snaar aan te raken. Tine vermeed de zaak aan te roeren.

Daar is wat vreemds, wat ongewoons tusschen ons:

een onzegbaar en onzeker iets, dat scheiding brengt, althans schijnt te brengen.

Wat? Ik kan het niet onder woorden brengen.

Weer flitst de gedachte door mijn hoofd: de scheiding tusschen waarachtig geloof, en een niet-oprecht geloof? Ik schrik weer van die gedachte, ik werp ze feitelijk steeds weer van mij weg, en toch bespringt ze mij telkens opnieuw.

Scheiding tusschen het waarachtig geloof, dat de overgave kent en het niet oprechte geloof, dat niets dan morren en opstandigheid kent, de scheiding tusschen den Geest en het vleesch, is het dat niet?

Ik weet het niet.

Dit weet ik wel, dat Tine's geloof zich met hoogen vlucht verheft, zóó hoog, dat ik haar in de verste verte niet volgen kan.

Heere, waaróm toch.....? (Wordt vervolgd)

ALBION SPIEGELEN IN GRINDELWALD

G RINDELWALD EEN DER BEKENDSTE plekjes van het beroemde Berner-Oberland.

De ligging — wonderschoon en in een prachtig, wijd-uitgebouwd, komvormig dal, waarboven de witte wereld van sneeuwbergen en gletschers glinstert.

De wijde groene dalwand is geschulpt. Over de laagste gedeelten voeren beroemde passen naar der alpen heerlijkheden — of dalen blauwen- blanke gletschers langs donkere sparrenbosschen dalwaarts, als bevroren stormzeeën tusschen het brons der bergen.

En voorts heeft Grindelwald niet minder beroemde uitzichtsbergen, die in drie, vier, vijf uur te bestijgen zijn.

Voetpaden en rijwegen, muilen, rijtuig en auto's en tand-zandtreinen voeren opwaarts in alle richtingen. En van een verrukkelijk vergezicht zijt ge altijd zeker. Hoe hooger, hoe mooier!

Grindelwald biedt „elck wat wils.” 't Heeft naast zijn peperdure weelde-hotels ook tal van eenvoudiger hotels en pensions, terwijl overal kamers met of zonder ontbijt te huur zijn aangeslagen.

De Engelschen, die doorgaans een goeden kijk op de dingen hebben, en heel goed weten wát ze kiezen en waarom — trekken ieder jaar in grooten getale naar Grindelwald.

't Is vier jaar geleden, dat ik er 't laatst was, en toen reeds vond ik Grindelwald verengelscht. Nu ik er ten derden male weerkeer, vind ik het meer verengelscht dan ooit. 't Is net een stukje Engeland in Zwitserland. Overal lees je: tearoom — strawberries with cream — rooms to let. En allereuwe hoor je Engelsch praten. Niet alleen door al die Engelschen onder elkaar, maar ook door Zwitsers met Engelschen. In de winkels, in de hotels, in de restauraties, overal wordt door de bediening met de vele Engelsche klanten en gasten Engelsch gesproken.

Bijna geen zoon of dochter Albions doet dan ook eenige moeite om de taal der landstreek, Duitsch, te spreken.

In ons hotel, gehouden door een Zwitsers echtpaar met volwassen zoons en dochters, die alle aan de verzorging en bediening der gasten deelnemen, is de voertaal eenvoudig Engelsch.

Is 't wonder, vooral met de Engelsche mentaliteit, dat al die Engelschen in Grindelwald zich als in Engeland voelen en gedragen?

We stonden eens, op een der vele dreigende dagen

van den ongedurigen zomer, te turen op den grooten Grindelwaldschen barometer. Een menschenhoog monument met op de vier zijden vier verschillende, tamelijk ingewikkelde weer-aanduidingen.

In 't Duitsch natuurlijk. Grindelwald met heel het Bernerobersland hoort tot Duitsch Zwitserland. Wij lazen en herlazen, maar begrepen niet. Toen kwam een heer bij ons staan, die *begrijpend* scheen te turen.

In de landstaal vroegen we hem, of hij uit al die aanduidingen wijs kon worden?

Een keek hij op, zei hoorbaar 'n tikje in z'n wiek geschoten: „*I am English,*” en tuurde verder op den barometer.

I am English.... „En of,” dachten we.

Hij zei niet: *I am sorry don't understand German.* Maar wát hij wel zei, klonk als: „Hoe durft ge mij in 'n andere taal dan Engelsch aan te spreken?”

Een anderen keer bleek de Engelsche aard uit een opmerking over bergnamen.

Tusschen den Eiger en den Metlenberg is een wijde, diepe opening. En daarin blinken hoog en ver de sneeuwegevaarten van de Vischer: Hörner, en nog hooger en nog verder schittert de diamanten spits van den Finsteraarhorn.

Een Engelschman van hooge positie en groote geleerdheid stond in bewondering verzonken het grootsch visioen aan te zien.

„Is that the Finsteraarhorn?” vroeg hij, de Vischerhörner aanwijzende, aan een Engelsche vriendin, die Grindelwald door en door kende.

Neen, zei ze, dat zijn de Vischerhörner.

En toen kwam 't typisch-Engelsche antwoord:

„Oh do you call it Vischerhörner? We call it Finsteraarhorn.”

Of de poging, om den zeergeleerde van zijn ongelijk te overtuigen gelukt is, weet ik niet.

Ik vertel de opmerking ook alleen, omdat ze weer zoo'n openbaring is van die karakteristieke mentaliteit, die alleen 't Engelsche ras eigen schijnt te zijn.

't Is niet de vraag: Hoe heet iets op zichzelf? Hoe is de naam door 'slands volk er aan gegeven? Neen, de eenige vraag is: Hoe noem ik, Engelschman, het?

Zoo vroeg een Engelsche aan een landgenoot op den Eiger wijzende: „How do you pronounce it? Eiger or Eager?”

Ziet ge, weer 't zelfde! Niet, hoe is de officiële uitspraak? Maar: hoe spreekt gij, mede-Engelsche, dat woord uit!

Ja, 't is een eigenaardig slag menschen, die Engelschen. Ze hebben, als ik 't zoo eens zeggen mag, in hun „Engelschheid” iets naïefs, dat je als niet-Engelsche wel eens glimlachen doet.

Maar op andere punten moet je ze bewonderen. Om iets te noemen: in hun zin voor ordelijk publiek leven, hun eerbied voor de publieke orde.

Zoals in alle plaatsen in 't buitenland, waar veel Engelschen komen, is ook in Grindelwald een Engelsche kerk. Een mooi, ruim gebouw, dat Zondags goed bezet is.

Ook wij gaan er heen.

En dan treft ons altijd weer die gewijde stilte niet alleen onder den dienst, maar ook vóór en na den dienst.

Geen gestommel en gebabbel en gekuch, zooals in onze Nederlandsche kerken — maar een opzettelijke, plechtige stilte, waartoe ieder zich beijvert bij te dragen.

Ieder kerkganger schijnt het zijn plicht te vinden,

VOOR ANKER

Voor anker lag het schip.
 De rustige rivier lag schemer-schoon
 in schuilend manelicht.
 Van verre klonk 't geluid
 van roeiers in een boot.
 Ik luisterde en tuurde naar het schip,
 dat in zijn rust en in zijn schoon mij boeide.
 De roef was mat verlicht,
 Het zeil hing half gestreken.
 Het schip ter vaart gereed
 verbeidde hier den dag,
 waarop het weer den grooten stroom kan kiezen.
 Totdat de reis ten einde was gebracht.
 't Lag hier voor anker slechts
 en wachtte op den wind
 en op een schoon getij....
 En toen het maanlicht onderging
 in kleur van enkel goud,
 Toen werd het mij mysterie-vreemd,
 en leek het mij een droom....
 Ik dacht aan eigen strijd,
 Aan 't levensscheepke klein,
 dat door de strooming moet
 van rusteloze tijden,
 waar 't nauw'lijks grond
 voor 't zoekend anker vindt....
 En 'k bad: o Heiland, wees mijn Loods!
 Neem 't roer mij uit de handen!
 Stuur Gij mijn schip
 wanneer de branding slaat.
 Wijs mij een ankerplaats,
 waar 'k op Uw wenk kan wachten.
 Tot eenmaal — in het licht —
 Uw Haven open gaat....

C. REDBERT

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

Verwachting

EEN BELANGRIJK DING IN ONZE MOEILIJKE tijden, — die nog zwaarder zullen worden, — is: verwachten het door God beloofde.

Toen de Heere Jezus zou geboren worden, was Simeon verwachting de vertroosting Israëls. Van Anna wordt hetzelfde gezegd; en er wordt bijgevoegd, dat zij, nadat zij den Heere gezien en beleden had, van Hem sprak tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten. (Luk. 2 : 25 en 38.) Later, als Johannes de Dooper is opgetreden, en hij den doop der bekeering predikte, tot vergeving van zonden, verwachtte het volk en overlegde, of Johannes niet mogelijk de Christus ware. (Luk. 3 : 15.)

Allen zagen uit naar den Christus. De vertroosting Israëls was de Christus. Van Simeon lezen we, dat de Heilige Geest op hem was, en dat hij door den Heiligen Geest een Goddelijke openbaring ontving.

Behooren wij tot de wachters?

Maleachi spreekt over hen, die den Heere vreezen, en zegt van hen, dat zij een ieder tot zijn naaste spreken: „De Heere merkt er toch op en hoort, en daar is een denkboek voor zijn aangezicht geschreven voor degenen, die den Heere vreezen, en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken.” En hij vertroost hen met het oog op de toekomst, dat zij des Heeren eigendom zijn, en dat in den dag des Heeren het onderscheid tusschen den rechtvaardige, tusschen dien, die God dient en dien, die Hem niet dient, duidelijk aan het licht zal treden. Zooals iemand zijn zoon spaart, die hem dient, zoo zal de Heere der heerscharen allen sparen, die Hem verwachten en dienen.

518

Die twee dingen gaan samen. Als men Gods belofte verwacht, blijft men niet werkeloos. Men overlegt in zijn hart en strekt zich uit naar anderen tot hun heil. In de toekomst zullen „Zijn knechten Hem dienen.” (Openb. 22 : 3.) Zullen we dan niet, het woord der lijdzaamheid des Heeren bewarende, altijd overvloedig zijn in het Werk des Heeren?

Maar dit zal alleen mogelijk zijn, als we verwachtinge zijn. Van de pas bekeerde Thessalonikers wordt gezegd, dat zij den levenden en waarachtigen God dienden, en Zijn Zoon uit de hemelen verwachtten.

„Wij wachten U, o Zoon van God!
 O, wil toch haast verschijnen!”

Hoe gaat het met uw tuin?

HET TROF MIJ ONLANGS IN ENGELAND, DAT men elkaar begroette met de vraag: „Hoe gaat het met u en met uw tuin?”

We weten, hoe onze overzeesche vrienden houden van hun begroeide „cottages” met de kleine, aardige tuintjes.

Er ligt dan ook een liefelijke gedachte in, elkaar te vragen, hoe het niet alleen met onszelf, maar ook met onzen tuin gaat. Want er wordt mee bedoeld, of we zelf gezond zijn, en ook, of we genieten van bloem en plant bij ons huis; van de rust buiten na vermoeiende dagtaak.

Ik haat eigenlijk al die bovenwoningen. Ja, ik weet wel, dat velen niet anders kunnen dan een bovenwoning of bovenverdieping betrekken. En ze kunnen daar ook gelukkig zijn; ze kunnen het trouwens er best gezellig maken door bloemen en planten, zoodat ze een „hangenden tuin” krijgen.

Maar ik wensch toch allen geluk, die een tuin of tuintje hebben bij hun huis of huizen.

En heerlijk vind ik, dat ons Nederland zulk een tuin-land is, zoodat zelfs vele arbeiders-kwartieren echte tuin-wijken en tuin-dorpen zijn.

Laat er dankbaar van genoten worden!

God schonk Adam en Eva den heerlijken hof van Eden.

Bij de „wederherstelling aller dingen” zal worden gedacht aan den zegen van het dorpsgewijs wonen, in hof en tuin, met bloem en plant.

Als we aan dit alles denken, krijgt onze tuin meer waarde voor ons, spreekt het ons van vrede en genot, brengt het ons tot een hoogere stemming van bewondering van de grootheid van Gods schepping. En vanzelf worden we dan opgewekt tot wat meer zorg, niet alleen voor ons „thuis,” maar ook voor onzen „tuin.”

DE OPGAANDE LIJN

42)

DOOR DS J. SMELIK

De Zondag is voorbij. Ik heb weer gepreekt. Het is voor mijzelf een teleurstelling geworden.

Ik had er me zooveel van voorgesteld. En 't is me zoo bitter moeilijk gevallen.

De menschen schijnen dat niet gemerkt te hebben. Hoogstens, dat ik lichamenlijk moe was. Het algemeen gezegde, volgens Jo althans, was: „Nu, je kunt merken, dat dominee pas beter is.”

Maar van de geestelijke moeheid is niets gemerkt, geloof ik. Daar hebben ze ook niet mee noodig.

Ik moet dat zelf uitvechten.

De menschen moesten eens weten, welke gedachten-gang er in mijn binnenste brandde, terwijl ik, uiterlijk kalm, tot hen sprak.

„Daar sta je nou, je voorgevend als een gezant van Christus, het Evangelie te verkondigen. ... mooie Evangeliedienaar, die zelf twijfelt, die zelf in bruisenden opstand is, die in het donker leeft, en zich met Gods wil niet kan vereenigen, wiens geestelijk leven koud en dood is — hoe durf je het eigenlijk wagen.....!”

En toen gingen ze mij een zegenbede toezingen!

Neen, dat deed me niet goed, ach, wat deed het een pijn. Of iemand het gemerkt heeft? Ik geloof het niet...

Tine heeft er, geloof ik, iets van gemerkt. Toen we 's avonds alleen waren, streek ze me zoo liefkoozend over het voorhoofd, en zei: „Ach, wat heb je het moeilijk gehad vandaag.....” Meer zei ze niet en weer was het, alsof die onzichtbare scheidingsmuur tusschen ons oprees. — Ik schertste er over heen: „Ja, ik heb een grooter klap gehad dan ik dacht, ik voel me opeens tien jaar ouder.”

Wat is dat toch voor een scheiding?

Is het niet dit, dat Tine leeft binnen den kring van het licht, van het geloof, van den Heiligen Geest, en ik binnen den kring van het donker, van den twijfel, van het zondige vleesch?

Paulus zegt: „Want het vleesch begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesch; en deze staan tegen elkander.” Dat geldt van den enkelen mensch, in wien die kamp is, natuurlijk, er volgt immers op: „Alzoo, dat gij niet doet, hetgeen gij wildet.” Maar zou dat de oorzaak niet zijn van de scheidslijn tusschen Tine en mij: de Geest, in haar, en het vleesch, in mij, en die twee staan tegen elkander in?

O, Tine, ik zal het allèèn moeten uitworstelen: jij staat hooger, vèèl hooger dan ik, en daarom zal je mij niet kunnen begrijpen.

Heere, als ik maar uitgeworsted kom! Als ik er maar niet onder bezwijk.....

Anders als ik op mijn studeerkamer ben, komt ze meestal zoo gauw mogelijk bij me zitten, met een boek, of een handwerkje. Nu niet. Bezoek zal er niet zijn: ik heb niet hooren bellen. Misschien in slaap gevallen?

Voorzichtig ga ik de studeer uit, en draai ik de knop van onze slaapkamerdeur om.

Neen, Tine is niet op bed, ze ligt er geknield voor, ze bidt, ik zie, dat haar lichaam schokt van 't snikken...

Dus zij heeft 't óók te kwaad met het kruis? Ze is niet zoo sterk als ik dacht? Ze verbergt 't misschien moedig voor mij, omdat ze ziet, of bij intuïtie voelt, dat ik haar niet troosten kan? Heere, is het zoo?

De deurknop ontschiet aan mijn hand, en veert met een klik op.

Dat geluid doet haar schrikken en opzien met rood-bescreide oogen.

't Volgende oogenblik ga ik op 't bed bij haar zitten, en trek haar in mijn armen:

„Mijn Tine, mijn vrouwtje, heb je zoo'n verdriet? Is 't zoo moeilijk voor je? Ach, Heere, waarom moet het ook zoo? We verlangden er beiden zoo naar, en nu snijdt Gij alles af.....”

Tine schudt krachtig het hoofd, en tracht zich te bedwingen.

„Neen, man, ik heb 't niet zoo moeilijk. Tenminste niet om me zelf. Heusch, ik kan 't overgeven, al komt nu en dan dat verterend verlangen nóg in me op. Als God 't immers zoo wil, dan is het goed voor ons. Dan moeten we immers het offer gewillig brengen?”

Ik antwoord niet. Gewillig brengen, dat is mij juist de onmogelijkheid.

„Maar wat is er dan?” vraag ik ongeduldig.

„Tjeerd, begrijp je dan niet, dat het om jòu is?”

„Om mij?”

„Ja, man, om jou! Dacht je, dat ik 't niet gemerkt had, dat je in het donker leeft? Dat je heele hart, je heele wezen in opstand tegen God is? O, Tjeerd, dat heb ik al van 't begin af gemerkt. Je wilt de kastijding Gods niet aanvaarden. Je verzet je er tegen, met al wat in je is. Je verwijt God, dat Hij onrechtvaardig is!

Daarom had je 't Zondag ook zoo moeilijk. Dat heb ik al gemerkt, toen ik thuiskwam. Daar ligt een zware schaduw over je. 't Was zoo, toen we beiden ziek lagen, 't was zoo in Frankrijk, 't is zoo, nu we weer hier zijn. Je wilde het voor mij verborgen houden, het zelf uitvechten, maar ik merkte het best. En— ik heb al zooveel voor je gebeden. Of God je het licht weer wil doen zien. Of je mag zien, dat Zijn lijn een opgaande lijn is.....”

Het is, alsof er een brok in mijn keel schiet, die ik niet verduwen kan.

„Ik heb gebeden, Tjeerd,” fluisteren haar lippen, „of je klein mag worden onder de slaande hand Gods..... nu sta je op tegen Hem, Die rechtvaardig is en groot, Die niet antwoordt van al Zijn daden.....”

Het bruist en kookt alles in me, ik voel, dat Tine gelijk heeft, maar mijn mokkend hart wil zich niet buigen.

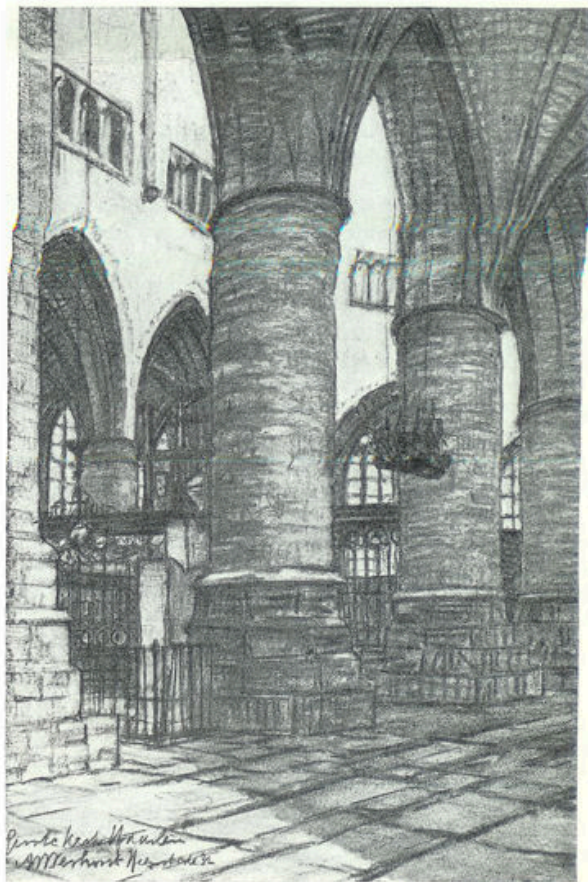
„Tine, ik kàn niet, wat hebben wij gedaan, dat God ons zóó behandelt? Waaraan hebben wij dat verdiend, dat Hij ons juist één van onze liefste wenschen onthoudt.....?”

„Man, mogen wij, zondige menschen, dat doen? Mogen wij God ter verantwoording roepen? O liefste, wat leef je nu in 't duister.”

Nu pas kijk ik neer op dat lieve gezicht. Haar oogen staan vol tranen, haar lippen beven: „Dacht je dan niet, dat het voor mij ook hard is, heel hard?”

Een gevoel van absolute moeheid en gebrokenheid komt over mij. Ik kan niets meer zeggen.

(Wordt vervolgd.)



Naar een ets van A. W. Verhorst - Heemstede

St. Bavo-kerk te Haarlem

TEEKENEN DER TIJDEN

„Catacomben” en „Cellen”

KERENSKY, DE BALLING, DIE NA DE REVOLUTIE van 1915 de gevierde man in Rusland geweest is, en daar verschillende invloedrijke posten bekleedde, zoodat hij een korten tijd zelfs dictator was, leeft in Frankrijk als een verstootene. Te Parijs heeft deze Kerensky een ontmoeting gehad met de leiders van een groot evangelisatiewerk in België. Van het gesprek tusschen den Russischen balling en den Heer en Mevrouw Norton is een en ander opgeteekend in „Our Hope.” — Door Kerensky zijn bij die gelegenheid een paar opmerkingen gemaakt, die ons wel in het bijzonder hebben getroffen. Nadat eerst iets gezegd was over het bekende 5-jarenplan, gaf Kerensky op een desbetreffende vraag over den invloed van het Evangelie in Rusland het volgende antwoord:

„Er zijn twee bewegingen, één tegen en één voor het Evangelie. De Bolsjewistische jeugdbeweging sleept twee à drie millioen naar het waanwijze, godslasterlijke atheïsme. Maar er zijn minstens tien millioen nieuwe evangelische Christenen, en twee millioen jongeren hebben het Evangelie omhelsd. Zoo iets gebeurt altijd in tijden van vervolging. Op het oogenblik zijn deze Christenen gedwongen, zich schuil te houden in de „Catacomben” als het ware, maar overal hebben zij „cellen” in de fabrieken en andere werkplaatsen, om hun kameraden het Evangelie te brengen. Dit is de reden, waarom de beweging, ondanks vervolging, zoo snel groeit, als wellicht nooit eerder in de wereld is aanschouwd geweest.”

De „catacomben” en „cellen” spreken beide voor onze geloofsgenooten in Rusland. Ze zijn een teeken van hun volharding en van hun trouw.

Aan de eene zijde hebben deze broeders ondanks de daaraan verbonden levensgevaaren behoefte aan „gemeenschap” en „onderlinge stichting.” Daarom laten ze, gehoorzaam aan het woord der vermaning uit den Brief aan de verdrukte pelgrims, (Hebreeën,) de onderlinge bijeenkomst niet na.

Aan den anderen kant werkt zóódanig de liefde van Christus in hen, dat elk een getuige voor zijn naaste wil zijn. Aan het heil van anderen wordt dus terdege gedacht.

Zoo zien we dan weer opnieuw, dat het Woord niet kan worden gebonden, al zouden ook de predikers worden ingekerkerd, ja gedood! Want dit laatste is helaas nog aan de orde en behoort in 't geheel nog niet tot het verleden. Als we daar bijvoorbeeld een rij van namen vinden, met de opgave erbij, dat de een gedood werd, de tweede verbannen, en dat een derde in den hongerdood tot zwijgen werd gebracht, dan weten we, wat er heden geschiedt. De berichten zijn van recenten datum. Eén moge er hier uit meerdere volgen: „October 1931 werd Probst Ferdinand Hoerschelmann in zijn 78ste levensjaar door zijn God verlost uit het verbanningsoord te Minoesinsk, waar hij twee jaar in diepe ellende verkeerd had, en overgezet in het Hemelsche Vaderland, waar eeuwig vrijheid zijn deel werd.”

Intusschen lezen we eveneens een bericht, dat juist op het tegenovergestelde van een geheimen eeredienst en van een in schuilhoeken samen te komen wijst. Dit is niet zoo moeilijk te verklaren, als we maar in het oog houden, dat Rusland den omvang heeft van een half werelddeel. Het bedoelde, schijnbaar in tegenspraak met het reeds vermelde bericht luidt, hoe openbare vergaderingen worden gehouden en hier en daar geheele dorpen leegstroomden naar de rivier, om te luisteren naar de prediking van het Evangelie.

We moeten echter wel bedenken, dat zulke vrije, ongestoorde samenkomsten een uitzondering vormen op den regel.

God werkt aan Rusland! Door politieke machten en door de standvastigheid en de blijdschap der kinderen Gods.

De „catacomben” zoowel als de „cellen” spreken beide goed voor onze Russische geloofsgenooten!

J. T.



Naar een teekening van A. Oberländer

De wonderdokter

KLEINE HAMERS

Juist vrouwen, eens afgedaald van het hooge voetstuk harer waarde, eenmaal den reinen gordel der schaamte verscheurd, eenmaal den haar beschermenden sluier der onschuld weggevoerd, zinken dieper weg in den pool der onreinheid, naarmate zij bestemd waren, tot een meer verheven trap van verfijnd gevoel en gelouterde zedelijke waarde op te klimmen. Juist vrouwen, als zij de eerste besmettende spat niet hebben weten te voorkomen op dat kleed, dat vlekkeloos had moeten blijven, worden als het ware door een onweerstaanbaren drang weggesleept, en schijnen er een helsch genoeg in te vinden, zich altijd dieper neer te storten in het hatelijk riool der ondeugd. Engelen die vallen, zijn altijd duivelen, en de lelie, die door het slijk gesleept wordt, is afzichtelijker dan het onkruid, dat daarin groeit.

MEVR. BOSBOOM—TOUSSAINT

DE OPGAANDE LIJN

43)

DOOR DS J. SMELIK

Af en toe kijk ik verholen naar Tine, die in haar stoel bij 't raam verdiept zit in den bundel gedichten van Helène Swarth „Avonddauw.”

Opeens zegt ze: „Tjeerd, moet je deze regels eens hooren, past dat niet een beetje op jou? Wil je luisteren?”

En als ik toestemmend, maar wat stug knik, begint haar zachte, gevoelige stem:

„Jaloersche God! hoe naamt Gij, één voor één

De laatste vreugden, die mijn rouw nog had!

Zoo kil en donker wordt mijn winterpad!

De laatste gloor van avondrood verdween.....

Ik werd gedreven door Uw noodlotwind

En 'k vind niet eens meer tranen voor mijn smart,

En weet Gij niet, dat Uw geslagen kind

Niet kussen kan de roe, die sloeg zoo hard.....?”

„..... „Noodlotswind... winterpad... avondrood...” herhaal ik spottend, maar meteen spijt het mij: het doet haar pijn.

„Nou ja, Tjeerd, al is nou die eene uitdrukking minder gelukkig, en al past het niet heelemaal op jou, je begrijpt toch wel, wat ik bedoel: vooral dat laatste is waar voor jou.”

Ik zeg niets meer, en doe, of ik me weer in mijn studie verdiep, maar ach, ik haat me zelf: wat ben ik onaardig voor mijn lieveling, wat ben ik vèr van God afgeleden, ik, nota bene, Zijn dienstknecht.....

Toch blijven die laatste regels diep in mijn hart haken. Als Tine naar beneden is, zoek ik het vers dadelijk op en herlees het.

En heel den avond blijven de woorden in mijn hoofd zich repeteeren:

*„En weet Gij niet, dat Uw geslagen kind
Niet kussen kan de roe, die sloeg zoo hard.....?”*

Hoe moet 't gaan? Waar moet het met mij heen?

Het wordt de laatste dagen hoe langer hoe erger. Het wordt steeds doffer, steeds donkerder om mij heen. Hoe kom ik zoover? Ik kan zelfs haast niet meer bidden. Als ik tracht te bidden, voel ik m'n gebed als een leugen. Mijn werk kan ik bijna niet doen. Ik moet me opschroe-

ven, om mijn katechisaties eenigszins behoorlijk te kunnen geven. Bezoeken leg ik zoo min mogelijk af, alleen de hoogstnoodige ziekenbezoeken: ik kan haast niet met de menschen praten, en daarom vermijd ik liever allen niet persé noodzakelijken omgang.

Hoe 't verder moet, ik weet het niet.

En 't is zoo vervelend, dat Tine er zich zoo nerveus over maakt. Natuurlijk, het is begrijpelijk, want het is een nare zaak. In de gemeente schijnt het nu ook opgemerkt te zijn, Tine heeft althans gehoord, dat er veel over gepraat wordt.

Als ik nog eens drie maanden ziekte-verlof vroeg!

Maar die gedachte werp ik direkt weer ver van me: ik ben pàs een groote drie maanden uit den arbeid geweest, en nu al weer?

Trouwens, ben ik wel ziek?

Ziek? Nee, ik ben niet ziek. Ik ben bèst gezond, lichamelijk begin ik me weer geheel de oude te voelen. Ik ben niet ziek, maar ik sta tegenover God in vuur en vlam van opstand.

Het kreunt in me:

*„En weet Gij niet, dat Uw geslagen kind
Niet kussen kan de roe, die sloeg zoo hard.....?”*
Uw geslagen kind..... Ben ik wel een kind Gods?
(Wordt vervolgd.)



Naar een kunstfoto

VOLOP ZOMER

DE OPGAANDE LIJN

44) DOOR DS J. SMELIK

„Dominee, daar is Ploegsma, die u even spreken wil.”
Wrevelig kijk ik op. Ik heb geen zin, om menschen te ontmoeten. Dat de menschen dat nu niet begrijpen.

Het ligt me op de lippen, te zeggen: „Ja, zeg maar, dat ik eigenlijk geen tijd heb, of hij niet een anderen keer zou kunnen?”

Maar ik denk aan onze reis, en zooveel meer, neen, dat kan niet. Daar schiet me een gedachte te binnen.

„Och Jo, vraag eens even aan Ploegsma, of hij 't soms met mevrouw kan afhandelen.”

De kamerdeur valt in 't slot, en ik hoor Jo naar beneden hollen, dan stemgezwatel. Jo komt weer boven.

„Ploegsma wou per sé dominee zelf spreken, maar als u geen tijd hadt, moest u zeggen, wanneer hij terug kon komen, dan zou hij er wel voor zorgen, dat hij op dat uur kwam.” — Weer denk ik na.

„Nou ja, laat hem maar boven komen.”

Als de boer gezeten is, zie ik aanstonds aan hem, dat hij weer wat bizonders op 't hart heeft. Wat zal het nu weer zijn?

Natuurlijk praten we even over enkele algemeenheden.

Dan vraagt hij, na een oogenblik van stilte: „En hoe is 't met dominee's gezondheid?”

„Best,” antwoord ik, kort, en toch gespannen, want wat zal er komen? „Ik voel, dat ik opknop. Vindt u niet, dat ik er beter uitzie —?”

„O ja, dat wel,” is het antwoord, op ietwat lakoniek

toon, „maar de geestelijke gezondheid, daar is het niet mee in orde, is 't wel, dominee?”

Een oogenblik kijk ik hem vragend wrevelig aan. Hoe komt de boer er bij, daarover te praten? Als hij nu nog ouderling was.

„Ik hoop niet, dat dominee het mij kwalijk neemt,” vervolgt hij, „maar ik ben den laatsten tijd voortdurend met u bezig. Ik heb 't wel gezien, en ook aan uw bidden en preeken gehoord, dat 't niet in orde is...”

„Kijk, ik hoop niet, dat u 't kwalijk neemt,” herhaalt hij. „Het is heelemaal geen bemoeizucht, dat ik er met u over kom praten. Het is alleen meelevens. Net als mijn lieve vrouw met u meegeleefd zou hebben.....”

„Ze zeggen in de gemeente, dat dominee's zenuwgestel door al de wederwaardigheden van het laatste jaar een grooten schok heeft gehad, en dat kan waar wezen, maar ik geloof, dat de zaak zóó niet zuiver bekeken wordt, want met uw *gestel* komt of is het wel in orde, maar eh..... met uw *hart* is het niet in orde, nietwaar dominee?”

„Mijn hart niet in orde?”

„Ik bedoel: het is daar van binnen niet in orde met uw verhouding tegenover God. Dominee, ik hoop niet, dat u het aanmatigend zult vinden, dat ik er met u over praat, maar ik heb er behoefte aan. Mijn vrouw zou het ook gedaan hebben.....”

„Ik heb al veel voor u gebeden, want ik kan me uw toestand zoo goed indenken. Ik heb 't zelf zoo sterk gehad, na 't sterven van onzen jongen, en ook weer, nadat God mijn lieve vrouw van me genomen had, maar



DORPSIDYLLE

toen in lichtere mate. Dominee, dan is het van binnen alles storm, nietwaar?" — Ik knik alleen van ja.

„Alles storm en opstand..... Wij verkeeren dan in den toestand van Job, dominee. Zoo heb ik 't toen voor me zelf leeren zien en ik geloof, dat het met u net zoo is, te oordeelen naar uw bidden en preeken. Anders zou ik me al heel sterk moeten vergissen.”

„Van Job, Ploegsma?”

„Ja, van Job. Ik bedoel van Job, toen hij redeneerde met zijn drie vrienden, en Elihu zich in 't gesprek ging mengen. Ik heb er toen eens een preek over gehoord van den ouden dominee Polderman, u weet wel, die 't laatst in Utrecht heeft gestaan. Zooals die den toestand van Job schilderde, neen, dat heb ik nooit vergeten. En God heeft die preek gebruikt, om er mij aan te ontdekken, dat ik óók in dienzelfden toestand verkeerde.”

„Hoe was die toestand dan, Ploegsma? Ik bedoel: hoe schilderde die dominee hem?”

„Job wilde zijn ziel meer rechtvaardigen dan God. Job wilde niet klein worden onder de kastijdingen des Heeren. Hij verviel tot deze zonde: dat hij God als het ware voor *zijn* rechterstoel daagde. In plaats van dat hij zich ootmoedig boog onder Gods slaande hand, stond Job tegen Hem op. De juiste vrucht der kastijding werd bij hem niet gevonden. Hij ontzegde God eigenlijk het recht, om Zijn knecht te tuchtigen en daarin stond hij zóó hoog, dat hij wel met zijn Maker durfde te twisten, dat hij wel, gelijk de Schrift het zegt, als een vorst tot den Almachtige durfde te naderen. In plaats dat Job zich gebroken boeteling voelde, stond hij hoog en fier tegenover God. En dat is zijn groote zonde: het ontbrak hem aan de vrucht der kastijding, welke God voor hem bedoelde. Mag ik uw Bijbel even hebben, dominee?”

☞

(Wordt vervolgd)



Naar een teekening van A. Oberländer.

De schoenlapper

ALBION SPIEGELEND IN GRINDELWALD

III

't SPREEKT VANZELF, DAT IN HET VER-
Sengelschte Grindelwald alle groote hotels tennis-
banen hebben, en dat, bij mooi weer, Albions
bekwame spelers en speelsters daar, doorgaans onder
veel bekijks, hun kunsten vertoonen.

Sinds eenige weken is Grindelwald ook een zwembad
rijk, zooals tegenwoordig meer en meer mode wordt
op alle druk bezochte Zwitserse plaatsen.

Ik voor mij, die op 't eind van de vorige en in 't begin
van deze eeuw het oude Zwitserland nog gekend heb,
vind niet dat Zwitserland er op vooruitgaat.

O, materieel en technisch wel. Autobussen en berg-
treinen, liften en vaste waschtafels met koud en warm
stroomend water maken het reizen in Zwitserland heel
wat gerieflijker — en duurder! — dan een 25, 30
jaar geleden. Maar de groote-stads-cultuur is bezig
Zwitserland te overstroomden, en dat vind ik jammer.

De menschen ontvluchten het groote-stadsleven niet
meer — ze brengen het mee in het hooggebergte.

En toch, hooggebergte en groote-stadsleven staan
zoo diametraal tegen elkander over.

Het hooggebergte is een wonder-heerlijk deel van
Gods aarde — geheel anders dan de rest van de wereld.
De lucht, het licht, de wind, de morgen, de dag, de
avond, de nacht — alles is anders dan „beneden.”
Helderder, frisscher, bezielender. De zons op- en onder-
gangen met kleurige lichtglansen op sneeuwtoppen en
gletschers zijn van een glorie, die de lagere wereld niet
kent. De sterren schitteren met dieper glansen — de
maan blinkt intenser.

En de woestenijen van 't hooggebergte hebben heur
eigen bloemenpracht. Met korte stelen bloeien de prachtige
Alpenbloemen vlak bij den bergbodem in kleuren, die
niet zelden aan fonkelend edelgesteente doen denken.

Het hooggebergte heeft een eigen sfeer, je voelt je
soms of je op een andere planeet wandelt, waar 't leven
van onze aarde wel 't zelfde is; maar, als verheerlijkt,
in grootscher vormen en dieper glansen praat.

't Is of er champagne in de lucht zit, zoo licht en
prikkelend en opwekkend is ze hoog op de bergen. Je
voelt je er een ander mensch, naar ziel en lichaam beide.
Maar om je dat alles te doen genieten, heeft het hoog-
gebergte ook zijn eigen wetten.

Vroeg op! is artikel één van zijn grondwet. Vroeg
op — vóór de zonnehitte komt — en dan in de koele
morgenlucht stijgen, het steile bergpad langs. Zorgen
dat je boven bent, vóór de zon over de bergen komt
gluren, want „boven” hindert de felle zonnegloed, die
op 't hooggebergte brandt, je niet meer, want er waait
altijd die heerlijke bergwind, die je verfrist en verkwikt
en 't loopen tot een genot maakt.

Maar wat doen de stadsmenschen in de bergen?
Vroeg opstaan? Ze denken er niet over. Want ze
moeten uitslapen. Gisteravond hebben ze laat nog
zitten kaartspelen of druk gedanst in benauwde zalen.
Buiten was er de verrukkelijkste avondlucht, maar de
ramen zijn dicht „om de kou.”

En den volgenden morgen zijn ze moe. Ze zijn moe,
en als de heerlijke morgenlucht — waar is die zoo
heerlijk als in de bergen? — over de bergellingen
geurt, keeren ze zich nog eens om in hun bedden in
donker gemaakte kamers, waar jalouziën en gordijnen
goed dicht zijn.

Ze komen laat aan 't ontbijt, vinden het dan (natuurlijk)!

INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR

De weg terug!

EEN PRACHTIG GEZICHT IS HET GEWEEST: al die duizenden jongens, jongelingen, jongemannen, die het internationale padvindderskamp vormden, dat tien dagen lang stond opgericht in de omstreken van Den Haag, onder Wassenaar, en waar de groote leider, de stichter der padvinddersbeweging, Lord Baden Powell, een dag op bezoek was, met groote hartelijkheid verwelkomd en rondgeleid.

Het is een zegen, als zoo vele jongemenschen lichamelijk worden ontwikkeld, worden aangemoedigd om voor anderen te leven en anderen de helpende hand te bieden, worden aangespoord tot een sober, zedelijk leven.

Maar schooner nog is het, als onder deze groote scharen jongeren gearbeid wordt aan het zieleleven.

Dagelijks — 's morgens en 's avonds — leidde Ds Kalkman uit Katwijk korte godsdienstige samenkomsten, die steeds zeer druk werden bezocht. En den Zondag, die in het midden der kampdagen viel, verkondigde Ds Mulder uit Hillegom voor een zeer groot gehoor in de open lucht het heerlijke Evangelie van Jezus Christus.

Hij begon met een schuldbelijdenis uit te spreken. We denken hierbij aan ons vorig hoofdartikel: Schuld is schuld. Geen sprake in zijn rede van een verbloemen of verdoezelen van het kwaad. Open en eerlijk werd erkend, dat de zware tijden, bang en moeilijk voor zoo velen, onze schuld zijn. God de Heere is recht in al Zijn weg en werk. Maar wij en het voorgeslacht zondigden, niet bedenkende, dat Hij, die barmhartig en goed is, ook rechtvaardig is. De liefde van Christus klaagt ons aan. Waar is onze wederliefde; waar ons geloof? Onze levenswandel draagt de sporen van de bekoring dezer wereld. O, onze schuld, onze zonde voor God heeft ons in dezen nood gebracht! Laat ons niet onszelf misleiden; niet zeggen, dat wij geen zonde hebben; maar met ootmoed in de wereldschuld onze eigen schuld gevoelen, om dan te smeeken om Zijn genade.

Denk aan 't Vaderlijk meedoogen
Heer, waarop ik biddend pleit;
Milde handen, vriendelijk' oogen
Zijn bij U van eeuwigheid.
Sla de zonden nimmer ga,
Die mijn jonkheid heeft bedreven;
Denk aan mij toch in genâ
Om Uw goedheid eer te geven!

Na deze schuldbelijdenis en dit bidden om schuldvergeving, werd de geschiedenis van den verloren zoon voorgelezen, en daarop tot tekst gekozen Gen. 32 : 31: „En de zoon rees hem op, als hij door Pniël gegaan was, en hij was hinkende aan zijn heup.“

De weg terug!

Dat was het thema: de titel van het tweede boek van Remarque. „De weg terug!“

Niet de weg terug van Remarque. Dat was een weg terug naar de wanhoop. Maar de weg terug van Jakob. Dat was een weg terug naar de hoop. Het is zoo heerlijk jong te zijn, hooge idealen te hebben, en daardoor de poort des levens binnen te kijken. Maar als we goed willen leeren zien, moeten we den ouden en toch nog altijd kersverschen Bijbel openslaan. Geschiedenis en Techniek en Wetenschap zijn veranderd en veranderen telkens. Maar de ziel van den mensch verandert niet met den loop der eeuwen, en de Bijbel geeft door alle tijden heen, wat die ziel behoeft. Zooals Jakob den weg terug moest naar God, zoo moet de Christen den weg terug, den weg achter Jezus, den weg achter het kruis.

„Padvindders,” besloot spreker, „laat ons dienstnemen in het leger van Jezus tot heil voor onszelf, want de weg terug is de weg naar levensvernieuwing en levensvervulling, ten slotte naar het Vaderhuis in de hemelen; tot onvergankelijk welzijn ook van onze naasten.“

En toen zong de menigte, wat men wel het Christelijke Padvindderslied zou kunnen noemen:

Zij zal ons niet berouwen
De keus van 't smalle pad
Wij kennen den Getrouwen,
Die ons heeft liefgehad.
Vest al uw hoop op Hem.
Dat ieder 't aangezichte
Ginds naar de Godsstad richte
Daar ligt Jeruzalem!

Met onverdeelde aandacht had men geluisterd. En blijkbaar waren allen — hoe verschillend van leeftijd ook — onder den indruk van het goede woord, dat voortkwam uit een hart, warm kloppend voor het zieleheil onzer jeugd.

De „Stem uit den Hooge” had gesproken! 

Een stem door Palestina

VAN BEVRIENDE HAND — WAARVOOR HARTELIJK dank — ontvingen we zoo even het laatste nummer van de Radio-express, waarin het stukje „Palestina's omroepzender” is omljnd.

Een ingenieur, verhuisd naar Palestina, stellig veel gevoelende voor het land der vaders, heeft een vijftal jaren geleden de gedachte gekregen, Palestina te verrijken met een radio-zender. Niemand in zijn omgeving zag er iets in. De regeering verklaarde hem te willen helpen, als hij een oplossing wist voor het talenvraagstuk, maar daar weet niemand in Palestina een oplossing voor, en dus — ging de zaak in den doofpot. Neen, toch niet! Onze ingenieur begon, onverdroten, ondanks gemis aan middelen en hulp, zelf een zendertje te maken. Maar hij wist er niet veel van, zoodat het niet goed wilde lukken. Toen kreeg hij gelegenheid, een reis naar Europa te maken. Daar verrijkte hij zijn kennis op radiogebied en... na vijf jaar zwoegen was zijn zender gereed! Toen weigerde echter de hooge commissaris vergunning voor uitzendingen, omdat de bevredigende oplossing van het talenvraagstuk niet was gevonden. Maar — de Levant-Jaarbeurs kwam. En met deze de uitkomst voor onzen ingenieur! Want het Jaarbeurs-bestuur vond goed, dat op zijn terrein een zender werd gezet en verwierf voor dit bijzondere geval ook vergunning, zij het slechts van 7 April tot 11 Mei. Maar nu is daarna het uitzenden ook verder toegestaan, al is het dan voor niet meer dan drie uren per dag, van 7—10 des avonds. Onze ingenieur betaalt alles uit eigen zak. Misschien mede daardoor is de zender gebrekkig, zoodat men op eenigen afstand de programma's onduidelijk hoort. Niet aangenaam voor het publiek en voor den directeur-leider-beheerder-omroeper. Maar dit neemt niet weg, dat Palestina thans toch ook zijn zender heeft, en dat er onder meer in Israëls land nu het Hebreeuwsch kan worden beluisterd.

De radio is toch een wondere uitvinding! Wat we in den Bijbel lezen over de stemmen, die over de gansche wereld in de toekomst zullen worden gehoord, wordt er door verklaard. Ook Palestina zal die stemmen hooren, in dorpen en steden, op zijn bergen en in zijn dalen!

DE OPGAANDE LIJN

45)

DOOR DS J. SMELIK

Zwijgend reik ik hem het boek.

„Kijk, dit was de tekst van die preek: „Zie, hierin zijt gij niet rechtvaardig, antwoord ik u; want God is meerder dan een mensch. Waarom hebt gij tegen Hem getwist? want Hij antwoordt niet van al Zijn daden.” (Job 33 : 12, 13.) Dat zegt Elihu tot Job en daarin stelde hij, zooals dominee Polderman in die preek aantoonde, de kwestie zuiver. Job had de tegenstelling vergeten, welke er is tusschen God en den zondigen mensch. En het wordt met Job pas beter, wanneer hij oog krijgt voor Gods gerechtigheid en majesteit. Dan buigt hij zich in het stof, en verfoeit zich in zak en asch. Het werd met

mij pas beter, toen ik dat zag, dominee: *Hij is de Heere, en in Hem wordt geen onrecht gevonden.* Het kan, naar mijn vaste overtuiging, met u slechts beter worden, wanneer ook u datzelfde leert inzien. Als ik mij niet schromelijk vergis, verzet alles binnen in u zich tegen Gods wil, dat uw huwelijk kinderloos zal blijven. U vindt dat groot onrecht van Hem, nietwaar, dominee?"

De regels dreunden weer door mijn hoofd:

.....dat uw geslagen kind

Niet kussen kan de roe, die sloeg zoo hard....."

„Ik kan er niet over heen, Ploegsma....."

„Juist, en u moet leeren bidden: *niet mijn wil, maar de Uwe geschiede.....* U moet u leeren overgeven aan de leiding des Heeren. U moet dat oproerige „waarom?" in uw hart als zonde belijden, Dan zal God u tegemoet komen. Dan wordt het beter met u. Dan leert u de hand kussen, die u slaat."

.....*Niet kussen kan de roe, die sloeg zoo hard...."*

„Het kan niet, Ploegsma! Ik kan niet."

„Het kan wèl, dominee. Als u op den Heere Jezus ziet. Hij geeft kracht naar kruis."

„Ik heb gebeden om kracht, maar ik krijg ze niet."

„Ja, u zegt wel, dominee: „ik kan niet," maar is 't misschien eigenlijk niet zoo: „ik wil niet"? Want als het zóó is, heeft uw gebed geen kracht, zal 't niet verhoord worden. U moet met overgave aan Gods wil bidden, dominee, dan verhoort Hij! Dan zal Hij u genadig zijn. Ik weet 't bij ervaring. Genade alleen doet het schreiend hart zwijgen..... Genade alleen maakt stil....."

.....*Niet kussen kan de roe, die sloeg zoo hard...."*

„Ploegsma, wil je óók voor me blijven bidden?"

„Natuurlijk, dominee, wij zullen om en met u worstelen! Daar wordt in de gemeente meer voor u gebeden, dan u misschien denkt....."

Ik laat zelf den trouwen boer uit.

Als ik naar mijn studeerkamer terugga, is het net,

alsof het iets lichter geworden is. En ik weet het: het is de glans van het geloof..... het is het schijnsel der genade..... Alleen: ik heb het slechts gezien, van verre, ik zelf leef nog in het donker.....

.....*Niet kussen kan de roe, die sloeg zoo hard....."*

Natuurlijk heb ik het gesprek met Ploegsma aan Tine verteld, die na zijn vertrek nieuwsgierig kwam vragen, wat de boer van de „Berkenhoeve" had.

Haar oogen staan vol tranen onder mijn vertellen.

„Tjeerd," zegt ze, als ik klaar ben, „zoo heb ik 't nu precies eender gevoeld, ik heb 't alleen niet zoo goed onder woorden kunnen brengen. Ik heb ook gedacht: Mijn man moet voor het recht Gods leeren buigen. O, het is zoo moeilijk, dat heb ik zelf ervaren. En vooral ook, nadat jij me vertelde, dat we alle hoop verder moesten laten varen. Wat heb ik 't toen benauwd gehad, vooral in een paar nachten, dat jij sloop."

„Waarom heb je me dan toen niet wakker gemaakt, en waarom heb je er niet met mij over gesproken?"

Mijn stem klinkt eenigszins geraakt; ik hoor het zelf.

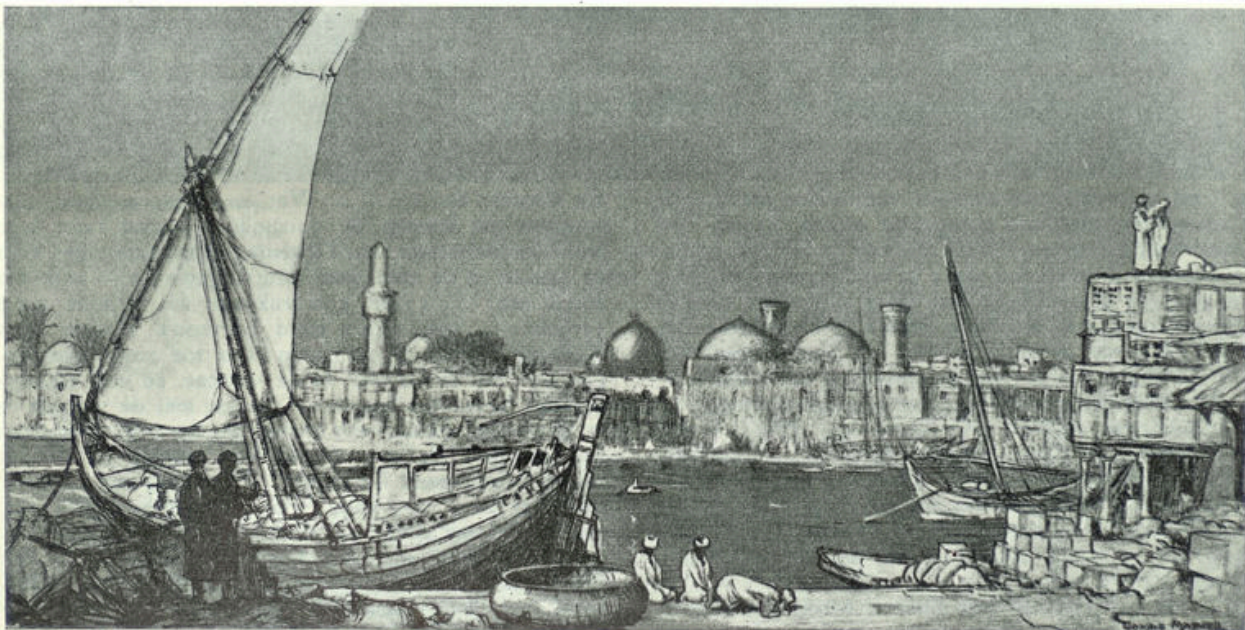
„Tjeerd," zegt ze, „daar moet je niet boos om zijn: ik zag immers, hoe moeilijk je 't zelf had, en hoe donker 't voor je was en als ik dan nog met mijn strijd was gekomen, dan had je dat nog verder van God afgevoerd..... daarom heb ik 't alléén uitgestreden."

Ik voel me ontwapend.

't Is waar, een blinde kan een blinde niet leiden; dan vallen ze beiden in de gracht....."

Even zwijgt Tine. Dan vervolgt ze:

„Ik heb 't toen ook mogen leeren zien, dat wij tegenover God niets te zeggen hebben, zelfs in zwaar lijden niet. Wat is een mensch tegenover Zijn majesteit, Tjeerd? En toen kon ik 't overgeven. Want Gods wil is wijs. Hij heeft er zonder twijfel Zijn bedoeling mee, dat Hij ons dit onthoudt. Dat komen wij misschien wel niet te weten — althans hier niet. Maar dan zullen we 't toch wel na dezen mogen verstaan." (Wordt vervolgd.)



Een poëtisch hoekje van het prachtige Bagdad

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

„Opschieten!”

HET IS WEL EEN SCHERP CONTRAST: OVERAL in de wereld houdt men zich in onzen tijd bezig met het kind, met de veredeling en ontwikkeling er van, met het lichamelijk en geestelijk welzijn van de jeugd, — en tegelijk zijn er schier nooit zoo vele verwaarloosde kinderen geweest als juist in onze eeuw!

We hebben onlangs nog op het goede van het jeugdwerk gewezen. En als we nu de aandacht vestigen op het vreeselijke feit, dat niet alleen in Rusland, maar nu ook in Amerika, (en elders?) duizenden kinderen, aan hun lot overgelaten, te gronde gaan, dan is dat niet om de dankbaarheid voor het goede, dat gewerkt wordt, te verkleinen, maar om op te wekken tot ernstig gebed en waakzaamheid.

Onze geachte medewerkster, Mevrouw Van Hoogstraten, deelde deze dagen in „De Nederlander” mee, dat er in Amerika thans honderden ouders zijn, die hun kinderen onmogelijk meer kunnen onderhouden. De meisjes vinden nog wel wat werk, maar de jongens van twaalf en daarboven, — dat is uitgesloten. Vader zegt dan tot Mike, of tot Red, of tot Tom: „Je moest je schamen, om nog niets te verdienen. Toen ik zoo oud was als jij had ik geregeld werk. Allo, — opschieten! Ik kan zoo'n jongen met zoo'n eetlust niet onderhouden, als hij niets inbrengt, — dus opschieten!” Dan krijgt de jongen wat voor de eerste dagen. Moeder perst een traan weg, en vouwt een bundeltje samen. En de jongens — hoe ze dan ook heeten mogen — gaan de wereld in! Hier krijgen ze wat te eten, daar niet; soms een onderdak, soms niet, een enkele maal wat werk. Maar dan luidt het weer: opschieten! Er zijn op het oogeblik tweehonderdduizend zulke zwervelingen in Amerika, schrijft een Amerikaansch vrouwenblad. En niet zooals in Rusland kinderen met misdadige neigingen. Neen, keurige jongens, die goed leerden. Maar ze hebben honger. En iedereen zegt, dat ze moeten doorloopen. De politie staat klaar met de geweren, omdat ze in trams en spoorwagens willen meerijden en overal een schuilplaats zoeken. Het „opschieten” wordt dan soms een „er op schieten”!

Is het niet vreeselijk, hartverscheurend? De ouders wil men nu bewegen, hun kinderen weer terug te nemen. Maar zal er naar den goeden raad geluisterd worden?

Men had moeten trachten, deze ellende te voorkömen door ouders en kinderen tijdig te helpen. Nu wordt op de horden afgegeven; en wie zal de groote gevaren, die stellig het gevolg er van zullen wezen, bezweren?

Laten we in ons land dankbaar zijn, dat het hier zoo niet is. Maar laat ons ook niet vergeten, om, vóór dat hier tot onze jongens dat woord „opschieten” in deze schrikkelijke betekenis zou worden gebezigd, naar middelen uit te zien, dat zulk een jammer voorkömen worde. Bidden moeten we voor die verwaarloosde kinderen in andere landen, overzee; maar bidden óók om bewaring voor de kinderen van ons goede vaderland!

DE OPGAANDE LIJN

46) DOOR DS J. SMELIK

Ik kan mijn blik van Tine's gezicht niet afwenden. Ze kijkt mij niet aan, terwijl ze praat; haar blik is op den tekst gericht, die tegenover haar aan den muur hangt: een spreuk uit de Belijdenissen van Augustinus: „Da quod iubes et iube quod vis”.....: „Geef wat Gij beveelt, en beveel [dan maar] wat Gij wilt.” Er ligt een glans over haar gezicht, dien ik nog niet gezien heb; opeens weet ik het: het is de glans van het geloof en met stekende pijn besef ik, dat ik dat nog niet heb. Ik, die leidman van anderen moet wezen, blijf bij anderen achter: Ploegsma heeft 't, en Tine heeft 't, en ik mis het!

558

Voor twee jaar moest ik Tine steunen, voor dat beroep naar Frederiksstad bedankte ik, omdat ik Ploegsma tot steun wilde zijn, bittere ironie: nu ben ik zelf allen steun kwijt, nu staan zij veel sterker dan ik.....

„Lievelling,” breekt Tine's zachte stem de stilte, „ik zal blijven bidden. Want ik geloof vast, dat 't weer licht zal worden; dat Vader je weer grijpen zal; of misschien zeg ik 't zóó beter: dat jij Vader weer grijpen zult.”

Dan staat ze op, buigt zich over mij heen, en geeft me een kus:

„Ik moet nu naar de Iwema's toe, ik heb het beloofd.”

„Heere, mijn God, nu zie ik het.....”

Ik spreek overluid, niemand hoort het, want ik ben alleen op mijn studeerkamer.

Weer is een week voorbij, een week van veel denken, een week ook van bidden, Gode zij dank, dat ik weer bidden kan.

Nu zie ik het, hoe zwaar mijn zonde is geweest en hoe ver ik van God afgedwaald was: ik, de dienstknecht des Heeren.....

Het is een ontzettende week geweest; 't pijnde, 't scheurde, 't kermde daar van binnen: de worsteling tuschen Gods wil en mijn opstandig begeeren.

Maar nu zie ik het, hoe bloedrood mijn schuld is..... mijn God, hoe ben ik zoo ver kunnen komen?

Hoe heb ik U zoo van onrecht kunnen beschuldigen? Hoe heb ik mijzelf met schoone, blanke redeneeringen zoo hoog kunnen stellen?

Hoe heb ik dat rebellisch „waarom?” steeds weer durven toelaten in mijn hart?

Hoe heb ik U voor den rechterstoel van mijn gedachtingang durven dagen?

Hoe heb ik U verwijten durven doen, dat Gij zoo met ons gehandeld hebt?

Hoe kon ik zoo ondankbaar zijn, dat ik al Uw zegeningen vergat, en alleen maar mij blind staarde op dat ééne, dat Uw wijsheid ons onthoudt?

Heere God, wat zijt gij groot en goedertieren, dat Gij ons, dat Gij mij nog niet meër geslagen hebt.

Hoe zwaar, hoe zwaar is mijn schuld!

„Jo, geef me het kalenderblaadje eens aan!”

We lezen dit jaar volgens het rooster van den kalender.

Aan de beurt is: Job 34.

En de dagtekst van het blaadje is het 23e vers:

„Gewisselijk, Hij legt den mensch niet te veel op, dat hij tegen God in het gericht zou mogen treden.....”

Zoo lees ik dan dit hoofdstuk en heel mijn hart is er bij, want het toont aan, dat God niet onrechtvaardig wezen kan. Er is iets als een snik in het diepst van mijn ziel, wanneer ik het 12e vers lees: „Ook waarlijk, God handelt niet goddelooslijk, en de Almachtige verkeert het recht niet.”

Dat weet ik nu, dat stemt mijn hart toe, maar overigens is het nog niet licht, want mijn schuld benauwt me, en de glansen der genade zie ik in mijn leven nog niet stralen.....

„Zijn oogen zijn op ieders wegen, en Hij ziet al zijn treden. Er is geen duisternis, en er is geen schaduwdes-doods, dat aldaar de werkers der ongerechtigheid zich verbergen mochten.”

O, zoo voel ik het: ik, een diep-schuldige tegenover den heiligen God, Die de meest verborgen schuilhoeken van mijn hart kent, en weet, hoe trotsch en hoog en opstandig ik tegenover Hem gestaan heb.....

„Mijn Vader! laat Job beproefd worden tot het einde toe.”

(Wordt vervolgd)

Zoo handelen wij telkens, omdat wij „stof en asch” zijn, zwakke, dwaze, oppervlakkige, en in die zwakheid, dwaasheid en oppervlakkigheid zondige menschen.

Maar nu roept God ons door Zijn Woord wakker uit die zondige levenshouding, uit dat ons voor ons zelf verbergen, uit dat om het eigenlijke heenpraten, uit dat geestelijke soezen, waardoor wij op de kern der zaak niet letten.

Wat kunnen wij vaak prachtig logisch redeneeren, terwijl al ons redeneeren niets anders is dan, bewust of onbewust, om het middelpunt heendraaien. Och, tegen de Samuëls zijn altijd wel bezwaren in te brengen. En tegen Samuëls zonen nog meer. Maar met het uitspreken en breed uitmeten van die bezwaren willen wij niet raken aan datgene, dat ons werkelijk drijft, n.l. dat wij het niet langer met God durven wagen. En toch zegt de geschiedenis en zegt ons geweten ons, dat God loslaten ondergang beteekent.

Leere Gods Woord ons eerlijk en oprecht te worden tegenover onszelf, en bij al ons denken, spreken en handelen te vragen naar het *eigenlijke*, dat wij willen. Dan zal menige mooie redeneering op onze lippen besterven. Dan zullen wij wel eens moeten terugkeeren op onze schreden. Maar dan komen wij recht te staan tegenover God en onze taak, en dat alleen geeft vrede.

DR A. T.

DE OPGAANDE LIJN

47)

DOOR DS J. SMELIK

Na het dankgebed lees ik de laatste verzen nog eens over.

En weer hecht zich al mijn aandacht aan die eerste helft van vers 36: „Mijn Vader! laat Job beproefd worden tot het einde toe.”

Ik zoek den heelen morgen al naar een tekst, maar kan er nog geen vinden. Doet God mij dit vers als tekst voor den Zondag ontmoeten?

Wat een diep licht valt er nu over deze woorden!

Ik heb de verzen nagelezen in 't Hebreeuwsch, en ik heb de onvergelykelyk-mooie Kantteekening van de Statenvertaling nageslagen; de tekst heeft mij gegrepen.

Daar staat in het Hebreeuwsch een woord, dat betee-kenen kan: tot het einde toe en ook: tot de overwinning toe. De Kantteekening geeft deze noot:

„Tot het einde toe, d.i. tot de voleinding van het werk zijner bezoeking, n.l. als zijn godvruchtigheid ten volle blijken zal door een oprechte bekentenis zijner zonden. Anders: tot de overwinning toe, d.i. totdat hij God als zijn overwinnaar de eer geve, en ophoude, zoo kwalijk te spreken.”

Ja, hierover zal ik Zondag preeken.

Ik zie het thema zoo:

Elihu's bede om de voleinding-van-Jobs-beproeving;
en maak deze verdeeling:

- dat die bede onbarmhartig lijkt;
- dat die bede noodzakelyk blijkt;
- dat die bede vol teere liefde is.

XI.

Nu ik nog eens overlees, wat ik heb opgeschreven, dankbaar-ontroerd, zie ik, dat ik nog nooit een preek gemaakt heb, waarvoor de eigen, diepe levenservaring zóó sterk den geheimen achtergrond vormde als deze.

Hoe kan dat ook anders, waar het onder deze preek licht is geworden!

Heere, wat is Uw goedheid groot, dat Gij langs dezen

weg het donker op deedt klaren! Dat Gij het mij duidelijk hebt gemaakt, juist door de studie over den levensgang van Job, hoe Gij het lijden, de kastijding voor Uw kind gebruiken wilt, om zijn geloof te louteren, en hem arm in zich zelf maar rijk in Christus te maken.

„Laat Job beproefd worden tot het einde toe, tot de overwinning toe!”

Weer herlees ik die passage:

„'t Is geen kleurloos einde, dat Elihu afbidt over Jobs beproeving, maar een glanzend einde, het einde der overwinning Gods en van Satans nederlaag. In het gebed van Elihu schemert reeds de triomf van het geloof door, want alleen Vader — Elihu bidt immers: „mijn Vader!” — kan Job tot een overwinnaar maken, alleen God kan Satan schelden en verdrijven; en wanneer Elihu bidt om dat overwinnend einde der kastijdingen van dezen wanhopigen smarteman, schouwt hij met het oog des geloofs reeds die schoonste triomf, welke in de wereld mogelijk is, en waarover zich de hemelen verblijden: een arm, fel geslagen menschenkind, gebogen in het stof, zich vernederend onder de krachtige hand des Heeren, uitroepend: „Ik verfoei mij, en ik heb berouw in stof en asch” — en juist daardoor *overwinnaar!* Want „Gods offers zijn een gansch verbroken geest, door schuldbesef getroffen en verslagen.” In arme, ontledigde, verbrijzelde zondaarsharten liggen Gods grootste triomfen. En niets vreest de vorst der duisternis zoozeer als een hart, dat zich zelf kwijt is, maar waarin de Heilige Geest woont. Daarvoor slaat de booze geweldenaar op de vlucht. De gloed van het heilig geloof in zulk een ziel is hem te heet..... ja, want in dien gloed speurt de overste der duivelen het werk van Jezus Christus, zijn Overwinnaar, Die de sleutels der hel heeft.”

En dan het eind:

„Genade geeft kracht, om het kruis te dragen, achter Jezus aan.....

Genade *voleindt* de beproeving van Gods kinderen. En dat einde is: *overwinning!*

Wat buigt ge u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij?

God is getrouw! En Hij zal u niet laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.

Mijn Vader, als Gij het noodig acht, beproef mij dan maar tot het einde, tot de *overwinning* toe.....”

(Wordt vervolgd)

ALBION SPIEGELENDE IN DR C. J. RENIER'S „THE ENGLISH ARE THEY HUMAN?”

EEN STUDIE OVER EEN VOLK LEEST MEN 't beste in 't land, waar dat volk woont. Dan kan men 's schrijvers opmerkingen telkens toetsen aan de landslieden, die men ontmoet.

Maar een boek als 't bovenstaande kan men evengoed in Grindelwald lezen, dat in den loop der jaren zóó verengelscht is, dat men, als de sneeuwbergen achter de wolken schuilen, zich in Engeland wanen zou.

Dr Renier is een Hollander, die zeventien jaren in Engeland gewoond heeft, de Engelschen à fond bestudeerd heeft, en zijn conclusies over hun eigenaardige bestaanswijze op onderhoudende en geestige wijze heeft te boek gesteld.

Dat 't boek, verschenen in 1931, nu reeds een vierden druk beleefde, bewijst wel, hoe aantrekkelijk het is, al zeg het den Engelschen af en toe ongezouten de waar-

Zoo handelen wij telkens, omdat wij „stof en asch” zijn, zwakke, dwaze, oppervlakkige, en in die zwakheid, dwaasheid en oppervlakkigheid zondige menschen.

Maar nu roept God ons door Zijn Woord wakker uit die zondige levenshouding, uit dat ons voor ons zelf verbergen, uit dat om het eigenlijke heenpraten, uit dat geestelijke soezen, waardoor wij op de kern der zaak niet letten.

Wat kunnen wij vaak prachtig logisch redeneeren, terwijl al ons redeneeren niets anders is dan, bewust of onbewust, om het middelpunt heendraaien. Och, tegen de Samuëls zijn altijd wel bezwaren in te brengen. En tegen Samuëls zonen nog meer. Maar met het uitspreken en breed uitmeten van die bezwaren willen wij niet raken aan datgene, dat ons werkelijk drijft, n.l. dat wij het niet langer met God durven wagen. En toch zegt de geschiedenis en zegt ons geweten ons, dat God loslaten ondergang beteekent.

Leere Gods Woord ons eerlijk en oprecht te worden tegenover onszelf, en bij al ons denken, spreken en handelen te vragen naar het *eigenlijke*, dat wij willen. Dan zal menige mooie redeneering op onze lippen besterven. Dan zullen wij wel eens moeten terugkeeren op onze schreden. Maar dan komen wij recht te staan tegenover God en onze taak, en dat alleen geeft vrede.

DR A. T.

DE OPGAANDE LIJN

47) DOOR DS J. SMELIK

Na het dankgebed lees ik de laatste verzen nog eens over.

En weer hecht zich al mijn aandacht aan die eerste helft van vers 36: „Mijn Vader! laat Job beproefd worden tot het einde toe.”

Ik zoek den heelen morgen al naar een tekst, maar kan er nog geen vinden. Doet God mij dit vers als tekst voor den Zondag ontmoeten?

Wat een diep licht valt er nu over deze woorden!

Ik heb de verzen nagelezen in 't Hebreeuwsch, en ik heb de onvergelykelijk-mooie Kantteekening van de Statenvertaling nageslagen; de tekst heeft mij gegrepen.

Daar staat in het Hebreeuwsch een woord, dat betee-kenen kan: tot het einde toe en ook: tot de overwinning toe. De Kantteekening geeft deze noot:

„Tot het einde toe, d.i. tot de voleinding van het werk zijner bezoeking, n.l. als zijn godvruchtigheid ten volle blijken zal door een oprechte bekentenis zijner zonden. Anders: tot de overwinning toe, d.i. totdat hij God als zijn overwinnaar de eer geve, en ophoude, zoo kwalijk te spreken.”

Ja, hierover zal ik Zondag preken.

Ik zie het thema zoo:

Elihu's bede om de voleinding-van-Jobs-beproeving;
en maak deze verdeeling:

- dat die bede onbarmhartig lijkt;
- dat die bede noodzakelijk blijkt;
- dat die bede vol teere liefde is.

XI.

Nu ik nog eens overlees, wat ik heb opgeschreven, dankbaar-ontroerd, zie ik, dat ik nog nooit een preek gemaakt heb, waarvoor de eigen, diepe levenservaring zóó sterk den geheimen achtergrond vormde als deze.

Hoe kan dat ook anders, waar het onder deze preek licht is geworden!

Heere, wat is Uw goedheid groot, dat Gij langs dezen

weg het donker op deedt klaren! Dat Gij het mij duidelijk hebt gemaakt, juist door de studie over den levensgang van Job, hoe Gij het lijden, de kastijding voor Uw kind gebruiken wilt, om zijn geloof te louteren, en hem arm in zich zelf maar rijk in Christus te maken.

„Laat Job beproefd worden tot het einde toe, tot de overwinning toe!”

Weer herlees ik die passage:

„'t Is geen kleurloos einde, dat Elihu afbidt over Jobs beproeving, maar een glanzend einde, het einde der overwinning Gods en van Satans nederlaag. In het gebed van Elihu schemert reeds de triomf van het geloof door, want alleen Vader — Elihu bidt immers: „mijn Vader!” — kan Job tot een overwinnaar maken, alleen God kan Satan schelden en verdrijven; en wanneer Elihu bidt om dat overwinnend einde der kastijdingen van dezen wanhopigen smarteman, schouwt hij met het oog des geloofs reeds die schoonste triomf, welke in de wereld mogelijk is, en waarover zich de hemelen verblijden: een arm, fel geslagen menschenkind, gebogen in het stof, zich vernederend onder de krachtige hand des Heeren, uitroepend: „Ik verfoei mij, en ik heb berouw in stof en asch” — en juist daardoor *overwinnaar!* Want „Gods offers zijn een gansch verbroken geest, door schuldbesef getroffen en verslagen.” In arme, ontledigde, verbrijzelde zondaarsharten liggen Gods grootste triomfen. En niets vreest de vorst der duisternis zoozeer als een hart, dat zich zelf kwijt is, maar waarin de Heilige Geest woont. Daarvoor slaat de booze geweldenaar op de vlucht. De gloed van het heilig geloof in zulk een ziel is hem te heet..... ja, want in dien gloed speurt de overste der duivelen het werk van Jezus Christus, zijn Overwinnaar, Die de sleutels der hel heeft.”

En dan het eind:

„Genade geeft kracht, om het kruis te dragen, achter Jezus aan.....”

Genade *voleindt* de beproeving van Gods kinderen. En dat einde is: *overwinning!*

Wat buigt ge u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij?

God is getrouw! En Hij zal u niet laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.

Mijn Vader, als Gij het noodig acht, beproef mij dan maar tot het einde, tot de *overwinning* toe.....”

(Wordt vervolgd)

ALBION SPIEGELEND IN DR C. J. RENIER'S „THE ENGLISH ARE THEY HUMAN?”

EEN STUDIE OVER EEN VOLK LEEST MEN 't beste in 't land, waar dat volk woont. Dan kan men 's schrijvers opmerkingen telkens toetsen aan de landslieden, die men ontmoet.

Maar een boek als 't bovenstaande kan men evengoed in Grindelwald lezen, dat in den loop der jaren zóó verengelscht is, dat men, als de sneeuwbergen achter de wolken schuilen, zich in Engeland wanen zou.

Dr Renier is een Hollander, die zeventien jaren in Engeland gewoond heeft, de Engelschen à fond bestudeerd heeft, en zijn conclusies over hun eigenaardige bestaanswijze op onderhoudende en geestige wijze heeft te boek gesteld.

Dat 't boek, verschenen in 1931, nu reeds een vierden druk beleefde, bewijst wel, hoe aantrekkelijk het is, al zegt het den Engelschen af en toe ongezoeten de waar-

HET WOORD CRISIS IS EEN GRIEKSCHE WOORD, dat oordeel beteekent, en het komt ook voor in het Nieuwe Testament. Als wij zoo rustig spreken over crisis, crisis-nooden, crisis-comité's, crisis-gelden, dan denken wij wel nauwelijks aan de beteekenis van het woord crisis. En toch is dit niet goed. Ik weet wel, dat wij niet leven in den tijd van het oordeel; het is Gode zij dank de tijd der genade. Maar ik weet ook, dat de Godsregeering in alle tijden doorgaat en dezelfde is; dat er altijd een rechtbank is, waarvoor de menschen met hun daden worden gesteld. En als ik dáaraan denk, dan ben ik wel overtuigd, dat onze crisistijd een tijd is, die ons grondig veroordeelt. De menschen trachten er wel overheen te praten; zij probeeren elkaar wel op te monteren; zij zien wel naar allerlei middelen uit om de crisis — het oordeel — te bestrijden, maar ze vergeten het voornaamste: dat is weenen en rouw bedrijven over den toestand, waarin zij zich bevinden, over de ellende, die eigenlijk de heele wereld heeft aangegrepen, men weet zelf niet hoe.

Neen, wij willen het niet erger maken dan het is. Door alle eeuwen heen zijn er zware tijden geweest, maar wij willen toch letten op de teekenen van onzen tijd. En dan zien wij, dat de heele maatschappij is aangetast door ééne groote, vreeselijke ziekte, erger dan de pestilentie, d. i. de werkloosheid. Vroeger was hier of daar nood en jammer, werd in enkele landen economisch geleden, maar nu is het een wereldkwesie. Het ontbreekt niet aan grondstoffen, aan levensmiddelen, aan gewas, aan vee Pakhuizen, zolders en stallen zijn gevuld. En toch heerscht overal de grootste nood, vrees men de ergste dingen, en er schijnt geen regeering te zijn, die een uitweg weet, ja, de overheden hebben tot nu toe alle tezamen niets vermocht. De uitwendige crisis schijnt ook een innerlijke crisis tengevolge te hebben, of misschien moeten we zeggen, dat deze laatste vooraf is gegaan.

De mensch heeft God vergeten en in plaats van dit te erkennen, en de zonde, de wortel van alle kwaad, te oordeelen, geeft hij God de schuld.

Niet luide genoeg en niet dikwijls genoeg kunnen wij het den menschen toeroepen, toch af te laten van alle zelfvertrouwen en van het uitzien naar menselijke hulp, en toch te erkennen, dat God in onzen tijd zoo ernstig spreekt om de menschen wakker te schudden uit hun zondeslaap en ze hun geldgierigheid en genotzucht te doen oordeelen.

Laat men er toch van verzekerd zijn, dat God met Zijn schepselen in dezen tijd zeer ernstig spreekt, en laat men eens den tijd nemen daar rustig over na te denken. Hij bedoelt ook iets voor Nederland met deze crisis.

En nu moeten wij niet op elkander zien of anderen beschuldigen, maar zooals Jeremia zegt: tot onszelf inkeeren. In zijn Klaagliederen merkt deze profeet op: „Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede? Wat klaagt dan een levend mensch? Een ieder klage vanwege zijne zonden. Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken en laat ons wederkeeren tot den Heere. Laat ons ons hart opheffen, mitsgaders de handen tot God in den hemel, met schuldbelijdenis.” — En als een ieder persoonlijk zijn schuld voor God ziet en erkent, en de heerlijke vruchten daarvan niet uitblijven, valt er iets goeds tegenover anderen te doen. Daar zijn zoo vele geslagenen. Zullen wij als de Priester en de Leviet voorbijgaan zonder ons te ontfermen, of zullen wij Samaritanendienst bewijzen? De menschen moeten door de crisis worden heengeholpen, en dat kan, mits men tot inzicht kome van den toestand, de goede weg wordt ingeslagen, en het gemeenschapsgevoel de overhand krijgt.

Och, dat men algemeen tot bezinning kwame, dan zou men de eenige deur, de deur der hoop binnentreden. En er zou gezamenlijk het goede doel worden nagestreefd, elkanders zougen zou men behartigen en het heil van het geheel zoeken.

Want dat de menschen — naar de profetie van den apostel — in onzen tijd meer liefhebbers zijn van zichzelf, van eigen genot, dan liefhebbers van God en daardoor ook van de naasten, is wel de oorzaak van zware tijden als de onze, van een crisis, zooals in de wereldgeschiedenis nimmer is gekend.

DE OPGAANDE LIJN

DOOR
J. SMELIK

Welk een heerlijk dag heeft God ons gisteren bereid.

Terwijl ik aan het spreken was, en Jobs zonde van hoog staan tegenover God schilderde, klaagde ook mijn hart mij fel aan, en proefde ik, hoe bitter en wrang mijn zonde tegenover den Heere was, maar toen ik wijzen mocht op Hem, Die meer is dan Elihu, op Christus Jezus, onzen barmhartigen Hoogepriester, Die ook voor de Zijnen *bidt* en door Wien zij, zelfs in de allerswaarste kastijdingen, meer dan overwinnaars zijn, door Wien zij alleen staande blijven, omdat hun hemelsche Vader, om Zijnentwil, hen niet verzocht laat worden boven hetgeen zij vermogen, toen brak ook het volle licht voor mij door, toen zag ik Hem als mijn Heiland, mijn Voorspraak, mijn Sterkte, mijn Licht.

En hadden we aan het begin gezongen dat ontroerende eerste vers van Psalm 73:

„...Maar ach, hoewel mijn ziel dit weet,
Mijn voeten waren, in mijn leed,
Schier uitgeweken, en mijn treën
Van 't spoor der godsvrucht afgegleën.”

als slotzang mochten we het jubelen, mochten ook Tine en ik het jubelen — ik zag, hoe velen het lied meejuichten vanuit diepten der ondervinding:

„Maar de HEER zal uitkomst geven,
Hij, Die 's daags Zijn gunst gebiedt:
'k Zal in dit vertrouwen leven,
En dat melden in mijn lied.”

Samen hebben we gisterenavond God mogen danken, dat Hij ons genade heeft willen bewijzen, en het licht mij doen zien.

„Tineke,” zei ik, „het is de opgaande lijn! God moet je zelf doen ervaren, gelijk Hij 't ons heeft doen ervaren, dat alle dingen meewerken ten goede dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Dat kan je wel heel gemakkelijk zeggen, maar weten, wat het beteekent doe je pas, wanneer Hij je Zelf in den smeltkroes heeft gevoerd. En Tine, dan zou je de kastijding niet graag willen missen.”

„Dan kan je wél de roe kussen, die sloeg zoo hard,” glimlachte ze.

Voor 't eerst sinds maanden fiets ik weer eens den weg naar de „Berkenhoeve” op. Ik heb Ploegsma sinds Zondag nog niet gesproken, en ik wil graag eens met hem praten, want in Gods hand is hij het eerste instrument geweest, opdat ik het licht weer zou zien.

Het gaan langs dezen stillen, vertrouwden weg ontroert me.

Als ik voorbij het huisje van Koppenol rijd, komt mij het sterfbed van de oude vrouw daar helder voor den geest. Daar werkte ook iets van de kracht van Christus, maar hoe heel anders is het nog, die zelf te beleven!

En nu ik de „Berkenhoeve” weer zie, valt de weemoed van het gemis der boerin opnieuw op me aan. Hoe zou zij in deze moeilijke maanden met ons meegeleefd hebben! En hoe zouden haar trouwe oogen van blijdschap gestraald hebben, nu het vrede in mijn hart geworden is.....

Waarom heeft God dat niet zoo laten zijn?

Ik schrik van mij zelf: weer dat zondige „waarom?” Zal ik het dan nooit afleeren? God heeft ook daarmee een bedoeling gehad!

Clara Ploegsma ontvangt me.

Zij is alleen thuis, haar zuster is uit logeeren. — „Vader is achter op 't land, maar ik zal hem gaan roepen. Hij kan best thuishkomen.”

Zoo zit ik alleen in de bekende kamer en wacht en denk.

Een oogenblik later gaat de deur open, en treedt Ploegsma binnen. Zijn gezicht staat ontroerd en blij. — Zóó heb ik hem na zijns vrouws dood nog niet gezien.

„Dominee, wat ben ik blij, dat u komt!”

„Ja, Ploegsma, ik ben in zoo lang niet bij u geweest, dat ik moest eerst eens naar u toe. Want ik moet u danken, dat u toen.....”

Levendig springt hij op.

„Dominee, geen dank, geen dank. *Ik* was slechts middel in Gods hand. Ik heb Hèm gedankt, dominee, gedankt, dat Hij Zich over u ontfermd heeft. Nietwaar, dominee, het is licht voor u geworden? Dat hebben uw preeken van Zondag mij gezegd, vooral die van 's morgens, over Job.”

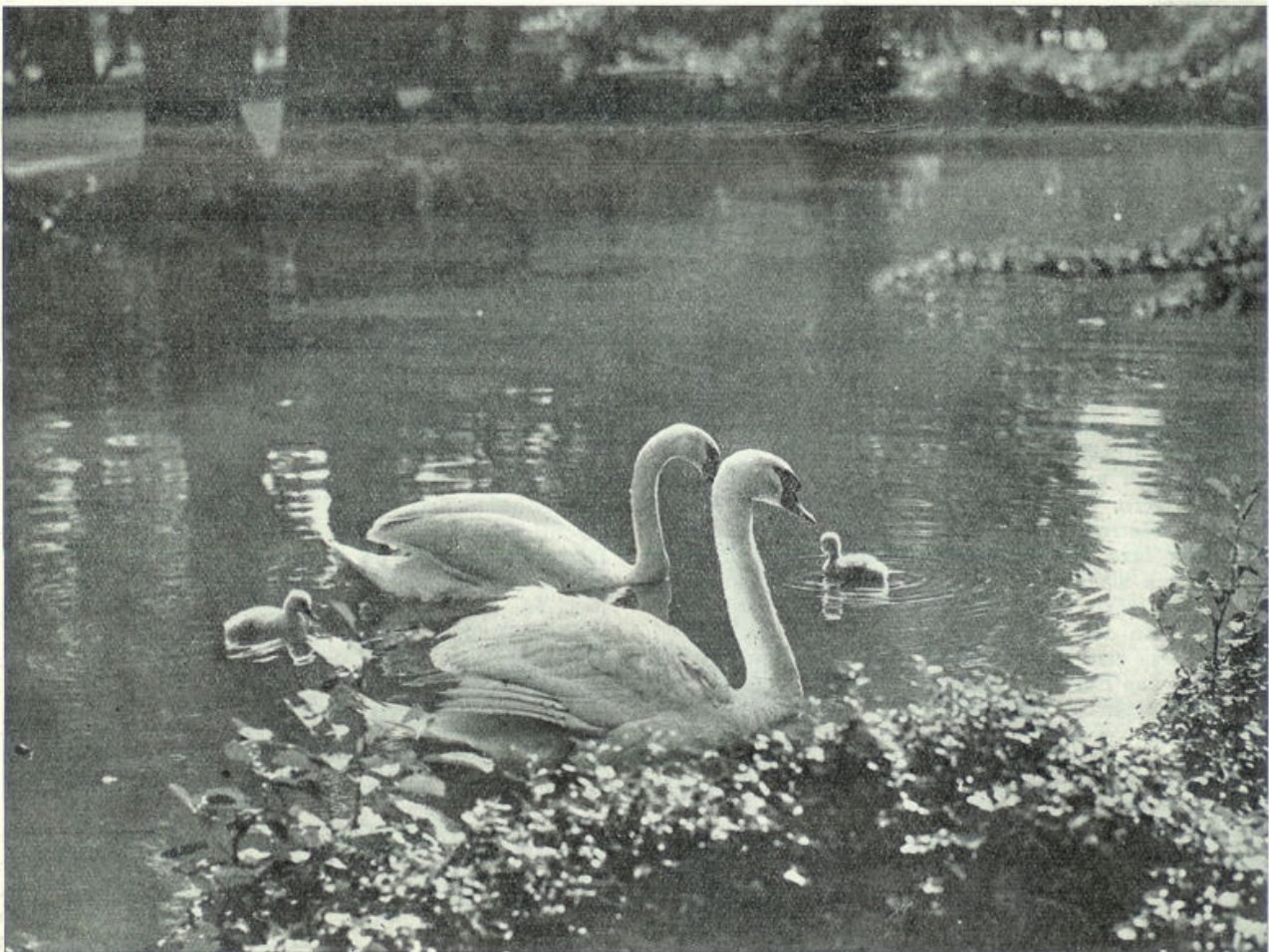
„Ja, Ploegsma,” zeg ik zacht, „het is licht voor mij geworden..... En vrede..... En dat heb ik, naast God, aan u te danken.”

„Aan mij hebt u niets te danken, dominee! U hebt toch aan geen mensch wat te danken? Als de Geest het niet gedaan had, wat hadden dan menschen, zelfs de vroomste, u kunnen helpen? Dat hebt u toch zelf in uw preek ook gezegd? Waarom bidt Elihu? Omdat geen mensch het harde zondaarshart breken of bekeeren kan! Dat moet God Zèlf doen.”

„Het is zoo, Ploegsma. Maar Hij gebruikt menschen als instrumenten. Elihu's gebed is voor Job het begin van zijn omkeer geweest. En zoo is het gesprek met u voor mij het dagen van het licht geworden!”

„Dat kan zijn, dominee. Maar dan komt Hèm, en Hèm alleen, de eer en de dankzegging toe, niet waar? Ik wil u wel zeggen: Zondagavond heb ik God op mijn knieën gedankt, dat Hij de gebeden heeft willen verhooren..... En daarnaast mocht ik Hem ook ootmoedig danken, dat Hij mij, een onwaardige, in Zijn raad heeft willen gebruiken.....

Dominee, het is altijd „Soli Deo Gloria!” — — —



Naar een kunstfoto

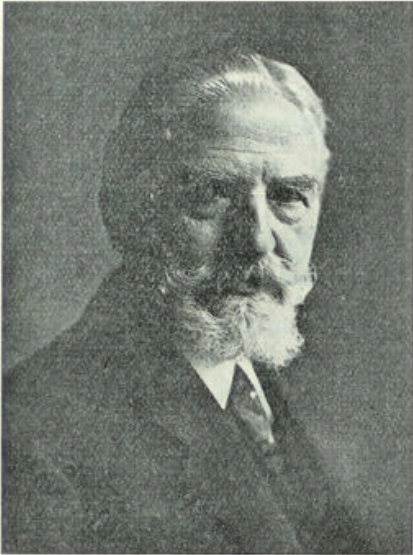
Zwanenidylle

EEN MAN GODS

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

VELEN IN CHRISTELIJK DUITSCHLAND ZULLEN MET ontroering hebben vernomen, hoe dezer dagen plotseling heenging de bekende Rudolf Brockhaus, prediker der waarheid Gods, schrijver van vele werken op het gebied van de uitlegging der Schriften, mede-vertaler van de alom in Duitschland en ver over de grenzen gebruikte Elbelfelder-Bibel.



R. BROCKHAUS †
1856 — 1932

Het gemis voor zijn weduwe, met wie hij meer dan een halve eeuw ingelukkigenecht was verbonden; voor zijn groote schare kinderen en kleinkinderen, voor wie hij een liefhebbend en verstandig vader en grootvader was; zal zeer groot zijn. Zijn vrienden — waartoe ook ik mocht behooren — zullen met dank aan God voor al wat zij door hem mochten ontvangen en leeren, dezen voorganger gedenken en met weemoed hem nastaren. Maar

vooral toch zullen de duizenden en tienduizenden broeders en zusters, die hem kenden door zijn gewaardeerden dienst in Vergaderingen en op Conferenties, door zijn artikelen in de „Botschifter,” diep gevoelen, dat er een groote uit hun midden is gevallen.

Voor die allen is er maar één troost: dat hun geliefde Rudolf Brockhaus te midden van den strijd voor de waarheid Gods in vollen vrede ontsliep, en zich thans in de heerlijkheid bevindt; dat God zoo vele jaren dezen dienstknecht aan de Zijnen heeft gegeven en zijn werk zoo rijk heeft gezegend;

en dat, wie ons ook verlaat, Jezus Christus toch blijft, Hij, die gisteren en heden en tot in eeuwigheid Dezelfde is.

Wij willen hem nog even in de trouwe oogen zien, en er dan aan denken, hoe van hem met vrijmoedigheid kan worden getuigd, dat hij een man Gods was.

Een man, die God liefhad met zijn heele hart en Hem zijn heele leven wijdde.

Een man, rijk begaafd, die met al zijn verschillende talenten woekerde voor zijn geliefden Meester.

Een man Gods, als hij uitging om het Woord te prediken; een echte redenaar, die zich toch nooit op zijn gave liet voorstaan, maar altijd terugtrad, in ootmoed.

Een man Gods, als hij de Schriften uitlegde, helder en klaar; en die dan wel eens den schijn gaf van streng te zijn tegenover anderen, maar in werkelijkheid slechts met groote beslistheid opkwam voor wat naar zijn overtuiging de gedachten des Geestes waren, altijd er naar strevende om het Woord der waarheid recht te snijden en zodoende de zielen te dienen.

Een man Gods, ook als dichter, want behalve zijn poëzie, voor intiem kring bestemd, heeft hij geestelijke liederen gemaakt, waarvan verscheidene door velen van Gods kinderen met voorliefde worden gezongen.

Een man Gods, ten slotte, die in zijn persoonlijk leven met groote trouw voor God wandelde en met een hart vol liefde zich uitstrekke, juist in persoonlijken omgang, tot hen, die eenzelfde geloof deelachtig waren, zoodat nog bij zijn laatste bezoek in ons land, in Augustus j.l., geloovigen van verschillende richting getuigden, hoe hij de harten wist te winnen.

Wat zal het voor dezen man Gods zijn, zich met Christus in de heerlijkheid te bevinden! Zijn groote verlangen was — hij schreef er mij onlangs nog over — dat Jezus zou wederkomen in de lucht om al de Zijnen tot Zich te nemen. Maar tegelijk begeerde hij toch ook, evenals Paulus, door den dood heen te gaan, zooals Christus door den dood heenging, om Hem ook daarin gelijkvormig te zijn. En nu was dit laatste zijn voorrecht, maar ook het eerste zal hij niet missen, want als Christus wederkomt, zullen de levend overgeblevenen, die dan in een punt des tijds veranderd worden, „niet voorkomen hen, die ontslapen zijn.” Allen zullen dan „altijd met den Heere zijn,” en met deze woorden willen wij elkander vertroosten.

DE OPGAANDE LIJN

DOOR
J. SMELIK

Terwijl we de trappen afgaan, zegt ze: „Gij immers weet wat goed is voor Uw kind? — dat geloof ik ook, Tjeerd, maar dat vorige: *Leer mij U volgen, zonder ooit te klagen*, dat is zoo moeilijk. Zal ik dat ooit leeren?”

„Liefste, als God 't maar leeren wil, dan zeker! Want dan laat Hij 't ons misschien in ons later leven, misschien als we oud zijn, zien, dat Zijn weg goed voor ons was. Je weet wel, Tine: de opgaande lijn —”

„O ja, ik hoop ook steeds onze levenslijn als de opgaande lijn te zien. Maar vandaag werd 't me te machtig. Ik dacht aan de Iewema's, en zag dat rijke moedergeluk en ik dacht aan de wieg, die we nog steeds hadden — en toen ging het ineens zoo hartochtelijk verlangen daar vanbinnen, dat ik het niet kon uithouden, en naar boven moèst...”

„Ik kan het me voorstellen, vrouw.”

Terwijl Tine thee inschenkt, denk ik: is dit eigenlijk geen prachtgelegenheid om over de wieg te praten? Of zou ze nu juist er geen afstand van kunnen doen? In elk geval er maar over beginnen.

602

Als ze rustig gezeten is, bespreek ik met haar het planetje, dat ik al lang in mijn hoofd heb, om namelijk de wieg weg te geven, af te staan voor een arm gezin, waar men die zoo goed kan gebruiken.

„Man, de wieg, onze mooie wieg weggeven...?”

„Ja, het is iets, wat natuurlijk niet meevalt, maar als we nu eens nuchter de zaak beredeneeren: wat hebben wij er eigenlijk aan?”

Er komen weer tranen in haar oogen; natuurlijk, het is ietwat pijnlijk.

Tine denkt na.

„Je hebt gelijk, Tjeerd,” zegt ze, „we zullen er nooit iets aan hebben. We behoeven hem ook niet voor onze kleinkinderen te bewaren! Op zolder staat hij toch maar te vergelen en te verouden, of op de logeerkamer dan. 't Zou hoogstens zijn, als we eens een enkele maal logé's met een baby kregen, maar daarvoor behoeven we hem niet te houden. Dan brengt ze haar nut méér op bijvoorbeeld in 't gezin Looye.....”

„Zoo denk ik er ook over!”

„Nou, laten we het dan maar doen,” besluit ze, met een matten glimlach.

Ik ga nog een paar zieken bezoeken. En Tine moet naar de Lewema's.

Terwijl ik den weg naar Veldhuizen afrijd, denk ik op eens: „Is dit geen bewijs, dat we 't beiden leeren overgeven in Gods hand?”

De blijdschap bij de familie Looye, vooral bij man en vrouw is groot.

Daar is een baby geboren, een flink meisje, en ligt in onze wieg.

Nooit zal ik de blij-dankbare oogen van juffrouw Looye vergeten, toen ik er kwam na het brengen van de wieg door een bode. Het was ontroerend. Het vergoedde ruimschoots het pijnlijke, toen de wieg ons huis werd uitgedragen.

Verder heeft Looye zelf de betrekking, over welke Ploegsma sprak. Met 1 September moet hij in dienst treden.

Het is één en al geluk in dat gezin.

Uit dankbaarheid hebben ze hun dochttertje naar ons genoemd: Tine Tjeerdina.....

Zoo hebben we onverwachts nog een petekind!

Alleen zullen we 't wel niet zooveel zien, omdat de familie Looye in Veldhuizen moet gaan wonen.

Weer zijn we samen op de „Berkenhoeve.”

Het is een prachtige, stralende Julidag; en voor we met vakantie gaan, heeft Ploegsma ons een middag en avond uitgenoodigd.

We zitten buiten, onder de breede zoet-geurende linde, te genieten van den heerlijken zomeravond.

Tegen den rood-brandenden horizon steken de enkele boomen in de verte scherp belijnd af.

Het is vrede om ons heen.

Vrede ook in ons hart.

We hebben met Ploegsma en zijn dochters gesproken over het lijden, waaronder de aarde zucht, over de kastijdingen, die Gods kinderen doen bloeden, ook over de heerlijkheid, tegen welke al het lijden van den tegenwoordigen tijd niet is te waardeeren.

En onze gedachten gaan naar Juffrouw Ploegsma uit.

„Door lijden tot heerlijkheid,” heeft de boer gezegd, en er was een vochtige, maar ondoofbare glans in zijn oogen.

„God zal alle tranen van hun oogen afwisschen,” antwoordde ik zacht.

Toen bleef het stil.

Niemand van ons breekt het zwijgen, allen luisteren we naar het avondlijke jubelen der vogels.

Het is, alsof de hemel zich naar de aarde buigt, en onze zielen aanraakt.

Nu zie ik Tine aan.

Ik weet: we denken beiden hetzelfde.

In onze harten klinkt het na: door lijden tot heerlijkheid!

Zoo is het voor onzen Heiland.

Zoo is het voor wie achter Hem het kruis dragen.....

Dat is *de opgaande lijn*.

Nu is het vrede, want de kracht van Christus steunt en sterkt ons moede hart, en in de berusting van het geloof zijn wij meer dan overwinnaars.....

EINDE

UIT DEN GOEDEN, OUDEN TIJD

